

Beretning

1954

ARBEIDERNES
FAGLIGE LANDSORGANISASJON

ARBEIDERNES FAGLIGE LANDSORGANISASJON

BERETNING

1954

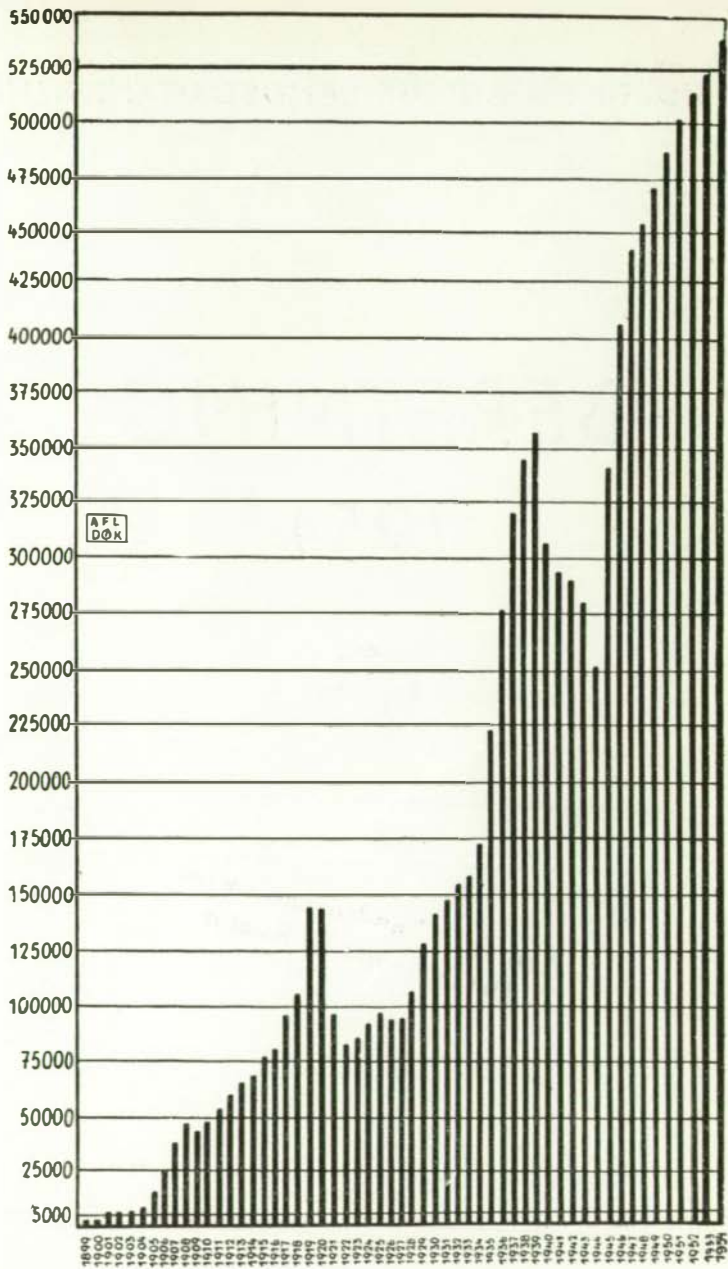

Arb. fagl. Landsorganisasjon
Det Økonomiske Kontor

OSLO 1955

ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

Landsorganisasjonens medlemstall 1899—1954.

Register.

	Side
Innledning	5
Sekretariatet	7
Representantskapet	7
Fellesmøter	12
Representasjon	12
Agitasjon	13
Samarbeidsnemnda mellom AFL og DNA	13
Samarbeidsutvalget mellom NKL og AFL	14
Nordisk samarbeid	16
Internasjonale forbindelser	18
Den Européiske Regionale Organisasjon av Den Frie faglige Internasjonale	18
Det Internasjonale Arbeidsbyrå	25
Voldgiftsnemnda for organisasjonstvister	30
Den kooperative tvistenemnd	37
Landsorganisasjonens økonomiske kontor	38
Økonomisk-statistisk oversikt for 1954	40
Tariffbevegelsen	68
Hovedavtalen mellom NAF og AFL	87
Landsorganisasjonens juridiske kontor	89
Uttalelse til offentlig myndighet	90
Nye medlemmer av Arbeidsretten	91
Presse- og informasjonskontoret	92
Produksjonsutvalgene	93
Ny overenskomst om produksjonsutvalg	94
Retningslinjer for premiering av forslag	100
Landsrådet for produksjonsutvalg	102
Rasjonaliseringskontoret	102
Landsorganisasjonens komité for produksjonsøking	104
Landsorganisasjonens revisjonskontor	108
Folkets Hus Fond	110
Pensjonskassa	111
Landsorganisasjonens skole	111

Opplysningsarbeidet i fagorganisasjonen	113
LO's ungdomsutvalg	116
Arbeiderbevegelsens arkiv og Den historiske komité	116
Wilsesgt. 1	118
Landsorganisasjonens kooperative utvalg	118
Landsorganisasjonens kvinnenemnd	119
Avtalen om ferie bøker og feriemerker	123
Forlik i saken Jens Tangen	123
Det Faste Utvalg mellom NAF og AFL	124
Komitéeer, utvalg og styrer	124
Bransjerådene	129
Riksyrrkesutvalgene	130
Utdrag av beretningene for samorganisasjonene	134
Statistisk oversikt	162

Innledning.

Først og fremst er det de store tariffrevisjonene som har satt sitt preg på arbeidet i dette året. De har vært mer omfattende enn noensinne tidligere. Praktisk talt har hver eneste tariffavtale vært oppe til behandling, både for den private og den offentlige virksomhet. Dessuten har det også vært ført forhandlinger om lønnsregulering for de grupper som står på statens lønnsregulativ.

Foruten revisjon av tariffavtalene, har vi hatt revisjon av *Hovedavtalen* med Norsk Arbeidsgiverforening, *Avtalen om produksjonsutvalg* og *Retningslinjer for gjennomføring av Arbeidsstudier*. Disse forhandlinger har foregått uavbrutt hele året.

Til dels har det vært vanskelige situasjoner å komme over — særlig har oppgjørene med kommunene vært vanskelige —. Men stort sett må en likevel si det har gått bra, da det ikke har kommet til åpne konflikter i noen utstrekning, bare i et par små tilfelle. Den største delen av tariffvistene er løst gjennom forhandlinger og meklinger. Bare en liten del har gått til lønnsnemndsavgjørelse. De resultater som er oppnådd ved tariffrevisjonene er stort sett i samsvar med det opplegg som ble gjort av representantskapet. Prisstigningen, som har foregått utover sommeren og høsten, har imidlertid virket forstyrrende og redusert de oppnådde resultater, idet den har vært langt større enn forutsatt. Det kan være verd å nevne at det ved årets tariffrevisjoner ble gjort et par gjennombrudd av prinsipiell karakter. Det er gjennomføringen av lønn for bevegelige helligdager og godtgjørelse for sykdom som skyldes arbeidsulykker. For øvrig vises til særskilt avsnitt i beretningen.

Når det gjelder situasjonen på arbeidsmarkedet og sysselsettingen, har den stort sett vært tilfredsstillende. Sesongledigheten, som en merket endel til i 1953, var ikke særlig merkbar i dette året. For året i sin helhet har det således vært full sysselsetting.

Selv om det er tariffrevisjonene som først og fremst har lagt beslag på tillitsmennenes arbeidskraft, har det likevel vært andre oppgaver å ta seg av.

Arbeiderbevegelsens komité for produksjonsøking har fortsatt sin virksomhet i dette året. Det er blitt avviklet en rekke TWI-kurs, og det er mange ting som peker i retning av at det også har ført til en større aktivitet i mange av produksjonsutvalgene. Vi tror også at det etter hvert har ført til at tillitsmennene i fagorganisasjonen mer og mer blir klar over at produksjonsproblemene ikke alene skal overlates til arbeidsgiverparten. Øking av produksjonen og en rasjonell utnyttelse av produksjonsmidlene og produktivetskraftene for å gi en stadig høyere levestandard, blir etter hvert en sentral faglig oppgave. I alt har over 5500 tillitsmenn og medlemmer av produksjonsutvalgene deltatt i de TWI-kurs som har vært avviklet i dette året.

Den organisasjonsmessige utvikling i året må karakteriseres som tilfredsstillende. Den har bl. a. gitt seg utslag i en større øking i medlemstallet dette år enn foregående. Den 31. desember 1953 var Landsorganisasjonens medlemstall 526 016. Ved årets utgang 1954 var det 538 615, tilsammen en øking på 12 599 medlemmer. Denne tilveksten er kommet ved at praktisk talt alle forbund har økt sitt medlemstall. Det er dog likevel et nytt forbund som har sluttet seg til — Norges Urmaker Svenneforbund. Dette forbund er imidlertid så lite at det ikke i noen vesentlig grad gir seg utslag i økingen av medlemstallet.

Det har vært holdt 1 representantskapsmøte, 3. og 4. juni. Av større saker som ble behandlet på møtet kan nevnes: Tariffrevisjonen — Hovedavtalen mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon — Vedtekter for de lokale samorganisasjoner.

Samarbeidet med de nordiske og internasjonale forbindelser har vært det beste. Eiler Jensen, De samvirkende Fagforbund i Danmark, representerer de skandinaviske land i Den Frie Faglige Internasjonales styre. Den Européiske Regionale Organisasjon holdt Regionalkonferanse i Strassbourg dagene 3.—5. november, hvor Konrad Nordahl ble gjenvalgt som skandinavisk representant i Eksekutivkomitéen.

Sekretariatet for Den nordiske samarbeidskomité har i dette året vært hos oss. Det har vært holdt 2 møter i Samarbeidskomitéen og 2 spesielle faglige konferanser. På møtet i desember ble det vedtatt at setet for Den nordiske samarbeidskomité neste år skal være i Sverige.

Sekretariatet.

har bestått av: Formann Konrad Nordahl, nestformann P. Mentzen, hovedkasserer Hans Hegg, 1. sekretær Alf Andersen, 2. sekretær Thorleif Andresen.

Øvrige medlemmer av sekretariatet: Chr. Henriksen, Norsk Arbeidsmandsforbund, John Wivegh, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Alfred Nilsen, Norges Handels- og Kontorfunksjonærs Forbund, Marius Trana, Norsk Jernbaneforbund, Josef Larsson, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Karsten Torkildsen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Torbjørn Henriksen, Norsk Kommuneforbund, Ingvald Haugen, Norsk Sjømannsforbund, Alfred Ljøner, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, Olaf Askeland, Norsk Transportarbeiderforbund, Emil Torkildsen, Norsk Centralforening for Boktrykkere.

Varamenn til sekretariatet:

1. Erling Frogner, Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund,
2. Kaare Pehrson, Norsk Papirindustriarbeiderforbund,
3. Kristine Amundsen, Norsk Bekledningsarbeiderforbund,
4. Olav Bruvik, Norsk Tekstilarbeiderforbund,
5. Bjarne Dahlberg, Norsk Baker- og Konditorforbund,
6. Fritz W. Hannestad, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer,
7. Andreas Torp, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund,
8. Dagmar Johansen, Norsk Telegraf- og Telefonforbund,
9. Eivind Strømme, Norsk Hotell- og Restaurant-Arbeiderforbund.

Dessuten har i sekretariatet møtt formannen for Funksjonærsambandet i Norge, Idar Norstrand. Dette i henhold til vedtak som ble gjort på kongressen i 1953.

Sekretariatet har holdt 47 møter og behandlet 1884 saker.

Representantskapet.

Representantskapet holdt møte 3. og 4. juni 1954. Her møtte følgende representanter fra forbund og samorganisasjoner:

Arbeiderpartiets Presseforbund:

Per Haraldsson, Oslo.

Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer:

Fritz W. Hannestad, Oslo.

Norsk Arbeidsmandsforbund:

Albert Karlsen, Oslo, Thorleif Ørsal, Sunndalsøra, B. Reines, Havsøy i Vefsn, Jorulf Haugli, Slitu st., Øystein Larsen, Foldal.

Norsk Baker- og Konditorforbund:

Bjarne Dahlberg, Oslo.

Norsk Bekledningsarbeiderforbund:

Rudolf Eriksen, Oslo, Gunnar Nilsen, Oslo, Konrad Hjørnevik, Bergen, Finn Nilsen, Drammen.

Norsk Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbund:

Johan M. Bøe, Oslo.

Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund:

Emil Reiersen, Oslo, Arne Rønning, Oslo, Lars Jansen, Bergen, Albert Johansen, Tromsø, Oscar Skogly, Lillehammer.

Norsk Centralforening for Boktrykkere:

Halfdan Wigaard, Oslo.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund:

Johan Henriksen, Oslo, Bjarne Klafstad, Oslo.

Norsk Fengselstjenestemannsforbund:

Øivind Engebretsen, Oslo.

Norsk Gullsmedarbeiderforbund:

Hugo Lindahl, Oslo.

Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund:

Johan Moksnes, Oslo, Peder Birkeland, Oslo, Sigurd Vatnedal, Bergen, Paul Arnseth, Hamar, Ruth Svendsen, Porsgrunn.

Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund:

Eivind Strømme, Oslo, Sigurd Johansen, Oslo.

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund:

Elof Strand, Greåker, Leif Kristiansen, Raufoss, Ragnvald Andersen, Bergen, Rasmus Falnes, Stavanger, Leon Johansen, Harstad.

Norsk Jernbaneforbund:

O. Vollum, Oslo, Emil Edvardsen, Oslo, W. Engen, Hop pr. Bergen, Fritz Fredriksen, Oslo, Karsten Hansen, Oslo.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund:

Bernt Taule, Bergen, Kristoffer Jakopsen, Sauda, Oscar Kleveland, Øvre Ardal, Harald E. Olsen, Agnes pr. Stavern, Albert Hellem, Høyanger.

Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund:

Helmer Karlsson, Oslo.

Norsk Kommuneforbund:

Arthur Karlsen, Oslo, Ivar Andresen, Oslo, K. O. Madsen,

Bergen, Leif Rinnan, Trondheim, Anders Salvesen, Kristiansand.

Lensmannsbetjentenes Landslag:

Olaf Klepp, Bærum.

Norsk Litografisk og Kjemigrafisk Forbund:

Rolf Pedersen, Oslo.

Norsk Lokomotivmannsforbund:

O. Anfinssen (møtte 1. dag).

Norsk Losforbund:

Hj. Breiland, Bergen.

Norsk Maskinistforbund:

Leif Lerstad, Oslo, Conrad Johnsen, Oslo.

Norsk Murerforbund:

Lorang Kristiansen, Oslo.

Norsk Musikerforbund:

Amund Friestad, Oslo.

Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund:

Einar Strand, Oslo, Nils Nilsen, Oslo, Thorvald Egeland Stavanger, Sigvard Sjursen, Bergen.

Norsk Papirindustriarbeiderforbund:

Otto Johansen, Sarpsborg, Arvid Nebell, Svelvik, Andreas Kristensen, Ulefoss, Odd Larsen, Mjøndalen, Olav Bratlie, Oslo.

Norsk Politiforbund:

Trygve Liedholm, Oslo.

Postfolkenes Fellesforbund:

Harald Karlsrud, Oslo, Eigil Norman, Oslo.

Norsk Sjømannsforbund:

Gunvald Hauge, Oslo, Bendik Øyan, Oslo, Joachim Dahl, Bergen, Karl Oshaug, Stavanger, Thor Sønsteby, Oslo.

Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund:

Axel Erichsen, Oslo.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund:

Hans Ruud, Oslo, Ole Røset, Steinkjer, Klaus Kjelsrud, Oslo, Ivar Fossberg, Blaker, Harald Børresen, Gjøvik.

Norsk Skotøyarbeiderforbund:

Anton Andresen, Oslo.

Norsk Stenindustriarbeiderforbund:

Walter Broe, Oslo.

Norsk Støperiarbeiderforbund:

Emil Nyhus, Oslo.

Norsk Tekstilarbeiderforbund:

Gulbrand Brauer, Oslo, Hj. Romslo, Ytre Arna, Anna Nilsen, Oslo.

Norsk Telegraf- og Telefonforbund:

Tormod Halvorsen, Oslo, Wilhelm Østgård-Hansen, Harstad.

Norsk Tjenestemannslag:

Thv. Karlsen, Oslo.

Norsk Tobakkarbeiderforbund:

Torbjørn Wiik, Oslo.

Norsk Tolltjenestemannsforbund:

Jens Dahl, Oslo.

Norsk Transportarbeiderforbund:

Salamon Hansen, Bodø, Leif Bredland, Trondheim, Ing. Henriksen, Haugesund, Aug. Crowo, Bergen. Wilhelm Olsen, Oslo.

Norsk Treindustriarbeiderforbund:

Kåre Skårbrevik, Spjelkavik, Erik Eriksen, Oslo.

SAMORGANISASJONENS REPRESENTANTER I REPRESENTANTSKAPET

Akershus faglige Samorganisasjon:

Erling Olsen, Oslo.

Aust-Agder faglige Samorganisasjon:

Erling Dahlen, Arendal.

Bergen og Fylkenes faglige Samorganisasjon:

Bernh. Berntsen, Bergen, B. Børretzen, Os pr. Bergen, Matias Osland, Høyanger.

Buskerud faglige Samorganisasjon:

Nils Sandli, Drammen.

Finnmark faglige Samorganisasjon:

Erling Jensen, Hammerfest.

Hedmark faglige Samorganisasjon:

Oddvar Larsen, Hamar.

Møre og Romsdal faglige Samorganisasjon:

Oluf Melby, Kristiansund.

Nordland faglige Samorganisasjon:

Adolf Holm, Bodø.

Oppland faglige Samorganisasjon:

Martin Haugen, Gjøvik.

Oslo faglige Samorganisasjon:

Kåre Hansen, Oslo.

Rogaland fagl. Samorganisasjon:

Hugo Jacobsen, Stavanger.

Sørlandets fagl. Samorganisasjon:

S. Salvesen, Kristiansand S.

Telemark faglige Samorganisasjon:

Th. Hanæs, Skien.

Troms faglige Samorganisasjon:

Alf Olsen, Tromsø.

Trøndelag faglige Samorganisasjon:

Arne Forseth, Trondheim, Einar Hallgren, Røros.

Vestfold faglige Samorganisasjon:

Arthur J. Olsen, Tønsberg.

Østfold faglige Samorganisasjon:

Oscar Lauritzen, Sarpsborg.

Fra Sekretariatet:

Konrad Nordahl, P. Mentsen, Hans Hegg, Alf Andersen, Chr. Henriksen (forfall), John Wivegh, Alfred Nilsen, Marius Trana, Josef Larsson, Karsten Torkildsen, Torbjørn Henriksen, Ingv. Haugen, Alfred Ljøner, Olaf Askeland, Emil Torkildsen (forfall 1. dag, til stede 4. juni) — alle Oslo.

Varamenn:

Thorleif Andresen, Erling Frogner, Kaare Pehrson, Kristine Amundsen, Olaf Bruvik — alle Oslo.

Fra Revisjonsutvalget:

Johan Didriksen, Oslo (syk). — (Peder Birkeland og Halfdan Wigaard er oppført under sine respektive forbund.)

Fra administrasjonen:

Torjus Graver, Jens Berg (forfall), Paul Engstad, Gullborg Nyberg, Alfred Skar, Kjell Holler, Egil Ahlsen, Gustav Sjaastad, Arne Kr. Meedby, Gunnar Ousland.

For Samarbeidskomitéen:

Einar Gerhardsen, Trygve Bratteli, Martin Tranmæl.

Følgende dagsorden ble behandlet:

1. Forretningsorden og dagsorden.
2. Valg av ordstyrere og sekretærer.
3. Beretning for 1953.
4. Regnskap og revisjonsinnberetning for 1953.

5. Hovedavtalen mellom AFL og NAF.
6. a) Vedtekter for de lokale samorganisasjoner.
b) Opprettelse av distriktskontor i Finnmark.
7. Tariffsituasjonen 1954.
8. a) Søknad fra Halvard Olsen om pensjon.
b) Søknad fra revisorene om lønnsforhøyelse.
9. Torp-konflikten.

En viser for øvrig til utsendt protokoll fra møtet.

Fellesmøter.

Det er i årets løp holdt 1 felles forbundsstyremøte, den 15. mai, i Samfundshusets store sal.

Til behandling forelå: Tariffrevisjonen.

Landsorganisasjonens formann innledet, og hans redegjøring ble tatt til etterretning.

Representasjon.

Landsorganisasjonen har vært representert ved følgende forbunds landsmøter:

Arbeiderpartiets Presseforbund 20. mars — Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund 3. mai — Norsk Kommuneforbund 9. mai — Norsk Losforbund 13. mai — Norsk Murerforbund 23. mai — Norsk Treindustriarbeiderforbund 23. mai — Lensmannsbetjentes Landslag 3. juni — Norsk Tolltjenestemannsforbund 3. august — Norsk Postforbund 23. august — Norsk Sjømannsforbund 20. september — Norsk Støperiarbeiderforbund 30. september — Norsk Tjenestemannslag 31. oktober.

Dessuten har Landsorganisasjonen vært representert ved Skandinaviske Transportarbeiderfederasjons kongress 29. juni i Kristiansand — Sko- og Lærarbeiderinternasjonalens kongress i Oslo 29. juni — Internasjonale Landarbeiderfederasjons kongress i Oslo 17. august i Oslo — Norges Kooperative Landsforenings kongress i Stavanger 23. august — Norges Kristne Arbeideres Forbunds landsmøte 22. oktober i Notodden.

Landsorganisasjonen har videre vært representert ved møter i ERO's faste boligkomité, Amsterdam 1.—2. oktober 1953 — ERO's økonomiske og sosiale komité i Bryssel 5.—6. januar — Fagorganisasjonens rådgivende komité for ERP (TUAC) 4.—5. mars — Produktivitetskonferanse i Paris 30. mars—1. april —

Kongress i Deutscher Gewerkschaftsbund DGB, Frankfurt am Main 4.—9. oktober — ERO's konferanse og arbeidsutvalgsmøte i Strassbourg 3.—5. november — Den islandske landsorganisasjons kongress i Reykjavik 18.—22. november — CIO's kongress i Los Angeles 6.—10. desember (representert ved Harald Eriksen, Sjømannsforbundets representant i San Francisco). — Opplysningskomitéen for ERO i Bryssel 20.—22. desember.

Agitasjon.

Som tidligere er agitasjonen for det meste blitt drevet av Samorganisasjonene, men representanter fra Landsorganisasjonen har vært til stede på en rekke møter som talere.

Etter samråd mellom Landsorganisasjonen, Norsk Transportarbeiderforbund, Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund og Norsk Arbeidsmandsforbund foretok Elias Volan i tiden 29. januar—10. mars en agitasjonsreise til Nord-Norge, for om mulig å styrke organisasjonsarbeidet, særlig i Lofoten og Vesterålen. Det foreligger detaljert rapport fra denne reisen. Rapporten er sendt forbundene.

Når det gjelder den agitasjon som samorganisasjonene har drevet, viser en til utdrag av beretningene for disse.

Samarbeidsnemnda mellom AFL og DNA.

Samarbeidsnemnda har i 1954 bestått av:

Fra Det norske Arbeiderparti: Einar Gerhardsen, Trygve Bratteli og Martin Tranmæl, med Håkon Lie og Olav Larssen som varamenn.

Fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon: Konrad Nordahl, P. Mentsen og Torbjørn Henriksen.

I de fleste av Samarbeidsnemndas møter har statsminister Oscar Torp deltatt.

Samarbeidsnemnda har holdt 20 møter og behandlet en hel del saker, hvorav kan nevnes:

Den faglige opplysningsvirksomhet, — Diverse saker vedrørende A/S Årdal og Sunndal Verk, — Kapitalbehovet for reising av nyindustri og øvrige virksomheter, — Tjenestemannsloven, — Politiutvalgets innstilling og stillingen til lønsspørsmålet for politi- og lensmannsetaten, — Mellomstatlig komité for europeisk emigrasjon, — Eksportrådet, — FN-Sambandet, — Den nor-

diske samarbeidskomité, — Nygaardsvolds minnefond, — Arbeidsvirksomheten ved statens jernbaneanlegg, — Spørsmålet om frivillige avtaler om løsning av interessetvister uten åpen konflikt i samfunnsviktige virksomheter, — Behovsprøven for alderspensjon, — 1. mai 1954, — Rasjonalisering og samordning av samferdselsmidlene, — Pensjonsordning til den første formann i Norsk Arbeidsmandsforbund, Olav Strøm, — Tariffsituasjonen, — Spørsmål angående sosialattachéene, — Landskonferanse for folkeskolelærerne, — Samarbeid med Folketeaterforeringen, — Tariffrevisjonen i kommunene, — Innbydelse fra landsorganisasjonen i Israel, — Den aktuelle økonomiske situasjon, prisstigningen, — Landsorganisasjonens produktivetsprogram, — Forbundet for trygdede og pensjonister, — ILO og representasjonen i Governing Body, — Revisjonen av Arbeidervernloven, — Skattespørsmålet for tjenestemenn på Jan Mayen, Bjørnøya og Hopen, — Statstjenestemennenes lønnsforhold, — Omfanget av Arbeidstvistloven, — Arbeidsvurdering som hjelpemiddel ved lønnsfastsetting, — Tariffsituasjonen i skogbruket, — Fagbevegelsens økonomiske forpliktelser overfor Landsorganisasjonen i Sverige, — Økonomisk støtte til Islands sosialdemokratiske parti.

Samarbeidsnemnda har også arrangert følgende informasjonsmøter mellom representanter fra Regjeringen, Det norske Arbeiderpartis sentralstyre, Arbeidernes faglige Landsorganisasjons sekretariat og fastlønnte faglige tillitsmenn:

3. februar, hvor direktør Reidar Danielsen holdt foredrag om lønn etter arbeidsvurdering,

2. april, hvor statsråd Erik Brofoss innledet til et kort ordskifte om det økonomiske samarbeidet i Norden,

6. september, hvor statsråd Trygve Bratteli innledet om prisutviklingen,

22. september, hvor statssekretær Odd Gøthe ga en redegjørelse om prisutviklingen,

23. september, hvor cand. oecon. Kjell Holler ga en redegjørelse om tiltak som kunne komme på tale i samband med prisutviklingen,

30. september, hvor h.r.advokat Jens Chr. Hauge innledet om medbestemmelsesrett for de ansatte i bedriftene.

Samarbeidsutvalget mellom NKL og AFL

Samarbeidsutvalget består av Konrad Nordahl, P. Mentsen og Alfred Nilsen fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, og Olav

Meisdalshagen, Peder Sjøiland og Rolf Semmingsen fra Norges Kooperative Landsforening. Utvalget holdt møte i dagene 10. og 11. mars 1954. Til stede var: Konrad Nordahl, P. Mentsen, Alfred Nilsen, Gustav Sjaastad og Alfred Skar fra Landsorganisasjonen. Fra NKL møtte Olav Meisdalshagen, Rolf Semmingsen, Peder Sjøiland, C. O. Hovind, Svein Dalen, Sverre Sulutvedt og Reidar Haugen.

Disse sakene ble behandlet:

1. Produksjonsutvalg — samarbeidsutvalg i kooperative virksomheter. Innledere P. Mentsen og Rolf Semmingsen.
2. Hovedavtalen AFL — Den Kooperative Tarifforening (herunder den svenske prinsipputtalelse vedrørende lønnspolitikken). Innledere Gustav Sjaastad og C. O. Hovind.
3. Kooperativ forsikringsvirksomhet. Innleder C. O. Hovind.
4. Utbygging av samarbeidet lokalt. Innledere Olav Meisdalshagen og P. Mentsen.
5. NKL's innskuddskampanje. Herunder NKL's investeringsproblemer. Innledere Peder Sjøiland og Konrad Nordahl.
6. Avtale mellom AFL og NKL vedrørende spørsmålet om funksjonærer i NKL som gifter seg. Innledere Gustav Sjaastad og Reidar Haugen.
7. Publisering av Samarbeidsutvalgets vedtak. Innledere Alfred Skar og Reidar Haugen.

Retningslinjer for lokale samarbeidsutvalg mellom kooperasjonen og fagorganisasjonen.

Etter vedtak i Samarbeidsutvalgets møte ble det utarbeidet retningslinjer for lokale samarbeidsutvalg:

1. Utvalget består av 6 medlemmer. 3 medlemmer oppnevnes av samvirkelaget og 3 av den stedlige fagorganisasjons ansvarlige organer (lokale samorganisasjoner eller faglige utvalg).
2. Utvalgets formann og sekretær oppnevnes av utvalget for 1 år ad gangen. Disse verv alternerer mellom partene.
3. Utvalget holder minst 2 møter i året og ellers så ofte formannen eller en av partene finner det nødvendig.
4. Utvalget er et rådgivende organ som har til oppgave å skape best mulig kontakt mellom de to organisasjoner for i fellesskap å løse lokale oppgaver som kan bidra til å skape en bedre økonomi og høyne levestandarden til de to organisasjoners medlemmer.

5. Spesielt skal utvalget arbeide for:
 økt tilslutning til samvirkelaget fra de fagorganiserte gjennom agitasjons- og opplysningsvirksomhet, rasjonalisering av omsetningsvirksomheten gjennom utbygging av selvbetjeningsbutikker, opprettelse av spesialforretninger, butikker i nye boligområder, produksjonstiltak, restauranter og andre tiltak som kan bidra til en billigere og mer effektiv vareomsetning, finansiering av slike tiltak som er nevnt ovenfor, kapitaltilførsel til samvirkelagene og andre spørsmål av betydning for samvirkebevegelsens videre utbygging. Samvirkelagets daglige drift, tariffspørsmål og andre faglige spørsmål er utvalget uvedkommende.
6. Samarbeidsutvalget avgir innstilling til de respektive organisasjoners styrer i de saker som det blir forelagt eller som utvalget selv tar opp og sender ellers protokoll fra alle sine møter til de respektive organisasjoners styrer.
7. Eventuelle uoverensstemmelser som måtte oppstå mellom samvirkelaget og fagorganisasjonen på stedet og som ikke kan løses gjennom det lokale samarbeidsutvalg, kan av dette innankes for Samarbeidsutvalget mellom AFL og NKL.

I møte 24. august vedtok Landsorganisasjonens sekretariat dette forslag til retningslinjer. Det er også vedtatt i styret i NKL. De er sendt samorganisasjonene med rundskriv nr. 58 den 27. september 1954.

Den 17. desember 1954 ble det holdt nytt møte i Samarbeidsutvalget. Fra Landsorganisasjonen møtte Konrad Nordahl, P. Mentsen, Alfred Nilsen, Kjell Holler og Alfred Skar. Fra NKL møtte bl. a. Olav Meisdalshagen, Rolf Semmingsen, Torgeir Berge og Reidar Haugen. Møtet diskuterte innstillingen fra den komité som i 1953 ble nedsatt av Finansdepartementet til å utrede spørsmålet om en omlegging av omsetningsavgiften m. v. Etter utveksling av synsmåter, ble det vedtatt at et engere utvalg med representanter for AFL og NKL skulle gjennomgå de to organisasjonenes utkast til uttalelse angående innstillingen.

Nordisk samarbeid.

Den nordiske Samarbeidskomité har i 1954 holdt 2 møter. Etter innbydelse fra arbeiderorganisasjonene i Gøteborg ble det første møtet holdt der den 24. mai i tilknytning til et stort skandinavisk arbeiderstevne den 23. mai. Fra Arbeidernes faglige Landsorga-

nisasjon møtte Konrad Nordahl og Alfred Skar. Som eneste punkt på dagsordenen var satt opp det nordiske økonomiske samarbeidet, med innledning av den daværende norske handelsminister Erik Brofoss. Den nordiske Samarbeidskomité holdt videre møte i Oslo i dagene 4. og 5. desember 1954. Fra Landsorganisasjonen møtte Konrad Nordahl, P. Mentsen, Hans Hegg, Josef Larsson, John Wivegh og Karsten Torkildsen. Foruten rapporter behandlet konferansen forkortelse av arbeidstiden, med innledning av Eiler Jensen, Danmark, Nordisk økonomisk samarbeid, innleder Einar Gerhardsen, og det indre demokrati ved bedriftene, innleder Jens Chr. Hauge.

Nordisk faglig konferanse ble holdt i Oslo 8. mai 1954. Fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge møtte Konrad Nordahl, P. Mentsen, Josef Larsson, Karsten Torkildsen, Alf Andersen, Thorleif Andresen, Hans Hegg, Alfred Skar og Gustav Sjaastad. Konferansen behandlet:

1. Redegjørelse om tariffsituasjonen i de respektive skandinaviske land.
2. Henvendelse fra FFI om opprettelse av internasjonal faglig skole.
3. Drøftelse av aktuelle spørsmål i forbindelse med FFI's styremøte i dagene 24.—29. mai 1954.
4. Den Européiske Regionale Organisasjons konferanse i Strassbourg 28.—30. september 1954: *Forslag om øking av medlemskontingenten.*
5. Besøk av amerikansk fagforeningsdelegasjon i Skandinavia.
6. Den videre behandling av utredningene om arbeidstidens forkortelse.
7. Forholdet til den russiske fagbevegelse.

Nordisk faglig konferanse ble videre holdt i Oslo 3. desember 1954. Fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge møtte Konrad Nordahl, P. Mentsen, Hans Hegg, Josef Larsson, John Wivegh, Karsten Torkildsen, Alf Andersen, Thorleif Andresen, Alfred Skar og Kjell Holler.

Konferansen behandlet:

1. a) Muntlig redegjørelse av formennene i de respektive landsorganisasjoner. — Generell rapport.
- b) Rapport fra Island ved Konrad Nordahl.
- c) Erfaringer angående tariffbestemmelsene om betaling for bevegelige helligdager (søgnehelligdagsbetalingen).
- d) Forberedende behandling av arbeidstidsspørsmålet.

2. Referat fra sekretariatsmøtet i FFI ved Eiler Jensen.
3. Referat fra ERO's konferanse i Strassbourg 3.—5. november d. å. ved P. Mentsen.
4. Drøftelse av spørsmålet om fortsettelse av utveksling av LO-funksjonærenes feriebesøk i de enkelte land. Innleder fra svensk side.
5. Eventuelt.

DEN NORDISKE KOMITÉ FOR ARBEIDSTIDSSPØRSMAL

På Den nordiske Samarbeidskomité's møte i København 8. og 9. november 1953 ble det vedtatt å opprette en nordisk komité for arbeidstidsspørsmål med representanter for landsorganisasjonene og arbeiderpartiene i Danmark, Sverige og Norge. Det første møtet i denne komitéen ble holdt i Oslo 14. august 1954. Fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge møtte Konrad Nordahl og Kjell Holler. Fra Det norske Arbeiderparti møtte Einar Gerhardsen. Dessuten møtte Josef Larsson fra Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund. Fra Sverige møtte Otto Westling og Nils Kellgren fra Landsorganisationen og Ernst Michanek fra Sveriges Socialdemokratiske Arbetareparti (varmann for Gunnar Sträng). Fra Danmark møtte Eiler Jensen og Holger Jensen fra De samvirkende Fagforbund og Jens Otto Kragh fra Socialdemokratisk Forbund i Danmark. Komitéen drøftet og la fram et resymé over dette problem til videre diskusjon på Den nordiske Samarbeidskomité's møte.

Internasjonale forbindelser.

Den Frie Faglige Internasjonale (FFI) har i dette år ikke holdt hverken kongress eller representantskapsmøte, men det har vært holdt flere møter i Eksekutivkomitéen. Eiler Jensen, De samvirkende Fagforbund i Danmark, som er den skandinaviske representant i Eksekutivkomitéen, har sendt rapport fra alle eksekutivmøter.

Den europeiske Regionale Organisasjon av Den Frie Faglige Internasjonale.

Den Européiske Regionale Organisasjon av FFI holdt Regional-konferanse i Strassbourg 3.—5. november 1954. Som representanter for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon møtte P. Mentsen og Kjell Holler.

Den 2. november 1954, dagen før Regionalkonferansen tok til, ble det holdt møte i arbeidsutvalget. *P. Mentsen* møtte her som varamann for *Konrad Nordahl*, som var forhindret. *Kjell Holler* deltok også i arbeidsutvalgets møte. Sådant rapport foreligger fra disse møter.

«Arbeidsutvalget behandlet sådan dagsorden:

1. Godkjennelse av protokoll fra forrige møte.
2. Den Européiske Regionalkonferansen — eventuelle sluttarrangement.
3. Endringsforslag til vedtektenes § 12 — arbeidsutvalgets sammensetning.
4. Anmodning om nedsettelse av kontingenten for den italienske organisasjonen — UIL.
5. Protokoll fra Boligkomitéens møte i Düsseldorf, samt 2 resolusjoner fra samme komité.
6. Økonomisk støtte til Force Ouvrière.
7. Hjelp til spanske kamerater.

Vedtakene som ble fattet i arbeidsutvalgets møte gikk som innstilling til Regionalkonferansen, og ble der fulgt som grunnlag for de vedtak som ble gjort.»

«Regionalkonferansen, som ble holdt i Europarådets lokaler, ble åpnet 3. november kl. 10.00 av presidenten i Regionalen, *C. J. Geddes*.

Det møtte 45 delegater fra 17 forskjellige organisasjoner. Dessuten møtte en rekke observatører fra de faglige yrkesinternasjonaler, fra Europarådets sekretariat, flere sosialattachéer, samt rådgivere og tolker. Generalsekretær *Oldenbroek* og sekretær *Bruenthal* var også til stede.

Følgende dagsorden ble lagt fram:

1. Velkomst- og åpningstale av ERO's president.
2. Godkjenning av konferansens reglement.
3. Konstituering av følgende komitéer:
  - a) Fullmaktskomité.
  - b) Reglementskomité.
  - c) Komité for resolusjoner og forslag.
4. Beretning om ERO's virksomhet og regnskaper.
5. Endring av ERO's vedtekter.
6. Forslag om å øke den årlige medlemskontingenten.
7. Den frie fagbevegelse i Europa i den nye internasjonale økonomiske konjunktur.
  - a) Den nåværende situasjon og de økonomiske framtidsutsikter i Europa.
  - b) Sosial integrasjon — full sysselsetting — arbeidskraftens bevegelse.
  - c) Forsvar av menneskets frihet og demokratiet.
8. Valg.
  - a) Det Regionale Representantskapet. — Medlemmer og suppleanter.
  - b) President.
  - c) Regionalsekretær.
9. Innkomne forslag og resolusjoner fra medlemsorganisasjonene.
10. Eventuelt.
11. Avslutning.

Ved åpningen holdt presidenten, *C. J. Geddes*, en velkomsttale til konferansens deltakere. Han ga deretter ordet til den franske representanten, *A. Lafond*, som holdt en hilsningstale til konferansen på vegne av arrangørene.

Dagsordenens punkt 2.

Forslaget fra Arbeidsutvalget til nytt reglement for Den Européiske Regionale Konferanse og for Det Regionale Representantskap ble besluttet oversendt Reglementskomitéen.

Dagsordenens punkt 3.

Følgende komitéer ble konstituert:

- a) Fullmaktskomitéen, med 3 medlemmer.
- b) Reglementskomitéen, med 5 medlemmer.
- c) Komitéen for resolusjoner og forslag. Her ble Österberg fra Landsorganisationen i Sverige valt inn som representant for den skandinaviske gruppen.

Dagsordenens punkt 4.

Sekretær *Schevenels* ga en muntlig redegjørelse om de viktigste punktene i beretningen. Det gikk fram av denne at Regionalens medlemstall nå er på 23 671 303, dvs. en stigning på 630 000 medlemmer i de to siste årene.

Etter sekretærens redegjørelse ble det alminnelig debatt om beretningen, og diskusjonen gjaldt særlig følgende spørsmål:

Fagbevegelsens deltakelse og innflytelse i det politiske og økonomiske samarbeid i Vest-Europa, det økonomiske integrasjonsproblemet i Vest-Europa, spørsmålet om hvorfor det var blitt opprettet en felles sosialkomité mellom FFI og ERO, ERO's forhold og status i ILO, samt samarbeidsproblemene mellom den kristne faglige internasjonale og FFI og ERO.

Beretningen ble i sin helhet godkjent.

Regnskap, status, revisjonsinnberetning og økonomisk rapport ble lagt fram og kommentert av *Louis Major* og sekretær *Schevenels*.

Etter en kort diskusjon, som særlig berørte kontingentinntektene, ble regnskapet med rapporter enstemmig vedtatt.

Før overgang til neste punkt på dagsordenen, holdt FFI's generalsekretær, *J. H. Oldenbroek*, en hilsningstale til konferansen.

Dagsordenens punkt 5.

Spørsmålet om endringer i ERO's vedtekter ble oversendt Reglementskomitéen, som la fram innstilling om ny artikkel 12 i vedtektene, hvor det bl. a. heter:

- a) Eksekutivkomitéen skal bestå av formannen og regionalsekretæren valt av Regionalkonferansen og av 6 medlemmer valt av Det Regionale Representantskapet med mandat for 2 år.

- b) Formannen og de 6 faste medlemmer skal representere de følgende 7 geografiske soner:
 Storbritannia — Malta
 Tyskland
 Skandinavia
 Frankrike — Spania (UGT og Baskerorganisasjonen)
 Østerrike — Sveits — Saar
 Be-Ne-Lux
 Italia — Grekenland — Trieste.
- c) For hvert av de faste medlemmene, formannen innbefattet, kan de 7 sonene oppnevne 1 eller 2 suppleanter valt av hver av de respektive soner på en slik måte at de land som ikke er representert med et fast medlem likevel kan ta del i Eksekutivkomitéens møter. Ingen soner kan imidlertid bli representert på Eksekutivkomitéens møter med mer enn 1 suppleant i tillegg til det faste medlemmet.»

Innstillingen ble enstemmig vedtatt. Vedtaket innebærer at mens en tidligere hadde et arbeidsutvalg på 5 medlemmer, har en nå slått fast i vedtektene at det skal være en eksekutivkomité på 7, og det er slått fast i vedtektsform hvilke organisasjoner og regioner som skal være representert.

Komitéen la også fram forslag til nytt reglement for Regionalkonferansen og Det Regionale Representantskaps møter. Formålet med endringene var å utforme reglementet på en slik måte at det i framtida kan nyttes både for Regionalkonferansens og Det Regionale Representantskaps møter.

Komitéens forslag til nytt reglement ble enstemmig vedtatt.

Dagsordenens punkt 6.

Om øking av den årlige medlemskontingenten ble det atskillig diskusjon, hvoretter saken ble sendt til Reglementskomitéen. Reglementskomitéen la fram en innstilling som gikk ut på en kontingentforhøyelse til 130 belgiske francs (maksimum 1 pund) pr. 1000 medlemmer pr. år, dvs. en økning på 25 belgiske francs.

Innstillingen fra komitéen om kontingentforhøyelse ble enstemmig vedtatt.

Dagsordenens punkt 7.

- André Philip hadde meldt forfall, og i hans sted holdt *René Richard* fra Force Ouvrière et foredrag med titelen «Sosiale mål for den økonomiske konstruksjon».
- D. Roemers* fra den hollandske landsorganisasjon holdt foredrag om «Det nåværende syn på Europas økonomiske integrasjon».
- W. Schevenels* holdt foredrag om «Forsvar av menneskets frihet og demokratiet».

I tilknytning til Schevenels foredrag talte *P. Tomas* fra den spanske landsorganisasjon i eksil.

Med utgangspunkt i foran nevnte foredrag og den diskusjon som ble ført, fikk Resolusjonskomitéen i oppdrag å utforme resolusjoner og legge dem fram.

Før en gikk over til behandling av neste punkt på dagsordenen, la Fullmaktskomitéen fram sin innstilling. Denne ble enstemmig vedtatt.

Dagsordenens punkt 8.

Forslag til nytt representantskap ble lagt fram og enstemmig vedtatt. For vår organisasjon ble *Nordahl* gjenvalt som representant, med *Mentzen* som varammann. Som president ble foreslått gjenvalt *C. J. Geddes*, og som Regionalsekretær ble foreslått gjenvalt *W. Schevenels*. Begge ble valt med akklamasjon.

Dagsordenens punkt 9.

Resolusjonskomitéen la fram følgende resolusjoner, som etter endel diskusjon ble enstemmig vedtatt:

1. Resolusjon om ekspropriasjon av tomter, utarbeidet av ERO's boligkomité.
2. Resolusjon om selveierhus, også utarbeidet av ERO's boligkomité.
3. Resolusjon om Spania.
4. Resolusjon om arbeideropplysningen og ILO.
5. Resolusjon om fagbevegelsens deltakelse i det vest-européiske politiske og forsvarsmessige samarbeid.
6. Resolusjon om visse økonomiske og sosiale problemer i Europa.

Dagsordenen var nå ferdigbehandlet, og *Geddes* sluttet konferansen med en takketale til arrangørene og til deltakerne i konferansen.

Møtet ble så hevet.

I tilknytning til konferansen holdt det nyvalte representantskap møte og foretok de etter vedtektene bestemte valg.

I Eksekutivkomitéen ble valt:

Ludvig Rosenberg, Tyskland,
Konrad Nordahl, Skandinavia,
A. Lafond, Frankrike,
Anton Proksch, Østerrike,
H. Oosterhuis, Be-Ne-Lux,
G. Canini, Italia.

Presidenten, *C. J. Geddes*, som er 7. medlem i Eksekutivkomitéen, var i samsvar med reglementet valt av Regionalkonferansen.

For hver region ble det valt varammann for representanten i Eksekutivkomitéen, bortsett fra Skandinavia, hvor det etter anmodning fra oss ble overlatt til skandinavernes selv på et senere tidspunkt å velge varammann og sende inn melding om det til sekretariatet.

Det ble så valt 4 visepresidenter, hvorav den ene ble *Otto Westling*, Sverige.

Som revisorer ble gjenvalt *Louis Major* og *Mme Lily Krier-Becker*.

Representantskapet var så ferdig med sine forhandlinger.

I ERO's arbeidsutvalg og underkomitéer — økonomiske og sosiale komité og boligkomitéen — har det vært holdt møter, hvor henholdsvis *Konrad Nordahl*, *Kjell Holler* og *Frode Rinnan* har møtt. Det har også vært holdt møte i Den rådgivende opp-

lysningskomité dagene 20. og 21. desember, hvor Anders Mørk møtte.

I dagene 4. og 5. mars ble det holde møte i ERO's TUAC og i arbeidsutvalget i Bryssel, hvor Konrad Nordahl møtte. Det foreligger sådan rapport fra ham fra disse møter:

«I TUAC's møte deltok følgende:

C. J. Geddes, Storbritannia,
Ludvig Rosenberg, Tyskland,
R. Bothereau, Frankrike,
H. Oosterhuis, Nederland,
Heinz Kienzl, Østerrike, og
Konrad Nordahl, Norge.

Dessuten var Walther Schevenels og J. H. Oldenbroek til stede.

Til møtet var satt opp følgende dagsorden:

1. Godkjennelse av en ny form for samarbeid med de kristne fagforeninger i forholdet til OEEC.
2. Bestemmelse om tid og sted for den neste fagforeningsproduktivtetskonferanse.

Sak 1:

Som kjent har de kristne fagforeninger vært misfornøyd med den representasjon de har hatt i den rådgivende fagforeningskomité. Denne har vært sammensatt av 9 representanter fra ERO og 1 fra de kristne fagforeninger. Hvis det ikke blir noen endring i dette forholdet, har de sistnevnte truet med å bryte samarbeidet. OEEC har anmodet om å ta formene for samarbeid opp til behandling. I den anledning har Schevenels ført forhandlinger med representanter for de kristne fagforeninger. En var her blitt enige om at en skulle få et felles kontor, hvor de kristne fagforeninger hadde 1 sekretær og 1 kontorist. Videre har en diskutert komitéens sammensetning, og de kristne fagforeninger ønsker å få $\frac{1}{3}$ av komitéens medlemmer.

I komitémøtet ble det atskillig diskusjon om dette forhandlingsgrunnlag, og mange uttalte sine betenkeligheter ved å slippe folk fra andre organisasjoner inn på vårt Liaison-kontor i Paris. Det faktiske forhold er jo at ved siden av å være forbindelsesledd med OEEC, har kontoret ved sin leder Casserini, atskillig organisasjonsarbeid for ERO, og FFI. Resultatet av diskusjonen ble at forslaget ble forkastet, idet Schevenels sa at en ikke burde fastholde det lenger. I stedet skal en foreslå at de kristne fagforeninger plasserer den nødvendige hjelp i sitt eget kontor i Paris; videre at den rådgivende komité utvides til å bestå av 1 representant fra hvert av de land som er tilsluttet OEEC. Derved vil de kristne fagforeninger få 5 representanter, da det er kristne landsorganisasjoner i 5 land. ERO vil antakelig få 14 representanter. Det forutsettes da at det blir et lite arbeidsutvalg som kan møtes ofte uten å ha beslutende myndighet. Dette utvalg blir da sammensatt i forholdet 3 : 2. Formannen i den rådgivende komité, Oosterhuis, blir med, samt en franskmann og en engelsk mann.

Det var umulig på møtet å ha noen mening om hvorvidt de kristne fagforeninger ville akseptere dette nye forslag, iallfall må en regne med nye langvarige forhandlinger.

Sak 2:

Det ble besluttet å innkalle til en produktivitetskonferanse i Brantings hus i Paris 30. og 31. mars. Det forutsettes at det skal være en ekspertkonferanse.

I ERO's arbeidsutvalgsmøte deltok følgende:

C. J. Geddes,
Ludwig Rosenberg,
R. Bothereau,
H. Oosterhuis,
Konrad Nordahl, og
Walther Schevenels.

Sak 1:

Referat fra forrige møte ble godkjent.

Sak 2:

Det forelå melding fra De samvirkende Fagforbund i Danmark om at den regionale konferanse ikke kunne holdes i København 6., 7. og 8. mai. Derimot var våre danske venner villige til å arrangere konferansen et annet år.

I samband med refereringen av dette brev, ble det etter endel diskusjon slått fast at det må være en frivillig sak for den enkelte organisasjon om den vil yte noe til dekning av utgifter ved arrangement av regionale konferanser. Arbeidsutvalget forutsetter at alle ordinære utgifter betales av ERO.

Force Ouvrière tilbød å arrangere den regionale konferanse i Strassbourg 28., 29. og 30. september. Tilbudet ble mottatt med takk.

Sak 3:

Det forelå rapport fra møtet i den økonomiske komité. Rapporten ble tatt til etterretning.

Sak 4:

Schevenels reiste spørsmålet om å få ansatt en økonomisk ekspert ved kontoret. Det ble spurt om det var penger til dette på det nåværende budsjett. Til det ble det svart nei. Det kan ikke ansettes noen nye folk hvis ikke kontingenten blir forhøyd, og det forelå forslag om at den skulle forhøyes fra 105 belgiske frcs. til 120 belgiske frcs. pr. år pr. 1000 medlemmer. Det ble vedtatt å sende saken til de tilsluttede organisasjoner. Hvis disse gir sin tilslutning til at kontingenten forhøyes med det ovennevnte beløp, kan det ansettes en økonomisk ekspert, hvis ikke, får en la det være. Spørsmålet om kontingentforhøyelse må iallfall godkjennes av den regionale konferanse.

Sak 5:

Det ble godkjent at Ruth Pettersen, Norge, overtar Turid Rohde Nielsens stilling fra 1. mai. Samtidig ble det godkjent at ERO skal følge samme tariffavtale som FFI har sluttet med det belgiske handels- og kontorfunksjonærers forbund. Dette vil føre til øking av lønningene for de fleste ansatte med 416 belgiske frcs. pr. måned. Samtidig ble det besluttet å rette en henvendelse til FFI om å øke lønnen til Schevenels.

Sak 6:

Den baskiske landsorganisasjon i eksil ble opptatt som medlem av ERO. Det oppgis at denne organisasjon har ca. 5000 medlemmer.

Sak 7:

Det ble besluttet at arbeidsutvalget deltar i FFI's konsultative råds møte, som holdes i Bryssel 26. og 27. mai.

Sak 8:

Axel Strand anmodes om å representere ERO på møte i Bekledningsinternasjonalen i Stockholm, og Eiler Jensen på Bygningsinternasjonals møte i København.

Spørsmålet om ERO's forhold til det européiske råd ble besluttet sendt de tilsluttede organisasjoner til uttalelse.»

ERO's faglige sommerskole ble holdt i Holland ved Egmont aan-Zee i tiden 12.—25. september. Landsorganisasjonen hadde ingen representant der, men det var flere forbund som hadde representanter. Det foreligger imidlertid ingen rapporter fra deltakerne.

ERO's skandinaviske tolk.

Fru Turid Rohde Nilsen fratrådte som skandinavisk tolk den 1. mai etter å ha tjenestegjort siden høsten 1952. Fra samme dato tiltrådte som skandinavisk tolk frk. Ruth Pettersen, tidligere ansatt i Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.

Det Internasjonale Arbeidsbyrå.

Den 37. arbeidskonferanse i Det Internasjonale Arbeidsbyrå ble holdt i Genève i tiden 2.—24. juni. I konferansen deltok i alt 654 delegerte og rådgivere fra 66 land. Fra Norge møtte følgende delegasjon:

For Regjeringen:

Rektor Gustav Natvig-Pedersen — delegasjonens formann.
 Ekspedisjonssjef K. J. Øksnes — delegert.
 Byråsjef Inge Seip — rådgiver.
 Dr. Gudmund Harlem — rådgiver.
 Sekretær Halldor Heldal — rådgiver.

For Norsk Arbeidsgiverforening:

A. P. Østberg — delegert.
 Knut Henriksen — stedfortredende delegert og rådgiver.
 Chr. Erlandsen — rådgiver.
 Nils Gladtvedt — rådgiver.

For Arbeidernes faglige Landsorganisasjon:

P. Mentsen — delegert.

Bjarne Dahlberg — stedfortredende delegert og rådgiver.

Arne Kr. Meedby — rådgiver.

Thorleif Andresen — rådgiver.

Mirjam Nordahl — rådgiver og tolk.

Fra våre representanter i delegasjonen ble det gitt sådan rapport:

«I.

Følgende dagsorden var satt opp for konferansen:

1. Generaldirektørens rapport
2. Finans- og budsjettspørsmål.
3. Opplysninger og rapporter om gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner.
4. Yrkesmessig attføring av yrkesvalghemmede (1. gangs behandling).
5. Emigrantarbeidere i underutviklede land (1. gangs behandling).
6. Straffetiltak mot innfødte arbeidere ved brudd på arbeidskontrakter (1. gangs behandling).
7. Ferie med lønn (2. gangs behandling).

II.

I de forberedende gruppemøter som ble holdt den 1. juni, deltok fra Landsorganisasjonen Arne Kr. Meedby og Mirjam Nordahl. På grunn av Landsorganisasjonens representantskapsmøte kom Mentsen og Dahlberg først til Genève den 5. juni. Thorleif Andresen kom til Genève den 15. juni og avløste Mentsen, som reiste hjem den 14. juni. Arne Kr. Meedby reiste hjem den 12. juni.

III.

Mentsen ble plasert i Komitéen for yrkesmessig attføring av yrkesvalghemmede, med Mirjam Nordahl som varamann. Meedby og Dahlberg avløste hverandre i Feriekomitéen. Thorleif Andresen gikk inn i Komitéen for yrkesmessig attføring av yrkesvalghemmede etter Mentsen.

I Komitéen for yrkesmessig attføring av yrkesvalghemmede møtte for øvrig fra norsk side Gudmund Harlem for Regjeringen og Nils Gladvedt for Arbeidsgiverforeningen. I Feriekomitéen møtte henholdsvis Inge Seip, Østberg og Henriksen.

Ekspedisjonssjef Øksnes ble også i år valt til formann i Fullmaktskomitéen. Gustav Natvig-Pedersen deltok i Resolusjonskomitéen og Finanskomitéen, og Halldor Heldal var med i Konvensjons- og Rekommandasjonskomitéen.

IV.

Generaldirektøren hadde i sin årsrapport om den økonomiske og sosiale utvikling i verden i år gjort boligspørsmålet til gjenstand for særlig behandling. Dette spørsmål ble også gitt bred plass i innleggene til de som hadde ordet i debatten om Generaldirektørens rapport. Den norske delegasjonens formann, Gustav Natvig-Pedersen, ga en oversikt over norsk boligbygging etter krigen.

V.

Det største spørsmål som var oppe til behandling i år var dagsordenens punkt 7 — Ferie med lønn. Det ble her vedtatt en rekommandasjon som inneholder bestemmelse om 2 ukers ferie med lønn for alle arbeidere, unntatt sjøfolk, landarbeidere og personer som er ansatt i familiebdrifter. Det heter videre i rekommandasjonen at feriens lengde skal være i forhold til den tjenestetid arbeideren har hatt hos en eller flere arbeidsgivere gjeldende år, og ferien skal ikke være mindre enn 2 arbeidsuker for 12 måneders tjeneste. Både i fjor, da denne sak var oppe til første gangs behandling, og i år, gikk arbeidergruppen inn for at bestemmelsen om ferie med lønn skulle ha form av en konvensjon. Imidlertid ble det flertall i komitéen for en rekommandasjon. Etter forslag fra arbeidergruppen vedtok konferansen å anmode styret (Governing Body) om å sette spørsmålet om ferie med lønn opp for en senere arbeidskonferanse i den hensikt å foreta revisjon av konvensjon nr. 52 av 1936, eller å vedta en ny konvensjon.

Feriekomitéen hadde også oppe til behandling spørsmålet om utnyttning av ferien. Det ble her vedtatt en resolusjon som henstiller til medlemslandene å gjøre det mulig for arbeiderne å få best mulig utnyttning av sin ferie, bl. a. blir det lagt vekt på internasjonalt samarbeid for å gjøre feriemulighetene i et land tilgjengelig for arbeiderne i et annet land på gjensidig basis.

VI.

Etter forslag fra den sveitsiske og italienske arbeiderrepresentanten vedtok konferansen å henstille til styret å gi Generaldirektøren i oppdrag å utarbeide en rapport om de problemer som melder seg i forbindelse med en alminnelig forkorting av arbeidstiden. Rapporten skal baseres på opplysninger fra medlemslandene og ta i betraktning de følger en forkorting av arbeidstiden vil føre med seg. Styret skal så ta stilling til hva som kan gjøres for å få en drøfting av dette spørsmål på 3-sidig basis, med henblikk på å oppnå en arbeidstidsforkorting som kan være mulig og ønskelig.

VII.

I komitéen som behandlet yrkesmessig attføring av yrkesvalghemmede, ble diskusjonen i første rekke av mer teknisk karakter, idet saken ikke innebar noen prinsipielle motsetningsforhold. Komitéen kom også enstemmig fram til en rekke konklusjoner som ble vedtatt skulle ha rekommandasjons form. Disse konklusjoner gjelder prinsipper og metoder for yrkesveiledning, yrkesopplæring og plasing av arbeidsuføre, administrativ organisering for å sette arbeidsuføre i stand til å nytte muligheten for yrkesmessig attføring, samarbeid mellom de myndigheter som har ansvaret for legebehandling og de som steller med den yrkesmessige attføring og metoder for å utvide sysselsettingsmulighetene.

VIII.

I komitéen som behandlet spørsmålet om *emigrantarbeidere i underutviklede land, og straffetiltak mot innfødte arbeidere ved brudd på arbeidskontrakter* (dagsordenens punkt 5 og 6), kom en fram til anbefaling for at konferansen neste år vedtar rekommandasjoner. Norge hadde ikke representanter i disse 2 komitéene, da en mente spørsmålene var av mindre interesse for oss.

IX.

Spørsmålet om teknisk assistanse til økonomisk underutviklede land og den innsats ILO kan gjøre, ble også behandlet av konferansen. Det var ingen spesialkomité oppnevnt, men saken var overlatt til Resolusjonskomitéen, som utarbeidet et resolusjonsforslag, som ble vedtatt av konferansen. Det heter i resolusjonen bl. a. at medlemslandenes regjeringer bør treffe ordninger for å få til en koordinering av teknisk hjelp, og videre at det spesielt bør legges vekt på hjelp som vil være av sosial betydning for den økonomiske utvikling i de land som mottar hjelpen.

X.

I likhet med de siste par år var også i år Formosa-China et strids-spørsmål på konferansen. De øst-européiske statene — med Sovjet-Samveldet, som i år etter lang tids fravær igjen deltok på konferansen, i spissen — protesterte mot at Formosa-China skulle være representert. Saken ble avgjort av Fullmaktskomitéen, som enstemmig avviste protestene under henvisning til at spørsmålet først og fremst må avgjøres av De Forente Nasjoner, og at FN har henstilt til særorganisasjonene ikke å gjøre særvedtak om China.

Imidlertid hørte spørsmålet om Chinas stemmerett inn under Finanskomitéen, som behandlet budsjettet. China skylder kontingent for en rekke år, men har betalt avdragene i henhold til den ordning det fikk på Arbeidskonferansen i 1952. Også i år ble det nødvendig flertall på konferansen for at China skulle få beholde stemmeretten. De norske regjeringsdelegater, som i fjor avholdt seg fra å stemme i dette spørsmål, stemte i år mot at China skulle få stemmerett. Natvig-Pedersen hadde ordet i debatten, og begrunnet sin stemmegiving med bl. a. at den norske regjering har godkjent Peking-regjeringen som Chinas regjering, og vil når spørsmålet kommer opp i FN, også stemme for at Peking-regjeringen får sete der. Den norske arbeiderdelegat avholdt seg fra å stemme.

Ungarn var i samme stilling som China. Det skylder en betydelig kontingent, og konferansen vedtok ikke å gi landet stemmerett. Den norske arbeiderdelegat avholdt seg også her fra å stemme.

Fullmaktskomitéen hadde i år et meget omfattende og vanskelig arbeid. Arbeidsgivergruppen protesterte mot at arbeidsgiverrepresentantene fra Sovjet-Samveldet, Bulgaria, Tsjekkoslovakia, Ungarn, Polen og Ukraina fikk sete på konferansen. Liknende protest ble levert på fjorårets konferanse mot arbeidsgiverdelegaten fra Tsjekkoslovakia. Fjorårets arbeidsgiverrepresentant fra Tsjekkoslovakia var funksjonær i departementet for den sosialiserte industri, men de arbeidsgiverdelegerte, hvis fullmakter i år ble bestridt, var bedriftsledere i sine land. Flertallet i Fullmaktskomitéen, Øksnes og Sjølvén, kom fram til at disse arbeidsgiverdelegerte fylte betingelsene etter konstitusjonen til å kunne utøve fulle rettigheter på konferansen. Ved avstemningen i plenum ble Fullmaktskomitéens flertallsinnstilling vedtatt.

Fullmaktskomitéen behandlet også en protest fra Den Frie Faglige Internasjonale mot at fullmaktene til arbeiderrepresentantene fra Sovjet-Samveldet og Tsjekkoslovakia skulle godkjennes. FFI begrunnet sin protest med at disse arbeiderdelegerte ikke representerte arbeiderne i sine land, og at det ikke eksisterer noen foreningsfrihet i disse land. Flertallet i komitéen, Øksnes og Sjølvén, kom også i dette tilfelle til at vedkommende arbeiderrepresentanter konstitusjonelt og juridisk opp-

fylte betingelsene for å få sete på konferansen. I sin redegjørelse i arbeidergruppen og i plenum erklærte Sølven at selv om foreningsfriheten er ett av ILO's mål, er den likevel ingen forutsetning for et lands medlemskap i ILO. Arbeidergruppen ble stilt fritt under voteringen over dette spørsmål. De skandinaviske delegerte stemte for Fullmaktskomitéens flertallsinnstilling.

XI.

I år var det valg av styre (Governing Body) for perioden 1954—57. For regjeringsgruppen ble Norge innvalgt som fullt medlem som representant for Skandinavia. I forrige periode var den norske regjering representert med varamann til styret (ekspedisjonssjef Øksnes), og han har møtt på styremøtene i perioden. Fra arbeidersiden har Arnold Sølven, Sverige, vært representant i styret i forrige periode. Han frasa seg gjenvalg, og i stedet ble Einar Nielsen fra De samvirkende Fagforbund i Danmark valgt inn som skandinavisk representant.

Arbeidergruppen i ILO's styre fikk slik sammensetning for kommende periode:

Ali (Pakistan), Bothereau (Frankrike), Cofino (Cuba), Delaney (USA), Monl (Australia), Nielsen (Danmark), Pequeno (Brasil), Richter (Tyskland), Roberts (England), og Tripathi (India).

Varamenn: Becker (Israel), de Bock (Belgia), Böhm (Østerrike), Jodoin (Canada), Kyriakopoulos (Hellas), Möri (Sveits), Pastore (Italia), Madariaga (Mexico), Thondaman (Ceylon), og Vermeulen (Holland).

Med unntak av representanten fra Ceylon, representerer alle organisasjoner tilsluttet FFI.

Som nevnt foran, deltok Mentsen i møtene fra 5. til 14. juni. Meedby deltok fra 1. til 12. juni, Dahlberg fra 5. juni til konferansens slutt. Thorleif Andresen deltok fra 15. juni til konferansens slutt, og Mirjam Nordahl deltok hele tiden.

Samarbeidet innen hele den norske delegasjonen var utmerket.

Arbeidsbyråets styre (Governing Body) har holdt 3 møter i dette året. K. J. Øksnes, som er den norske representanten i styret, har sendt rapport fra samtlige møter.

Det internasjonale arbeidsbyrås underkomitéer:

I dagene 10.—21. mai ble det i Genève holdt møte i den forberedende rådgivende komité vedrørende funksjonærer og utøvere av de frie yrker. Ved kongelig resolusjon av 7. mai 1954 ble som observatører til dette møte oppnevnt: Fra staten: Byråsjef Einar Moen, for arbeidsgiverne kontorsjef Jan Didrichsen, for arbeidstakerne redaktør Erling Hansen, Funksjonærsambandet i Norge, overlærer Birger Nordstrand, Norges Lærerlag, overlærer Frieda Dalen. Norges Lærerinnforbund.

ILO-komitéen for verkstedindustrien holdt møte i Genève i tiden 25. oktober—6. november. Som arbeiderrepresentanter møtte: Josef Larsson og Håkon Thesen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

ILO's faste komité for innenlands transport holdt møte i Genève i tiden 15.—26. februar. Fra Norge møtte: For Regjeringen direktør Olav Hindal, for arbeidsgiverne jernbanedirektør Leif Tveten og velferdssjef Erling Kiil, NSB, Johan Eeg-Nilsen, Norges Rutebileres Forbund, og Nils Gladtvedt, Norsk Arbeidsgiverforening, for arbeiderne Marius Trana, Norsk Jernbaneforbund, og Leif E. A. Michelsen, Norsk Transportarbeiderforbund.

Fra denne komité foreligger utførlig rapport.

Norsk medlemskap i ILO's faste underkomitéer:

Norge har hittil vært representert i følgende 5 komitéer:

1. Komitéen for innenlands transport,
2. Komitéen for bygg- og anleggsvirksomhet,
3. Komitéen for kjemiindustrien,
4. Komitéen for verkstedindustrien,
5. Komitéen for tekstilindustrien.

På styremøte i ILO (Governing Body), som ble holdt i Roma i november, ble spørsmålet om innskrenkning av representasjonen i underkomitéene behandlet. Det viste seg da dessverre at Norge mistet sitt medlemskap i 2 komitéer — Komitéen for bygg- og anleggsvirksomhet og i Komitéen for tekstilindustrien. Til gjengjeld fikk Norge medlemskap i Komitéen vedrørende funksjonærer og utøvere av de frie yrker. Norge er således nå representert i følgende 4 komitéer:

1. Komitéen for innenlands transport,
2. Komitéen for kjemiindustrien,
3. Komitéen for verkstedindustrien,
4. Komitéen vedrørende funksjonærer og utøvere av de frie yrker.

Voldgiftsnemnda for organisasjonstvister.

Nemnda har i årets løp behandlet en rekke tvister. Organisasjonskomitéen, som ble valt på kongressen i 1953, er i arbeid, og de fleste tvistene er derfor sendt denne komitéen til videre behandling. Det er bare i to tilfelle voldgiftsnemnda har avgitt bindende kjennelse.

Voldgiftsnemndas protokoller gjengis nedenfor.

*År 1954 den 20. januar holdtes møte i Voldgiftsnemnda til behandling av sak nr. 5 for nemnda.

Saksøker: Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Saksøkt: Norsk Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Saken gjelder:

1. Organisasjonsforholdene ved Rosenberg mek. Verksted for så vidt angår skipselektrikerne (hjelparbeidere) som er ansatt ved Teknisk Bureau A/S, men i det vesentlige beskjeftiget ved Rosenberg mek. verksted.
2. Lønnsforholdene for de lønnstakere som det er tvist om i henhold til punkt 1.

Voldgiftsnemnda besto av: Olaf Askeland, Karsten Torkildsen, Marius Trana, John Wivegh og Gustav Sjaastad.

Til stede for saksøkeren: Rolf Olsen, Ingulf Vold, Trygve Svendsen og Einar Henriksen.

Til stede for saksøkte: A. Torp, Bjarne Klafstad, Karl Hagen, Leif Tofte og Thor Lie.

Som representant for AFL var Alf Andersen til stede. Etter beslutning av AFL var sekretær Alfred Lindø innkalt for å overvære forhandlingene og for å redegjøre for den befatning han i egenskap av sekretær i Rogaland faglige Samorganisasjon har hatt med saken.

Da nemndas medlem Karsten Torkildsen måtte forlate møtet kl. 11.45 godtok partene på direkte forespørsel at nemndas øvrige medlemmer pådømmer saken.

Formannen la fram:

1. Norsk Jern- og Metallarbeiderforbunds skriv til nemnda av 13 ds. med bilag.
2. Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbunds skriv til nemnda 16. ds. med bilag.

Han la videre fram og refererte:

1. Skriv fra Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen av 13. ds. med bilag.
2. Skriv fra Det Norske Veritas av 12. ds.
3. Gjennomslag av skriv fra Lars Hytland og Wilfred Malde til Norsk Jern- og Metallarbeiderforbunds stedlige styre av 23. september 1953.
4. Gjennomslag av skriv fra de samme til det samme av s.d.

Under saksbehandlingen ble samtlige tilstedeværende gitt adgang til å uttale seg.

Saksøkeren har nedlagt slik

P å s t a n d :

1. Samtlige skipselektrikere som arbeider fast ved Rosenberg mek. Verksted skal organiseres i tilslutning til Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund. De skipselektrikere som er medlemmer av Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund blir å overføre til Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund fra 1. februar 1954.
2. Den reduksjon som Teknisk Bureau A/S har foretatt i skipselektrikernes lønninger kan ikke godkjennes.

Det forbund hvor skipselektrikerne blir stående som medlemmer pålegges å reise krav om overfor NAF og Teknisk Bureau A/S at skipselektrikerne skal ha tilbake den timelønn de hadde før 11. november 1953. Likeså må det reises krav om at etterbetaling skal

finne sted for de arbeidede timer i tidsrommet 11. november 1953 til saken er løst.

Saksøkte har nedlagt slik

P å s t a n d :

1. De hjelpearbeidere (skipselektrikere) som er ansatt ved Teknisk Bureau A/S og som ble overført til Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund tilbakeføres til Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.
2. Norsk Jern- og Metallarbeiderforbunds påstand i punkt 2 avvises, da voldgiftsnemnda ikke har kompetanse til for så vidt å pådømme tvisten.

Som det går fram av det som er sagt foran og partenes påstander er det 2 spørsmål som er forelagt nemnda til avgjørelse.

Nemnda vil nedenfor ta standpunkt til de påstander som partene har nedlagt. Den vil imidlertid først gi en faktisk framstilling av saken slik som nemnda ser den.

Det er etter partenes framstilling på det rene at skipselektrikerne — eller som saksøkte kaller dem — hjelpeelektrikerne er ansatt ved Teknisk Bureau A/S. Dette firma er hva eiendomsforholdene angår meget nær knyttet til Rosenberg mek. Verksted, idet aksjonærene — i hvert fall for den overveiende del — er de samme. Teknisk Bureau A/S er imidlertid en helt selvstendig bedrift og bedriften utfører ikke bare arbeid som entreprenør for Rosenberg mek. Verksted, men også for andre oppdragsgivere. Bedriften har dessuten ved siden av den elektriske avdelingen en rørleggeravdeling og en alminnelig handelsavdeling.

Skipselektrikerne har i det vesentlige vært satt til å arbeide ved Rosenberg mek. Verksted, men det er høve til for bedriften å nytte dem også som hjelpearbeidere ved andre installasjonsarbeider enn ved verkstedet når forholdene tilsier det. Dette har imidlertid i den senere tid i hvert fall skjedd i svært liten utstrekning. Det har tvert imot vært slik at skipselektrikerne har utført annet arbeid på Rosenberg mek. Verksted når det ikke har vært tilstrekkelig arbeid for dem som skipselektrikere. Slikt arbeid har de imidlertid først kunnet påta seg etter anmodning fra bedriftsledelsen i Teknisk Bureau A/S.

Ifølge lov av 29. desember 1939 og de med hjemmel i denne lov utferdigede forskrifter, bl. a. kgl. res. av 13. juli 1951 skal bare montører kunne arbeide selvstendig med utførelse av reparasjon av meldingspliktige elektriske sterkstrøms-anlegg når arbeidet foreståes av installatør og denne har en teoretisk utdanning som tilfredsstiller loven og forskriftenes krav. Vilkåret er at de skal ha bestått en godkjent montørprøve. Dette krav gjelder etter det opplyste også for montering av elektriske sterkstrømsanlegg ombord i båt. Her vises det til det foran nevnte skriv fra Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen. De såkalte skipselektrikerne ved Rosenberg mek. Verksted har i de fleste tilfelle imidlertid ikke avlagt noen slik montørprøve. Mange av dem har en meget god utdanning og lang praksis i faget. Det kan således nevnes at William Jøger har 1-årig elementær-teknisk skole, elektrikerlinjen 1937, 5 måneders elektrikerkurs ved Stavanger maskinist-skole og 5 års verkstedpraksis. Magne Ramsnes har 5 måneders elektrikerkurs ved yrkesskolen i Saudasjøen, Sauda læringskoles 3-årig kurs og 4 års verkstedtid. Trygve Svendsen har yrkeskurs i Saudasjøen, 10 måneder

for skipselektrikere og Stavanger maskinistiskoles 5 måneders skipselektrikerkurs og dessuten 5 års verkstedpraksis. Noenlunde tilsvarende utdannelse og praksis har også de øvrige skipselektrikere som er ansatt ved Teknisk Bureau A/S og arbeider ved Rosenberg mek. Verksted. De har imidlertid ikke, som foran nevnt, avlagt montørprøven, da dette så vidt skjønnes har budt på praktiske vansker.

Installasjon av elektriske anlegg i skip krever imidlertid spesiell innsikt i denne virksomhet, og autoriserte montører med utelukkende praksis fra installasjon i land vil visstnok ha meget store vansker med straks eller endog etter kortere praksis selvstendig å kunne utføre slikt arbeid. Følgen av dette har vært — i hvert fall har det vært tilfelle ved Rosenberg mek. Verksted — at skipselektrikerne har vært de ledende, mens autoriserte montører uten praksis fra skipsinstallasjoner faktisk har fungert som skipselektrikerens hjelpemenn.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbunds overenskomst, som er normallønnsoverenskomst, er bygd opp på grunnlag av den gjeldende lovgivning. Fagarbeiderne i overenskomstens forstand er utelukkende de som har bestått montørprøven. For disse gjelder det at de det første år skal ha en timelønn av kr. 2.05 og senere kr. 2.13 pr. time. Hjelpearbeiderne skal ha kr. 1.51 pr. time. Andre grunnlønnssatser enn disse 2 kjenner ikke overenskomsten. Noen bestemmelse i denne som godkjenner begrepet «spesialarbeider» i overenskomsten finnes ikke. Etter denne overenskomst, som skipselektrikerne ved Rosenberg mek Verksted gikk inn under, idet de var organisert i tilslutning til Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, skulle de således ha kr. 1.51 pr. time for så vidt de ikke var autorisert som montører. Det forhold som er berørt foran om at skipselektrikerne, delvis i hvert fall, i forhold til autoriserte montører var de som ledet arbeidet, førte til at de *autoriserte elektrikerne* selv av frykt for å miste skipselektrikerne, gjorde henvendelse ved sin tillitsmann til bedriften om å få høyere lønn for skipselektrikerne. Avbrøt de såkalte skipselektrikere sitt arbeidsforhold ville dette kunne føre med seg at akkordfortjenesten for de andre og mindre øvede ble forringet. Teknisk Bureau A/S gikk med på at noen av skipselektrikerne — hvor mange er uklart — skulle få hevet sin timelønn fra kr. 1.51 til kr. 2.05 pr. time. På grunnlag herav ble det inngått slumpakkorder med Rosenberg mek. Verksted. Det er som nevnt foran uklart hvor mange av skipselektrikerne som avtalen omfattet, idet partene her har gitt forskjellige og til dels sterkt avvikende opplysninger til nemnda. Nemnda tar ikke standpunkt til det omdiskuterte spørsmål da det er unødvendig for det resultat nemnda nedenfor er kommet til. Etterat akkordavtalen var inngått, oppsto det noen tvist mellom elektrikerne om timelønnen til skipselektrikerne, idet akkordkontrollen og elektrikerens fagforening hevdet at avtalen forutsatte at skipselektrikerens forhøyede godtgjørelse på kr. 0.54 pr. time var gitt disse som personlige tillegg og at beløpet således skulle holdes utenfor beregningen av hver enkelt akkordfortjeneste. Etterat dette var på det rene gjorde skipselektrikerne henvendelse til klubbformannen ved Rosenberg mek. Verksted med spørsmål om de kunne bli opptatt som medlemmer av Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund. Dette spørsmål hadde visstnok også vært ventilert tidligere uten at det for så vidt hadde resultert i noe. Skipselektrikerne hadde vært misfornøyd med at det ikke var dannet en skipselektrikergruppe ved Rosenberg mek. Verksted og de mente dessuten — uten at nemnda for så vidt har noe grunnlag for en vurdering av berettigelsen av anken, at Elektrikerforbundets representanter

viste spørsmålet om skipselektrikernes lønns- og arbeidsvilkår liten interesse. Klubbstyret ved Rosenberg mek. Verksted tok henvendelsen fra skipselektrikerne opp med Norsk Jern- og Metalls stedlige styre ved skriv til dette av 23. september 1953. Dette skriv ligger ved saken. Da det var på det rene at Jern- og Metallarbeiderforbundets nestformann, Rolf Olsen, straks etterat skrevet ble mottatt skulle komme til Stavanger, ble saken stilt i bero inntil en kunne få konferanse med ham. Rolf Olsen kom til Stavanger 6. oktober 1953 og saken ble da drøftet. Her ga forbundets nestformann uttrykk for at Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund ville kunne oppta skipselektrikerne som medlemmer forutsatt at de kunne få deres fagforening til «å kvittere» medlemsbøkene som utmeldt. I henhold hertil henvendte Trygve Svendsen seg til fagforeningen og oppnådde å få 6 medlemsbøker «utkvittert», hvorefter disse 6 sammen med 3 som tidligere hadde stått uorganisert, ble opptatt som medlemmer av Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Av elektrikerne ved Teknisk Bureau A/S sysselsettes vanligvis 23 mann ved Rosenberg mek. Verksted. I alt er ved Teknisk Bureau A/S ansatt 23 sterkstrømselektrikere, 6 svakstrømselektrikere, 11 læregutter på kontrakt, 1 læregutt uten kontrakt og 9 hjelpearbeidere. De 9 hjelpearbeidere og 14 andre av Teknisk Bureau A/S' arbeidere er derfor vanligvis i arbeid ved verkstedet.

Etterat det som foran nevnt var oppstått tvist om akkordoppgjørene og etterat Rolf Olsen hadde vært i Stavanger, ble det gjort forsøk på, ved mellomkomst av sekretær Lindø i Rogaland faglige Samorganisasjon, å komme fram til en tilfredsstillende løsning av saken. Dette mislyktes og senere forhandlinger — bl. a. under ledelse av sekretær Alf Andersen — har heller ikke ført fram. Hva som passerte under forhandlingene i Stavanger behøver ikke nemnda nærmere å komme inn på. Det som er sikkert er at Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbunds formann først gjorde henvendelse til verkstedet om få skipselektrikernes forhøyede lønn godkjent som personlig tillegg og at han etterpå henvendte seg til Elektroinstallatørenes Arbeidsgiverforening og påpekte at Teknisk Bureau A/S utbetalte skipselektrikerne ved Rosenberg mek. Verksted tariffstridige lønninger. Henvendelsen førte med seg at bedriften den 11. november 1953 sa opp avtalen om at skipselektrikerne skulle ha en timelønn på kr. 2.05. De arbeidere avtalen gjaldt hadde inntil denne dato fått oppgjør i samsvar med denne, men fra og med den foran nevnte dato gikk deres lønn som følge av denne henvendelse ned med kr. 0.54 pr. time.

På grunnlag av det faktum som er nevnt foran går nemnda over til å drøfte de av partene nedlagte påstander.

Ad organisasjonsspørsmålet.

Representantskapet i AFL har så sent som i 1947 vedtatt at i de installasjonsforretninger, så vel private som kommunale, som beskjeftiger montører for installering av lys og kraft skal lønnstakerne stå tilsluttet Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, mens alle bedriftselektrikere skal stå organisert i tilslutning til de respektive industriforbund.

I samsvar med dette vedtak finner nemnda det helt utvilsomt at elektrikerne ved Teknisk Bureau A/S skal stå organisert i tilslutning til Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund. All den stund Teknisk Bureau A/S er et selvstendig rettssubjekt med selvstendig ledelse som selv ansetter sine folk og påtar seg entrepriser i det åpne marked, må

elektrikerne ved dette firma organiseres i tilslutning til Elektrikerforbundet, selv om de for alt vesentlig utfører arbeid ved entrepriser som firmaet har påtatt seg å utføre for Rosenberg mek. Verksted. Annerledes ville forholdet etter nemndas oppfatning ha stit seg om elektrikerne var ansatt av Rosenberg mek. Verksted med oppdrag å utføre installasjoner utelukkende for dette firma. Nemnda finner derfor for så vidt å måtte ta påstanden fra Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund til følge, men den har utformet konklusjonen noe annerledes enn påstanden.

Ad Norsk Jern- og Metallarbeiderforbunds påstand i lønssaken.

Etter det resultat nemnda er kommet til når det gjelder organisasjons spørsmålet for skipselektrikerne, ville det være unødvendig å ta opp til realitetsdrøfting spørsmålet om lønnsforholdene, idet Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund selvsagt ikke kan ha noe krav på å øve direkte innflytelse på lønningene for lønnstakere som ikke skal stå tilsluttet forbundet. Når Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund har nedlagt påstand om at saken for så vidt skal avvises, finner nemnda å ville gi uttrykk for at også for så vidt vil påstanden fra forbundet måtte tas til følge fordi nemnda ikke har noen kompetanse til å avgjøre andre tvister enn rene organisasjonstvister, dvs. tvister om hvor enkeltmedlemmer eller grupper av medlemmer skal stå organisert. Nemnda vil imidlertid, all den stund også lønsspørsmålet er brakt inn for den, oversende saken til sekretariatet til videre behandling. Selv om nemnda etter det standpunkt den er kommet til ikke anser seg berettiget til å ta standpunkt til realiteten, mener nemnda likevel at den i denne sak bør gi uttrykk for sin oppfatning. Det er forståelig at skipselektrikerne ble misfornøyd når de fikk rede på at nedsettelsen av deres lønninger skyldtes henvendelsen til Arbeidsgiverforeningen fra det forbund som de tidligere hadde vært medlemmer av. Nemnda mener at Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund har behandlet denne sak uriktig og uheldig og at forbundet i stedet for å gjøre henvendelse til Arbeidsgiverforeningen burde ha lagt saken fram for Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og spesielt for Landsorganisasjonen som sammen med Elektrikerforbundet er part i avtaleforholdet. Hadde det blitt gjort, er nemnda ikke i tvil om at en kunne ha unngått et så forstemmende resultat som det en her er vitne til.

Etter dette avsa nemnda slik enstemmig

K j e n n e l s e :

1. Så lenge skipselektrikerne som er sysselsatt ved Rosenberg mek. Verksted er ansatt ved Teknisk Bureau A/S eller andre selvstendige installasjonsfirmaer, skal de være faglig organisert i tilslutning til Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.
2. Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund plikter å tilbakeføre medlemskapet til Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund for de skipselektrikere som er ansatt ved Teknisk Bureau A/S. Overføringen må være gjennomført innen 1. februar førstk.

Olaf Askeland (s.)   Marius Trana (s.)   John Wivegh (s.)
Gustav Sjaastad (s)»

«Voldgiftsnemnda for organisasjonstvister.

Utskrift av voldgiftsnemndas møtebok for 25. oktober og 16. november 1954 vedrørende organisasjonstvist mellom Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Tilstede av nemndas medlemmer i møtet den 25. oktober 1954:

John Wivegh, Erling Frogner, Olav Bruvik og formannen. Dessuten møtte sekretær Alf Andersen.

Tilstede i møtet den 16. november 1954:

Josef Larsson, John Wivegh, Erling Frogner, Bjarne Dahlberg og formannen.

Tilstede av partsrepresentantene var i møtet den 25. oktober 1954 følgende:

Fra Norsk Kjemisk industriarbeiderforbund: Anker Nordtvedt.

Fra Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet: Bjarne Klafstad, Erling Johansen, P. J. Pettersen, Årdal, Karl Vårdal, Sunndalsøra.

Partenes representanter framstilte saken i møtet den 25. oktober.

Etterrat nemnda hadde drøftet saken i lukket møte den 16. november 1954 ble det avsagt slik

K j e n n e l s e :

Mellom Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund og Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund er det oppstått tvist om organisasjonsforholdet for elektrikerne ved den såkalte likeretter ved A/S Årdal og Sunndal Verk på Sunndalsøra.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund hevder at elektrikerne ved likeretteren på Sunndalsøra skal stå tilsluttet dette forbund. Forbundet henviser i denne forbindelse til at det er det som har organisert personalet ved verkets kraftstasjon som ligger i en avstand av ca. 3 km fra selve bedriftsområdet. Forbundet henviser videre til at det er det som har organisert elektrikerne så vel ved kraftstasjonen som ved likeretteren ved A/S Årdal og Sunndal Verk i Øvre Årdal.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund gjør gjeldende at elektrikerne ved likeretteren på Sunndalsøra i realiteten er bedriftselektrikere og at de derfor skal stå tilsluttet dette forbund. Det er på det rene mellom partene at i den utstrekning elektrikerne er å anse som bedriftselektrikere skal de stå tilsluttet det forbund som har avtaleforholdet for vedkommende bedrift. Det er Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund som har opprettet overenskomst for bedriftens produksjonsarbeidere.

Voldgiftsnemnda er enstemmig kommet til det resultat at elektrikerne ved likeretteren på Sunndalsøra skal stå tilsluttet Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Likeretteren ligger kloss inntil bedriftens produksjonshaller. De elektrikere som er beskjeftiget i disse er i realiteten bedriftselektrikere, og det vil derfor være åpenbart grunnløst å skille dem ut fra produksjonsarbeiderne i forhold til spørsmålet om hvilket forbund de skal stå tilsluttet.

Det er riktig at elektrikerne ved likeretteren i Øvre Årdal står tilsluttet Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund. Denne ordning er gjennomført i henhold til sekretariatets vedtak av 16. september 1952. Når man den gang inntok det standpunkt at elektrikerne ved kraftstasjonen og likeretteren i Øvre Årdal skulle stå tilsluttet Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, var det åpenbart ut fra den forutsetning at så vel kraftstasjonen som likeretteren ligger på bedriftens område og er bedriftens eiendom. På Sunndalsøra ligger kraftstasjonen 3 km fra be-

driften og er dessuten undergitt et helt annet eiendomsforhold enn likeretteren.

Nemnda finner ingen grunn til i denne sak å fravike prinsippet om at alle arbeidere så vidt mulig skal stå tilsluttet det forbund som har tarifforholdet for arbeiderne som er beskjeftiget i bedriftens hovedproduksjon.

Slutning:

De elektrikere som er beskjeftiget ved likeretteren ved A/S Årdal og Sunddals Verk på Sunddalsøra skal stå tilsluttet Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Kjennelsen ble opplest for åpne dører.

Arne Kr. Meedby.

Josef Larsson. John Wivegh. Erling Frogner. Bjarne Dahlberg.»

Den kooperative tvistenemnd.

Den kooperative nemnd for interessetvister.

«17. august 1954. Norsk Transportarbeiderforbund. Vedrørende revisjon av overenskomsten for Oslo Samvirkelag.

Kjennelse avsagt.

Nemndas medlemmer: H.r.advokat Einar Sunde, formann. Fra DKT: Rolf Semmingsen. Fra Oslo Samvirkelag: Einar A. Nilsen. Fra AFL: Jens Berg. Fra forbundet: G. Strøm.

Under prosedyren møtte:

For DKT: O.r.sakfører Arne Rødskog, Svend Svensson, Peder Fremstad, D. Nilssen. Fra forbundet: Einar Aasen, Reidar Wilhelmsen, Sverre Nergård.»

«11. novbr. 1954. Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Tariffrevisjon landsoverenskomsten NKL med datterselskaper.

Kjennelse avsagt.

Nemndas medlemmer: H.r.advokat Einar Sunde, formann. Fra DKT: Peder Sjøiland. Fra DKT's medlemmer: P. Skjervagen. Fra AFL: Johs. M. P. Ødegaard. Fra forbundet: Alfred Nilsen.

Under prosedyren møtte:

For DKT: O.r.sakfører Arne Rødskog, C. O. Hovind, Rolf Semmingsen, Didrik Nilssen, A. Fjeldsaa.

For forbundet: Sekretær Totland, Tidemann-Jacobsen, Kristian Enger, Anne-Karin Ellefsen, Trygve Jacobsen, Hilmar Forbregd, Arve Rønning, Per Sigurdson.»

Den kooperative nemnd for retts tvister.

«28. jan. 1954. Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Oppsigelse av pølsemaker.

Forlik oppnådd.

Nemndas medlemmer: H.r.dommer Otto Helgesen, formann. Fra Samvirkelaget: Olav Westbye. Fra forbundet: Olav Raaen.

Under prosedyren møtte:

For DKT: O.r.sakfører Arne Rødskog, Jo Øye, Helmer Opperud. Fra forbundet: Sekretær E. Wold, Ludvig Lauritzen.»

«17. juni 1954. Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Lønn for filialbestyrer.

Forlik oppnådd.

Nemndas medlemmer: H.r.dommer Otto Helgesen, formann. Fra Samvirkelaget: P. Skjervagen. Fra forbundet: Albert Raaen.

Under prosedyren møtte for DKT: O.r.sakfører Arne Rødskog, Johan Magnussen. For forbundet: Sekretær H. Hegerøy, Sverre Hagen.»

«13. desbr. 1954. Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Oppsigelse av kombinert sjåfør og ekspeditør.

Foreløpig ingen avgjørelse.

Nemndas medlemmer: H.r.dommer Otto Helgesen, formann. Fra Samvirkelaget: P. Klingen. Fra forbundet: Albert Raaen.

Under prosedyren møtte:

For DKT: Sekretær A. Fjeldsaa, O. Norhagen og I. Morken. Fra forbundet: Sekretær H. Hegerøy og O. Henrichsen.»

Landsorganisasjonens økonomiske kontor.

Permisjonen for kontorets tidligere leder, cand. oecon. Odd Gøthe, løp ut 1. februar 1954, og fra samme dato er cand. oecon. Kjell Holler fast ansatt som leder av kontoret. Fra august 1954 har cand. oecon. Jon Rikvold vært fast knyttet til kontoret. Kontoret har 3 kvinnelige assistenter, hvorav den ene i noen utstrekning arbeider for andre avdelinger. Dessuten deler kontoret maskinskriverhjelp med Revisjonskontoret. Vedkommende arbeider imidlertid hovedsakelig for Det økonomiske kontor.

Kontoret har som vanlig utført en rekke løpende oppgaver for Administrasjonen og besvart forespørslers så vel fra forbundene som fra innen- og utenlandske offentlige institusjoner og private. Det løpende arbeid med personalkartoteket hører likeledes inn under kontoret. Det er sendt ut månedlige oversikter over medlemstallet i Landsorganisasjonen og de tilsluttede forbund. De ordinære årsoversikter over medlemsmassens geografiske fordeling er utarbeidet og likeledes oversikten over antall tariff-saker behandlet og konflikter godkjent av Sekretariatet. Disse følger beretningen som bilag. Det er videre sendt ut kvartalsvise oversikter over pris- og lønnsutviklingen og produksjonsutviklingen.

Kontorets arbeid for Statens likelønnskommité har gjort et betydelig framskritt i løpet av året og en regner med å ha gjort unna det vesentlige av dette arbeidet i 1955.

Kontoret har utarbeidet en rekke notater, bl. a. om pris-, lønns- og produksjonsutviklingen, prisreguleringens omfang, skatte-spørsmål, funksjonærrabatter, bruttoprissystemet og reallønns-

sammenlikning mellom de nordiske hovedsteder. En har utarbeidet økonomiske oversikter til beretningen for 1953 og møtet i den nordiske samarbeidskomitéen i Oslo i desember. En har videre utarbeidet en rekke utkast til uttalelser bl. a. om innstillingen fra Avgiftskomiteén og om bruttoprissystemet.

Av andre arbeider som er utført ved Det økonomiske kontor i 1954 nevner en følgende: Oversikt over lønns- og utdanningsforhold for arbeidere (for Lærelønnskomiteén av 1954), oversikt over lønnsevne og tarifflønn i jordbruket, oversikt over utviklingen i det nordiske økonomiske samarbeid (for ERO's økonomiske komité), kvartalsvise oversikter over gjennomføringen av tariffrevisjonen, oversikt over oppnådde resultater ved tariffrevisjonen for de viktigste overenskomster samt de årlige oversikter over formuesforhold etc. En har videre besvart 2 spørreskjemaer: Et fra ERO's økonomiske komité og et fra felleskomitéen mellom FFI og ERO angående sosial integrasjon.

Kontorets leder har i løpet av året deltatt i en rekke møter med statsmyndighetene og næringsorganisasjonene og har dessuten deltatt i følgende møter utenlands: Møter i ERO's økonomiske komité i Bryssel 4.—7. januar og 25.—28. august, Regional-konferansen i Strassbourg 3.—5. november og fellesmøte for fagforeningsfolk og sosialøkonomer på Nyborg Strand i Danmark 11.—16. oktober. I dette fellesmøtet deltok også Jon Rikvold.

Kontorets leder er for tiden medlem av følgende komitéer og utvalg: Statens eksportkredittkommisjon, Utvalget for offentlig lønnsstatistikk, Det faglige nordiske økonomiutvalg, Penge- og bankkomitéen av 1950 og Norges Eksportråd. Han er videre fast møtende varamann i komitéen til å utrede spørsmål om en generell forkortning av arbeidstida og dessuten varamann for Konrad Nordahl i rådet for Internasjonalt økonomisk samarbeid. Kontorets leder er Landsorganisasjonens kontaktmann til Det norske utvalg for nordisk økonomisk samarbeid og er dessuten medlem av forskjellige komitéer nedsatt av Sekretariatet eller Samarbeidskomitéen, bl. a. komitéen for lønn under legitimert sykefravær der han fungerer som sekretær. Han var medlem av Avgiftskomiteén av 1953 som avga sin innstilling henimot årsskiftet 1954/55.

Jon Rikvold møter fast i Den rådgivende komité for visse økonomiske spørsmål («GATT-komiteén») og fungerer dessuten som konsulent for Landsorganisasjonens representanter i Statens likelønnskomité og Hovedkomitéen for varedeklarasjon og kvalitetsmerking.

Kjell Holler har i løpet av året skrevet 5 artikler til Fri Fag-

bevegelse og holdt 29 foredrag og forelesninger. Jon Rikvold har skrevet 2 artikler til Fri Fagbevegelse og holdt 12 foredrag og forelesninger.

Økonomisk-statistisk oversikt for 1954.

Generell oversikt.

Produksjonen økte i 1954 sterkere enn den har gjort på flere år. Bruttonasjonalproduktet økte reelt med om lag 4 prosent fra 1953 til 1954. Regnet i løpende kroner var det en oppgang på om lag 1670 mill. kroner. Underskuddet på vare- og tjenestebalansen overfor utlandet økte med 130 mill. kroner. Den samlede tilgang på varer og tjenester innenlands økte således med om lag 1800 mill. kroner fra 1953 til 1954 som følge av produksjonsøkningen og økningen i importoverskuddet. Av denne økningen la forsvaret beslag på 130 mill. kroner, det private forbruket 800 mill. kroner, det sivile offentlige forbruket 130 mill. kroner og bruttoinvesteringene, eksklusive lagerendringer, 630 mill. kroner. Differansen mellom summen av disse beløp og økningen i den samlede tilgang på varer og tjenester innenlands skyldes lagerendringer.

De viktigste økonomiske problemer i 1954 har vært den innenlandske prisstigningen og det store underskuddet i utenriksøkonomien. Begge deler har sammenheng med det press som det høye investeringsnivået øver på økonomien.

Tariffrevisjonen i 1954 førte i gjennomsnitt til en lønnsøkning på 4—5 prosent. På grunn av prisstigningen ble imidlertid reallønnsøkningen ubetydelig.

Sysselsettingen har vært høyere enn noen gang før og arbeidsløsheten meget liten. Myndighetenes arbeid med å utjevne sesongsvingningene i bygge- og anleggsvirksomheten for derved å motvirke vinterarbeidsløsheten har gjort framskritt.

På penge- og kredittmarkedet er det viktigste nye trekket at staten har finansiert statsbankenes utlån ved å ta opp lån i de private aksje- og sparebankene og forsikringsselskapene.

Det internasjonale konjunkturbildet har i 1954 vært preget av en sterk produksjonsoppgang i Vest-Europa, mens produksjonen i USA i 1954 har vært lavere enn i 1953. Det synes som Vest-Europas motstandskraft mot tilbakeslag i USA's økonomi har blitt større enn før. I slutten av 1954 gjorde det seg gjeldende tegn til oppgang også i USA. En kan regne med en gunstig internasjonal konjunkturutvikling i den nærmeste tiden framover.

Det har i 1954 vært ført internasjonale forhandlinger om en rekke viktige valuta- og handelspolitiske spørsmål. Avtalen om Den europeiske betalingsunion ble med enkelte endringer forlenget fram til 1. juli 1955.

Det nordiske råd vedtok i august 1954 en tilråding til regjeringene om å legge forholdene til rette for et felles nordisk marked. På et ministermøte i oktober ble retningslinjene for arbeidet trukket opp. En rekke spørsmål må klarlegges og en må regne med at det vil ta lang tid før arbeidet gir konkrete resultater.

Produksjonsutviklingen.

Den totale produksjon i landet økte med om lag 4 prosent fra 1953 til 1954. Dette er en like sterk prosentvis økning som en hadde pr. år i perioden 1948 til 1951 og dobbelt så mye som i årene 1952 og 1953. Grunnlaget for den sterke produksjonsøkningen i 1954 har vært bedre avsetningsforhold for de fleste av eksportnæringene, økt produksjonskapasitet og det rekordmessige vintersildfiske som ga fettindustrien en ekstraordinær stor tilgang på råstoff. Den innenlandske etterspørsel både etter konsumvarer og investeringsvarer har vært høy. En vesentlig del av stigningen i den totale produksjon fra 1953 til 1954 skyldes økt produksjon i industrien, men en rekke andre næringer har også bidratt til oppgangen. Økningen i den totale produksjon her i landet i de senere årene har foregått omtrent i takt med produksjonsøkningen i mesteparten av Vest-Europa.

Sysselsettingen har steget langt svakere enn den totale produksjon i landet og følgelig har det funnet sted en betydelig oppgang i produksjonen pr. sysselsatt.

Utvikling i produksjon og sysselsetting (1938 = 100).

	Brutto- nasjonalprodukt i faste priser	Sysselsetting	Produksjon pr. sysselsatt
1938	100	100	100
1946	108	105	103
1948	127	109	117
1950	138	112	123
1952	147	114	129
1953	150	114	132
1954	156	115	136

Fra 1938 til 1954 har det vært en øking i produksjonen pr. sysselsatt på 36 prosent. Økingen fra 1953 til 1954 er om lag 3 prosent, mot en øking på om lag 2 prosent pr. år i de to nærmest foregående år. Økingen i den totale produksjon pr. sysselsatt skyldes både at det har funnet sted en øking i produksjonen pr. sysselsatt i de enkelte næringer, og at det har funnet sted en overgang av arbeidskraft fra næringer med lav produksjon pr. sysselsatt til næringer med høy produksjon pr. sysselsatt.

Industriproduksjonen, som utgjør om lag $\frac{1}{3}$ av den totale produksjon, økte med 6,3 prosent fra 1953 til 1954. Sysselsettingen i industrien økte med vel 2 prosent, slik at økingen i produksjonen pr. sysselsatt blir om lag 4 prosent. Fra 1951 til 1952 økte industriproduksjonen med mindre enn 1 prosent, men i løpet av 1953 skjøt produksjonsøkningen igjen fart, slik at produksjonsresultatet for året 1953 var 4 prosent større enn i 1952. Industriproduksjonen var i 1954 82 prosent høyere enn i 1938 og 35 prosent høyere enn i 1949.

Produksjonsøkningen i 1954 har vært særlig sterk i eksportindustrien, men også hjemmeindustrien viser betydelig framgang. Tabellen nedenfor viser hvordan industriproduksjonen har utviklet seg i de enkelte kvartaler 1954 i forhold til samme kvartaler i 1953.

Prosentvis stigning i industriproduksjonen i de enkelte kvartaler.

	Hele industrien	Eksportindustrien	Hjemmeindustrien
1. kv. 1953 til 1. kv. 1954	7.9	18.8	3.4
2. » 1953 » 2. » 1954	5.3	12.2	3.0
3. » 1953 » 3. » 1954	5.5	7.2	4.9
4. » 1953 » 4. » 1954	6.0	9.5	4.5
Året 1953 til året 1954	6.3	12.8	4.0

Produksjonsøkningen fra 1953 til 1954 var større for 1. kvartal enn de senere kvartaler. Dette må ses på bakgrunn av at produksjonen i 1. kvartal 1953 var særlig lav og gir ikke uttrykk for at industriproduksjonen har vist en synkende tendens i 1954. En vesentlig del av den sterke produksjonsøkningen i 1. kvartal i eksportindustrien skyldes for øvrig rekordproduksjonen ved sild-

oljefabrikkene. For hele året 1954 var produksjonen i eksportindustrien nesten 13 prosent høyere enn i 1953. I hjemmeindustrien har produksjonen ligget forholdsvis jevnt over foregående års produksjon og for hele året er økingen 4 prosent. Produksjonsøkningen i forbruksvareindustrien var 5 prosent og i investeringsvareindustrien 3 prosent. Av de enkelte industrigrener hadde kjemisk industri og treforedlingsindustrien størst produksjonsøkning — henholdsvis 21 prosent og 13 prosent. Kullgruvene og bergverkene hadde noe lavere produksjon i 1954 enn i 1953. I de fleste industrier har produksjonskapasiteten vært godt utnyttet i 1954. Det viktigste unntaket er tekstilindustrien som til tross for at produksjonen har økt noe i de 2 siste årene fortsatt ligger betydelig under produksjonsnivået fra 1951. Stort sett har imidlertid tekstilindustrien greidd å hevde seg i konkurransen med utenlandske produkter.

Investeringene i industrien har vært meget høye i 1954. Dette har blant annet gitt seg utslag i økt import av maskiner.

Etterspørselsforholdene for industriens produkter både i utlandet og på hjemmemarkedet er slik at en kan regne med høy produksjon også i den nærmeste tida framover. I nasjonalbudsjettet er det forutsatt en øking i industriproduksjonen på 3—4 prosent fra 1954 til 1955.

Jordbruksproduksjonen har i 1954 vært omtrent like stor som i 1953. Avlingene har vært noe mindre enn i 1953 og det samme gjelder melkeproduksjonen, mens det har vært oppgang i produksjonen av kjøtt, flesk og egg. Jordbrukets inntekter er økt med om lag 100 millioner kroner fra 1953 til 1954 på grunn av prisoppgang på jordbruksprodukter. Prisindeksen for jordbrukets produkter gikk opp med 9 prosent fra de 3 første kvartaler 1953 til de 3 første kvartaler 1954, mens prisindeksen for jordbrukets produksjonsmidler var omtrent uforandret. Investeringen i maskiner har vært meget høy. I de 3 første kvartaler av 1954 ble det således innført 5835 traktorer til jord- og skogbruk, mot 3684 i samme tidsrom 1953. Tallet på skurtreskere økte med ca. 700 og det totale antall ligger nå på ca. 2000.

I skogbruket ble det i sesongen 1953—54 avvirket anslagsvis 7,5 millioner m³ bartretømmer for salg. Dette er litt mindre enn i foregående sesong, da avvirkingen var 7,7 mill. m³. Det ble ikke oppnådd enighet om tømmerprisene for sesongen 1954—55 mellom kjøpere og selgere. Regjeringen fastsatte tømmerprisene i desember, men Norges Skogeierforbund varslet at de ville sette

i verk tiltak mot denne prisfastsetting. Først i slutten av januar 1955 ble situasjonen avklart ved at regjeringen hevet tømmerprisene og Skogeierforbundet trakk tilbake varslet om innskrenkning i hogsten. Den sene fastsetting av tømmerprisene får likevel betydelige skadevirkninger.

Fiskeriene ga i 1954 et oppfisket kvantum på om lag 1,8 millioner tonn mot 1,4 millioner tonn i 1953. Årsfangsten i 1954 er om lag 100 000 tonn større enn i det tidligere rekordår 1952. Det er det rekordmessige sildefisket som har ført til oppgang i det totale kvantum i 1954. Det samlede kvantum av vintersild gikk i 1954 opp i 11,7 millioner hl mot 7,2 millioner hl i 1953. Den tidligere rekord var på 9,5 millioner hl, som ble nådd i 1951. Torskefiskeriene ga i 1954 det dårligste utbytte siden 1919. Totalfangsten av skrei og loddetorsk kom bare opp i om lag 84 000 tonn mot 114 000 tonn i 1953, som også var et meget dårlig år.

Hvalfangsten ga i sesongen 1953—54 et utbytte på 1 028 000 fat hval- og spermolje mot 814 000 fat i sesongen 1952—53. Den samlede verdi av produksjonen av hvalolje, spermolje og biprodukter i Antarktisk i sesongen 1953—54 utgjorde ca. 242 mill. kroner, mot 198 mill. kroner i foregående sesong. Norge deltok i fangsten i 1953—54 med 9 hvalkokerier, 1 landstasjon og 100 hvalbåter og deltar med det samme i sesongen 1954—55, bortsett fra at tallet på hvalbåter er økt til 101.

Handelsflåten økte med om lag 470 000 brt. i 1954 og var ved utgangen av året på vel 6,9 mill. brt. (skip over 100 brt. eksklusive fiske og fangstfartøyer). Fraktene har gjennomgående ligget på et lavt nivå i 1954 og skipsoppleggene har hatt større omfang enn tidligere i etterkrigstiden. Høsten 1954 gjorde det seg imidlertid gjeldende en avgjort tendens til stigning i fraktene og skipsoppleggene ble sterkt redusert. Fraktinntektene m. v. er det gjort nærmere rede for i avsnittet om utenriksøkonomien.

Bygge- og anleggsvirksomheten har hatt et større omfang i 1954 enn noen gang før. De samlede investeringene i sivile bygg og anlegg økte mengdemessig med ca. 4 prosent fra 1953 til 1954 og forsvarrets bygge- og anleggsvirksomhet med over 20 prosent, slik at den totale økingen ble vel 5 prosent. Tallet på sysselsatte i byggevirksomheten har gjennom hele året ligget høyere enn i 1953. Sysselsettingen i anleggsvirksomheten var fram til juni vesentlig høyere enn i 1953, men har senere ligget noe lavere

enn foregående år. Tallet på boliger tatt i bruk i 1954 er om lag 35 000, dvs. det samme som foregående år. Det ble i 1954 satt i gang bygging av færre nye boliger og flere andre bygg enn året før. Omfanget av bygg under arbeid i alt var ved utgangen av 1954 omtrent like stort som ved utgangen av 1953.

Innenlandsk transport har det vært oppgang både i passasjertrafikken og i varetransporten. Fra driftsåret 1952—53 til 1953—54 økte passasjertrafikken ved NSB målt i personkilometer med om lag 2 prosent. I alt er nå 1230 km eller 28 prosent av NSB's samlede linjelengde elektrifisert. NSB hadde et driftsunderskott på 86,4 millioner kroner i 1953—54.

Turisttrafikken hadde større omfang i 1954 enn noen gang før. I de 3 første kvartaler av 1954 kom det 724 000 utlendinger til landet, mot 626 000 i samme tidsrom 1953.

Varehandelen har i 1954 sysselsatt 5000—6000 flere personer enn i 1953.

Elektrisitetsproduksjonen økte med om lag 11 prosent eller 2100 mill. kWh fra 1953 til 1954. Stigningen skyldes både økt produksjonskapasitet og bedre vannforhold enn i 1953. I alt var det ved utgangen av 1954 utbygd om lag 2,5 mill. kW vannkraft (årgangskraft). I ti-årsperioden 1945—54 er det gjennomsnittlig utbygd om lag 102 000 kW pr. år, eller 6 ganger så mye som gjennomsnittlig pr. år i perioden 1935—39.

Tabellen nedenfor viser hvordan bruttonasjonalproduktet fordelte seg på næringer i 1954 (mill. kroner).

Jordbruk	1 560
Skogbruk m. v.	755
Fiske	513
Hvalfangst	211
Industri og bergverk	7 460
Elektrisitetsforsyning m. v.	591
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 864
Skipsfart m. v.	2 478
Annen samferdsel	1 204
Varehandel	3 981
Øvrige sektorer	4 188
Bruttonasjonalprodukt i alt	<u>24 805</u>

UTENRIKSØKONOMIEN

Vare- og tjenestebalansen overfor utlandet for 1954 er foreløpig gjort opp med et underskudd på 1110 millioner kroner. Dette er 130 millioner kroner mer enn i 1953 og 240 millioner mer enn forutsatt i nasjonalbudsjettet for 1954.

Utviklingen av hovedpostene på vare- og tjenestebalansen går fram av følgende tabell:

*Vare- og tjenestebalansen overfor utlandet i 1953 og 1954.
Mill. kroner.*

Inntekter:	1953	1954
Vareutførsel uten skip.....	3639	4107
Utførsel av skip.....	167	205
Nettofraktinntekter av skip i utenriksfart.....	1722	1750
Tilskott under NATO's bygge- og anleggsprogram	65	135
Andre inntekter netto.....	29	50
Inntekter i alt.....	5622	6247
Utgifter:	1953	1954
Vareinnførsel uten skip.....	5716	6094
Innførsel av skip.....	886	1263
Utgifter i alt.....	6602	7357
Underskott på vare- og tjenestebalansen.....	980	1110

Utførselen av varer økte med 468 millioner kroner eller 13 prosent fra 1953 til 1954. I tallene for vareutførselen er det også regnet med utførsel som ikke kommer med i handelsstatistikken, bl. a. levering av hvalolje direkte fra feltet. Økingen i verdien av vareutførselen skyldes i det vesentlige øking i mengden av utførte varer, idet prisene har vært omtrent de samme i 1954 som i 1953. Utførselen av skip har gått noe opp og det samme gjelder netto fraktinntektene av norske skip i utenriks fart. Som inntekt på vare- og tjenestebalansen regner en også med NATO's

tilskudd i utenlandsk valuta til militære bygge- og anleggsarbeider her i landet, som gikk opp med 70 millioner fra 1953 til 1954. Også for posten andre inntekter var det oppgang i 1954 slik at inntekter i alt i 1954 var 625 millioner kroner høyere enn i 1953.

Vareinnførselen økte med 378 millioner kroner eller knapt 7 prosent fra 1953 til 1954 medregnet innførsel utenom handelsstatistikken. De innførte mengder økte imidlertid sterkere, om lag 12 prosent, da innførselsprisene var lavere i 1954 enn i 1953. Innførselen av skip økte med 377 millioner kroner eller 43 prosent fra 1953 til 1954. Regnet i tonnasje var økingen enda noe sterkere. I alt var det en øking i utgiftene på 755 millioner kroner.

Både for vareinnførselen og utførselen er det enkelte grupper av varer som har betydd særlig mye for utviklingen. For hver av varegruppene treforedlingsprodukter, fisk- og fiskevarer og fórstoffer har det vært en øking i utførselen på om lag 100 millioner kroner eller mer. Også utførselen av olje og fettprodukter og gjødning har økt betydelig. Utførselen av malmer og metaller under ett har vært noe lavere i 1954 enn i 1953. Dette skyldes nedgang i eksporten av ferrolegeringer, mens det for øvrig gjengnngående har vært øking i utførselen i denne gruppen.

Sterkest øking i innførselen har det vært for maskiner, apparater og transportmidler (uten skip). Det vil i det vesentlige si investeringsvarer. Det har imidlertid også vært en betydelig øking i innførselen av uedle metaller, spinnestoffer, garn og tråd, kolonialvarer og frukt og grønnsaker. Oppgangen i innførselsverdien for kolonialvarer skyldes særlig prisstigningen på kaffe og kakao. For korn og kornvarer har det vært betydelig nedgang i innførselsverdien både på grunn av prisnedgang og nedgang i de innførte mengder. Av vareinnførselen i 1954 falt vel $\frac{1}{5}$ på regulert import, resten på liberalisert import, gaveimport og import av varer for leieforedling. 75 prosent av importen fra OEEC-land er fri. Importen fra USA og andre dollarland er regulert, men i de tilfelle import fra disse landene bød på prismessige eller andre fordeler har det ikke vært vanskelig å få importtillatelse i 1954. Bytteforholdet mellom eksport- og importvarer har vært noe bedre i 1954 enn det var i 1953.

Skipsfartens bidrag til vare- og tjenestebalansen overfor utlandet har i de senere årene svingt sterkt både på grunn av endringer i nettofraktinntektene av skip i utenriksfart og på grunn av endringer i skipsimporten. Den sterke økingen i skipsimporten er den viktigste faktor til forklaring av det særlig store underskuddet på vare- og tjenestebalansen i 1954. I alt ble det i

1954 innført om lag 650 000 brutto tonn. Dette er mer enn i noe tidligere år, unntatt 1947, og i verdi var skipsimporten større enn noen gang før. Av skipsinnførselen i 1954 besto 615 000 brutto tonn av nybygninger fra utenlandske verksteder og resten av eldre skip. Innførselen av nye skip har i 1954 vært større enn i noe tidligere år. Levering av skip finner vanligvis sted 1 til 4 år etterat kontrakt er inngått med verkstedet. Det er av betydning å være oppmerksom på dette ved spørsmålet om påvirkning av skipsimporten, da det er meget vanskelig å gripe inn i allerede inngåtte kontrakter.

Nettokontraheringen (nykontrahering ÷ kanselering av tidligere kontrakter) ved utenlandske verksteder har i de senere årene utviklet seg slik:

I 1952 ble det netto kontrahert 759 000 brutto tonn og i 1953 ÷ 37 000 brutto tonn.

Betydelige kontraheringer, særlig av tørrlastskip, ble først foretatt igjen høsten 1954, slik at nettokontraheringen for hele året kom opp i 346 000 brutto tonn. De samlede norske nybygningskontrakter ved utenlandske verksteder var ved utgangen av 1954 på vel 1 700 000 brutto tonn. Ved norske verksteder var det plasert nybygningskontrakter på 512 000 brutto tonn. En må regne med at leveringen av nybygninger fra utenlandske verksteder vil bli enda noe større i 1955 enn de var i 1954.

Det er foreløpig regnet med at skipsfartens nettofraktinntekter økte med 28 millioner kroner fra 1953 til 1954. Både i 1953 og i 1954 var imidlertid nettofraktinntektene bare om lag $\frac{3}{4}$ av nettofraktinntektene i 1952, til tross for at flåten har økt betydelig, slik at den i 1954 var 12—13 prosent større enn i 1952. Helt siden annet halvår 1952 har fraktmarkedet vært dårlig. Høsten 1954 har det imidlertid vært en avgjort tendens til bedring.

Særlig for tankskip fant det fra våren 1954 til sommeren sted et kraftig fall i fraktratene, fra det allerede på forhånd lave nivå. Dette ga seg utslag i opplagstallene for tankskip. Pr. 1. januar 1954 var det lagt opp 48 000 brt. tankskipstonnasje, mens det pr. 1. august var lagt opp 227 000 brutto tonn. Som følge av bedringen av fraktratene utover høsten var opplagstallet kommet ned i 28 000 tonn pr. 1. januar 1955. Opplagstallet for andre skip, som var om lag 32 000 tonn ved begynnelsen av 1954, økte til omtrent det dobbelte i løpet av våren, men var den 1. januar kommet ned i 6000 tonn. Flåten er således nå fullt sysselsatt.

Det måtte i 1954 ved utenlandske kreditter og bruk av valuta-beholdningene skaffes dekning for et underskudd i betalningene overfor utlandet på vel 1200 millioner kroner. Underskuddet

framkommer som et resultat av underskuddet på vare- og tjenestebalansen minus et overskudd på rente- og stønadbalansen på 29 millioner kroner og pluss avdrag på gjeld til utlandet. Vel 500 millioner kroner av underskuddet er dekket ved bruk av valutabeholdningene, netto øking av gjelden til EPU og statens opplåning i utlandet. Nettoopplåning på skip og andre private lån dekket om lag 480 millioner kroner. Nettolån på skip (lån på skip -:- betaling på skip) utgjorde i 1954 om lag 420 millioner kroner. Resten av underskuddet er dekket på forskjellige måter som det ikke er mulig å gjøre nærmere rede for ennå.

Landets valutabeholdninger ved utgangen av 1954 er anslått til 1150 millioner kroner, dvs. 120 millioner kroner mindre enn 1 år tidligere. Nettogjelden til utlandet kan ved utgangen av 1954 anslås til om lag 2600 millioner kroner. Dette svarer til 10—11 prosent av bruttonasjonalproduktet i 1954. I 1939 tilsvarte nettogjelden til utlandet 19 prosent av bruttonasjonalproduktet. Sett på denne bakgrunn skulle landet i høy grad fortsatt være kredittverdig. En må imidlertid av forskjellige grunner regne med at det blir vanskeligere å få lån i utlandet i tida framover enn det har vært.

I nasjonalbudsjettet for 1955 er det tatt sikte på at underskuddet på vare- og tjenestebalansen skal bringes ned til om lag det halve av hva det var i 1954, dvs. til 550 millioner kroner. Nedgangen i underskottet framkommer i det vesentlige som et resultat av at en forutsetter en øking i vareeksporten på 250 millioner kroner, en øking i nettofraktinntektene på 200 millioner kroner og en nedgang i verdien av vareimporten på 100 millioner kroner. Reelt skulle vareimporten bli av samme omfang som i 1954, da det er regnet med lavere importpriser i 1955. Utviklingen av vareeksporten og fraktinntektene er i høy grad avhengig av den internasjonale konjunkturutvikling, men den største usikkerhet synes likevel å knytte seg til anslaget for importen. Nedgangen i innførselen er forutsatt gjennomført ved en nedskjæring av den regulerte innførselen på 180 millioner kroner og ved at det bare finner sted en svak øking i innførselen for øvrig. De innenlandske tiltak for å redusere investeringene vil få avgjørende betydning for begrensningen av innførselen.

I OEEC tas det sikte på å gå videre med frilistingen fra 75 til 90 prosent av innførselen. Fra norsk side er det framholdt at dette ikke er mulig for Norges vedkommende på grunn av betalingssituasjonen, og dette er godtatt av OEEC. De norske frilistene vil imidlertid bli opprettholdt i samme omfang som i 1954.

Priser og levekostnader.

Prisutviklingen i Norge har i 1954 atskilt seg betydelig fra utviklingen i de fleste andre vest-européiske land. Særlig markert blir forskjellen når en ser på hvordan prisbevegelsen har slått ut i levekostnadene. I Norge steg levekostnadsindeksen med 4,4 prosent fra 1953 til 1954, mens levekostnadene i andre land har vært omtrent konstante.

På de internasjonale råvaremarkedene har det i 1954 vært store svingninger i prisene på enkelte råvarer, men prisnivået som helhet har vært omtrent som i 1953. Prisene på de varer vi innfører har i gjennomsnitt for hele året vært betydelig lavere enn i 1953.

Utviklingen i innførselspriser, engrospriser og levekostnader i de 2 siste årene går fram av følgende tabell.

Indeksen for:

	Innførsels- priser (uten skip) 1949 = 100	En gross- priser 1938 = 100	Leve- kostnader 1949 = 100
1953: 1. kvartal	133	276	134
2. »	128	276	135
3. »	121	276	136
4. »	125	276	137
1954: 1. »	122	278	138
2. »	122	280	141
3. »	118	283	145
4. »	(119) *)	280	143
1953:	127	276	136
1954:	(120) *)	280	142

*) Anslag.

I gjennomsnitt for 1954 lå *importprisene* om lag 6 prosent lavere enn i 1953. Fra første til annet halvår 1954 gikk imidlertid importprisnivået bare ned med om lag 3 prosent, mens det både i 1952 og 1953 var en nedgang fra 1. til 2. halvår på om lag 6 prosent. Av de viktigere varene vi innfører var det bare kaffe som

steg sterkt i 1954. Fra 3. kvartal 1953 til 3. kvartal 1954 gikk innførselsprisen på kaffe opp med 53 prosent. Senere har det imidlertid funnet sted et prisfall, men kaffeprisen lå ennå ved utgangen av året noe høyere enn i begynnelsen av året. For viktige importvarer som hvete, sukker og kopra var det en prisnedgang på henholdsvis 19 prosent, 14 prosent og 17 prosent fra 3. kvartal 1953 til 3. kvartal 1954. Stabiliseringen av prisene på de internasjonale råvaremarkedene gir en pekepinn om at en ikke kan regne med videre generell nedgang i importprisene i den nærmeste tida framover.

Engrosprisnivået gikk opp med 1,5 prosent fra 1953 til 1954. Spesialindeksen for engrosprisene på importvarer har i gjennomsnitt for 1954 ligget noe lavere enn i 1953. Indeksen for innenlandske varer viser en oppgang på om lag 3 prosent. Dette skyldes prisstigningen på jordbruksvarer, som gikk opp med 8 prosent, mens spesialindeksen for andre innenlandske varer har ligget omtrent på samme nivå som i 1953. Til tross for den sterke stigning i kaffeprisen kan en si at oppgangen i det innenlandske engrosprisnivå utelukkende skyldes innenlandske forhold.

Levekostnadsindeksen lå i gjennomsnitt for 1954 4,4 prosent høyere enn i 1953. At levekostnadene har steget sterkere enn engrosprisnivået skyldes flere forhold. Stor betydning har det at de varene som det særlig har vært prisstigning på veier langt tyngre i levekostnadsindeksen enn i engrosprisindeksen. At nedgangen i importprisene i noen grad har slått igjennom i engrosprisene, men ikke i levekostnadene har også mye å si.

Mesteparten av stigningen i levekostnadene i 1954 fant sted i sommermånedene, kort tid etterat tariffrevisjonen for vårfagene var avsluttet. Levekostnadsindeksen steg fra 139 poeng i mars, som er utgangspunktet for den nye avtalen om indeksregulering, til 145 poeng i juli og lå på samme nivå i august. Av denne stigningen på 6 poeng eller 4,3 prosent skyldtes $\frac{4}{5}$ prisstigningen på matvarer. Fra august til oktober sank levekostnadsindeksen med 2 poeng til 143 poeng, vesentlig på grunn av sesongmessig prisnedgang på jordbruksvarer og nedgang i kaffeprisen. Indeksen lå på samme nivå i november, men steg igjen i desember til 144 poeng. Indeksen lå da 6,5 poeng eller 4,7 prosent høyere enn i desember 1953. I oppstillingen nedenfor er det vist hvordan denne stigningen i indeksen fordeler seg på varegrupper.

Endringer i levekostnadsindeksen desember 1953—desember 1954.
Indekspoeng

Indeksen i alt	6,5
Matvarer	4,3
Herav:	
Kjøtt og kjøttvarer	0,8
Flesk	÷ 0,1
Melk, smør, ost og egg	1,7
Poteter, grønnsaker, bær og frukt	0,4
Sum jordbruksvarer	2,8
Fisk og fiskevarer	0,3
Brød og andre bakervarer	0,3
Kolonialvarer	0,6
Matvarer ellers	0,3
Gass og elektrisitet	0,2
Bekledning	0,3
Bolig	0,9
Andre utgifter	0,8

$\frac{2}{3}$ av stigningen i indeksen fra desember 1953 til desember 1954 skyldes oppgang i prisene på matvarer og vel $\frac{2}{5}$ faller på jordbruksvarer alene. Av de 1,7 poeng som faller på «melk, smør, ost og egg» skyldes om lag 0,3 poeng pristigningen på egg. Prisene på melk, smør og ost ble etter avtale mellom staten på den ene siden og Norges Bondelag og Norges Bonde- og Småbrukarlag på den andre siden hevet fra 1. juli 1954. Oppgangen for gruppen «kolonialvarer» skyldes vesentlig at kaffeprisen var noe høyere i desember 1954 enn ett år tidligere. Oppgangen for «brød og andre bakervarer» har direkte sammenheng med tariffrevisjonen i vår, idet pristillegg på bakervarer var en forutsetning for at bakerne skulle få lønnstillegg. Det hevdtes imidlertid at pristigningen har vært større enn lønnstilleggene skulle berettige til. Oppgangen i posten «bolig» skyldes vesentlig at husleiene i eldre bygg ble tillatt satt opp med $\frac{1}{9}$. Dette tilsvarer den reduksjon i husleiene som ble gjennomført i 1940. Prisen på elektrisitet ble også satt opp etter å ha vært omtrent konstant siden før krigen.

Prisstigningen for øvrig må ses i sammenheng med en rekke forhold. Etterspørselen etter flere av jordbrukets varer har vært høy i forhold til tilbudet. At nedgangen i importprisene på en rekke varer ikke har slått ut i levekostnadene skyldes trolig bl. a. økte fortjenester og avanser i næringslivet. Private kon-

kurranseregulerende avtaler og ordninger har hindret priskonkurransen.

Poengvirkningen på levekostnadene av prisstigning på enkelte varer avhenger både av hvor stor prisstigningen har vært og av hvor stor andel av «indeksfamiliens» utgifter som går til vedkommende vare. Ser en bare på hvor stor prisstigningen har vært, finner en at prisene for varegruppen «melk, smør, ost og egg» har gått opp med 11 prosent fra desember 1953 til desember 1954. Kolonialvarer har steget med 10 prosent, kjøtt og kjøttvarer med 8 prosent, fisk og fiskevarer med 7 prosent og brød og brødvarer med 7 prosent.

Et viktig trekk i prispolitikken i 1954 er opphevingen av maksimalprisreguleringen på en rekke varer og overgang til friere prisdannelse. Myndighetene har forhandlet med bransjene med sikte på å hindre at dette skulle føre til økte avanser og fortjenester. Særlig store resultater synes forhandlingene ikke å ha gitt i 1954.

I regnskapsåret 1953/54 ble det i alt utbetalt 596 mill. kroner i pristilskott, inklusive 101 mill. kroner fra Prisdirektoratets fond. Tabellen nedenfor viser detaljprisene og pristilskottene på endel varer i første halvår 1954:

	Detaljpris kr. pr. kg	Tilskott i kr. pr. kg uten omsetnings- avgift
Melk, nysilt på flasker (liter)	0.50	0.31
Fløte 35 % (liter)	5.96	1.67
Meierismør	7.98	2.68
Geitmysost G. 35	6.14	1.53
Gaudaost F. 45	6.01	1.46
Margarin	2.51	0.43
Rugmel, finsiktet	0.72	0.29
Hvetemel, finsiktet	0.74	0.30
Havregryn	0.97	0.63
Husholdningsbrød	0.92	0.22
Hveteloff	1.25	0.23

Inntekter.

Retningslinjene for tariffoppjøret 1954 ble fastlagt i Representantskapets vedtak av 26. november 1953. Vedtaket gikk ut på at det ikke burde foretas oppsigelse av tariffavalene i den hensikt å gjennomføre generelle lønnsøkninger innen alle tariffområder, men på den annen side var Representantskapet klar

over at det innenfor tariffområdene var saker som forbundene ønsket å få løst ved en tariffrevisjon. Det gjaldt bl. a. lønn under sykdom som skyldes arbeidsulykker, lønn for bevegelige helligdager og heving av lønningene for de lavest lønnede. På bakgrunn av dette ble de enkelte forbund stilt fritt. Ved forhandlinger mellom hovedorganisasjonene ble det oppnådd enighet om et forslag til betaling for bevegelige helligdager og lønn under sykdom som skyldes arbeidsulykker samt bestemmelser om indeksregulering. Forslaget ble vedtatt. De enkelte forbund fikk løst forskjellige andre tariffspørsmål. Alt i alt har en beregnet at resultatene av tariffrevisjonen for vårfagene skulle tilsvare en lønnsøking på 3—4 prosent. Revisjonen utover sommeren og høsten har medført en noe større lønnsøking, anslagsvis 5½—6½ prosent. Etter dette skulle en få et gjennomsnitt på mellom 4 og 5 prosent i lønnsøking som følge av tariffrevisjonene 1954.

Nedenfor er gjengitt tall som viser utviklingen av timefortjenesten for en del arbeidergrupper.

Gjennomsnittlig timefortjeneste. Kroner.

	Industri		Bygge- og anleggsvirksomheten. Menn		
	Menn	Kvinner	I alt	Håndverksbedrifter	
				Fagarb.	Hjelpearb.
1. kvartal 1953	4.18	2.86	5.03	4.70	4.75
3. » 1953	4.26	2.92	5.42	4.93	4.92
1. » 1954	4.32	2.95	5.22	4.91	4.80
3. » 1954	4.48	3.06	5.75	5.32	5.32

Fra 3. kvartal 1953 til 3. kvartal 1954 steg timefortjenesten for voksne menn i industrien med 22 øre eller 5,2 prosent. For voksne kvinner var det en økning på 14 øre eller 4,8 prosent. Den utjamning mellom manns- og kvinnelønninger som gjorde seg gjeldende i etterkrigstiden fram til 1952, synes å ha stoppet opp i de to siste årene.

Timefortjenesten i bygge- og anleggsvirksomhet i alt steg med 33 øre eller 6,1 prosent fra 3. kvartal 1953 til 3. kvartal 1954. For fagarbeidere i håndverksbedrifter økte timefortjenesten med 39 øre eller 7,9 prosent og for hjelpearbeidere omtrent like mye. Også i jern- og metallindustrien har økingen i timefortjenesten vært omtrent like stor for fagarbeidere og hjelpearbeidere. Den

tendens til større differensiering i lønningene for faglært og ufaglært arbeidskraft som gjorde seg gjeldende i 1953 synes således ikke å ha fortsatt i 1954.

Reallønnsutviklingen siden 1949 går fram av følgende tabell:

Reallønnsindekser.

	Timefortjeneste deflatert med levekostnadsindeksen			Gjennomsnittslønn for alle lønnstakere deflatert med konsumprisindeks
	Industri		Bygg og anlegg	
	Menn	Kvinner	Menn	
1949	100.0	100.0	100.0	100
1950	100.6	101.7	98.3	98
1951	99.0	103.2	95.2	98
1952	101.2	107.1	98.2	105
1953	103.8	109.1	99.9	109
1954	(104.3) *)	(109.1) *)	(100.8) *)	111

*) Anslag.

For 1954 kjenner en bare timefortjenesten i industri og bygge- og anleggsvirksomhet for årets 3 første kvartaler. Ved beregningen av indekstallene for 1954 er det forutsatt en øking i timefortjenesten fra 3. til 4. kvartal på linje med den øking som har funnet sted fra 3. til 4. kvartal i de nærmest foregående år.

Tabellen viser en øking i reallønnen for menn i industrien på 4,3 prosent fra 1949 til 1954 og en øking på 9,1 prosent for kvinner. Fra 1953 til 1954 var det en øking på knapt ½ prosent for menn og ingen øking for kvinner. Reallønnen i bygg og anlegg er i 1949 kommet opp over nivået fra 1949, mens det i hele den mellomliggende periode har vært noe lavere. Fra 1953 til 1954 økte reallønnen i bygg og anlegg med om lag 1 prosent.

I siste kolonne i tabellen er det gjengitt en beregning Statistisk Sentralbyrå har foretatt av den gjennomsnittlige reallønnsutvikling for alle lønsmottakere. Det lønnsstatistiske materiale det bygges på ved denne beregningen er svært usikkert. Mesteparten av forskjellen i reallønnsutviklingen etter denne beregningen og de beregninger som ovenfor er gjengitt for industri og bygg og anlegg, skyldes imidlertid at de nominelle lønnsinntektene i det ene tilfelle er deflatert med levekostnadsindeksen og i det andre tilfellet med en prisindeks for hele det private forbruket (konsumprisindeksen). Denne prisindeksen viser en stigning på om lag 3 prosent fra 1953 til 1954, mens levekostnadsindeksen steg med 4,4 prosent.

Det knytter seg stor usikkerhet både til pris- og lønnsutviklingen i 1955. Bestemmelsen om indeksregulering for vårfagene går ut på at dersom levekostnadsindeksen enten pr. 15. mars eller pr. 15. september 1955 viser stigning eller fall på 7 poeng eller mer i forhold til indekstallet pr. 15. mars 1954 (139 poeng), kan det kreves opptatt forhandlinger om regulering av lønningene. Det kan maksimalt kreves regulering av lønningene med samme prosent som endringen i levekostnadsindeksen. For høstfagene er det fastsatt litt forskjellige bestemmelser om indeksregulering, men også for de fleste av disse tariffavtaler gjelder det at et indekstall på 146 poeng pr. 15. mars 1955 gir rett til å kreve opptatt forhandlinger om regulering av lønningene. Pr. 15. desember 1954 lå levekostnadsindeksen på 144 poeng, eller nøyaktig 143,6 peng. Dvs. at dersom indeksen stiger med 2 poeng fram til 15. mars vil bestemmelsene om indeksregulering komme til anvendelse.

Lønnsandelen, dvs. de samlede lønnsutbetalingers andel av all privat inntekt, gikk ned fra 56,2 prosent i 1953 til 56 prosent i 1954. Også for selvstendige i jordbruk, skogbruk, fiske og liberale erverv under ett gikk inntektsandelen litt ned, mens det var en tilsvarende øking for «andre private inntekter». Mesteparten av «andre private inntekter» utgjøres av inntekter til selvstendig næringsdrivende i handel og industri og bedriftsinntekter. Det er ikke mulig å skille ut for seg disse forskjellige inntektene.

Når en ser på de gruppene som kan skilles ut, finner en den relativt sterkeste inntektsøkningen fra 1953—1954 for selvstendige i jordbruk. Deres inntekter gikk opp med vel 9 prosent. For selvstendige i skogbruk gikk inntektene litt ned som følge av mindre hogstkvantum, mens det var en svak økning i inntektene i fiske og liberale erverv. For «andre private inntekter» var det en oppgang på vel 8 prosent, mens lønnsinntektene gikk opp med knapt 7 prosent. Forskjellen i inntektsutviklingen for selvstendige i jordbruk og lønnsinntakere blir enda mer markert når en tar hensyn til at tallet på lønnsinntakere har økt med over 2 prosent fra 1953 til 1954, mens tallet på selvstendige i jordbruk har gått noe ned.

Arbeidsmarkedet.

Arbeidsmarkedet har i 1954 vært stramt. Sysselsettingen har gjennom hele året vært vesentlig høyere enn i 1953. Fra 3. kvartal 1953 til 3. kvartal 1954 økte tallet på sysselsatte lønnsinntakere med vel 23 000 og ved utgangen av september var det i alt sys-

selsatt 1 023 000 lønsmottakere her i landet. Dette er det høyeste tallet som noen gang er registrert.

Den totale sysselsetting har ikke økt like sterkt som antall lønsmottakere fordi det har funnet sted en overgang av selvstendige, særlig fra jordbruk og fiske, til lønnet arbeid. Den totale sysselsetting anslås å ha økt med 11 000 i løpet av 1954. Som vanlig i de senere årene har det vært betydelig nedgang i sysselsettingen i jordbruket og øking i industri, forretningsvirksomhet og i mindre grad i bygge- og anleggsvirksomhet og enkelte andre næringer. Tabellen nedenfor viser utviklingen for lønsmottakerne.

Sysselsatte lønsmottakere.

	I alt 3. kv. 1954	Endringer 3. kv. 1953 3. kv. 1954
Jordbruk og skogbruk.....	72 828	÷ 1 328
Industri og bergverk.....	337 025	8 499
Bygg og anleggsvirksomhet.....	127 676	1 235
Varehandel.....	110 515	6 046
Hotell- og kafédrift.....	23 737	832
Sjøfart.....	44 889	÷ 19
Annen samferdsel.....	73 720	1 475
Offentlig administrasjon, forsvar og annen immatriell virksomhet.....	92 445	4 975
Husarbeid og rengjøring.....	60 823	÷ 1 175
Annet.....	77 092	2 752
I alt.....	1 020 750	23 292

Sterkest øking i sysselsettingen har det vært i industrien med 8500, men økingen på hele 6000 i varehandelen er ikke mindre bemerkelsesverdig. Relativt har sysselsettingen i varehandelen økt sterkere enn i noen annen næring.

Arbeidsløsheten har i 1954 vært lavere enn året før. Ved utgangen av januar måned var det registrert 25 000 helt arbeidsløse mot 31 000 på samme tid i 1953. I sommermånedene har arbeidsløsheten vært helt minimal. Ved utgangen av 1954 var det registrert 21 000 arbeidsløse, som er om lag 1000 flere enn ved utgangen av 1953. Vinterarbeidsløsheten skyldes i vesentlig grad sesongsvingningen i sysselsettingen i bygge- og anleggsvirksomheten. Myndighetenes arbeid for å redusere disse svingningene og dermed vinterarbeidsløsheten har gjort betydelige framskritt.

Ved arbeidskonflikter gikk det i tiden januar—november 1954 tapt om lag 60 000 arbeidsdager. Ved konflikten ved Torp Bruk gikk det alene tapt 45 500 arbeidsdager.

Forbruk.

Det sivile forbruket omfatter den del av den samlede tilgang på varer og tjenester innenlands som ikke går til investeringer eller forsvaret. Det sivile forbruket fordeler seg på sivilt offentlig forbruk og privat forbruk. Fra 1953 til 1954 regnes det med at det fant sted en øking på om lag 3 prosent både i det sivile offentlige forbruket og det private forbruket. Pr. innbygger blir forbruksøkningen vel 2 prosent.

Ved beregningen av stigningen i det private forbruket har Statistisk Sentralbyrå benyttet en annen framgangsmåte enn tidligere. I følge de tidligere beregninger var det en årlig stigning i det private konsumet på 1 prosent fra 1951 til 1953. De nye beregningene gir som resultat at det i gjennomsnitt pr. år var en reell økning på 3 prosent. Den andel av bruttonasjonalproduktet som går til privat forbruk har etter disse beregningene holdt seg på omkring 57 prosent i de senere år. En mindre del av bruttonasjonalproduktet går nå til forbruk enn før krigen og den norske forbruksraten er lav også sammenliknet med de fleste andre land.

Den reelle øking i forbruket fra 1953 til 1954 har vært ujevn for de forskjellige grupper av varer og tjenester. I løpende kroner falt 39 prosent av stigningen i de totale private konsumutgiftene fra 1953 til 1954 på matvarer. Dette skyldes vesentlig prisoppgang på matvarene. Sammen med andre opplysninger tyder dette på at det har vært store ulikheter også i fordelingen av forbruksøkningen på de forskjellige grupper av forbrukere. Minst gunstig må utviklingen gjennomgående ha vært for familier med flere barn.

Det har i 1954 vært god tilgang på praktisk talt alle vanlige forbruksvarer, men tilgangen på boliger og personbiler er fortsatt betydelig mindre enn etterspørselen. I nasjonalbudsjettet for 1955 er det regnet med en øking i det private forbruket på om lag 2 prosent.

Investering.

Bruttoinvesteringene (eksklusive lager) økte med om lag 630 millioner kroner fra 8230 millioner i 1953 til om lag 8830 millioner kroner i 1954. Den mengdemessige stigningen var om lag 6,5 pro-

sent. Investeringene utgjorde målt i løpende kroner 35,6 prosent av bruttonasjonalproduktet i 1954.

For hele perioden 1938 til 1954 har prisstigningen vært langt sterkere for investeringsvarer enn for andre varer. Dersom en legger 1938 priser til grunn for beregningen utgjorde investeringene ikke fullt 30 prosent av bruttonasjonalproduktet i 1954. Når en benytter investeringenes andel av nasjonalproduktet som et uttrykk for takten i utbyggingen av næringslivet i forhold til før krigen er det riktig å ta hensyn til dette. Investeringsraten viser imidlertid også da en betydelig oppgang fra 24—25 prosent før krigen til 28—30 prosent etter krigen. For våre aktuelle økonomiske problemer er det investeringsratens høyde målt i løpende kroner som har størst interesse. Det press en høy investeringsrate øver på økonomien gjør seg gjeldende enten den høye investeringsraten skyldes at investeringene mengdemessig er høye, eller årsaken er prisstigning på investeringsvarene. Den sterke prisoppgangen på investeringsvarer siden før krigen er for øvrig ikke noe spesielt for Norge. Enten en foretar en sammenligning med andre land på grunnlag av 1938 priser, eller på grunnlag av løpende priser, blir resultatet at investeringsraten i Norge ligger høyere enn i alle andre land i Vest-Europa og Nord-Amerika, kanskje unntatt Vest-Tyskland.

Av de totale investeringer faller litt under halvparten på bygg og anlegg, vel $\frac{1}{4}$ på maskiner og transportmateriell eksklusive skip og vel $\frac{1}{4}$ på skip og båter. Fra 1953 til 1954 økte investeringene i skip og båter mengdemessig med 14—15 prosent. For investeringene i maskiner, transportmateriell o. l. var det en reell oppgang på 5,5 prosent. I løpet av de siste 4 årene har disse investeringene økt med 30 prosent. For investeringer i sivile bygg og anlegg var det en oppgang på om lag 4 fra 1953 til 1954.

Økingen i investeringene har ført til sterk belastning på betalingsbalansen overfor utlandet. Av de totale investeringsutgifter i 1951 gikk 25 prosent til kjøp i utlandet. Av økingen i investeringsutgiftene fra 1953 til 1954 gikk 67 prosent til kjøp i utlandet. Også i den indre økonomi skaper det høye investeringsnivå et press, særlig ved at det gjennom den høye bygge- og anleggsvirksomheten skapes inntekter som nyttes til etterspørsel etter varer uten at det samtidig finner sted en tilsvarende produksjon av varer til dekning av det løpende forbruk. Et slikt press vil lett slå ut i prisstigning. Så lenge en hadde omfattende direkte reguleringer av økonomien var det på mange måter lettere å mestre slike press enn under en relativt fri økonomi slik som tilfelle nå er.

I nasjonalbudsjettet for 1955 er det tatt sikte på å redusere investeringene i sivile bygg og anlegg med 5 prosent. For investeringene i maskiner, transportmaterieil o. l. er det forutsatt en reduksjon på 5 prosent, mens det for skip og båter regnes med en øking i investeringen på 6 prosent som følge av leveringer på tidligere inngåtte byggekontrakter.

Forsvarets bruk av varer og tjenester.

Forsvaret la i 1954 beslag på varer og tjenester for i alt 1227 millioner kroner, om lag 200 millioner kroner mer enn i 1953. Av forsvarets bruk av varer og tjenester i 1954 ble 135 millioner kroner finansiert ved tilskott fra utlandet under NATO's fellesfinansierte byggeprogram. Den norskfinansierte del var således på 1092 millioner kroner, dvs. om lag 130 millioner kroner mer enn i 1953. For 1955 er det i nasjonalbudsjettet regnet med 1027 millioner kroner, dvs. en reduksjon på 65 millioner kroner. Tilskottet fra utlandet går også ned slik at det i alt regnes med at forsvaret vil legge beslag på varer og tjenester for 1117 millioner kroner i 1955, hvorav 90 millioner finansieres med tilskott fra utlandet. Reduksjonen i forsvarsutgiftene fra 1954 til 1955 faller i første rekke på de militære byggearbeider som forutsettes redusert med 17 prosent.

De ovenfor refererte tall faller av flere grunner ikke helt sammen med bevilgningene over forsvarsbudsjettet. For 1953—54 var det på forsvarsbudsjettet bevilget 1130 millioner kroner og for 1954—55 963 millioner kroner. Ved begynnelsen til inneværende budsjettår sto det imidlertid også til disposisjon 652 millioner kroner i overførte bevilgninger, slik at det i alt skulle stå 1615 millioner kroner til disposisjon for forsvaret i 1954—55. I forslaget til statsbudsjett for 1955—56 er utgiftene til forsvaret ført opp med 900 millioner kroner. Det er forutsatt at forsvaret ikke skal kunne trekke på de overførte bevilgningene utover den ramne for forsvarets bruk av varer og tjenester på 1117 millioner kroner som er ført opp i nasjonalbudsjettet for 1955.

For utbyggingen av forsvaret i tre-årsperioden 1. juli 1951 til 31. juni 1954 ble det regnet med en utgift på 3400 millioner kroner. Dette er bevilget. Programmet ble sterkt forsinket i starten bl. a. fordi Stortinget ikke fikk behandlet det før i juni 1952. Fram til 30. juni 1954 var det av det bevilgede beløp brukt i alt 2800 millioner kroner. Det regnes med at det for å gjennomføre tre-årsprogrammet vil trenge bevilgninger på om lag 200 millioner kroner i tillegg til de 3400 millioner kroner som er bevilget. Av

tillegget på 200 millioner kroner er 84 millioner kroner bevilget over forsvarsbudsjettet for 1954—55.

Pengemessige og finansielle forhold.

Norges Banks diskonto har vært holdt uforandret på 2,5 pct. i 1954. Den effektive rente på langsiktige statsobligasjoner har gått litt ned. Seddelomløpet steg i 1954 med 193 millioner kroner til 3315 millioner kroner ved utgangen av året. Beholdningen av likvide midler i alt (kontanter, folioinnskudd i Norges Bank, statskasseveksler m. v.) hos andre enn Staten og Norges Bank har imidlertid blitt redusert med 100 millioner kroner i løpet av året.

Det viktigste nye trekk på pengemarkedet i 1954 er at staten har finansiert Statsbankenes utlån ved å ta opp lån hos de private aksje- og sparebankene og forsikringsselskapene. I alt ble det i 1954 sluttet avtale med disse institusjoner om lån til staten på 571 millioner kroner, hvorav 531 millioner kroner ble innbetalt i 1954 og resten i januar 1955. Lånebeløpet er noe mindre enn en tok sikte på da låneprogrammet ble avtalt i slutten av 1953. Forhandlingene med bankene har blitt vanskeligere for hver ny runde av låneopptak.

De private aksje- og sparebankers beholdninger av likvide midler ble betydelig redusert i 1954. Men til tross for dette økte utlånene fra bankene i de 11 første måneder av 1954 med 754 millioner kroner som er betydelig mer enn i samme tidsrom 1953. I nasjonalbudsjettet for 1955 tas det ved forskjellige midler sikte på å begrense de private bankenes utlån til finansiering av nye investeringer. Statsbankenes utbetaling av nye lån beløp seg i 1954 til 650 millioner kroner, dvs. 30 millioner mer enn i 1953. Statsbankenes tilsagn om å yte nye lån ble imidlertid redusert fra 952 millioner kroner i 1953 til 578 millioner kroner i 1954. I 1955 vil lånetilsagnene bli ytterligere innskrenket til 543 millioner kroner. Nedgangen i lånetilsagnene vil virke til å redusere de investeringer som finansieres av statsbankene. Utbetalingene av lån finner for flere av statsbankene sted flere år etter at lånetilsagn er gitt, og som følge av de høye lånetilsagn i 1953 vil utbetalingen av nye lån bli høyere i 1955 enn i 1954.

Statsregnskapet for 1953—54 er gjort opp med et underskudd på 293 millioner kroner. På det vedtatte budsjett for 1954—55 er det regnet med et underskudd på 291 millioner kroner som må dekkes med lånemidler. Forslaget til statsbudsjett for 1955—56 er satt opp med sikte på sterkere etterspørselsbegrensende virkning. Sluttsummen på budsjettframleggets utgiftsside er 4471

millioner kroner, medregnet utgifter til anlegg og avdrag på statsgjelden. Dette er 33 millioner kroner mer enn for 1954—55. De samlede statsinntektene er også anslått til 4471 millioner kroner. Dette er 324 millioner kroner mer enn for 1954—55. Forslaget til statsbudsjett for 1955—56 er således gjort opp med en total balanse. Det er foreslått innført en avgift på bygge- og anleggsvirksomhet, unntatt boligbygging, og forhøyning av avgiften på motorvogner.

De direkte reguleringene av den økonomiske virksomheten er nå for en stor del avvirket. Penge- og finanspolitikken er dermed blitt de viktigste økonomiske virkemidler.

Tabell 1 a.

Gjennomsnittlig timefortjeneste¹⁾ for voksne menn i industri.
Kroner pr. time.

	Total	Bergverk	Nærings- og nytt middels- industri	Bryggerier og mineralvann- fabrikker	Tobakk- fabrikker	Tekstil- industri	Skofabrikker	Klednings- industri	Bygningstre- vareindustri	Møbel- og annen treindustri	Papirindustri	Papirvare- og pappvare- industri	Grafisk industri	Lær- og lær- vareindustri	Kjemisk- og elektrokjemisk industri	Jord- og stein- industri	Jern- og metall- industri
1949 (gj.sn.) ²⁾ .	3.04	3.08	2.77	2.90	2.97	2.83	3.17	2.92	—	—	2.94	3.10	3.62	3.17	3.26	3.07	3.11
1953 (gj.sn.) ..	4.28	4.65	3.84	4.12	4.25	3.92	4.14	3.99	4.17	4.09	4.31	4.68	5.05	4.13	4.46	4.34	4.34
3. kv. 1953 ...	4.26	4.65	3.78	4.06	4.09	3.88	4.12	3.93	4.15	4.05	4.30	4.68	4.98	4.07	4.41	4.41	4.33
3. kv. 1954 ...	4.48	4.86	4.00	4.22	4.39	4.16	4.34	4.18	4.25	4.34	4.62	4.82	5.14	4.36	4.54	4.65	4.58
Prosentvis stigning.																	
1949—1953 ...	40.8	51.0	38.6	42.1	43.1	38.5	30.6	36.6	—	—	46.6	51.0	39.5	30.3	36.8	41.4	39.5
3. kv. 1953 — 3. kv. 1954 .	5.2	4.5	5.8	3.9	7.3	7.2	5.3	6.4	2.4	7.2	7.4	3.0	3.2	7.1	2.9	5.4	5.8

¹⁾ Etter oppgave fra et utvalg av organiserte og uorganiserte bedrifter. Gjennomsnittsfortjeneste på tid, akkord og overtid.

²⁾ Beregnede tall.

Tabell 1 b.

Gjennomsnittlig timefortjeneste¹⁾ for voksne kvinner i industri.
Kroner pr. time.

	Total	Nærings- og nyt.middel- industri	Bryggerier og mineralvann- fabrikker	Tobakk- fabrikker	Tekstil- industri	Skofabrikker	Klednings- industri	Papirindustri	Papirvare- og pappvare industri	Grafisk industri	Lær- og lær- vareindustri	Kjemisk industri	Jern- og metall- industri
1949 (gj.sn.) ²⁾	1.98	1.82	2.02	2.02	1.93	2.04	2.01	2.04	—	1.96	—	1.97	2.24
1953 (gj.sn.)	2.93	2.71	3.02	3.08	2.81	2.88	3.03	3.09	3.03	3.08	3.02	2.95	3.26
3. kv. 1953	2.92	2.74	3.05	2.98	2.79	2.87	3.03	3.07	3.02	3.06	3.08	2.90	3.27
3. kv. 1954	3.06	2.79	3.12	3.22	2.97	2.95	3.16	3.36	3.28	3.23	3.17	3.04	3.41

Prosentvis stigning.

1949—1953	48.0	48.9	49.5	52.5	45.6	41.2	50.7	51.5	—	57.1	—	49.7	45.5
3. kv. 1953 — 3. kv. 1954	4.8	1.8	2.3	8.1	6.5	2.8	4.3	9.4	8.6	5.6	2.9	4.8	4.3

¹⁾ Etter oppgave fra et utvalg av organiserte og uorganiserte bedrifter. Gjennomsnittsførtjeneste på tid, akkord og overtid.

²⁾ Beregnede tall.

Tabell II. Gjennomsnittlig timefortjeneste¹⁾ for voksne menn i bygge- og anleggsvirksomhet.

Kroner pr. time.

	Bygge- og anleggsvirksomhet			Håndverksbedrifter		Entreprenørbedrifter (Fagarb. og hj.arb.)
	I alt	Byggevirksomhet	Anleggsvirksomhet	Fagarbeidere	Hjelpearbeidere	
1949 (gj.sn.)	3.97	3.80	4.86	3.71	3.63	4.23
1953 (gj.sn.)	5.38	5.08	6.45	4.94	4.98	5.71
3. kv. 1953	5.42	5.05	6.42	4.93	4.92	5.75
3. kv. 1954	5.75	5.40	6.67	5.32	5.32	6.04

Prosentvis stigning.

1949—1953	35.5	33.7	32.7	33.2	37.2	35.0
3. kv. 1953 – 3. kv. 1954	6.1	6.9	3.9	7.9	8.1	5.0

¹⁾ Etter oppgave fra medlemsbedrifter i Norsk Arbeidsgiverforening. Gjennomsnittsfortjeneste på tid, akkord og overtid.

Tabell III.

Gjennomsnittsførtjenesten
for en del viktige grupper av lønntakere.

	Absolutte tall			Prosentvis stigning	
	1939	1949	1953	1939- 1953	1949- 1953
<i>Menn:</i>	kr.	kr.	kr.	%	%
Jordbruk, tjenestegutter, driftsåret ¹⁾ pr. år	624	2 783	3 773	505	36
Jordbruk, dagarbeidere, egen kost, sommer ..... » dag	5.64	18.42	25.23	347	37
Skogsarbeidere, egen kost vinter... » »	5.87	19.63	27.77	373	41
Industri, voksne arbeidere ²⁾ ..... » time	1.64	3.04	4.28	161	41
Privat bygge- og anleggsvirksomhet, voksne arbeidere ⁴⁾ ..... » »	³⁾ 2.22	3.97	5.38	142	36
Sjøfart, matros i utenriksfart ¹⁾ ³⁾ ... » md.	—	651	862	—	32
Privat landtransport, sjåfører, lager- arbeidere og liknende) ..... » time	³⁾ 1.61	2.82	3.94	145	40
Statstjenestemenn, byråsjefer ..... » år	8 690	14 120	18 900	117	34
Statstjenestemenn, sekretær I og II ⁶⁾ » »	5 540	8 460	11 650	110	38
 <i>Kvinner:</i>					
Jordbruk, tjenestejenter, driftsåret ¹⁾ pr. år	411	1 678	2 334	468	39
Jordbruk, dagarbeidere, egen kost, sommer ..... » dag	3.74	12.39	17.31	363	40
Industri, voksne arbeidere ²⁾ ..... » time	0.94	1.98	2.93	212	48
Statstjenestemenn, telegraf- og tele- fonassistenter ..... » år	3 290	6 180	8 615	162	39
Statstjenestemenn, assistent I og II ⁶⁾ » »	3 440	5 780	7 950	131	38
Hushjelp i byer ¹⁾ ..... » »	588	1 740	2 424	312	39

¹⁾ Til dette kommer kost og losji.

²⁾ Etter oppgave fra et utvalg av organiserte og uorganiserte bedrifter.

³⁾ 3. kvartal.

⁴⁾ Bedrifter i N.A.F.

⁵⁾ November måned.

⁶⁾ Statens lønnsregulativ. Gjennomsnitt av lønnsklassenes begynner- og toppsatser, Bruttolønn.

Tabell IV.

Prisindekser.

	Levekostnadsindeksen 1949 = 100		Engrospris- indeksen 1938 = 100
	I alt	Matvarer	
1939	63.8	67.9	101.7
1949	100.0	100.0	184.3
1950	105.3	108.8	208.8
1951	121.9	128.5	258.4
1952	132.9	145.7	276.3
1953	135.6	147.9	276.2
1954	141.6	159.7	280.3
1954: 1. kvartal	138.1	152.7	277.6
2. »	140.4	157.7	280.3
3. »	144.5	166.5	283.2
4. »	143.3	161.9	280.1

Prosentvis stigning.

1939—1953	112.5	117.8	171.6
1949—1953	35.6	47.9	49.9
3. kv. 1953 — 3. kv. 1954.....	6.5	12.1	2.6

Tariffbevegelsen.

På representantskapsmøtet 26. november 1953 ble tariffsituasjonen for 1954 behandlet. Etter en inngående utredning og debatt gjorde representantskapet slikt vedtak:

«Den lønnspolitikk fagorganisasjonen følger i hver enkelt situasjon får som regel betydelig virkning på den økonomiske utvikling i landet. Den vil også kunne få virkning for landets utenriksøkonomi, og dermed på muligheten til å kunne holde full sysselsetting. Representantskapet vil derfor presisere at den faglige situasjon må vurderes under hensyn til det ansvar norsk fagbevegelse har i dag, både overfor sine medlemmer og samfunnet.

I samsvar med representantskapets vedtak (19. og 20. januar d. å.) ble, med få unntak, alle tariffavtaler som hadde utløpstid i 1953, prolongert. Vedtaket ble grunnlagt med at den økonomiske situasjon ved årsskiftet 1952—53 på mange måter var usikker og uklar. Mange ting tydet på en alminnelig avslapning i de internasjonale konjunktorene, med prisfall på endel viktige varer, skjerpet konkurranse og avsetningsvansker. Disse forhold hadde allerede tatt til å virke på sysselsettingen i landet. Representantskapet slo fast at trass i de vansker som hadde vært til stede i de senere år — devalueringen, Korea-krigen og de store beredskapsutgifter — lå reallønnen i 1952 noe høyere enn i 1949. Representantskapet la også stor vekt på de skattelettelser som Regjeringen bebudet, og som senere er gjennomført.

Ser en på utviklingen i inneværende år, kan en for industriens vedkommende peke på at produksjonen er kommet ut av den stagnasjon som preget utviklingen i fjor. Mens industriproduksjonen var uforandret fra 1951 til 1952, har den i de tre første kvartaler for 1953 stegget med 3,8 prosent sammenliknet med tilsvarende tidsrom i 1952. På grunn av stagnasjonen i fjor utgjør stigningen for de to siste år sammenlagt således ikke mer enn om lag 4 prosent.

I utenriksøkonomien gjør to forhold seg gjeldende.

På den ene side er underskuddet på vare- og tjenestebalansen (handelsbalansen) redusert fra 360 millioner kroner i 1. kvartal i år til 110 millioner kroner i 3. kvartal, bl. a. som følge av større eksport og bedring i bytteforholdet overfor utlandet. På den andre siden er landets evne til å finansiere ytterligere underskudd blitt mindre; dels ved reduksjon av valutabeholdningene og dels ved at en betydelig del av kredittmulighetene i Betalingsunionen er brukt opp. Underskuddet på årets vare- og tjenestebalanse vil utvilsomt bli større enn forutsatt i nasjonalbudsjettet, ca. 600 mill. kroner. Dertil kommer at en må regne med en sterk oppgang i skipsimporten neste år. Det vil på lengre sikt styrke betalingsevnen, men så lenge denne ekstraordinære import pågår, skaper den en merkbar belastning på landets økonomi. En må regne med at utenriksøkonomien også neste år vil være en betydelig minusfaktor, som det må tas tilbørlig hensyn til ved vurderingen av de indre-økonomiske muligheter.

I 1. kvartal 1952 — det siste kvartal før tariffrevisjonen tok til — lå levekostnadsindeksen på 129,8. Fram til 2. kvartal 1953 steg indeksen til 135,0, dvs. en stigning på 4 prosent. Ser en på timefortjenesten for industriarbeidere, utgjorde den i 1. kvartal 1952 kr. 3,90. I 2. kvartal 1953 var den kommet opp i kr. 4,32. Det er en stigning på 14 øre fra

foregående kvartal, men på grunn av betaling for helligdager etc. kan en regne med at 12 øre av stigningen bare er nominell. Det reelle tall for 2. kvartal blir følgelig kr. 4,20, og dette svarer til en stigning på 7,7 prosent fra 1. kvartal 1952. Sammenholder en pris- og lønnsutviklingen fra 1. kvartal i fjor til 2. kvartal i år, blir oppgangen i reallønn 3,6 prosent eller 14—15 øre pr. time for industriarbeiderne. Reallønnsøkningen i det samme tidsrom synes å være noe større for de fleste funksjonærgruppene.

Ser en på utviklingen fra 2. kvartal og framover, viser på den ene side levekostnadsindeksen en ytterligere stigning på 2,1 poeng fram til oktober, hvor den lå på 137,1. Av denne stigningen skyldes imidlertid 0,8 poeng økingen av trygdepremiene. Dette kan ikke sies å være prisstigning i vanlig forstand, da en til gjengjeld for de høyere premier får større og bedre ytelser av trygden.

Dessuten er det sannsynlig at timefortjenesten har steget noe fra 2. og 3. kvartal. Det har også vært foretatt endel justeringer for forskjellige funksjonærgrupper, som i noen grad har hevet det gjennomsnittlige nivå. Som følge av de foretatte skattelettelser kan en videre regne med at de skatter som betales i innværende termin stort sett ikke er høyere enn skattene i forrige termin, selv om de nåværende skatter er beregnet på et høyere inntektsnivå.

Alt i alt skulle en derfor kunne anta at lønnstakerne generelt har holdt stillingen i år, selv under hensyn til den prisstigning som har funnet sted.

Det må fortsatt tilstrebes en senkning av vareprisene tilsvarende fallet i importpriser og frakter, men en må være merksam på at det under full sysselsetting ikke kan ventes noen alminnelig nedgang i levekostnadene av større omfang.

I fjor var det oppgang i reallønnen, mens landets totalproduksjon bare steg ubetydelig. I år har reallønnen vært uforandret, mens produksjonen har steget. Hvis en ser de to siste år under ett, synes det å være noenlunde balanse mellom reallønnsøkning og produksjonsutvikling. En ytterligere generell lønnsøkning vil være avhengig av produksjonsutviklingen i tiden framover, et forhold som en vanskelig kan si noe om på det nåværende tidspunkt.

En generell heving av pengelønnen i den nåværende situasjon vil etter alt å dømme slå ut i prisstigning, en prisstigning som i løpet av kort tid kan komme til å spise opp lønnstillegget. Hertil kommer så hensynet til konkurransen med utlandet, både for eksportnæringene, skipsfarten og for hjemmeindustrien.

For enkelte av de bedrifter og virksomheter som arbeider for eksport spiller vel ikke kostnadsnivået i øyeblikket noen vesentlig rolle. For mange andre kan det være helt avgjørende om full sysselsetting skal kunne opprettholdes eller ikke.

For store deler av den industri som arbeider for det innenlandske marked er konkurransen med importvarer allerede meget følbare. I den nåværende situasjon kan en alminnelig heving av kostnadsnivået føre til innskrenkninger i produksjonen og sysselsettingen. Det samme gjelder for dem som er beskjeftiget i offentlig virksomhet og serviceyrkene. Her kan en generell heving av lønnsnivået føre med seg enten at det offentlige må skaffe seg økte inntekter, eller foreta nedskjæringer på forskjellige måter.

Etter nøye vurdering av hele den økonomiske situasjon, er representantskapet kommet til at det ikke siden møtet i januar er inntrådt

slike endringer at det bør foretas oppsigelse av tariffavtalene i den hensikt å gjennomføre generelle lønnsøkinger innen alle tariffområder.

Representantskapet er imidlertid klar over at det innenfor tariffområdene er saker som forbundene ønsker å få løst ved en tariffrevisjon. Det gjelder blant annet spørsmålet om lønn under sykdom som skyldes arbeidsulykker, lønn for bevegelige helligdager, forkortelse av arbeidstiden for yrker som nå har mer enn 48 timer pr. uke og utjevning av lønnskilnaden mellom kvinner og menn. Hertil kommer så at enkelte yrker eller bransjer ligger lavt i forhold til det alminnelige lønnsnivået. Representantskapet finner det rimelig at det for disse grupper bør søkes gjennomført en høyning av lønningene.

På bakgrunn av foranstående stilles de enkelte forbund fritt til å avgjøre om de vil si opp gjeldende tariffavtaler.»

Dette vedtaket ble offentliggjort og sendt samtlige tilsluttede forbund. Som retningslinjer for hvordan tariffkravene skulle behandles, gjorde representantskapet følgende vedtak:

«Under henvisning til representantskapets vedtak og i samsvar med § 9, punkt 2, i Landsorganisasjonens vedtekter, vil representantskapet uttale:

Forbundene må i hvert enkelt tilfelle nøye vurdere de prismessige virkninger og virkningene på sysselsettingen av de tariffkrav som reises ved en eventuell oppsigelse av tariffavtalene.

For de tariffområder hvor en finner det nødvendig å foreta en heving av lønningene, må kravene begrenses til grupper som ligger lavt i forhold til den gjennomsnittlige timefortjenesten. Der hvor fortjenesten i akkord ligger på høyde med den gjennomsnittlige fortjeneste i industrien, bør det ikke kreves generell forhøyelse av akkordene. I de tilfelle hvor forbundene sier opp tariffavtalene, tilrådes de, i den utstrekning de anser det nødvendig, å innhente bemyndigelse til å godta et foreliggende forhandlingsresultat eller meklingsforslag, uten å forelegge det til avstemning.

Det er av vesentlig betydning for opprettholdelse av levestandarden at de kommende tariffrevisjoner kan avvikles uten omfattende forstyrrelse av arbeidsfreden. Så vel de enkelte forbund som sekretariatet må ta hensyn til dette i sine vurderinger.

Som den økonomiske utvikling kan ventes å arte seg i tiden framover, og i betraktning av det omfang tariffrevisjonene har fått i de senere år, bør forbundene overveie å slutte nye tariffavtaler for mer enn ett år, eventuelt med reguleringsbestemmelser.»

Samtlige forbund sa etter hvert opp tariffavtalene, og sendte over sine krav til den annen part, Norsk Arbeidsgiverforening. Det ble fra begynnelsen av mars også opptatt forhandlinger, og det ble foretatt meglinger, uten at det ble oppnådd noen ordninger.

En spesiell situasjon forelå ved dette tariffoppgjøret som gjorde det hele nokså innviklet. For transportfagene — losse- og laste- og landtransporten for strekningen Halden — Namsos — som

hadde tariffutløp 30. oktober 1953 — var det blitt foretatt prolongasjon til årsskiftet. Dette var at en skulle se det hele i sammenheng. Disse tariffavtaler var nå sagt opp, og kom således som en begynnelse på hele tariffoppgjøret for 1954 i motsetning til tidligere når transportfagene som høstfag har kommet etter vårfagene. Tariffavtalene for rutebilselskapene i Norsk Arbeidsgiverforening ble det også foretatt forhandlinger og meglinger for i begynnelsen av året.

For rutebilselskapene kom en under meglingen fram til et forslag som ved avstemningen ble forkastet av arbeiderne. Det ble foretatt nye meglinger, som førte til endel endringer i det tidligere meglingsforslag, men dette nye forslag ble også forkastet.

For losse- og lastearbeidertariffen og tariffen for landtransporten lyktes det ikke å komme fram ved forhandlinger eller meglinger, og det kom til brudd. En sto derfor foran åpen konflikt for transportfagene, liksom rutebilselskapene, idet forslaget der som nevnt var forkastet.

I skriv av 22. februar fra Kommunal- og arbeidsdepartementet fikk vi melding om at departementet ville legge saken fram for Regjeringen og tilrå proposisjon for Stortinget om en særlov om tvungen lønnsnemndsbehandling av disse tariffvister. Departementet henstilte derfor til Landsorganisasjonen og Transportarbeiderforbundet om ikke å sette arbeidsstans i verk. Henstillingen ble imøtekommet, og Stortinget vedtok særlov om tvungen lønnsnemnd. Tariffvistene for transportfagene fikk sin avgjørelse åed kjennelse i lønnsnemnda den 30. april 1954.

Som nevnt foran, viste det seg uråd for vårfagenes vedkommende å komme til enighet med den annen part, da hverken forhandlinger eller meglinger førte fram. Tariffsituasjonen ble inngående behandlet i flere sekretariatsmøter. I sekretariatets møte 5. april ble det gjort vedtak om å søke opptatt forhandlinger med Norsk Arbeidsgiverforening om de sosiale krav som er reist ved tariffrevisjonen, og sekretariatet valte et hovedforhandlingsutvalg som besto av: Konrad Nordahl, P. Mentsen, Josef Larsson, John Wivegh, Karsten Torkildsen, Emil Torkildsen, Olav Bruvik, Chr. Henriksen, Alfred Nilsen og Ingvald Haugen.

Forhandlinger ble opptatt med Norsk Arbeidsgiverforening den 7. april. I dette møte reiste Landsorganisasjonen krav om å få opptatt fellesforhandlinger om de sosiale kravene — lønn for bevegelige helligdager og godtgjørelse for fravær som skyldes arbeidsulykker. Landsorganisasjonen hevdet videre at de øvrige særkravene og lønnsbestemmelsene måtte det forhandles forbundsvis om. Arbeidsgiverforeningen inntok det standpunkt at

de var villig til å ta opp fellesforhandlinger, men på betingelse av at samtlige krav ble underlagt fellesforhandlinger, og at det ved et eventuelt forslag ble foretatt felles avstemning for samtlige som var berørt av forslaget. Landsorganisasjonens forhandlere sa fra at de ikke kunne gå med på det, og at saken i tilfelle først måtte behandles av sekretariatet og eventuelt Tariffrådet. I alle tilfelle måtte en, hvis en skulle gå inn på et fellesoppgjør, også ta med tariffrevisjonen for innenriksfarten, og der hadde en som hovedkrav arbeidstiden. Partenes forhandlere ble enige om å forelegge saken for sine mandanter, og avtale eventuelt senere forhandlingsmøte over telefonen.

Etter vedtak i sekretariatet var Tariffrådet innkalt til møte den 8. april. I Tariffrådets møte ble det fra administrasjonen lagt fram spørsmål om å gå til fellesforhandlinger med den annen part. Tariffrådet ga sin tilråding til det, og saken ble så behandlet i sekretariatet den 10. april, som gjorde sådant vedtak:

«Sekretariatet godkjenner at det opptas forhandlinger med Norsk Arbeidsgiverforening med sikte på å komme fram til et felles oppgjør for samtlige vårtariffer. Forhandlingene føres fra Landsorganisasjonens side av det hovedforhandlingsutvalg som ble oppnevnt i sekretariatets møte 5. april i år.

I den utstrekning det i tilslutning til de generelle forhandlinger finnes nødvendig å behandle spesielle forhold i et enkelt fag, finner forhandlinger herom sted under ledelse av hovedorganisasjonenes forhandlingsutvalg.

Det er sekretariatets forutsetning at de resultater en eventuelt kommer fram til ved et felles oppgjør skal gjøres gjeldende fra de respektive tariffavtalers utløpstid.

De tariffavtaler som allerede er prolongert, revidert eller hvor der er framsatt forslag, må også komme inn under ovennevnte oppgjør.

For de tariffsaker som er under mekling, utsettes meklingen inntil en ser om en når fram til noe resultat ved hovedforhandlingene.»

Etterat sekretariatet hadde gjort sitt vedtak, ble det holdt konferanse mellom direktør Erlandsen og direktør Østberg fra Norsk Arbeidsgiverforening og Nordahl og Mentsen fra Landsorganisasjonen. Det ble da enighet om å oppta fellesforhandlinger på grunnlag av sekretariatets vedtak, og at fellesforhandlingene skulle omfatte samtlige tariffavtaler som hadde utløp mellom 31. desember 1953 og 1. juni 1954. Likså at det skulle forhandles forbundsvise for særkravene under ledelse av hovedforhandlingsutvalget.

Fellesforhandlingene tok til den 19. april og fortsatte i et trekk til og med 12. mai. Parallelt med fellesforhandlingene om de generelle ting foregikk det forbundsvise forhandlinger om særkra-

vene, slik at da en var ferdig med fellesforhandlingene forelå det også forslag for de enkelte industrier og fag som oppgjøret omfattet.

Ved forhandlingenes slutt ble det oppsatt sådan protokoll, hvorav resultatet går fram:

«Til stede i dagens møte:

For AFL: D'herrer Nordahl, Mentsen, Alf Andersen, Thorleif Andresen, Chr. Henriksen, Bruvik, Larsson, Karsten Torkildsen, Emil Torkildsen, Frogner, Haugen, Wivegh, Alfred Nilsen og Sjaastad.

For NAF: D'herrer Erlandsen, Østberg, Vister, A.Eriksen, Ring-Amundsen, Berg, Fugelli, Meinich Olsen, Lau Eide, Braaten, Tandberg, Ringnes, Evensen, Bache Wiig, L'orange, Henriksen, Sverdrup og Bjaaland.

Partene enedes om å anbefale for sine mandanter følgende *generelle forslag* i tilslutning til de forslag som partenes forhandlere er blitt enige om for de enkelte overenskomstområder.

I.

Godtgjørelse for helligdager.

I. Reglene nedenfor gjelder nyttårsdag, skjærtorsdag, langfredag, 2. påskedag, Kristi Himmelfartsdag, 2. pinsedag samt 1. og 2. juledag. Reglene gjelder ikke i den utstrekning disse dagene faller på søndag eller annen ukedag som etter fast arbeidsordning i bedriften ikke er vanlig arbeidsdag. Reglene gjelder heller ikke hvis arbeiderne allerede har betaling for disse dager.

II. Til erstatning for arbeidsfortjeneste på disse helligdager skal time-, dag- eller akkordlønnte arbeidere som ikke er i ordinært arbeid på disse helligdager, ha en godtgjørelse etter disse regler:

1. Godtgjørelsen — inklusive feriegodtgjørelse — er for

a. Mannlige arbeidere som etter vedkommende tariffavtale har krav på lønn som voksen arbeider	kr. 25.00 pr. dag
b. Kvinnelige arbeidere som etter vedkommende tariffavtale har krav på lønn som voksen arbeider	» 20.00 » »
c. Unge arbeidere og lærlinger, mannlige og kvinnelige	» 10.00 » »
Herav utbetales etter reglene i II, 5, i forbindelse med helligdagen:	
a. Mannlige arbeidere	kr. 23.47
b. Kvinnelige arbeidere	» 18.78
c. Unge arbeidere	» 9.39
Feriegodtgjørelsen er i samsvar med II, 6 beregnet til henholdsvis kr. 1.53, kr. 1.22 og kr. 0.61.	

2. Godtgjørelsen betales fullt ut også for ukedager hvor arbeidstiden etter fast arbeidsordning i bedriften er kortere enn vanlig, f. eks. på lørdager.

Godtgjørelsen skal dog reduseres forholdsmessig hvis det etter gjeldende arbeidsordning ved bedriften drives med innskrenket arbeidstid på vedkommende ukedag.

Arbeider som på en slik helligdag er tilsagt til minst 8 timers arbeid med overtidsbetaling som for helligdager bestemt, har ikke rett til godtgjørelsen. Dette gjelder dog ikke arbeideren i kraft av sin personlige arbeidsavtale kan kreve seg fritatt for tilsagt overtidsarbeid.

3. Rett til godtgjørelsen har de arbeidere som har vært i uavbrutt arbeid i samme bedrift i minst 3 måneder forut for vedkommende helligdag. Legitimert sykdomsfravær, deltakelse i repetisjonsøvelser, hjemmevernsøvelser og lovhjemlet fravær som følge av nedkomst, medfører ikke tap av allerede opparbeidet opptjeningsstid. Det samme gjelder arbeidsavbrytelser som skyldes maskinstans, mangel på materialer, arbeidsinnskrenkning, annen permisjon eller liknende når avbrytelsen ikke varer mer enn 3 uker.

Når det gjelder opptjeningen, regnes de 3 helligdager i påsken og de 2 helligdager i julen sammen med nyttårsdag som en enhet, dvs. at de 3 måneder regnes tilbake fra henholdsvis 2. påskedag og nyttårsdag.

4. Retten til godtgjørelse for den enkelte helligdag tapes hvis arbeideren ikke har vært i fullt arbeid virkedagen før og virkedagen etter helligdagen. Retten tapes ikke ved fravær enten dagen før eller dagen etter helligdagen som skyldes sykdom legitimert ved legeattest, tjenestefrihet med arbeidsgiverens samtykke, ferie, plikt til å vareta offentlig ombud eller annen tvingende grunn.
5. Utbetaling av godtgjørelsen finner sted første lønnsdag etter helligdagen eller etter de helligdager som etter punkt 3 regnes som en enhet, under forutsetning av at arbeideren fremdeles er ansatt hos arbeidsgiveren. I motsatt fall skjer utbetalingen samtidig med den lønnsutbetaling som finner sted når arbeideren slutter.
6. Godtgjørelsen regnes som endel av arbeidsfortjenesten og tas med ved beregningen av feriegodtgjørelsen.

Den regnes ikke med ved beregningen av tillegg for overtidsarbeid.

III. Innenfor de overenskomstområder hvor arbeiderne erfaringsmessig har vanskelig for å oppnå 3 måneders sammenhengende tjeneste hos samme arbeidsgiver, kan hver av partene i tariffavtalen kreve at ordningen under II blir tillempet på følgende måte:

1. I stedet for den godtgjørelse som i II, 1 er fastsatt for de enkelte helligdager, beregnes en godtgjørelse på 8 øre for voksne menn, 6 øre for voksne kvinner og 4 øre for unge arbeidere, alt pr. arbeidet time.
2. Denne godtgjørelse utbetales ikke som tillegg til den vanlige lønn, men inntår i bedriften og oppspares til periodevis utbetaling. Den første periode regnes fra 1. april til 30. september; den annen periode regnes fra 1. oktober til 31. mars.

Hvis arbeideren i en opptjeningsperiode har ulegitimert fravær, reduseres den oppsparte godtgjørelse for opptjeningsperioden med en halvpart. Som ulegitimert fravær regnes ikke fravær som nevnt i II, 4.

3. De opptjente beløp for første opptjeningsperiode skal utbetales ved første lønnsutbetaling etter 2. juledag. Det opptjente beløp for annen opptjeningsperiode skal utbetales ved første lønnsutbetaling etter 2. påskedag.

Hvis en arbeider slutter i bedriften før disse utbetalingsdager, skal han ha det da oppsparte beløp utbetalt.

4. Retten til godtgjørelsen tapes hvis arbeideren ikke har vært i fullt arbeid virkedagen før og virkedagen etter de helligdager som er nevnt i I i samsvar med reglene i II, 4. Fravær i forbindelse med hver enkelt av disse helligdager betinger derfor tap av en fjerdepart av det oppsparte beløp for vedkommende oppsparingsperiode. Fravær i forbindelse med Kristi Himmelfartsdag, 2. pinsedag og 1. og 2. juledag betinger tap av oppspart beløp for første oppsparingsperiode. — Fravær i forbindelse med nyttårsdag, skjærtorsdag, langfredag og 2. påskedag betinger tap av oppspart beløp for annen oppsparingsperiode.

Tapet inntre også for arbeidere som skal ha oppsparte beløp utbetalt når de slutter i bedriften.

5. Reglene under II, 6 gjelder tilsvarende.

- IV. Den part som ønsker ordningen etter III istedenfor ordningen etter II, må underrette den annen part i tarifforholdet herom samtidig med svaravgivelsen. Hvis det oppstår tvist om retten til å kreve gjennomført ordningen etter III, innbringes spørsmålet for hovedorganisasjonene. Hvis ordningen etter III er gjennomført, gjelder den for tariffperioden.

Innen 1. juli d. å. må vedkommende arbeiderorganisasjon i tilfelle melde fra om den foretrekker å beholde en allerede etablert ordning med betaling for disse helligdager istedenfor de ordninger som er nevnt under II og III.

Partene innenfor et overenskomstområde kan også med hovedorganisasjonenes godkjennelse inngå avtale om en særordning hvis de finner den bedre egnet for overenskomstområdet enn de ordninger som er nevnt under II og III.

Protokolltilførsler

*som gjelder mellom partene, men som ikke tas inn
i de enkelte tariffavtaler:*

1. Partene er enig om at tjenestefrihet som innvilges tillitsmenn og arbeider med tillitsverv innen fagorganisasjonen, i samsvar med bestemmelsene i Hovedavtalens § 7,4 (tidligere § 12,2) ikke medfører tap av opparbeidet opptjeningsperiode etter II, pkt. 3, og omfattes av bestemmelsen om tjenestefrihet med arbeidsgiverens samtykke i henhold til II, 4.

2. Partene er enig om at godtgjørelsen under III, 1 for arbeidere i losse- og lastefaget som får betaling for løpende tid istedenfor pr. arbeidet time, i tilfelle skal være 7 øre pr. time.
2. Partene er enig om at de kvinnelige arbeidere som etter vedkommende tariffavtale har krav på lønn som voksen mannlig arbeider og som derfor hadde eller har samme dyrtidstillegg som voksne menn, skal ha en godtgjørelse for helligdager som er fastsatt for voksne menn.
4. Partene er enig om at avtalen om godtgjørelse for helligdager ikke omfatter hjemmearbeidere.

II.

Godtgjørelse for fravær som skyldes bedriftsulykker.

- I. Under forutsetning av at en arbeidstaker har krav på ytelse av Rikstrygdeverket på grunn av bestemmelsen i § 10, pkt. 1, første setning i loven om ulykkestrygd for industriarbeidere, har han i tillegg hertil rett til en godtgjørelse av sin arbeidsgiver etter de regler som følger av denne avtale.
- II. Godtgjørelsen er for dem som står i syketrygdens

1)	inntektsklasse 6	.....	kr. 10.00
2)	—»—	5	» 9.00
3)	—»—	4	» 7.00
4)	lavere inntektsklasse	.....	» 5.00

 pr. dag unntatt søndager.
- III. For å få rett til godtgjørelse som nevnt i II, jfr. I, kreves:
  - 1) at samtlige ulykkestrygdlovens betingelser for ytelser som nevnt i § 10, pkt. 1, første setning, er til stede,
  - 2) at den skadede arbeidstaker ikke på annet grunnlag allerede har krav på minst like stor godtgjørelse fra arbeidsgiveren, f. eks. gjennom lønn under sykdom.
  - 3) at den skadede har minst 1 måneds forutgående sammenhengende ansettelse ved bedriften,
  - 4) at ulykken er skjedd i arbeidstiden i bedriftens tjeneste,
  - 5) at vedkommende skadede arbeidstaker i fraværperioden ikke har annet lønnet arbeid for annen arbeidsgiver,
  - 6) at ulykken ikke skyldes forhold som nevnt i syketrygdlovens § 32, pkt. 4.
- IV.
  - 1) Godtgjørelse ytes for den tid bedriftsulykken nødvendiggjør fravær fra arbeid ved bedriften, dog ikke for de første 3 dager.
  - 2) Retten til godtgjørelse er begrenset til i alt 3 måneder eksklusive karensdager for hvert skadetilfelle. Godtgjørelse betales ikke for tid som arbeidstakeren får ferie med feriegodtgjørelse, og denne tid regnes ikke med i de 3 måneder.
  - 3) Hvis arbeidsforholdet før ulykken inntraff var sagt opp fra en av partene, bortfaller retten til godtgjørelse fra det tidspunkt arbeidsforholdet opphører.
- V. 1) Utbetaling av godtgjørelse finner løpende sted på bedriftens ordinære lønningsdag etterat ulykken er inntruffet, med min-

dre det oppstår tvil om betingelsene for ytelser etter reglene i III foran foreligger. I så fall finner utbetaling sted straks forholdet er klarlagt.

- 2) Feriegodtgjørelse regnes ikke av godtgjørelse etter denne avtale.

VI. 1) Ved bedrifter hvor det på forhånd er avtalt eller praktisert godtgjørelse for fravær under bedriftsulykker, kan slike ordninger fortsatt bestå, hvis bedriften og arbeidstakerne er enig om det.

- 2) For grupper av arbeidstakere som faller utenom foranstående regler eller som reglene på grunn av spesielle forhold ikke passer for, opptas forhandlinger mellom hovedorganisasjonene med sikte på å finne fram til ordninger som bygger på prinsippene i denne avtale. Dette gjelder dog ikke hjemmearbeid.

VII. Denne avtale trer i kraft en måned etterat vedkommende overenskomst er vedtatt.

Protokolltilførsler

som gjelder mellom partene, men som ikke tas inn i de enkelte tariffavtaler.

Til II.

De anførte inntektsklasser refererer seg til syketrygdens klasseinndelinger, slik disse er fastlagt pr. 1. mai 1954.

Til III, 2.

Hvorvidt en allerede eksisterende avtale er gunstigere for arbeidstakerne enn ordningen etter denne avtale, avgjøres etter en samlet vurdering av de alternative ordninger. Hovedorganisasjonene er således enige om at rett til en måneds full lønn under sykdom representerer en gunstigere ordning for arbeidstakerne enn den som følger av denne avtale.

III.

Bestemmelse om varighet og om indeksregulering.

1. De overenskomster som omfattes av nærværende forslag, gis 2 års varighet fra den enkelte overenskomsts utløpsdato, for så vidt ikke annen bestemmelse med Hovedforhandlingsutvalgets godkjenning er fastsatt i særprotokoll for den enkelte overenskomst.
2. I alle de overenskomster som på denne måte får 2 års varighet og derover, inntas følgende bestemmelse om indeksregulering:

Hvis Statistisk Sentralbyrås indekstall for de samlede leveomkostninger enten pr. 15. mars eller pr. 15. september 1955 viser stigning eller fall på 7 poeng eller mer i forhold til indekstallet pr. 15. mars 1954 (139), kan Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i tilfelle av stigning og Norsk Arbeidsgiverforening i tilfelle av fall kreve opptatt forhandlinger om regulering av lønningene (minstelønnsatser, normallønnssatser, personlige lønninger og faste akkordsatser) og i tilfelle på hvilken måte. Reguleringskravet er maksimalt begrenset til en regulering som svarer til den prosentvise endring i leveomkostningsindeksen.

Hvis partene ikke blir enig ved forhandlinger fordi Norsk Arbeidsgiverforening i tilfelle av stigning og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i tilfelle av fall ikke er villig til hverken helt eller delvis å godta kravet fra den annen organisasjon, kan den av de ovennevnte parter som har framsatt krav om regulering, innen 14 dager etter forhandlingenes avslutning si opp de enkelte tariffavtaler med 1 måneds varsel for å søke gjennomført en lønnsregulering innenfor den ramme som er angitt ovenfor.

IV.

Ikrafttreden.

I den utstrekning forhandlingsprotokollene for de enkelte overenskomster ikke inneholder annen bestemmelse, trer de nye overenskomster i kraft fra de tidligere overenskomstets utløpstid, dog ikke før 1. april.

Bestemmelsene om godtgjørelse for helligdager trer i kraft 15. mai 1954.

V.

Tariffavtalene for den innenrikske kyst- og lokalfart.

Dette forslag omfatter ikke kyst- og lokalfarten og de avtaler som knytter seg til denne.

VI.

Ikke oppsagte og tidligere reviderte overenskomster.

Partene er enige om, innen det skal gis svar på dette forslag, å ta opp til drøftelse spørsmålet om å innføre ovennevnte generelle bestemmelser om godtgjørelse for helligdager, godtgjørelse for fravær som skyldes bedriftsulykker, varighet og indeksregulering i de tariffavtaler som enten ikke er sagt opp til utløp 31. desember 1953 eller senere, eller som partene tidligere er blitt enige om å forlenge.

VII.

Svar på dette forslag og på enkeltforslagene for alle de tariffavtaler revisjonen gjelder, gis samlet og under ett 4. juni kl. 13.

Christian Erlandsen, A. P. Østberg, Johan L. Vister, Ansgar Eriksen, Sverre Fugelli, Erling Berg, E. Bache Wiig, G. Ring Amundsen, Lau Eide, K. Meinich Olsen, Johan L'orange, Ragnar Evensen, Amund Ringnes, Per Tandberg, Terje Braaten, H. Ad. Gløersen.

Konrad Nordahl, P. Mentsen, Emil Torkildsen, Erling Frogner, Ingvald Haugen, Alfred Nilsen, Gustav Sjaastad, J. Larsson, Olav Bruvik, Alf Andersen, Thorleif Andresen, Chr. Henriksen, John Wivegh, Karsten Torkildsen.»

Som det går fram av forslaget, skulle det gis svar den 4. juni på hovedforslaget og på enkeltforslagene under ett for alle tariffavtaler. Landsorganisasjonen sendte derfor med en gang ut sådant rundskriv:

«Etter hvert som forhandlinger ble opptatt mellom de enkelte forbund og Norsk Arbeidsgiverforening, viste det seg uråd å komme fram. Det samme viste seg å være tilfelle i de meglinger som ble forsøkt. Landsorganisasjonen rettet derfor anmodning til Norsk Arbeidsgiverforening om å få opptatt fellesforhandlinger om de generelle kravene, lønn for bevegelige helligdager og godtgjørelse for fravær som skyldes arbeidsulykker. Norsk Arbeidsgiverforening erklærte seg villig til det, men på betingelse av at det ble ført fellesforhandlinger for samtlige spørsmål som det var reist krav om i de tariffavtaler som hadde utløp mellom 31. desember 1953 og 1. juni 1954. Betingelsene var således at tariffrevisjonen for samtlige vårtariffer skulle behandles under ett. Landsorganisasjonen gikk med på dette, men tok forbehold om at hvis en ikke kom fram til forslag også for forbundene særkrav, ville det bli brudd for det hele.

Fellesforhandlinger ble opptatt den 19. april, og har pågått til og med 12. mai. Protokoll eller hovedforslag fra disse forhandlinger sendes vedlagt. Av denne går det fram at det ble oppnådd enighet om godtgjørelse for bevegelige helligdager, godtgjørelse for fravær som skyldes bedriftsulykker og om halvautomatisk indeksregulering for de tariffavtaler som får varighet til vinteren—våren 1956.

I tillegg til dette generelle forslaget, gjør vi merksam på at de forslag som partenes forhandlere er blitt enige om for de enkelte overenskomstområder, inneholder bestemmelse om de lønnsreguleringer eller andre revisjoner som er foretatt.

Vi peker spesielt på at de nye overenskomster trer i kraft fra de tidligere overenskomsters utløpstid, dog ikke før 1. april 1954.

Bestemmelsen om godtgjørelse for helligdager trer i kraft 15. mai. Det blir slik å forstå at de som skal ha ordningen med en fast godtgjørelse pr. helligdag allerede vil få utbetalt slik godtgjørelse for Kristi Himmelfartsdag og 2. pinsedag. Restriksjonene om tap av godtgjørelsen ved ulegitimert fravær virker således fra 15. mai. Dette understreker vi spesielt, og ber forbundene gjøre sine avdelinger og medlemmer merksam på det. Likeså betingelsen om at vedkommende lønnstaker må være i arbeid virkedagen før og virkedagen etter helligdagen. For sesongarbeidere eller de som ikke skal ha fast godtgjørelse, men tillegg pr. time i godtgjørelse for helligdagene, begynner avsetningen av disse 8 øre fra og med 15. mai.

Når det gjelder godtgjørelsen for fravær som skyldes bedriftsulykker, trer denne i kraft en måned etterat dette forslag er vedtatt. Forutsatt hovedoppgjøret blir vedtatt, får bestemmelsen om slik godtgjørelse virkning fra 4. juli.

Vi anmoder samtlige forbund om så snart råd er å sette opp sine forslag for hvert enkelt tariffområde i samsvar med det resultat som særprotokollene gir uttrykk for. I tillegg må så det generelle forslag eller de deler av det som får betydning for de enkelte tariffområder, sendes avdelingene til avstemning blant medlemmene. Spesielt gjør vi merksam på at avtalen om godtgjørelse for bevegelige helligdager og avtalen om godtgjørelse for fravær som skyldes bedriftsulykker, må gå inn som et ledd i samtlige tariffavtaler som ikke har bestemmelser om det tidligere.

Uten å gi noen omfattende kommentarer til de resultater som er oppnådd ved disse forhandlinger, vil vi gjerne peke på at de krav som representantskapet i sitt vedtak 26. november 1953 reiste, er gjennomført, bortsett fra kravene for innenriksfarten, som nå behandles og løses spesielt, og derfor er holdt utenfor fellesoppgjøret. Det resultat som er

oppnådd ved dette fellesoppgjør, mener vi er maksimum av hva en kan oppnå denne gang. Alt i alt må resultatet betegnes som meget bra, den økonomiske situasjon tatt i betraktning. De 2 sosialbetonte spørsmål — lønn for bevegelige helligdager og godtgjørelse for fravær som skyldes arbeidsulykker — er sosiale og økonomiske framsteg av stor prinsipiell betydning. De kan sidestilles med det første gjennombrudd for tariff-festet ferie.

Forslaget er enstemmig anbefalt av forhandlingsutvalget og sekretariatet.

Vi henstiller derfor inntendig til medlemmene om å godta forslaget.

Som det framgår av det generelle forslag, skal det avgis svar på dette og på enkeltforslagene samlet og under ett den 4. juni.

Landsorganisasjonen må derfor ha melding fra forbundene om antall stemmer for og mot innen 2. juni 1954 kl. 12.00.

De som skal delta i denne avstemning er de forbund hvis medlemmer arbeider i virksomheter tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening eller i virksomheter utenom Norsk Arbeidsgiverforening hvor medlemmene arbeider noenlunde på samme tariffvilkår.

En gjør merksam på Hovedavtalens bestemmelser om avstemningsregler, § 15, 1, og forbundene må dra omsorg for at disse regler blir fulgt. Hvis ikke kan en risikere at stemmene blir forkastet. Det er uttrykkelig fastsatt at avstemningsresultatet fra avdelingene skal sendes vedkommende forbund, og må ikke i noen form offentliggjøres før hovedorganisasjonene gjør vedtak om det.

Videre viser vi til Landsorganisasjonens vedtekter § 15, hvor det bl. a. heter i punkt 4, at har mindre enn $\frac{2}{3}$ tatt del i avstemningen, og vilkåret etter punkt 2 om at flertallet av de medlemmer som interesse-tvisten gjelder må ha stemt for eller mot, ikke er fylt, er avstemningen rådgivende.

Vi retter til slutt en inntrengende anmodning til samtlige forbund, samorganisasjoner og fagforeninger om å gjøre sitt til at det kan bli best mulig frammøte, slik at avstemningsresultatene kan gi et fullgyldig uttrykk for medlemmenes oppfatning. Forbundene må så langt råd er sende sine tillitsmenn ut til avdelingene for å orientere medlemmene om det foreliggende resultat.»

Ved avstemningsfristens utløp viste det seg at forslaget på arbeidernesiden var vedtatt med om lag $\frac{2}{3}$ flertall. Det var også vedtatt på arbeidsgiversiden. I møte den 4. juni meldte partene fra at forslaget var vedtatt på begge sider. Det ble satt opp sådan protokoll fra møtet den 4. juni:

«I tilslutning til det forslag som er inntatt i protokollen av 12. mai 1954 enedes partene om følgende:

- 1) I den protokoll som ble satt opp i tilknytning til protokollen fra møtet 12. mai angående fellesoppgjøret, skal punkt 2 lyde:

Partene er enige om at ulegitimert fravær før 4. juni 1954 ikke skal avbryte opptjeningen av retten til helligdagsgodtgjørelse i henhold til reglene herom under II, 3. For fravær dagen før eller dagen etter Kristi Himmelfartsdag gjelder de vanlige regler i bestemmelsene angående godtgjørelse for helligdager.

- 2) I de bedrifter hvor bedriften og arbeiderne i praksis har vært enige om ikke å arbeide påskeaften, skal ikke det forhold at det nå er innført godtgjørelse for bevegelige helligdager, endre tidligere praksis.
- 3) I de bedrifter i *hermetikkindustrien* hvor bedriften og arbeiderne i praksis har vært enige om at de kvinnelige arbeidere ikke arbeider om lørdagene, skal sådant fravær på lørdager ikke ha de virkninger som fravær ellers har etter reglene om godtgjørelse for helligdager. Dette skal gjelde så lenge bedriftene er enige i å opprettholde praksis om lørdagsfri. Hvis bedrifter hvor det tidligere etter praksis har vært lørdagsfri ønsker å arbeide på lørdager, konfereres på forhånd herom etter Hovedavtalens bestemmelser.
- 4) Man er enig om innen lørdag 12. juni å gi svar på hvorvidt man med hensyn til godtgjørelsen for bevegelige helligdager ønsker ordningen etter III.

Begge parters representanter meddelte deretter at forslagene etter protokollen av 12. mai var vedtatt.»

Etterat protokollen var undertegnet ble det sendt ut sådant kommuniqué:

«De forslag til nye tariffavtaler for vårfagene 1954 som partene ble enige om i protokoll av 12. mai, ble den 4. juni erklært vedtatt av begge parter.

Med hensyn til de generelle punkter i tariffavtalene, dvs. bestemmelsene om godtgjørelse for bevegelige helligdager og for fravær som skyldes bedriftsulykker, samt bestemmelsene om varighet og indeksregulering, henvises til de opplysninger som partene framkom med like etterat enighet under forhandlingene ble oppnådd.

I industrier og grupper hvor fortjenestenivået for arbeiderne ligger forholdsvis lavt, er uke- og timelønningene regulert etter linjer som stort sett følger dem som lå til grunn for Lønnsnemndas kjennelse for landtransporten. Dette vil si at mannlige arbeidere med ukelønn har fått en forhøyelse på 8 kroner pr. uke og mannlige arbeidere med timelønn på 10 øre pr. time. I endel grupper er lønnstillegget noe lavere og i andre er tilleggene høyere.

For kvinnelige arbeidere på ukelønn dreier lønnstilleggene seg gjennomgående om kr. 3.50—kr. 6.— pr. uke, og for timelønte 7 øre pr. time med avvikelser i begge retninger, alt avhengig av det gjennomsnittlige fortjenestenivå i vedkommende yrke.

Som alminnelig regel gjelder at akkordsatsene ikke er forhøyet, heller ikke i fag hvor tidlønningene er forhøyet. Et unntak fra denne regel er tekstilindustrien, hvor endel akkordsatser både for kvinnelige og mannlige arbeidere er blitt noe forhøyet, likeså er akkordsatsene for kvinner i hermetikkindustrien noe forhøyet.

Lønningene for ungdom og for lærlinger er stort sett prolongert uforandret.

I bygningsfagene er gjeldende dyrtidstillegg innregulert i timelønningene og akkordsatsene. For akkordsatsenes vedkommende er innreguleringene foretatt med prosenter som varierer fra fag til fag, alt etter den fortjeneste som akkordtariffen i vedkommende fag har gitt.

For handels- og kontorfunksjonærene er de to høyeste minstelønns-satser (satsene etter 7 og 8 år) forhøyet med kr. 35.00 pr. måned både for kvinner og menn.

De endrede lønninger i overenskomstene trer i kraft fra vedkommende tariffavtales utløpstid, dog ikke før 1. april. De nye bestemmelser om godtgjørelse for bevegelige helligdager trer i kraft 15. mai og de nye bestemmelser om godtgjørelse for fravær som skyldes bedriftsulykker, trer i kraft fra 4. juli.

Forslagene om revisjon av hovedavtalene for arbeidere og funksjonærer og revisjon av avtalen om produksjonsutvalg er vedtatt av begge parter.»

Det går fram av forhandlingsprotokollene at opprinnelig var innenriksfarten koblet med i fellesoppgjøret. Men da det ikke lyktes å få løst hovedkravet fra sjøfolkenes side — forkorting av arbeidstiden — måtte innenriksfarten tas under særbehandling. Det ble gjort på den måten at en gjorde henvendelse til Regjeringen om å få oppnevnt en offentlig komité til å utrede arbeidstidsspørsmålet og legge fram forslag om det, slik at en kunne komme fram til en løsning innen 1. juli neste år. Myndighetene etterkom anmodningen om å oppnevne slik komité. Dermed ble innenriksfarten koblet ut av fellesoppgjøret og det ble ført særskilte forhandlinger og meglinger om disse tariffier, og det meglingsforslag en kom fram til ble vedtatt av partene.

Da protokollene den 12. mai ble underskrevet var dermed oppgjøret for samtlige tariffavtaler med Norsk Arbeidsgiverforening som hadde utløp i første halvår brakt i havn. Oppgjøret omfattet om lag 170 tusen lønntakere av forskjellige kategorier. Det skulle således være et godt grunnlag for de øvrige tariffrevisjonene som skulle komme etterpå (sommer- og høsttariffene).

Imidlertid gikk ikke utviklingen som forutsatt. Levekostnadsindeksen, som var på 139 poeng pr. 15. mars, holdt seg noenlunde stabil, men med en svak oppadgående tendens i april, mai og juni, for så i juli å hoppe opp til 145 poeng. Denne prisutvikling kom til å skape store vansker for de etterfølgende tariffoppgjør.

Første oppgjør av større omfang hvor vanskene meldte seg var papirindustrien. Der ble først et forhandlingsforslag, som var enstemmig anbefalt av begge parter forhandlere, forkastet med stort flertall av arbeiderne. Det ble så foretatt tvungen megling, hvor en kom fram til et meglingsforslag, som innebar vesentlige forbedringer ut over forhandlingsforslaget, men meglingsforslaget ble også ved avstemning forkastet med stort flertall av arbeiderne, tross det var anbefalt av både forhandlerne og forbundsstyret. Ved kongelig resolusjon ble det bestemt at tariffvistene skulle løses ved behandling i lønnsnemnda. Lønnsnemnda

avsa kjennelse den 26. august, som stadfestet Riksmeglingsmannens forslag.

Tariffoppgjøret for skogbruket var heller ikke lett å få brakt i havn. Etter inngående forhandlinger og meglinger ble det satt fram anbefalt forslag, som ble forkastet av arbeiderne. Det så derfor en tid ut som om åpen konflikt i skogbruket var uunn-gåelig. Imidlertid ble det gjort henvendelse fra Landsorganisa-sjonen til Skogbrukets Arbeidsgiverforening, og en fikk opptatt nye forhandlinger. Disse resulterte i at partene kom fram til et forslag, som ble vedtatt over bordet. Norsk Skog- og Landarbei-derforbund hadde på forhånd fått nødvendig fullmakt.

Tariffrevisjonene for Norsk Komuneforbund viste seg å bli overmåte vanskelig. Det gjaldt først og fremst de større kommu-ner, såsom Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger, men det var også vansker for de øvrige by- og landkommuner, hvor By- og Herredsforbundet ved forhandlingsorganisasjonen er part. Ved 2 kommuner — Nord-Rana og Mo — kom det til åpen konflikt, som varte om lag 14 dager.

For utenriksfarten tok tariffrevisjonen til med forhandlinger den 21. oktober. Det ble ikke enighet ved forhandlingene, og sa-ken gikk derfor til megling. Etterat flere meglingsmøter var holdt, satte Riksmeglingsmannen fram forslag den 20. november. Forslag ble satt fram vedrørende Norsk Sjømannsforbund, Det norske Maskinistforbund og Styrmannsforeningen. Forslagene for Norsk Sjømannsforbund og Det norske Maskinistforbund ble forkastet av forbundenes hovedstyrer, og det ble også forkastet av Skipsfartens Arbeidsgiverforening. Styrmannsforeningen ved-tok forslaget, men Skipsfartens Arbeidsgiverforening forkastet også det. Ved kongelig resolusjon er det bestemt at disse tariff-tvister skal løses for lønnsnemnd, og vil bli tatt opp til behand-ling ved begynnelsen av kommende år.

Tariffrevisjonen 1954 er den mest omfattende som har foregått i ett enkelt år. Foruten samtlige tariffavtaler med Norsk Ar-beidsgiverforening, er også alle tariffavtaler med andre arbeids-giverforeninger og enkeltstående bedrifter (som hadde utløp i 1954) revidert. Dessuten for hele den offentlige sektor, kommune, og for staten er det foretatt revisjon både for de som omfattes av overenskomster og regulativ. De fleste revisjoner er slutført på den måten at det har vært enten forhandlingsforslag eller meglingsforslag som er blitt godtatt ved avstemning. Noen få mindre har vært avgjort ved frivillig lønnsnemnd, og endel er også blitt avgjort ved tvungen lønnsnemnd, men herom vises til de spesielle avsnitt.

Bare i 2 tilfeller er det kommet til åpen konflikt. Det ene var for kommunene Nord-Rana og Mo, hvor det utbrøt arbeidsstans som pågikk i om lag 14 dager. Det andre tilfelle var tariffoppgjøret Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund — SAS, Region Norge. Denne konflikt brøt ut 27. mars — altså før hovedoppgjøret tok til. Konflikten varte til 28. april.

Ved årets slutt er en tross det omfang tariffrevisjonen har hatt likevel à jour med oppgjørene. Noen kommuner står igjen, og dessuten noen få andre som ikke er slutført.

Avstemningsresultater vårfagene 1954.

				Prosent	
	For	Imot	Tils.	For	Imot
Norsk Arbeidsmandsforbund	1 571	354	1 925	81,61	18,39
Norsk Baker- og Konditorforb. . .	796	748	1 544	51,55	48,45
Norsk Bekledningsarbeiderforb. . .	3 175	605	3 780	83,99	16,01
Norsk Bokbinder- og Kart.arb.forb.	167	731	898	18,60	81,40
Norsk Bygningsindustriarb.forb. . .	7 409	5 364	12 773	58,01	41,99
Norsk Centralforening for Boktr.	483	820	1 303	37,07	62,93
Norsk Elektr.- og Kraftst.forb. . .	863	591	1 454	59,35	40,65
Norges Handels- og Kont.funksj.f.	997	1 102	2 099	47,50	52,50
Norsk Jern- og Metallarb.forbund	11 715	7 167	18 882	62,04	37,96
Norsk Jernbaneforbund	104	35	139	74,82	25,18
Norsk Kjemisk Industriarb.forb. . .	1 921	2 631	4 552	42,20	57,80
Norsk Kjøttindustriarb.forb.	464	260	724	64,09	35,91
Norsk Kommuneforbund	14	5	19	73,68	26,32
Norsk Litografisk og Kjemigr.forb.	58	36	94	61,70	38,30
Norsk Nærings- og Nydelsesm.a.f.	1 556	1 508	3 064	50,78	49,22
Norsk Skinn- og Lærarbeiderforb.	501	299	800	62,63	37,37
Norsk Skog- og Landarbeiderforb.	20	25	45	44,44	55,56
Norsk Skotøyarbeiderforbund	1 331	176	1 507	88,32	11,68
Norsk Stenindustriarb.forbund . . .	264	63	327	80,73	19,27
Norsk Tekstilarbeiderforbund	3 413	515	3 928	86,89	13,11
Norsk Transportarbeiderforb.	474	384	858	55,24	44,76
Norsk Treindustriarbeiderforb. . . .	1 667	334	2 001	83,31	16,69
Norsk Tobakkarbeiderforbund	217	143	360	60,28	39,72
Norsk Forb. for Arb.l. og Tekn. f.	85	56	141	60,28	39,72
Norsk Støperiarbeiderforbund	905	660	1 565	57,83	42,17
Avisbudene i Tønsberg	7	0	7	100,00	0,00
	40 177	24 612	64 789	62,01	37,99

Som nevnt foran, skapte den ugunstige prisutvikling mange forstyrrelser under tariffoppgjørene, og førte til at enkelte oppgjør dro i langdrag. Den økonomiske utvikling og hele prissituasjonen ble tatt opp til inngående drøfting i Samarbeidskomiteen, Landsorganisasjonens administrasjon og sekretariatet. Etter at slike drøftinger var foretatt, sendte sekretariatet den 5. oktober sådan forestilling til Regjeringen:

«Som Regjeringen er kjent med, har det i løpet av den senere tid foregått en betydelig prisstigning. Dette gjelder særlig det siste halve året. Fra mars til august steg levekostnadsindeksen med 6 poeng, eller vel 4 prosent. Prisstigningen har i vesentlig grad forrykket grunnlaget for årets tariffoppgjør.

Denne prisstigning har skapt stor uro blant alle landets lønnstakere. Så vel fra fagforeninger som fra våre tilsluttede forbund har Landsorganisasjonen mottatt en rekke henvendelser som gir uttrykk for denne uro, med krav om tiltak som effektivt kan bringe levekostnadene nedover.

Vi er kjent med at Regjeringen og dens organer i noen tid har arbeidet med disse problemene, og at det bl. a. er foretatt undersøkelser om priser og avanser hos produsenter, grossister og detaljister for en rekke bransjer og vareslag. Vi vil understreke betydningen av dette arbeidet, ikke minst på bakgrunn av at de fallende importpriser og den omfattende rasjonalisering av næringslivet ikke har gitt seg utslag i lavere varepriser.

Vi henstiller til Regjeringen snarest mulig å meddele resultatet av disse undersøkelsene. Hvis resultatene viser at det forekommer urimelig pris- og avansefastsetting, går vi ut fra at prismyndighetene straks får i oppdrag å medvirke til en nedsettelse av vareprisene.

I diskusjonen om prisproblemene er det fra mange hold framhevet nødvendigheten av en gjeninnføring av systemet med maksimalpriser. Vi ville imidlertid anse det som en fordel om det ved forhandlinger med næringsorganisasjonene kunne lykkes å oppnå en tilfredsstillende reduksjon i prisnivået. Skulle slike forhandlinger ikke føre fram, henstiller vi til Regjeringen å offentliggjøre det materiale som måtte foreligge om priser og avansesatser som må sies å ligge for høyt. Om nødvendig bør det gjeninnføres offentlig prisfastsetting på de områder hvor andre metoder ikke fører fram.

Etter vår oppfatning bør slike pris- og avanseundersøkelser utvides til en permanent overvåkingstjeneste og gjøres gjeldende for alle sentrale varegrupper. På samme tid bør det foretas en styrking og effektivisering av priskontrollapparatet, og med hjemmel i Prisloven må en ikke nøle med å gripe inn overalt hvor det viser seg berettiget og nødvendig.

For å sikre ro i arbeidslivet og unngå en ytterligere høyning av kostnadsnivået, er det nødvendig å bringe levekostnadene nedover, slik at forutsetningene for årets tariffrevisjon blir oppfylt. Sekretariatet går ut fra at Regjeringen har full forståelse av dette.

De prisreduksjoner som er foretatt i den aller siste tid, er hilst med tilfredshet av lønnstakerne. Vi vil i denne sammenheng peke på at prisreduksjoner på sentrale husholdningsvarer er av de tiltak som virker umiddelbart. Vi ber derfor Regjeringen overveie om det er mulig gjennom offentlige reguleringstiltak å bringe prisen på disse varer ytterligere nedover.

Som et ledd i bestrebelsene for å skape et stabilt prisnivå, anser sekretariatet det viktig at samfunnet støtter forbrukerkooperasjonen, slik at den effektivt kan løse sin oppgave som forbrukernes fremste organisasjon og virke som kontrollerende og prisregulerende faktor. Som et ledd i arbeidet for modernisering og rasjonalisering av omsetningsapparatet må samfunnet medvirke til løsning av forbrukerkooperasjonens finansieringsproblemer i likhet med hva tilfelle har vært og er for produsentkooperasjonens vedkommende.

Sekretariatet er merksam på at det er en sammenheng mellom det høye investeringsnivået på den ene siden og prisstigningen og underskuddet i utenriksøkonomien på den annen side. Det er på det rene at når det av nasjonalproduktet anvendes uforholdsmessig mye til investeringer, går dette på kortere sikt ut over vareproduksjonen, og dette skaper igjen et permanent press på prisnivået. Sekretariatet er derfor innforstått med at det må foretas en vesentlig reduksjon i investeringene.

Den internasjonale utvikling kan også framtvinge en reduksjon av investeringene uavhengig av om det er ønskelig av hensyn til prissituasjonen. Det er derfor dobbelt grunn til at en hurtigst mulig setter i gang tiltak med sikte på en *gradvis og kontrollert* tilpassing av investeringene.

Reduksjonen av investeringsnivået må etter vår oppfatning ramme både de private og de offentlige investeringene, og det er nødvendig å se så vel de sivile som de militære investeringene i sammenheng.

Vi vil imidlertid presisere at reduksjonen i investeringsnivået ikke må gjennomføres så langt og på en slik måte at det skapes arbeidsløshet eller en skjevere inntektsfordeling til gunst for lønnsstakerne.»

Følgende saker har fått sin avgjørelse ved lønnsnemnd:

Sak nr. 257. *Norsk Skog- og Landarbeiderforbund (Frivillig) mot Sammenslutningen av Landbrukets arbeidsgiverforening og Jordbrukets Arbeidsgiverforening* angående *tariffrevisjon 1954*.

Kjennelsen avsagt 13. mai 1954.

Sak nr. 257 A. *Norsk Skog- og Landarbeiderforbund mot Sammenslutningen av Landbrukets arbeidsgiverforening og Jordbrukets Arbeidsgiverforening* angående *tariffrevisjon 1954*.

Kjennelsen avsagt 2. september 1954.

Sak nr. 258. *Norsk Transportarbeiderforbund mot NAF, Rutebildeiernes Arbeidsgiverforening* angående *tariffrevisjon*.

Kjennelsen avsagt 15. mars 1954. LO's representant: P. Mentzen.

Sak nr. 259. *Norsk Transportarbeiderforbund mot NAF, Landtransporten* angående *revisjon*.

Kjennelsen avsagt 30. april 1954. LO's representant: P. Mentzen.

Sak nr. 260. *Norsk Transportarbeiderforbund mot NAF, Sjøtransporten* angående *revisjon*.

Kjennelsen avsagt 30. april 1954. LO's representant: P. Mentzen.

Sak nr. 261. *Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Norsk Murerforbund, Norsk Tekstilarbeiderforbund*

og Norsk Transportarbeiderforbund mot Papirindustriens Arbeidsgiverforening angående tariffrevisjon 1954.

Kjennelsen avsagt 26. august 1954. LO's representant: P. Mentsen.

Sak nr. 262. Det norske Maskinistforbund (Frivillig voldgift) mot Hvalfangstens Arbeidsgiverforening angående tariffrevisjon. Kjennelsen avsagt 16. september 1954.

Sak nr. 262. Norsk Sjømannsforbund (Frivillig voldgift) mot Hvalfangstens Arbeidsgiverforening angående tariffrevisjon. Kjennelsen avsagt 16. september 1954.

Sak nr. 263. Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund mot Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk angående tariffrevisjon.

Kjennelsen avsagt 19. oktober 1954. LO's representant: P. Mentsen.

Hovedavtalen mellom NAF og AFL.

Spørsmålet om revisjon av Hovedavtalen ble behandlet på Landsorganisasjonens kongress i mai 1953. Kongressen gjorde slikt vedtak:

«De innsendte forslag oversendes det nye sekretariat. Sekretariatet bemyndiges til å si opp Hovedavtalen. Etter innhentet uttalelse fra de interesserte forbund, utarbeider sekretariatet forslag til endringer i Hovedavtalen. Et eventuelt revidert forslag til Hovedavtale forelegges representantskapet til godkjenning.»

I samsvar med dette vedtak foretok sekretariatet oppsigelse av Hovedavtalen til utløp 31. desember 1954. Sekretariatet utarbeidet forslag til endringer, og valte den 20. oktober 1953 følgende forhandlingsutvalg: Konrad Nordahl, P. Mentsen, Gustav Sjaastad, Josef Larsson, John Wivegh, Olaf Askeland, Karsten Torkildsen, Emil Torkildsen og Arne Kr. Meedby.

Etter forutgående konferanser ble forhandlinger opptatt med Norsk Arbeidsgiverforening den 18. november 1953, og fortsatte utover høsten 1953 og vinteren 1954. Forhandlingene ble sluttført den 13. mai, hvor det ble satt opp sådan protokoll:

«År 1953 den 18. november og 14. desember og år 1954 den 13., 14., 15. og 16. januar, samt 1., 2. og 3. mars og 13. mai holdtes forhandlingsmøter angående spørsmålet om revisjon av Hovedavtalen av 1950.

Under forhandlingene deltok disse:

For Arbeidernes fagl. Landsorganisasjon: d'herrer Nordahl, Mentsen, Sjaastad, Meedby, Larsson, Wivegh, Karsten Torkildsen, Emil Torkildsen og Askeland.

For *Norsk Arbeidsgiverforening*: h' herrer Erlandsen, Østberg, Henriksen, Kleppe, Sverdrup, L'Orange og Schjoldager.

På grunnlag av de førte forhandlinger har et redaksjonsutvalg satt opp forslag til ny hovedavtale. Forslaget er vedheftet denne protokoll.

Dette forslag forelegges de respektive hovedorganisasjoner sammen med forslag til ny hovedavtale for sjøfolk i innenriks fart og ny hovedavtale for funksjonærer innenfor Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Svar på disse forslag gis samlet og under ett. 4. juni 1954 kl. 13.00.

Forslaget til ny hovedavtale for arbeiderne anbefales til vedtakelse av forhandlerne for Norsk Arbeidsgiverforening og av herrene Nordahl, Mentsen, Sjaastad og Meedby innenfor forhandlingsutvalget for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. De øvrige medlemmer av dette utvalg har — på grunn av arbeidet med tariffrevisjonene for vårfagene 1954 — ennå ikke fått anledning til å gjennomgå forslaget.

Endringer i og tilføyelser til bestemmelsene i den tidligere hovedavtale er i forslaget understreket. Ved de enkelt paragrafer er det i parantes henvist til den tidligere plassering i hovedavtalen.

Chr. Erlandsen. A. P. Østberg. Konrad Nordahl. P. Mentsen.

Denne protokoll samt det ferdigredigerte forslag til ny hovedavtale ble forelagt representantskapsmøtet 3. og 4. juni. Etter inngående behandling ble den nye hovedavtale vedtatt mot 3 stemmer av representantskapet.

Hele den nye hovedavtale er tatt inn i protokollen fra representantskapsmøtet 3. og 4. juni. Den foreligger også i særtrykk. Den trykkes derfor ikke i sin helhet i denne beretning.

Hovedavtalene for sjøfolkene, samt for handels- og kontorfunksjonærene er i samsvar med de endringer som ble foretatt i Hovedavtalen mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. De er gjort gjeldende med samme oppsigelses- og utløpsfrister.

Hovedavtalen mellom Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Den Kooperative Tarifforening er også under revisjon, men disse forhandlinger er ikke sluttført.

Oppsigelsesfrister for særavtaler — Hovedavtalens § 12.

Hovedavtalens § 12 post 3 bestemmer at særavtaler som er inngått mellom arbeidernes tillitsmenn og bedriftsledelsen kan sies opp med 8 dagers varsel, såfremt det er bestemt eller forutsatt at vedkommende særavtale skal gjelde «inntil videre». Det har dukket opp tilfelle hvor spørsmålet om anvendelsen av denne bestemmelse i Hovedavtalen har vært reist. Det ene tilfelle gjaldt en særavtale som innførte bruk av tids- og arbeidsstudier i forbindelse med akkordfastsetting. Det annet tilfelle oppsto i forbindelse med arbeidernes oppsigelse av en akkord-

avtale med sikte på å få økt akkordgrunnlaget. Hovedorganisasjonene er på det rene med at Hovedavtalens § 12 post 3 ikke gir adgang til å oppsi slike særavtaler, dersom disse avtaler etter tidligere praksis har gjeldt tariffperioden ut. I så fall skal disse avtaler også etter Hovedavtalens § 12 post 3 fortsatt gjelde så lenge bedriftens tariffavtale gjelder.

Det har vært nødvendig å avklare den tvist som i denne forbindelse har oppstått. Hovedorganisasjonene har i møte den 15. desember 1954 satt opp følgende utkast til protokoll:

«Møtet ble holdt fordi det ved enkelte bedrifter er oppstått tvil med hensyn til de regler som gjelder om oppsigelse av særavtaler i de tilfelle hvor særavtalen er av en slik art at den etter vanlig praksis innenfor vedkommende bedrift eller fag skulle gjelde tariffperioden ut. I den anledning ble man enig om følgende som inngår som en merknad til bestemmelsene i Hovedavtalen § 12:

Hovedorganisasjonene er enige om at § 12 pkt. 3 bare dekker de tilfelle hvor en særavtale gjelder «inntil videre», dvs. når partene har tatt sikte på et avtaleforhold som kan bringes til opphør når som helst. Bestemmelsen under § 12 pkt. 3 kommer ikke til anvendelse når det er avtalt eller forutsatt at en særavtale skal gjelde så lenge bedriftens tariffavtale gjelder. Hvis man ikke i forbindelse med en vanlig tariffrevisjon blir enig om at slik særavtale skal falle bort eller endres, gjelder den derfor videre også for neste tariffperiode.»

Utkastet er godkjent av sekretariatet i Landsorganisasjonen den 21. desember 1954. Protokollen er undertegnet av begge parter i samsvar hermed.

Landsorganisasjonens juridiske kontor.

Ved kontoret har det vært ansatt 2 jurister og 2 stenografer i full stilling.

H.r.advokat Gustav Sjaastad fratradte den 15. juni 1954 for å gå over i Regjeringen, Sakfører Kåre Halden tiltrådte den 7. juli 1954.

I årets løp er det utsendt 1824 betenknninger og brev.

Det er behandlet 81 arbeidsrettssaker. Av disse er 8 vunnet etter prosedyre, 11 er tapt. Av disse 11 vedrører 3 saker ulovlig arbeidsnedleggelse. 43 saker, hvorav 2 gjelder ulovlig arbeidsnedleggelse, er blitt forlikt i og utenfor rettsmøte. 16 saker er henlagt etter tilendebrakt saksforberedelse, 2 saker er overført til andre jurister og 1 sak er overgått til voldgiftsbehandling.

Det er i årets løp behandlet 108 ordinære, sivile saker. Herav er 12 vunnet, 1 delvis vunnet og 13 tapt. 51 saker er forlikt i og

utenfor rettsmøte. 22 saker er henlagt etter tilendebrakt saksforberedelse. 17 saker er overført til andre jurister og 2 saker er tilbakeført til vedkommende forbund.

For Tjenestemannsretten er i alt behandlet 8 saker. Av disse er 2 vunnet, 2 er blitt forlikt og 3 er blitt henlagt etter tilendebrakt saksforberedelse.

Ved årets utgang står for retten: 24 arbeidsrettssaker, 36 sivile saker, 3 høyesterettssaker, 3 lagmannsrettssaker, 2 tjenestemannsrettssaker og 1 voldgiftssak. Videre er 24 aktuelle registersaker under behandling.

Gustav Sjaastad har som voldgiftsmann pådømt 3 saker og Meedby har pådømt 1 voldgiftssak.

Av saker som har betydd en ganske stor belastning for kontoret nevnes de 2 arbeidsrettssakene vedrørende oppsigelsen av tillitsmannen Thorbjørn Martinsen ved Torp Brug og den etterfølgende ulovlige streik ved denne bedrift.

I årets løp har Sjaastad forelest i alt 32 timer foruten foredrag han har holdt omkring i fagforeningene. Meedby har holdt forelesninger på forskjellige fagkurser med i alt 62 timer. Halden har forelest i alt 28 timer.

Meedby har vært fraværende fra kontoret 14 dager i juni måned da han møtte som rådgiver for arbeiderrepresentantene ved arbeidskonferansen i Genève.

Da Sjaastad fratrådte var han medlem i arbeidstvistikomitéen. I hans sted er advokat Nordhus trådt inn. Sjaastad var videre medlem av ferielovkomitéen, politikomitéen og den såkalte «administrasjonslovkomité». Han var dessuten medlem av industrikomitéen som Det norske Arbeiderparti har nedsatt.

Meedby er medlem av ferielovkomitéen, ulykkestrygdkomitéen og av jakt- og fiskerikomitéen, oppnevnt av Det norske Arbeiderparti.

Årets beretning viser — sammenholdt med beretningen for 1953 — at sakstallet er gått ned endel. Dette skyldes det forhold at vi hadde tariffrevisjon i 1954. Erfaring viser at man under en tariffrevisjon også søker å løse bestående rettstvister.

Uttalelse til offentlig myndighet.

30. juni 1954.

«Det Kgl. Kommunal- og Arbeidsdepartement, Oslo.

Ad. Arbeidstvistlovens § 40.

Kommunal- og Arbeidsdepartementet vil være kjent med at noen av straffebudene i arbeidstvistlovens § 40 ble strøket ved lovrevisjon av 28. juli 1949. Det er ingen tvil om at dette var et skritt i den riktige

retning. Fremdeles har imidlertid lov om arbeidstvister en straffebestemmelse, § 40, som etter Landsorganisasjonens oppfatning virker støtende for rettsfølelsen og som ikke tjener de formål straffebestemmelser skal tjene.

Landsorganisasjonen vil etter nøye overveielse anmode det ærede departement om å la utrede spørsmålet om å ta arbeidstvistlovens § 40 ut av lovverket vårt med sikte på forslag til Stortinget om dette. Landsorganisasjonen er for sitt vedkommende ikke i tvil om at § 40 bør oppheves. Landsorganisasjonen bygger da på den erfaring en har høstet vedrørende paragrafen. Det har vist seg at § 40

- a) ikke har kunnet hindre vedtak om iverksettelse eller fortsettelse av ulovlig streik, og heller ikke støtteeaksjoner for ulovlig streik,
- b) virker så utfordrende og støtende for arbeidernes rettsfølelse at den bidrar til å vekke solidaritetsfølelsen overfor streikende arbeidere som ellers ikke ville ha kunnet påregne dette på grunn av at de streiket ulovlig.

Å nytte straffereaksjon mot arbeidere som er med på vedtak om ulovlig arbeidsnedleggelse øker også de ulovlig streikendes vilje til å fortsette aksjonen og virker derfor mot samfunnets interesse av å få bilagt en ulovlig konflikt så hurtig som mulig.

Landsorganisasjonen vil videre vise til at hverken dansk eller svensk arbeidstvistlovgivning har tilsvarende straffebud til de som hos oss er sammenfattet i nevnte § 40. Det skulle være nokså klart at slike straffebud ikke er mer nødvendig i Norge enn i våre skandinaviske broderland. Vi burde tvertom tilstrebe likhet i rettsreglene også på dette område.

Landsorganisasjonen ville selvsagt ikke ha fremmet denne henvendelse hvis en antok at opphevelse av § 40 i arbeidstvistloven ville svekke tariffavtalenes forpliktende karakter og respekten for disse. Kollektive overenskomster er både arbeidsgiverne og arbeiderne tjent med. Tariffavtalene gir vern for arbeidernes lønns- og arbeidsvilkår. Landsorganisasjonen har sett og ser fremdeles i arbeidstvistlovens § 40 en direkte fare for den fredsordning som tarifforholdene bringer med seg. Paragrafen motvirker arbeidet for å skape tillitsfullhet mellom partene i arbeidslivet. Den kriminaliserer forhold som bør ordnes ved innsats av organisasjonsinstansene og de organer lovgivningen har etablert for dette på helt sivilrettslig grunnlag. Paragraf 40 blir derved direkte skadelig. Det er overbevisningen om dette som påbyr Landsorganisasjonen å si fra om at tidspunktet nå må være inne til å fjerne nevnte paragraf.

Ærbødigst

Nye medlemmer av Arbeidsretten.

I 1954 foregikk det en endring i Arbeidsrettens sammensetning, idet Alfred M. Nilsen og Johs. Gulbrandsen gikk ut som medlemmer av retten. I deres sted er oppnevnt Elias Volan og Einar A. Nilsen, med følgende varamenn henholdsvis for Volan og Nilsen: Johan Ødegaard, Hans Sundrønning, Anton Ruud, Asbjørn Larsen, Alf Torp, Ivar Hobbelhagen.

Presse- og informasjonskontoret.

Presse- og informasjonskontoret har i 1954 fortsatt sin virksomhet under ledelse av Alfred Skar med Mirjam Nordahl som språkkyndig assistent. Kontoret har dessuten en stenograf som utfører alt vanlig kontorarbeid.

Landsorganisasjonens organ, «Fri Fagbevegelse», som redigeres av Alfred Skar, ble sendt ut med 12 nummer regelmessig den 15. i hver måned. Det gjennomsnittlige opplag i 1954 var ca. 30 000 pr. nummer. Det mangler ennå noe på at alle fagforeninger har sendt inn fortegnelse over sine styremedlemmer. «Trade Union News Bulletin from Norway», som redigeres av Mirjam Nordahl, ble likeledes sendt ut regelmessig den 20. hver måned med i alt 12 nummer i året. Opplaget er ca. 300.

Den stensilerte publikasjon, «Landsorganisasjonens Presse-tjeneste», ble sendt ut med 8 nummer. Endel stoff er for øvrig sendt forbundenenes fagblad. Gjennom Arbeidernes Pressekontor og Norsk Telegrambyrå ble det i året sendt ut 22 pressemeldinger. De fleste av disse ble helt eller delvis gjengitt i Norsk Riksringkasting og i store deler av dagspressen.

Presse- og Informasjonskontoret blir stadig nyttet av pressen, og i noen utstrekning også av Kringkastingen for orientering om faglige spørsmål. Stort sett blir de informasjoner kontoret gir nyttet på uklanderlig måte som bakgrunnsstoff for dagspressens alminnelige journalistiske behandling av fagbevegelses problemer.

Kontorets leder har i året holdt 22 foredrag og forelesninger, bl. a. på kurs, om fagorganisasjonens virksomhet. Han møtte i 1954 som sekretær på Den nordiske faglige konferansen i Oslo 8. mai og 3. desember, og på Den Nordiske Samarbeidskomités møter i Gøteborg 23. til 24. mai og 4. til 5. desember i Oslo. Videre deltok han som sekretær i møtet i samarbeidsutvalget med NKL 10. til 11. mars. Han møtte også som representant for Landsorganisasjonen på Arbeiderpartiets Presseforbunds landsmøte på Hamar 20. til 21. mars og på NKL's kongress i Stavanger 23. til 25. august.

Mirjam Nordahl har besørget oversettelser for Landsorganisasjonens administrasjon og for «Fri Fagbevegelse». Hun har også ajourført og oversatt ny utgave av brosjyren «The Trade Union Movement in Norway». Den nye utgaven foreligger ferdig fra trykkeriet i Januar 1955. Det er også ytt omfattende service til utenlandske besøkende som har ønsket å orientere seg om sosiale og organisasjonsmessige forhold i samband med fagorga-

nisasjonens virksomhet. I juni 1954 deltok hun som tolk og sekretær for Landsorganisasjonens delegasjon til Den Internasjonale Arbeidsorganisasjons konferanse i Genève.

Kontorets personale har ellers deltatt i forefallende arbeid ved Landsorganisasjonens administrasjon.

Produksjonsutvalgene.

Industri og håndverk.

Ifølge oppgaver fra forbundene var antallet produksjonsutvalg pr. 31. desember 1954 følgende:

Norsk Arbeidsmandsforbund	21
» Baker- og Konditorforbund	8
» Bekledningsarbeiderforbund	55
» Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbund	9
» Bygningsindustriarbeiderforbund	87
» Centralforening for Boktrykkere	15
» Elektriker- og Kraftstasjonsforbund	2
» Forbund for Arbeidsledere og Tekniske funksjonærer ¹⁾	0
» Gullsmedarbeiderforbund	5
Norges Handels- og Kontorfunksjonærers forbund ²⁾	0
Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund	205
» Kjemisk Industriarbeiderforbund	103
» Kjøttindustriarbeiderforbund	0
» Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund	21
» Papirindustriarbeiderforbund	57
» Skinn- og Lærarbeiderforbund	5
» Skotøyarbeiderforbund	23
» Stenindustriarbeiderforbund	0
» Støperiarbeiderforbund ³⁾	20
» Tekstilarbeiderforbund	17
» Transportarbeiderforbund	1
» Treindustriarbeiderforbund	13
» Tobakkarbeiderforbund	2
	669

1) Forbundet er representert i 12 utvalg.

2) » » » » 64 »

3) Dessuten er forbundet representert i 5 utvalg sammen med Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Statens virksomheter.

Ved statens virksomheter er det opprettet 27 hovedutvalg, 129 distrikts- og underutvalg og 9 produksjonsutvalg. Som tje- nestemennenes representanter i Sentralrådet for drifts- og produksjonsutvalg har i 1954 fungert: Sekretær Egil Halvorsen,

Norsk Jernbaneforbund, med varamann forretningsfører Chr. Henriksen, Norsk Arbeidsmandsforbund, postpakkemester Eilif Eriksen, Norsk Postforbund, med varamann sekretær Evald Bekkevad, Norsk Telegraf- og Telefonforbund, sekretær Leif Skau, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, med varamann sekretær Johan Henriksen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, tollkontrollør E. Hagerup Pettersen, med varamann telegraffullmektig Kirsti Sveen. Sistnevnte som representanter for Statstjenestemannsforbundet.

Kommunene.

Norsk Kommuneforbund har inngått avtale om opprettelse av driftsutvalg med følgende kommuner: Arendal, Bergen, Bærum, Drammen, Egersund, Eidsvoll, Fåberg, Gjøvik, Glemmen, Harstad, Haugesund, Horten, Kragerø, Kristiansand S., Laksevåg, Lier, Lillehammer, Lillestrøm, Lørenskog, Mo, Moss, Norderhov, Notodden, Porsgrunn, Røyken, Sarpsborg, Skedsmo, Skien, Skoger, Strinda, Sør-Varanger, Tinn, Trondheim, Tønsberg, Vennesla, Alesund, Fredrikstad, Halden, Hønefoss, Oslo, Stavanger, Stord, Tromsø. Driftsutvalg er opprettet i alle disse kommuner.

Dessuten er det opprettet driftsutvalg ved Bodø Sykehus, Eg Sykehus, Ekebergbanen, Harstad og Troms Sykehus, Lier Asyl, Hamar, Vang og Furnes kom. Kraftselskap. Statens helseanstalter, 10 utvalg. Hønefoss og Norderhov Kraftverk.

I alt er det opprettet 119 driftsutvalg.

Ny overenskomst om produksjonsutvalg.

Den mellom NAF og AFL opprettede avtale om produksjonsutvalg av 7. desember 1945 ble som kjent revidert i 1950.

Avtalen gikk ut den 31. desember 1952 med fortsatt gyldighet 1 år ad gangen hvis den ikke av en av partene skriftlig ble sagt opp 6 måneder før utløpstiden. Da det var enkelte ting Landsorganisasjonen gjerne ville ha revidert, ble avtalen sagt opp til utløp 31. desember 1953.

En har i løpet av våren 1954 forhandlet om ny avtale, og en gjengir nedenfor avtalen i sin helhet slik den nå lyder. Som forhandlingsutvalg har fra Landsorganisasjonen deltatt sekretær Alf Andersen, forretningsfører Anton Andresen, ingeniør Egil Ahlsen, sekretær P. Engstad, o.r.sakfører Arne Kr. Meedby, sekretær Joh. Moksnes, sekretær Anker Nordtvedt og sekretær Håkon Thesen.

«Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon har fornyet avtalen om produksjonsutvalg av 7. desember 1945 (*revidert 1950*) ut fra ønsket om å fremme trivsel og arbeidsglede gjennom samarbeid og samhörighet i bedriftene og å nyttiggjøre de ansattes erfaringer og innsikt til å øke effektiviteten, nedsette produksjonsomkostningene og bedre bedriftenes konkurransevne til beste for bedriften, de ansatte og samfunnet i sin helhet.

§ 1.

Opprettelse.

Produksjonsutvalg skal opprettes ved enhver industri- og håndverksbedrift når det ved bedriften i siste år før utvalg blir opprettet, ble utført *minst 115 000* timeverk (svarende til *50* beregnede helårsverk av bedriftens arbeidere og funksjonærer).

Produksjonsutvalg skal også opprettes ved mindre bedrifter dersom en av partene forlanger det og *partens hovedorganisasjon er enig i det.*

For bedrifter som nystartes, får bestemmelsen i annet ledd tilsvarende anvendelse inntil disse bedrifter har vært i gang 1 år.

§ 2.

Arbeidsområde.

Produksjonsutvalget er et rådgivende og opplysende organ. *I utvalget behandles:*

a) Orienterende og fortrolige meddelelser fra bedriftsledelsen om bedriftens økonomiske forhold og stilling innenfor bransjen, samt om forhold som er av betydning for produksjonsvilkårene og avsetningsmulighetene. Slik meddelelse skal gis én gang i kvartalet.

Regnskapsmessige opplysninger gis i denne forbindelse *én gang om året* i samme omfang som normalt gis aksjonærene gjennom det på et selskaps årlige generalforsamling framlagte regnskap.

Bedriftsledelsen skal også overfor produksjonsutvalget redegjøre for bedriftens virksomhet og de planer som foreligger med hensyn til driften i den nærmeste framtid. For å styrke samarbeidet og til-litsforholdet bør slike redegjørelser gis så ofte at produksjonsutvalget mest mulig holdes orientert om utviklingen på disse områder. En slik redegjørelse skal gis minst én gang om året.

b) Orienterende og fortrolige drøftelser av driftsteknisk art, herunder større endringer i produksjonsmetodene og poduktenes kvalitet. Utvalget skal arbeide for å oppnå effektiv produksjon og for en sunn og riktig rasjonalisering. Gjennom opplysningsarbeid skal det skape forståelse for den store samfunnsmessige og bedriftsmessige betydning av dette.

c) Forslag og tiltak som tar sikte på å øke arbeidernes og funksjonærenes sikkerhet og helse, samt forslag om å bedre verne- og helse-åtgjerdene innen arbeidervernlovens ramme. Utvalget skal påse at lovens påbud blir etterlevd av alle parter.

d) Sosiale velferdstiltak.

e) Spørsmål om yrkesopplæring for dem som er ansatt i bedriften, herunder rettleiing av nye arbeidere og funksjonærer.

Bedriftsledelsen skal gi produksjonsutvalget underretning om bedriftens avgjørelser i saker som utvalget har gitt uttalelse om.

Når saker som er nevnt under bokstavene a) og b) i denne paragraf blir tatt opp til behandling, skal opplysninger som blir gitt av bedriften holdes absolutt hemmelig i den utstrekning bedriftsledelsen krever det.

§ 3.

Lønns- og arbeidstidsspørsmål.

Produksjonsutvalget skal ikke behandle lønns- eller arbeidstidsspørsmål eller tvister om fortolkning når det gjelder tariffavtale eller arbeidsavtale. Eventuelle saker av denne art skal behandles *på den måte og mellom de parter som er fastsatt i hoved- eller tariffavtale.*

Merknad:

Denne bestemmelse skal dog ikke være til hinder forat man i produksjonsutvalgene under drøftelser som finner sted i henhold til § 2, punkt b, også rent generelt drøfter innføring av alminnelige lønns- og akkord-systemer. Avtale herom kan ikke treffes av utvalget.

§ 4.

Utvalgenes sammensetning.

Utvalget skal bestå av representanter for følgende *hovedgrupper:*

- a) Den ansvarlige bedriftsledelse.
- b) *Arbeidsledere, tekniske- og merkantile funksjonærer.*
- c) Arbeiderne.

Når det opprettes produksjonsutvalg ved bedrifter hvor det utføres under 100 beregnede helårsverk, kan bedriftsledelsen oppnevne 3 medlemmer av utvalget, og arbeiderne og funksjonærene tilsammen velge 3 medlemmer.

Når det velges 3 medlemmer for arbeiderne og funksjonærene, skal en av dem representere *de funksjonærer som er nevnt under hovedgruppe b).* Denne velges i fellesskap av disse funksjonærer. Velges representanten fra arbeidslederne eller de tekniske funksjonærer, skal varamannen velges blant de merkantile funksjonærer — og omvendt.

Ved bedrifter hvor det utføres mer enn 400 beregnede helårsverk, kan bedriftsledelsen oppnevne 5 medlemmer, og arbeiderne og funksjonærene tilsammen velge 5 medlemmer.

Når arbeiderne og funksjonærene tilsammen velger 5 medlemmer til utvalget, skal funksjonærene velge 2 representanter.

Arbeidslederne og de tekniske funksjonærer velger da sammen 1 representant og de merkantile funksjonærer 1 representant.

Ved bedrifter hvor det utføres mer enn 400 beregnede helårsvek, kan bedriftsledelsen oppnevne 7 medlemmer, og arbeiderne og funksjonærene tilsammen velge 7 medlemmer. Når arbeiderne og funksjonærene tilsammen velger 7 medlemmer til utvalget, skal arbeiderne velge 4 medlemmer, arbeidslederne 1, de merkantile funksjonærer 1 og de tekniske funksjonærer 1 representant.

Ingen kan velges som representant utenfor den gruppe vedkommende tilhører.

En av arbeidernes representanter i produksjonsutvalget bør velges blant arbeidernes tillitsmenn.

For hver gruppe velges varamenn.

Merknader:

De representanter bedriftene oppnevner, skal være personer som har virkelig innflytelse og godt kjennskap til alle forhold vedrørende bedriften. Bedriftsledelsen kan således ikke oppnevne en underordnet funksjonær som sin representant. Hvis bedriftsledelsen bare har en representant i utvalget, kan denne benytte en av personalet som personlig sekretær. Denne sekretær har anledning til å delta i utvalget, dog uten å ha noen av de rettigheter som tilligger medlemmene.

Det er forutsetningen at en ved valg av representanter og varamenn i størst mulig utstrekning søker å få de forskjellige kunnskaps- og erfaringsområder innen bedriften representert.

Det står partene fritt om de vil utnytte sin representasjon helt ut, idet det jo ikke blir spørsmål om avstemning i utvalget.

§ 5.

Valg og stemmerett.

Bedriftsledelsen oppnevner selv sine representanter.

Valg av arbeidernes og funksjonærenes representanter foregår skriftlig og hemmelig innenfor den respektive gruppe under ledelse og kontroll av vedkommende gruppes tillitsmenn.

Tilhører de stemmeberettigede innenfor en valggruppe flere organisasjoner, skal tillitsmennene for disse rådslå om innkallelse til møtet og møteledelsen. Blir de ikke enige, rapporterer produksjonsutvalget tvisten til Landsrådet, som så avgjør hvordan valget skal arrangeres.

I tilfelle det oppstår tvist om innkallelse og ledelse av valgmøtet og det ikke finnes produksjonsutvalg, innbringes tvisten gjennom bedriftsledelsen til Landsrådet, som så bestemmer hvordan valget skal ordnes.

Valgene skal arrangeres slik at alle stemmeberettigede kan delta i disse.

Stemmerett ved valget av arbeidernes og funksjonærenes representanter i utvalget har alle arbeidere og funksjonærer som er knyttet til bedriften. Funksjonærer som tilhører den ansvarlige bedriftsledelse har dog ikke stemmerett.

§ 6.

Funksjonstid.

Valget skal finne sted innen utgangen av kalenderåret. Medlemmene av utvalget tiltrer ved årsskiftet. Funksjonstiden er 2 år.

Ved første gangs opprettelse av produksjonsutvalg trer dette i funksjon umiddelbart etter valget. Utvalget fungerer til det årsskifte som bringer funksjonstiden nærmest mulig 2 år.

I nyopprettede utvalg med flere enn 1 representant i hver velgergruppe, uttrer den ene halvdel etter loddrekning ett år etter utvalgets opprettelse og nye representanter velges for 2 år i stedet for de uttrådte. Dersom opprettelse ikke finner sted ved årsskiftet, fratrer den første halvdel av utvalget ved det årsskifte som bringer funksjonstiden nærmest mulig 1 år.

§ 7.

Utvalgenes medlemmer.

Medlemmer av produksjonsutvalget skal være over 21 år, og skal velges blant anerkjent dyktige arbeidere og funksjonærer ved bedriften, om mulig blant dem som har arbeidet der de siste to år (jfr. bestemmelsene i hovedavtalen mellom NAF og AFL, § 5).

Hvis et medlem av produksjonsutvalget slutter ved bedriften, opphører han å fungere som medlem av utvalget og varamannen rykker inn i hans sted.

Oppsigelse eller avskjedigelse av medlemmer av produksjonsutvalg kan ikke skje uten saklig grunn. Arbeidsgiveren plikter ved individuell oppsigelse av et medlem av produksjonsutvalg å gi ham 4 ukers varsel. For øvrig inntar medlemmene av produksjonsutvalget ingen særstilling ved bedriften.

Er oppsigelse begrunnet med arbeidsmangel, blir varslet til medlemmene av produksjonsutvalget det samme som for de øvrige arbeidere.

Når arbeidsgiveren går til oppsigelse eller avskjedigelse av et medlem av produksjonsutvalget, skal han — om vedkommende medlem framsetter ønske herom — konferere med medlemmene av produksjonsutvalget om den saklige grunn han har.

Hovedavtalens § 10 får tilsvarende anvendelse på medlemmene av produksjonsutvalget.

§ 8.

Utvalgets ledelse.

Utvalgets arbeid ledes av en formann og en sekretær som velges for ett år ad gangen.

Formannen velges vekselvis av bedriftsledelsen eller av arbeidernes og funksjonærenes representanter i fellesskap, med mindre partene blir enige om en annen ordning.

Dersom en av bedriftsledelsens representanter er formann i utvalget, skal arbeiderne og funksjonærene i fellesskap velge sekretæren.

Dersom arbeiderne og funksjonærene i fellesskap har valt formannen, velger bedriftsledelsen sekretæren.

Som varamann for henholdsvis formannen og sekretæren fungerer en annen av produksjonsutvalgets medlemmer oppnevnt eller valt av samme gruppe som i perioden har henholdsvis formannen og sekretæren.

§ 9.

Møter.

Produksjonsutvalget holder ordinære møter en gang hver måned, med mindre formannen og sekretæren er enige om at et møte ikke er påkrevd. Saksliste til møtet utarbeides av formannen og sekretæren i fellesskap, og tilstilles medlemmene minst 3 dager før møtet skal holdes.

Forslag til saker som utvalgets medlemmer ønsker behandlet må være oversendt sekretæren så tidlig at forslagene kan komme med på sakslisten.

Dersom en av partene ønsker det, kan ekstraordinære møter sammenkalles med 3 dagers varsel når det foreligger saker av særskilt viktighet, som det er ønskelig å behandle hurtig.

De arbeidere og funksjonærer som er medlemmer av et produksjonsutvalg har krav på vanlig fortjeneste for den tid de deltar i utvalgets møter.

§ 10.

Underutvalg.

Det står utvalget fritt å innkalle enkelte personer som er knyttet til bedriften til rådslaging om saker som de har spesiell forutsetning for å uttale seg om.

Utvalget kan — om partene er enige om det — overdra behandlingen av visse saker til særskilte tillitsmenn eller underutvalg som avgir muntlig eller skriftlig rapport til hovedutvalget om sitt arbeid.

§ 11.

Protokoller og rapporter.

Over utvalgets rådslagninger føres protokoll. Utdrag av protokollen skal tilstilles bedriftsledelsen, medlemmer av produksjonsutvalget og tillitsmannsutvalgets formann.

Produksjonsutvalget skal gjøre resultatet av sitt arbeid kjent for de interesserte parter på en måte som bidrar til å øke interessen for utvalgets arbeid.

Dette kan skje skriftlig eller muntlig, f. eks. ved at produksjonsutvalget holder informasjonsmøter for de ansatte ved bedriften. De fortrolige meddelelser som bedriften forlanger hemmeligholdt — jfr. § 2, siste ledd — må dog ikke bekjentgjøres.

Rapport over utvalgenes arbeid kan innhentes av Landsrådet. Skjema herfor vil i tilfelle bli tilstilt fra Landsrådet.

§ 12.

Landsrådet.

Som bindeledd mellom produksjonsutvalgene ved de forskjellige bedrifter og mellom disse og de to hovedorganisasjoner oppnevnes det et råd. Rådets navn skal være «Landsrådet for produksjonsutvalg». Det skal bestå av 3 representanter oppnevnt av Norsk Arbeidsgiverforening og 3 representanter oppnevnt av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. For medlemmene oppnevnes det et tilstrekkelig antall varamenn i nummerorden.

Landsrådet fastsetter selv sin forretningsorden.

Rådet har rett til å nytte seg av sakkyndige i den utstrekning det finner det nødvendig. Rådet kan om nødvendig ansette lønnet hjelp.

Omkostningene ved Landsrådets virksomhet deles med en halvpart på hver av de to hovedorganisasjoner.

I forståelse med de to hovedorganisasjoner skal Rådet drive rett-leiings- og opplysningsvirksomhet og bidra til at de enkelte produksjonsutvalg arbeider best mulig. Overfor de enkelte produksjonsutvalg kan denne virksomhet drives ved direkte henvendelser, muntlig eller skriftlig. Også for øvrig kan Rådet etter anmodning fra et produksjonsutvalg, enten selv eller ved enkelte av sine medlemmer, oppta konferanser med produksjonsutvalget.

Rådet avgjør med bindende virkning tvistespørsmål vedrørende forståelsen av denne overenskomst. Ved behandlingen av slike tvistespørsmål som partenes representanter ikke kan bli enige om, tiltrer Arbeidsrettens formann Rådet som oppmann.

§ 13.

Varighet.

Denne avtale gjelder til 31. desember 1957 og har fortsatt gyldighet 2 år ad gangen, hvis ikke en av partene skriftlig har sagt opp avtalen innen 6 måneder før den løper ut.

For bygge- og anleggsvirksomheter trer denne overenskomst ikke i kraft før partenes hovedorganisasjoner ved nærmere forhandlinger er blitt enige om den praktiske gjennomføring av bestemmelsen.

Oslo, den 4. juni 1954.

*Christian Erlandsen. A. P. Østberg. Knut Henriksen. Kåre Hansen.
Joh. Fredrik Hansen. Martin Siem.
Konrad Nordahl. P. Mentsen. Alf Andersen. Anton Andresen.
Egil Ahlsen. Paul Engstad. Arne Kr. Meedby. Johan Moksnes.
Anker Nordtvedt. Håkon Thesen.»*

Retningslinjer for premiering av forslag.

Landsrådet for produksjonsutvalg utga i 1947 som et supplement til avtalen om produksjonsutvalg, retningslinjer for premiering av forslag til forbedring av produksjonen.

Disse retningslinjer ble godkjent av Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Landsrådet besluttet i 1954 å utgi en brosjyre med orientering om forslagsvirksomheten for å søke å aktivisere virksomheten på de enkelte bedrifter.

Brosjyren forelå ferdig trykt i desember 1954, og inneholder foruten orientering om forslagsvirksomheten og på hvilken måte denne bør settes ut i livet, også forslag til statutter for forslagsvirksomheten, som avløser de av Landsrådet vedtatte retningslinjer i 1947.

Statuttene inntas nedenfor.

«Forslag til statutter for forslagsvirksomhet.

§ 1.

Formål.

For å øke bedriftens konkurranseevne og effektivitet og derigjennom kunne skaffe de ansatte bedre kår og forbrukerne billigere varer, er en blitt enige om å innføre systemet med premiering av forslag, og ber alle i bedriften delta aktivt i dette arbeid.

§ 2.

Forslag.

Som eksempel på forslag som bør premieres kan nevnes forslag som fører til:

- Øking i produksjonen.
- Reduksjon av framstillingskostnadene.
- Konstruksjonsforbedringer.
- Besparelse i materialforbruket.
- Minking i vrakprosenten.
- Mindre fare for arbeidsulykker.

Bedriftsledelsen kan også premiere andre forslag av teknisk, økonomisk eller organisatorisk art som ikke kan regnes inn under nevnte grupper.

De funksjonærer hvis daglige virke er å fremme bedriftens tekniske utvikling, kan ikke påregne premiering av sine forslag hvis disse er i direkte tilknytning til deres arbeid.

For at individuelle premier skal utbetales må idéen og initiativet komme fra forslagsstilleren, men behøver ikke å angå forslagsstillerens eget arbeid. Det kan også sendes inn forslag på vegne av grupper eller arbeidsavdelinger. Eventuell premie for slike gruppeforslag og arbeidernes andel av innsparingen tilfaller da gruppen.

Idéer som allerede er prøvet eller som bedriften dokumenterer er under utarbeidelse, vil bare bli premiært hvis det i forslaget er anført noen ny og bedre løsning av det aktuelle problem.

§ 3.

Bedømmelsesutvalg.

Forslagsvirksomheten ledes av en komité bestående av en teknisk funksjonær utpekt av bedriftsledelsen som formann og en arbeider og en funksjonær utpekt av produksjonsutvalget. De personer som velges bør ha faglig innsikt.

Minst en av disse bør være medlem av produksjonsutvalget.

Alle forslag skal framsettes på bedriftens forslagsskjema, som er lagt ut ved siden av forslagskassene. Disse tømmes en gang pr. uke.

Konvolutten med innkommet forslag åpnes og forslaget refereres og journalføres i samlet møte i bedømmelsesutvalget.

For å bedømme forslagene innhenter utvalget så fylldige opplysninger som mulig om hvilke fordeler det kan føre til og beregner og vurderer disse. På grunnlag av disse beregninger og vurderinger innstiller utvalget på premiering av forslaget.

Bedriftsledelsen går gjennom forslagene og utvalgets innstilling og treffer den endelige avgjørelse.

Bedriftens avgjørelse meddeles straks bedømmelsesutvalget, som sørger for at innholdet av forslaget og premien for dette blir bekjentgjort ved bedriften og med forslagsstillerens navn hvis denne ikke reserverer seg mot dette.

I alle tilfelle gis forslagsstilleren et skriftlig svar som utleveres mot framvisning av kvitteringsdelen av forslagsskjemaet. Premien tildeles så snart avgjørelsen foreligger.

Bedømmelsesutvalget og bedriftsledelsen skal behandle alle forslag så raskt det er praktisk mulig og skal prøve å ferdigbehandle forslagene i løpet av en måned etterat de er levert inn.

Utvalget skal minst en gang hvert kvartal gi produksjonsutvalget en oversikt over innkomne forslag og behandlingen av disse.

§ 4.

Premiering.

For godkjente forslag utbetales en engangspremie, eller det utbetales en forskuddspremie som vurderes ut fra den tekniske og økonomiske betydning forslaget har. Denne bør ikke være mindre enn kr. 100.00. Ennvidere utbetales som premie gjennom et tidsrom av et år halvparten av den innsparingen forslaget medfører i dette år.

Utbetalingen til forslagsstilleren tar til snarest mulig etterat forslaget er tatt i bruk, og kan skje enten pr. uke eller pr. måned.

For forslag som ikke direkte kan brukes, men som bedriften likevel vil belønne, kan gis en oppmuntringspremie, som da kan settes til minimum kr. 50.00.

§ 5.

Varighet.

Disse statutter blir gjort gjeldende

fra .....

og gjelder .....

For bedriften:

For arbeiderne:»

Landsrådet for produksjonsutvalg.

Som Landsorganisasjonens representanter har i første halvår av 1954 fungert sekretær Alf Andersen, forretningsfører Anton Andresen og sekretær P. Engstad. Varamenn: Ingeniør Egil Ahlsen og sekretær Anker Nordtvedt, samt ingeniør H. Vikstvedt.

For annet halvår ble det foretatt nyvalg, og de som fungerer er sekretær Alf Andersen, ingeniør Egil Ahlsen og forretningsfører Anton Andresen. Varamenn: Anker Nordtvedt og P. Engstad.

Fra den 21. juni d. å. har sekretær Alf Andersen avløst ingeniør Kåre Hansen i Norsk Arbeidsgiverforening som formann i Landsrådet.

Rasjonaliseringskontoret.

Rasjonaliseringskontorets arbeid i året 1954 har vært sterkt preget av opplysningsvirksomhet og forhandlingsarbeid i forbindelse med gjennomføring av rasjonalisering og arbeidsstudier.

En vesentlig del av tiden har også vært disponert til arbeid med gjennomføring av TWI-kurser og produksjonsutvalg.

Fra 1. august 1954 ble tekniker Harald Andersen tilsatt ved rasjonaliseringskontoret ifølge sekretariatets vedtak. Samtidig er produksjonsutvalgenes virkeområde også lagt under Rasjonaliseringskontoret.

Opplæringen av tillitsmenn for arbeidsstudier gjennom Statens Teknologiske Institutt har også virket tilfredsstillende, og

det viser seg at det er stor interesse fra tillitsmennesenes side for å gjennomgå disse kurs.

Det har vært holdt 6 2-ukers kurs med 113 deltakere i årets løp.

Når det gjelder bruken av arbeidsstudier i industrien så har det vist seg at dette nyttes i større utstrekning enn tidligere for å sette akkorder. Antall akkordtimer ved bedriftene har dermed økt, idet transportarbeid o. l. nå oftere utføres på akkord.

Kontorets leder, ingeniør Ahlsen, har i årets løp holdt 53 foredrag og forelesninger om rasjonaliseringsspørsmål. Det har vært en stigende tendens til at bedriftene lager informasjonsmøter angående rasjonalisering og arbeidsstudier, hvor både ledelsen og arbeiderne er representert.

Tekniker Harald Andersen har holdt 22 foredrag og forelesninger om de samme emner.

Det har i årets løp vært en sterk utvidet forespørsel fra de enkelte forbund vedrørende lønssystemer, og da særlig arbeidsvurdering.

I august måned ble forhandlingene med Norsk Arbeidsgiverforening påbegynt om revidering av retningslinjene ved gjennomføring av arbeidsstudier. Disse forhandlinger er ved årets utløp ennå ikke avsluttet. Forhandlingsutvalget er det samme som ble nedsatt for revidering av avtalen om produksjonsutvalg.

Sammen med ingeniør Kåre Hansen i NAF har kontorets leder utarbeidet en brosjyre for forslagsvirksomhet, som er blitt utgitt av Landsrådet for produksjonsutvalg.

Ved tvister i forbindelse med akkorder og arbeidsstudier har Rasjonaliseringskontoret bistått de forskjellige forbund ved forhandlinger både på bedriftene og i Norsk Arbeidsgiverforening.

I mars måned 1954 deltok Ahlsen i produktivitetskonferansen i Paris for fagbevegelsens eksperter på dette område.

I European Productivity Agency (EPA) hovedkomité (PRA) møter har Ahlsen deltatt som rådgiver for Industridepartementets representant, i mai, november og desember måned.

Ahlsen har i 1954 sittet i følgende komitéer og styrer:

Landsrådet for produksjonsutvalg.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjons komité for produktivitetsøkning.

Norsk Produktivitetsinstitutt arbeidsutvalg og råd.

Statens Teknologiske Institutt yrkesutvalg for rasjonalisering og arbeidsledelse.

Norges Standardiseringsforbunds komité for utarbeidelse av varselsmerker i industrien.

Arbeidsvurderingskomité for offentlige tjenestemenn.

Styret for Den norske nasjonalkomit  for rasjonell organisasjon.

Komitéen for arbeidstakeres oppfinnelser.

Ahlsen sitter også i styrene for Polyteknisk Forenings rasjonaliseringsgruppe, og Norsk arbeidsstudieselskap.

Landsorganisasjonens komité for produksjonsøking.

(Arbeiderbevegelsens komité for produksjonsøking.)

Administrasjon.

Som det framgår av tidligere beretninger opprettet samarbeidskomit en mellom DNA og AFL med sekretariatets tilslutning den 9. juni 1950 en komité på 10 medlemmer, som fikk i oppdrag   lede arbeiderbevegelsens virksomhet med produktivitets- og produksjonssp rsm l. F r denne komité var kommet i full virksomhet, ble det på m te i Samarbeidskomitéen 5. januar 1951 oppnevnt et nytt utvalg på 3 medlemmer. Senere ble det, etterat komitéen hadde trukket opp nærmere retningslinjer for sitt arbeid, benyttet begge komitéer, 10-mannskomit en som rådgivende med 3-mannskomit en som arbeidsutvalg.

Da planene var lagt opp for 1953, opplysningsvirksomheten gjennom TWI-metoden, ble det i henhold til konferanse med MSA og de vilkår denne satte for   gi sin støtte, oppnevnt et rent faglig utvalg på 6 medlemmer som spesielt fikk som oppdrag   overvåke TWI-planens gjennomføring. En hadde således hatt 3 forskjellige utvalg i virksomhet siden 1950. Det var derfor nødvendig   få en omlegging og en rasjonell ordning for ledelsen av det framtidige opplysningsarbeid når det gjaldt produktivitets- og produksjonssp rsm l. Dessuten var det nødvendig under hensyntagen til de organer en m tte søke om økonomisk støtte,   ha et rent faglig utvalg som leder for virksomheten. Sekretariatet fattet derfor i møte den 5. januar 1954 følgende vedtak:

1. I henhold til Sekretariatets vedtak av 17. november 1953 opprettes i LO et produktivitetscenter. Den daglige ledelse av virksomheten legges inn under rasjonaliseringskontoret.
2. For   trekke opp retningslinjer og tilrettelegge Landsorganisasjonens virksomhet i produktivitetssp rsm lene og ha det formelle ansvar for virksomheten overfor Sekretariatet, oppnevnes et utvalg på 5 medlemmer, en av LO's tillitsmenn og 4 valt blant Sekretariatets medlemmer.

Som utvalg ble valt: Alf Andersen, Kåre Pehr en, Karsten Tor-

kildsen, John Wivegh, Josef Larsson. Varamenn: Olaf Bruvik, Erling Frogner.

Rasjonaliseringskontorets leder, Egil Ahlsen, tiltrer komitéen.

- De i Samarbeidskomitéens møter 9. juni 1950 og 5. januar 1951 valte utvalg oppløses.»

Kursvirksomheten.

Av beretningen for 1953 framgår det at en med støtte fra MSA og Handelsdepartementet hadde kunnet sette i gang en kursvirksomhet av hittil ukjent omfang innenfor fagbevegelsen. Gjennom 11 distriktsinstruktører hadde en drevet undervisning i Samarbeidsforhold, Arbeidsinstruksjon, Forenkling av arbeidsmetoder og Praktisk produksjonsutvalgsarbeid, med sikte på aktivisering av produksjonsutvalgsmedlemmer og opplysningsvirksomhet for tillitsmenn.

Spørsmålet om fortsettelse av virksomheten for 1954 var avhengig av hvorvidt det var mulig å skaffe tilstrekkelige midler. En vil behandle finansieringen av virksomheten i et eget avsnitt. Allerede den 3. oktober 1953 framla komitéen for sekretariatet forslag om å søke å fortsette TWI-instruksjonen også for 1954, under forutsetning av at tilstrekkelige midler kunne skaffes til veie. Etter komitéens forslag vedtok sekretariatet i i møte 17. november 1953 følgende for så vidt det gjaldt virksomheten i 1954:

1. Sekretariatet godkjenner Komitéens forslag om at kontrakten for de tilsatte TWI-instruktører fornyes ytterligere 1 år under forutsetning av at de nødvendige økonomiske midler kan skaffes til veie. Sekretariatet godkjenner den kursplan som Komitéen har foreslått.

Tillegg.

Såfremt det ikke er mulig å skaffe nødvendige økonomiske midler til veie for gjennomføring av planen, må en søke denne avkortet og begrenset, i første omgang muligens til ½ år. Administrasjonen får myndighet til å søke de veier som er mulig for å skaffe de nødvendige midler. En henviser i så måte til pkt. 6.

2. I henhold til kongressens vedtak oppretter Landsorganisasjonen et produktivitetssenter.
3. Sekretariatet tar opp spørsmålet om oppbygging av et felles rasjonaliseringskontor med forbundene i henhold til forslaget av 7. februar 1953.

Tillegg.

I henhold til Komitéens forslag gir Sekretariatet administrasjonen fullmakt til å oppta forhandlinger med forbundene om en utvidelse av Landsorganisasjonens rasjonaliseringskontor som foreslått, og finner fram til en økonomisk fordelingsorden.

4. Produktivitetssentret, rasjonaliseringskontoret samt Landsorganisasjonens arbeid med produksjonsutvalgene samles i en administrasjon under felles ledelse.

Tillegg.

Sekretariatet gir administrasjonen fullmakt til allerede med en gang å ansette en person til å bistå ingeniør Ahlsen i hans arbeid og samtidig spesielt ta seg av produksjonsutvalgene. Sekretær Engstad løses fra samme øyeblikk fra denne oppgaven.

5. Produktivitetssentrets oppgaver er :
- a) Først og fremst å lede Landsorganisasjonens arbeid med produksjonsspørsmålene etter de retningslinjer og i den utstrekning Sekretariatet til enhver tid måtte bestemme.
  - b) Produktivitetssentret skal stå til disposisjon for fagbevegelsens tillitsmenn, medlemmer av bransjerådene, offentlige komitéer og utvalg som befatter seg med produksjons- og rasjonaliserings-spørsmål.
  - c) Å foreta de nødvendige utredninger og skaffe til veie materiale for fagbevegelsen på det her omhandlede område, samt foreta bedriftsøkonomiske undersøkelser.
6. Sekretariatet gir administrasjonen fullmakt til å søke produktivitetssinstituttet om et passende beløp som tilskudd til Landsorganisasjonens videre virksomhet i dens arbeid med produktivitetsspørsmålene. Administrasjonen får fullmakt til å konferere med forbundene og finne fram til en fordelingsorden for forbundenes tilskudd til virksomheten. Landsorganisasjonen yter som direkte tilskudd kr. 50 000.00 til arbeidet i 1954.»

Den kursplan komitéen hadde vedtatt gikk ut på å fortsette undervisningen i de 4 hovedemner, og ytterligere utvide med Møte- og diskusjonsledelse og Bedriftsregnskap. En forutsatte videre at en måtte drive det oppfølgingsarbeid som var nødvendig, hvoretter en også la opp et kurs i Oppfrisking.

Kursene har i likhet med 1953 vært godt besøkt og omfattet med kolossal interesse. Det er tydelig at man her fyller et behov, og komitéens inntrykk er at behovet faktisk stiger etter hvert som opplysningsarbeidet drives. Tillitsmenn og produksjonsutvalgsmedlemmer har gitt uttrykk for at denne virksomhet er bydende nødvendig hvis de i dag skal make å fylle sin oppgave på arbeidsplassen. Særlig har medlemmer av produksjonsutvalgene satt stor pris på kurset i Bedriftsregnskap, men det er ennå for tidlig å ha noen bestemt mening om hvor vidt dette kurs vil komme til å få betydning i det praktiske liv, da kurset fremdeles er på eksperimentstadiet. Av nedenstående vil framgå i hvilken utstrekning kursvirksomheten er drevet i 1954 i de enkelte distrikter. Komitéen har som tidligere nevnt hatt 11 instruktører

til disposisjon, og har av den grunn ikke maktet å dekke de 3 nordlige fylker. Dette er et stort savn. Komitéen vil imidlertid i forbindelse med drøftelsen av kursvirksomheten for 1955 ta denne saken opp.

Samlet oversikt for TWI-kursene.

1954.

	Deltakere	Grupper
Oslo — Akershus	827	97
Østfold	664	68
Vestfold	560	65
Buskerud	543	57
Telemark	432	55
Rogaland	420	44
Bergen — fylkene	530	63
Trøndelag	572	64
Hedmark — Oppland	480	55
Sørlandet	492	54
Nord-Norge	21	2
	<hr/>	<hr/>
	5541	624
	<hr/>	<hr/>

Av ovenstående har endel alle 4 kursrunder, endel har 3, 2 eller 1. Gjennomsnittlig deltakerantall i 4 kursrunder = 1385.

Samlet oversikt for TWI-kursene.

1954.

	Deltakere	Grupper
Samarbeidsforhold	1149	116
Arbeidsinstruksjon	843	90
Arbeidsmetoder	758	82
Praktisk produksjonsutvalgsarbeid	741	80
Oppfrisking	644	75
Diskusjonsledelse	745	102
Bedriftsregnskap	661	79
	<hr/>	<hr/>
	5541	624
	<hr/>	<hr/>

Finansieringen.

Når det gjelder finansieringen av virksomheten var komitéen oppmerksom på at adgangen til ytterligere støtte fra MSA sannsynligvis var utelukket. En måtte således søke å finne andre veier for å finansiere foretaket. Komitéen foreslo overfor Sekretariatet at en skulle søke Norsk Produktivitetsinstitutt om de nødvendige midler, idet det måtte være en av Produktivits-

instituttets hovedoppgaver å støtte opp under en opplysningsvirksomhet av denne art. En måtte imidlertid regne med at Produktivitetsinstituttet, så vel som myndighetene ellers, ville kreve at fagbevegelsen selv satset endel av de midler som her måtte medgå.

For å drive virksomheten i samme omfang som i 1953 måtte en regne med et samlet budsjett på ca. *kr. 500 000,00*. I sitt opplegg til Sekretariatet av 3. oktober 1953 foreslo komitéen en finansieringsplan som gikk ut på at en søkte Produktivitetsinstituttet om et tilskudd, stort *kr. 250 000,00*. Handelsdepartementet om *kr. 100 000,00*, under forutsetning av at LO og forbundene på sin side skaffet til veie *kr. 125 000,00*. Planen ble godkjent, og pengene er senere bevilget av de respektive instanser.

Landsorganisasjonens revisjonskontor.

Revisjonskontorets arbeidsområde omfatter ved årets utgang Landsorganisasjonens regnskaper heri inkludert Pensjonskassen og Folkets Hus fond, 41 forbund, Arbeidernes Opplysningsforbund, Folkets Hus Landsforbund, Norsk Folke Ferie, andelslaget og organisasjonen, heri inkludert regnskapene for Dovrefjell Hotell, Hotell Helsfyr og Grimestad og Fevik Pensjonater, Landsorganisasjonens skole, Norsk Funksjonærsamband, Norsk Forbund for Trygdede og Pensjonister samt Norsk Arbeiderpresse A.s. Det eneste fagforbund som ikke er tilmeldt kontoret er Arbeiderpartiets Presseforbund som har sitt kassakontor på Hamar, og som revideres av Landsorganisasjonens tilsynsrevisor i Hedmark.

De ovennevnte organisasjoner revideres av kontorets fast ansatte personale bortsett fra Arbeidernes Opplysningsforbund og Norsk Arbeiderpresse A.s som revideres av statsautorisert revisor Einar Christiansen, samt Norsk Folke Ferie, andelslaget og organisasjonen med biregnskaper som revideres av statsautorisert revisor John L. Olstad. Revisjonssjefen har imidlertid også ansvaret for disse regnskaper og er med på den nødvendige gjennomgåelse og kontroll.

Ved kontoret er det ved årets utgang ansatt revisjonssjef og 7 revisorer samt 1 kontordame i halv stilling som deles med Landsorganisasjonens økonomiske kontor.

Revisor Ingemund Haugen sa opp sin stilling ved kontoret til fratreden 31. desember 1954. Som hans ettermann ble ansatt

revisor i Oslo Kommune Kåre Lindemark, medlem av Norsk Kommuneforbund, som tiltrådte sin virksomhet ved vårt kontor 1. januar 1955. Ved prøveårets utgang vil hans tilsettelse bli forelagt Landsorganisasjonens representantskap. Det meldte seg 20 søkere til stillingen.

Ved årets utgang er det ansatt 9 tilsynsrevisorer. Hvilket er det samme antall som pr. 31. desember 1953.

Avgiften til revisjonskontoret er også for 1954 blitt utlignet etter 20 øre pr. år pr. medlem basert på forbundenes medlemsantall pr. 30. september. Revisjonskontorets formue pr. 31. desember 1954 utgjør etter det av Landsorganisasjonen førte regnskap, kr. 16 017,84. Forbundenes avgift er utlignet som før.

Revisjonsarbeidet har i årets løp foregått kontinuerlig, og det er blitt påsett at alle utbetalinger har sin hjemmel i legitime og anviste bilag og organisasjonsmessige fattede vedtak. Kassatelling med kontroll av bank- og girobeholdninger er gjennomført i overensstemmelse med garantipolisens krav. Årsregnskapene er undertegnet og gjennomgått i samarbeid med de av landsmøtet valte revisjonsutvalg og revisorer, og det er avgitt felles revisjonsberetninger.

Revisjonssjefen er alltid til stede ved avslutningen av årsregnskapene og kontrollerer at regnskapene er teknisk i orden, at alle verdipapirer er til stede enten i original eller bekreftet ved ajourførte depotbevis, samt at bank- og postgirobeholdninger stemmer med de kontrollerte bankbøker og kontokuranter fra Postverket. Samtidig foretas kontroll av revisjonsprotokoll og en kritisk vurdering av regnskapsavslutningen, særlig med hensyn til kontingentinnbetalingen samt sammenligning med de eventuelle budsjetter. Likedan vurderes samtidig eventuelle utestående fordringer.

I overensstemmelse med Landsorganisasjonens vedtekter er alltid en av kontorets revisorer til stede på landsmøter når regnskapene desideres. Vi mener trygt å kunne uttale at det hersker god teknisk orden i Landsorganisasjonens og forbundenes kassakontorer og bokholderier, og at de avgitte regnskaper gir et klart og tydelig bilde både av den økonomiske drift og den finansielle stilling. Våre bestrebelse går ut på at tap- og vinningskonto skal inneholde den best mulig økonomiske oversikt over forbundenes drift og at status mest mulig skal inneholde reelle og likvide verdier, og vi anbefaler derfor avskrivninger foretatt i fornøden utstrekning. I regnskap og revisjonsrapportene tar vi alltid med de garantiansvar og forpliktelser som revisjonen kjenner til og som ikke direkte framgår av status. Den anvendte kontoplan, som er

felles for alle forbundene, er satt opp med det mål for øyet å gi medlemmene en full orientering om alle regnskapsforhold. Vår mening er at hovedorganisasjonens og forbundenes økonomi er betryggende og forsvarlig forvaltet.

Etter forslag fra revisjonen ble det av sekretariatet nedsatt en komité som har tatt opp spørsmålet om hvorvidt det går an å forenkle fagorganisasjonens medlemsstatistikk og tariffkartotek etc. ved hjelp av hullkortmaskiner. Under planleggingen er det særlig lagt vekt på å forminske avdelingskasserernes arbeidsmengde. Komitéen har avgitt sin innstilling for Sekretariatet og saken er omsendt til forbundene med frist til 31. januar 1955. Meningen er, så fremt fornøden tilslutning foreligger og Sekretariatet godkjenner planen, å opprette et eget selskap, Andelslaget Fagorganisasjonens Hullkortsentral, som skal ansette det nødvendige personale og anskaffe de nødvendige maskiner. På grunn av leveringsfristen på maskiner og på grunn av vanskeligheten med kontorlokaler kan en ikke regne med at sentralen kan komme i drift før ved årsskiftet 1956—57.

Som revisjonsutvalg valt av kongressen har følgende fungert: Peder Birkeland, Halfdan Wigaard og Johan Didriksen. Revisjonssjefen har deltatt i alle møter i revisjonsutvalget.

Revisjonsutvalget får seg direkte tilstilt alle Sekretariatets protokoller i avskrift, og det er holdt regelmessige månedlige møter med nødvendige tilleggs møter i den utstrekning det har vært ønskelig.

Folkets Hus Fond.

Forvaltningen av fondet og arbeidet i forbindelse med utlån, avdrags- og rentebetaling m. v. er som før ordnet direkte fra Landsorganisasjonen, mens sakene har vært forberedt av Folkets Hus Landsforbund.

I årets løp er utbetalt lån med tilsammen kr. 438 750,00. I avdrag er innbetalt kr. 93 010,02 og i renter på lån kr. 26 040,10. Endel renter har vi også i år fått betalt av Krigsskadetrygden for hus som ble totalskadd under krigen.

Rente- og avbetalingsforholdene må sies å være tilfredsstillende. Utlånskontoen viste pr. 31. desember 1954 kr. 1 239 856,81. Fondets formue er i året økt med kr. 457 244,26 og var pr. 31. desember kr. 5 218 199,76.

Folkets Hus Landsforbund har i 1954 fått utbetalt av fondet kr. 61 000,00 til sin virksomhet.

Pensjonskassa.

Arbeidsutvalget har i 1954 bestått av: Hans Hegg, P. Mentsen, Ingv. Haugen, Arne Kr. Meedby og Ragna Karlsen, den siste valt av funksjonærene.

Det er i 1954 opptatt 50 nye medlemmer, derav 1 kvinne over 40 år og 5 menn over 45 år. Det er utmeldt 48 og ved årets slutt var medlemstallet 755.

I årets løp er tilmeldt 9 nye stillinger. Av disse er 3 tilmeldt etter bestemmelsen i § 5 c om sideordnede organisasjoner eller institusjoner.

I pensjoner er tilsammen utbetalt kr. 732 801,76 mot kr. 654 413,42 i 1953.

Pensjonene fordeler seg slik:

59 alderspensjoner	kr. 464 862,61
47 enkepensjoner	» 225 952,79
6 uførhetspensjoner	» 22 345,96
8 ekstra enkepensjoner	» 19 640,40

Engangsinnskudd for nye tilmeldte stillinger utgjør kr. 22 343,96.

Innestående innskudd for medlemmer som er uttrådt av kassa, utgjør kr. 161 245,28.

I beretningen for 1953 pekte vi på at regnskapet viste et større overskudd enn året forut, men at en måtte være forberedt på at dette ikke ville holde i tiden framover.

Dette viser seg nå i årets regnskap. De løpende innskuddene holder seg idet de ligger kr. 9400,00 høyere enn i 1953. Derimot ligger engangsinnskuddene for nye stillinger kr. 34 000,00 lavere og innskudd for manglende tjenestetid kr. 44 600,00 lavere enn året før. Samtidig med denne svikt i inntektene er utgiftene til pensjoner økt med kr. 78 400,00. De samlede inntekter ligger dog mer enn 25 prosent over de samlede utgifter, hvorfor garanti-bestemmelsen i § 13, siste ledd, ikke kommer til anvendelse for 1954.

Landsorganisasjonens skole.

Styret for skolen.

Styret for skolen har bestått av følgende: Konrad Nordahl, formann, Hans Hegg, nestformann, Jens Berg, Anders Mørk, Anton Andresen og Lucie Andresen.

Skolens styrer har vært til stede på styremøtene.

Kursvirksomheten.

Sørmarka Folkehøgskoles kurs 1953—54 sluttet den 27. juni 1954 med 27 elever. Det ble for øvrig holdt disse kursene:

31/1 — 6/2	Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb.	23	deltakere
5/3 — 7/3	Norsk Tjenestemannslag	37	»
21/3 — 27/3	Norsk Papirarbeiderforbund	21	»
23/5 — 29/5	Politisk-faglig kvinnekurs	33	»
27/6 — 3/7	Norsk Støperiarbeiderforbund	32	»
4/7 — 17/7	Amerikansk fagbevegelse og samfunnsliv	55	»
18/7 — 31/7	Komité for amerikansk-norsk studiearbeid	53	»
1/8 — 7/8	Arbeidernes Avholdslandslag	50	»
8/8 — 21/8	Norsk Bekledningsarbeiderforbund	35	»
22/8 — 28/8	Det norske Arbeiderpartis kvinnesekretariat	32	»
29/8 — 4/9	Ungdomskurs	25	»
5/9 — 11/9	Norsk Tekstilarbeiderforbund	46	»
12/9 — 18/9	Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb.	39	»
19/9 — 2/10	Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund	53	»
3/10 — 16/10	Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund	41	»
17/10 — 11/12	LO-skolen	31	»
7/11 — 13/11	Norsk Kommuneforbund	24	»

Økonomien.

Regnskapet for 1953—54 viser direkte tilskudd fra Landsorganisasjonen til Sørmarka Folkehøgskole på kr. 16 000,00. Heri er inkludert fast tilskudd til Sørmarka Folkehøgskole kr. 11 000,00 og stipendier kr. 5000,00.

Landsorganisasjonens skole hadde i regnskapsåret et overskudd på kr. 3154,58 som er anvendt til ekstra avskrivning på aggregat. Sørmarka Folkehøgskole hadde et underskudd på kr. 1268,35 som er dekket av Landsorganisasjonen.

Skolen har i regnskapsåret hatt 14 460 kostdøgn som fordeler seg på forskjellige kurs 9717 og på Folkehøgskolen 4743.

Fellesomkostninger er beregnet til kr. 7,17 pr. døgn og matøre til kr. 4,43 — tilsammen kr. 11,60.

Regnskapet for Sørmarka Folkehøgskole viser følgende tilskudd:

Statstilskudd	kr. 42 438.58
Akershus fylke	» 8 544.00
Skolepenger	» 10 146.00
Stipendier fra Landsorganisasjonen og andre organisasjoner	» 20 124.00
Landsorganisasjonens tilskudd	» 11 000.00

Kr. 92 252.58

Pensjonsprisen har vært kr. 14,00 pr. døgn.

Anlegget.

I driftsåret er bygningene delvis påkostet malerarbeid innvendig til et beløp av ca. kr. 5000,00, ellers har det bare vært vanlig vedlikehold.

Sørmarka Folkehøgskolelag.

På foråret tilskrev Landsorganisasjonen Folkehøgskolelaget og uttalte at det var ønskelig for Landsorganisasjonen å disponere skolen hele året til eget behov. Spørsmålet ble behandlet på lagets årsmøte den 14. september 1954 hvor det ble gjort vedtak om at folkehøgskolevirksomheten for 1955 ved Sørmarka og Ringsaker samordnes slik at undervisningen for nevnte år legges til Ringsaker. De erfaringer en høster av denne ordning kan en da ta opp til drøfting i forbindelse med det standpunkt en skal ta til virksomheten i 1956. Som følge av dette vedtak har styret i Folkehøgskolelaget sagt opp lærer Rønneberg og styrer Helgesen til fratredelse henholdsvis 31. desember 1954 og 31. mars 1955.

Så lenge samordningen med Ringsaker varer har Hans Hegg og Aage Henriksen tiltrådt styret i Ringsaker som representanter for Sørmarka Folkehøgskolelag.

Opplysningsarbeidet i fagorganisasjonen.

LO-skolen 1954 hadde 30 elever fordelt på 21 fagforbund. Det er den største spredning vi noen gang har hatt på LO-skolen. Dette skyldes at sekretariatet bevilget 15 stipend som ble fordelt på de best kvalifiserte søkere.

Interessen for skolen er fremdeles god, men ikke alle forbund får tilstrekkelige søknader. Fagkretsen omfatter: Fagorganisasjonens historie, arbeidstvister, sosialøkonomi, samfunnslære, internasjonale spørsmål og aktuelt.

Lærere ved skolen var Arne Kr. Meedby, Stein Halvorsen, Aage Henriksen, Alf Nordhus og Anders Mørk. Som forelesere i internasjonale aktuelle spørsmål medvirket Konrad Nordahl, P. Mentsen og Torolf Elster.

Fondet for Dansk-Norsk samarbeid. Som tidligere fikk 30 arbeidere oppholdsstipend for å studere arbeidsforhold m. m. i Danmark for en periode fra 2 til 6 måneder.

Internasjonale kurs. I likhet med tidligere år fikk vi også i 1954 en rekke innbydelser til å sende deltakere til internasjonale kurs. Vi hadde følgende deltakere:

Harvard University — 2 deltakere,
 Manchesterskolen, Holly Royde — 10 deltakere.
 Genève-skolen — 11 deltakere.
 Britiske LO-skolen — 2 deltakere.
 NCLC i England — 3 deltakere.
 Skotske LO-skolen — 4 deltakere.

Arbeiderdelegasjon til England. Gjennom den Britiske Ambassaden mottok LO innbydelse til å sende 4 arbeidere på studiereise i England. Disse ble tatt ut:

Thorbjørn Pettersen, Norsk Jern- og Metall, Oslo.

Ulf Roger Ulvang, Norsk Arbeidsmandsforbund, Kirkenes.

Johs. Rødsand, Norsk Transportarb.forbund, Kristiansund N.

Oskar Martinsen, Handel- og Kontor, Ljørdal.

CIO-delegasjon i Norge. I likhet med de seneste årene sto LO som verter for en gruppe av tillitsmenn fra den amerikanske LO (CIO). Det var i alt 25 deltakere i 1954 som fordelte seg på de forskjellige forbund i Statene og i Canada. Oppholdet ble arrangert som et studiekurs med forelesninger om norske faglige og sosiale forhold.

Deltakerne var under oppholdet i Norge sine respektive forbunds gjester en dag hvor det ble arrangert bedriftsbesøk.

Oversikt over studiearbeidet i fagorganisasjonen 1954. Sammenlignet med tidligere år viser den statistiske oversikten en ganske vesentlig fremgang idet det samlede deltakerantallet kom opp i 11 710, hvilket er en øking med 2000 fra foregående år. For øvrig vises til oversikten.

Oversikt over studiearbeidet i fagorganisasjonen 1954.

Forbund	Studieringer		Kurs		Korte kurs		Kveldskoler		Forelesningsrekker	
	Ringet	Deltakere	Kurs	Deltakere	Kurs	Deltakere	Klasser	Deltakere	Rekker	Deltakere
Norsk Arbeidsmannsforbund	15	102	1	24	2	15	—	—	—	—
— Baker- og Konditorforbund ..	2	42	—	—	7	188	—	—	—	—
— Bekleddingsarbeiderforbund ..	16	121	1	35	13	376	—	—	—	—
— Bokbinder og Kart.arb.forbund	—	—	—	—	3	67	—	—	—	—
— Bygningsindustriarb.forbund ..	25	194	2	87	11	219	—	—	—	—
— Centralfor. for Boktrykkere...	2	29	1	20	—	—	—	—	—	—
— Elektriker og Kraftst.forbund ..	6	34	—	—	—	—	—	—	—	—
— Fængselstjenestemannsforbund	1	10	—	—	1	30	—	—	—	—
— Forb.for Arb.-ledere og Tekn.F.	1	8	—	—	2	34	—	—	—	—
— Gullsmedarbeiderforbund	2	15	—	—	—	—	—	—	—	—
— Handels- og Kontorfunksj.forb.	45	538	2	50	17	521	1	21	—	—
— Hotell- og Restaur.Arb.Forb. .	9	86	—	—	18	371	—	—	—	—
— Jernbaneforbund	44	479	1	61	22	610	3	57	—	—
— Jern- og Metallarbeiderforbund	88	689	5	138	38	762	—	—	—	—
— Kjemisk Industriarb.forbund ..	38	287	5	122	9	183	1	20	—	—
— Kjøttindustriarb.forbund	4	22	—	—	—	—	—	—	—	—
— Kommuneforbund	44	424	2	60	3	82	7	110	22	645
— Litografisk og Kjemgr. forbund	2	20	—	—	3	73	—	—	—	—
— Lokomotivmannsforbund	17	133	1	32	—	—	—	—	—	—
— Murerforbund	7	43	1	25	3	96	1	16	—	—
— Nærings-ogNydelsesm.arb.forb.	28	374	3	83	2	68	—	—	—	—
— Papirindustriarb.forbund	23	257	—	—	—	—	—	—	—	—
— Politiforbund	8	91	—	—	—	—	—	—	—	—
— Postforbund	3	29	1	20	—	—	—	—	—	—
— Sjømannsforbund	13	70	6	119	—	—	—	—	—	—
— Skinn- og Lærarbeiderforbund	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—
— Skog- og Landarb.forbund	13	70	—	—	—	—	—	—	—	—
— Skotøyarbeiderforbund	12	113	—	—	—	—	1	20	—	—
— Støperiarbeiderforbund	9	54	1	40	5	100	—	—	—	—
— Tekstilarbeiderforbund	19	161	1	37	6	186	—	—	—	—
— Telegraf- og Telefonforbund..	11	101	—	—	2	51	—	—	—	—
— Tjenestemannslag	7	66	—	—	3	90	—	—	—	—
— Transportarbeiderforbund	13	159	—	—	2	66	1	12	—	—
— Treindustriarb.forbund	6	47	—	—	1	14	—	—	—	—
	534	4873	34	963	173	4202	15	256	22	645
Faglige utvalg	23	224	—	—	14	257	2	36	—	—
A.O.F.s faglige kurs	—	—	8	224	—	—	—	—	—	—
L.O.-skolen	—	—	1	30	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	557	5097	43	1217	187	4459	17	292	22	645

Samlet deltakerantall 11710.

LO's UNGDOMSUTVALG

Utvalget har følgende medlemmer som er oppnevnt av Sekretariatet: Anders Mørk, formann, Paul Engstad, nestformann, Gunnar Myhre, John O. Berg, sekretær, Erling Johansen og Aase Haraldson.

Utvalget har i årets løp holdt 4 møter. På vegne av LO sto ungdomsutvalget som verter for en tysk ungdomsdelegasjon til Norge i mai måned. Delegasjonen besøkte bedrifter i Oslo og nærmeste omland, dessuten sosiale institusjoner.

Det er fremdeles bare Oslo faglige Samorganisasjon, Akershus faglige Samorganisasjon og Vestfold faglige Samorganisasjon som har opprettet ungdomsutvalg.

Ungdomsutvalget i Akershus har i løpet av året holdt en rekke helgekonferanser og kveldskurs for fagorganisert ungdom i Akershus. I Vestfold er det holdt en rekke møter med foredrag om lærlingeloven. Det samme gjelder for øvrig Oslo.

I samarbeid med AOF arrangerte ungdomsutvalget i Oslo i 1954 et faglig ungdomskurs med 25 deltakere.

Arbeiderbevegelsens arkiv og Den historiske komité.

Arkivets styre har i 1954 bestått av Henrik Hjartøy, formann, Hans Hegg og Øistein Martinsen fra LO samt Aksel Zachariassen og Olaf Wang Johnsen fra DNA.

Arbeidet med ordningen og katalogiseringen har fortsatt etter de tidligere retningslinjer. Det er også i år foretatt en større innbinding, idet 150 eldre årganger av forskjellige forbundsfagblad og 71 bøker er bundet inn. Innkjøp av nye bøker har vært noe mindre enn tidligere. Av antikvariske innkjøp vil man nevne ervervelsen av vittighetsbladet «Hvepsen» som arkivet nå har et komplett eksemplar av. Selv om bokinnkjøpet har vært noe mindre har arkivets boktilvekst vært ganske stor. Fra DNA's eget bibliotek er overført 270 forholdsvis nyere bøker og en rekke brosjyrer. Ved rivningen av Torggata 14 (Oslo Arbeider-samfund) ble samfunnets gamle bibliotek likeledes overført til arkivet. Man har ennå ikke gått ordentlig igjennom denne samlingen, men et gjennomsyn har vist at den inneholder flere verdifulle skrifter for arkivet. Samorganisasjonens (Oslo og Akershus) ganske godt bevarte arkiv ble samtidig overført og er gjennomgått og registrert. Fra Arbeidernes Opplysningsforbund har arkivet mottatt en større samling bøker, tidsskrifter og brosjyrer, vesentlig en tilvekst til arkivets dublettsamling, men også med

endel nyervervelser i blant. Man har fortsatt utplukkingen av dubletter i arkivet, og disse er som før av plasshensyn lagret utenfor arkivet.

En verdifull tilvekst er et register på kort som Alf Mostue, Notodden, har utarbeidet. Han har gått igjennom flere Telemarksaviser inntil 1918 og har analysert disse for artikler om arbeiderbevegelsen på Notodden. Gaver kan av og til være noe «bryssomme» men arkivet skulle like å få flere av denne siste typen.

Utenom den vanlige tilvekst fra organisasjonene og andre faste forbindelser har arkivet mottatt gaver fra forlagene: Tiden (Oslo), Tiden (Stockholm), NKL samt fra Deichmanske bibliotek (Oslo), Direktoratet for arbeidstilsynet, Sosialdepartementet og Universitetsbiblioteket i Oslo.

Følgende privatpersoner har gitt eldre eller nyere skrifter: Edvard Bull, Jonas Enge, Lars Evensen, Einar Gerhardsen, Henry Harm, Odd Maure, Anders Mørk, Kåre Tveito og Hans Østerholt.

Bytteforbindelsen med arbeiderarkivene i de øvrige nordiske land har vært opprettholdt og det er i år også blitt sendt endel trykksakdubletter til enkelte norske arbeiderorganisasjoner.

I årets løp er ikke mottatt noen nye oppgaver fra forbundene over deres foreningers stiftelsesdatum, men arkivet har selv utarbeidet slike for 8 forbunds vedkommende. Registret som ble påbegynt i 1951 omfatter nå 21 forbund. Arbeidsmandsforbundets, Bygningsindustriarbeiderforbundets og DNA's organisasjoner er under arbeid i arkivet.

Fortegnelsen over arbeiderorganisasjonenes jubileumsskrifter som ble nevnt i forrige årsberetning, er nå utarbeidet ferdig i manuskript for de faglige organisasjoners vedkommende. Manuskriptet inneholder ca. 600 skrifter, hvorav 140 var uten forfatterangivelse, men det har lyktes å redusere de anonymes antall til det halve.

Katalogiseringen av lesesalens bøker og tidsskrifter (940 titler) er nå avsluttet.

Besøket i lesesalen har vært noe mindre enn i fjor, men utlånet viser en liten stigning. Forespørslene fra personer og organisasjoner utenfor Oslo viser at arkivet nå blir mer og mer brukt av organisasjonene utover i landet.

Arne Onnheim har arbeidet endel ekstra for arkivet, ellers har personalet vært det samme.

Det er i år holdt et fellesmøte av Arkivets styre og Den historiske komité, hvor det ble gjort vedtak om å sikre arkivet midlertidig magasinplass i underetasjen i den del av Folkets Hus

som nå blir bygd. Samme møte godkjente Aage Henriksens midlertidige overflytting til Arbeidernes Opplysningsforbund fra 1. februar 1954.

Wilsesgate 1.

Styret har bestått av Hans Hegg, Torbj. Henriksen og Thorleif Andresen.

De faste leieboerne har vært de samme som i de foregående år.

Driften av eiendommen har i 1954 gitt et overskudd på kr. 1331,46 som er overført til Landsorganisasjonen som renter for den nedlagte kapital.

En samlet oversikt over driften i årene 1941—1954 viser et underskudd på tilsammen kr. 63 600,00.

Underskuddet skriver seg vesentlig fra krigsårene og det første etterkrigsår.

I årene 1947—1954 har regnskapene vist overskudd unntatt 1952 da en måtte utføre en ekstraordinær større reparasjon og dessuten anskaffe endel nytt inventar til lokalene.

Selv om en kunne regne med fortsatt overskudd som i årene etter krigen, blir det likevel en for liten rente av den investerte kapital.

Dessuten har administrasjonen av eiendommen lagt beslag på endel tid og arbeidskraft som bedre kan nyttes på annen måte. Sekretariatet har derfor gjort vedtak om å selge eiendommen til Oslo typografiske forening for kr. 250 000,00. I kjøpesummen er inkludert endel inventar.

Eiendommen ble innkjøpt i 1941 for kr. 270 000,00 med inventar, bibliotek, 2 flygler m. m. Bøkene og det ene flyglet er overført til LO-skolen og det annet flygel er solgt for kr. 1200,00. Eiendommen ble overdratt pr. 1. januar 1955.

Landsorganisasjonens kooperative utvalg.

Landsorganisasjonens kooperative Utvalg har i året ikke vært i den samme aktivitet som tidligere. Dette henger dels sammen med at formannen og mange av medlemmene har vært usedvanlig sterkt belastet med det arbeid som tariffrevisjonene har ført med seg, dels at sekretæren, Randolf Arnesen, har vært mye syk og har bedt seg fritatt for sitt verv. Endelig er endel av de oppgaver dette utvalg tidligere beskjeftiget seg med bearbeidet og behandlet i Samarbeidsutvalget mellom AFL og NKL.

Utvalgets formann og sekretær Arnesen har imidlertid stått i kontakt med mange av de kooperative utvalg i samorganisasjonene, og det har vært holdt endel møter med foredrag om fagorganisasjonen og kooperasjonen. Randolf Arnesen foretok således en reise til Nordre Østerdalen, der han holdt endel foredrag. Likesom han holdt foredrag i enkelte foreninger i Osloområdet. Videre holdt Alfred Skar (i Mentsens forfall) foredrag på godt besøkte sammenkomster i Sarpsborg og på Hamar.

Utvalgets medlemmer har vært P. Mentsen, formann, Randolf Arnesen, sekretær, Gunnar Bråthen, Josef Larsson, Alfred Ljøner, Einar Nielsen og Alfred Skar.

Landsorganisasjonens kvinnenemnd.

Medlemmer av nemnda og arbeidsutvalg:

Kvinnenemnda har i 1954 bestått av 34 representanter fordelt på 18 forskjellige forbund. Dessuten har møtt 1 representant fra Avisbudenes Forening i Oslo. Denne forening står ikke tilsluttet noe forbund, men sorterer under Oslo faglige Samorganisasjon.

Arbeidsutvalget har bestått av formann, Esther Samuelson, nestformann, Dagmar Johansen. Øvrige medlemmer: Borghild Bech, Borgny Aamodt, Hilda Andersson. Varamenn: Ragnfrid Andersen, Fredrikke Lange-Berg, Lilly Vik.

Møter:

Det har vært holdt 3 møter i nemnda, samt en sammenkomst mellom jul og nyttår. Arbeidsutvalget har holdt 4 møter. 20 saker er behandlet.

Nordisk studieuke:

Den nordiske studieuke for fagorganiserte kvinner ble holdt på Foreningen Norden's vakre eiendom, Hindsgavl, på Fyn i Danmark i tida 20.—27. juni.

I kurset deltok 34 danske, 22 finske og 27 svenske fagorganiserte kvinner. Fra Norge møtte 26 deltakere, fordelt på 20 forskjellige forbund.

Av de emner som ble behandlet kan nevnes: «Kooperasjonen» — «Kvinnene i internasjonalt arbeid» — «Aktuelle faglige problemer» — «Oppdragelsen og skolen» — «Organisasjonene og

arbeidsmarkedet» — «Vil økt produksjon gi høyere levestandard?» — Den enslige mors rettsstilling» — «Kan vi få det bedre?» — «Mødrehjelp og husmorvikarordningen».

Under kurset ble det stelt til en busstur til Vejle, der kursdeltakerne fikk høve til å bese et bomullsspinneri. Etter omvisningen samlet deltakerne seg i bedriftens messe, og fikk her en orientering fra den tilsatte kvinnelige sosialsekretær om hennes virke blant personalet.

Kvinnens Frivillige Beredskap.

Kvinnenemnda er fortsatt med i det samordningsorgan for kvinners innsats i landets beredskap som ble stiftet i 1951.

Representanter her er: Karen Marie Sohlie, Norsk Kommune- forbund, Borgny Aamodt, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Anna Nilsen, Norsk Tekstilarbeiderforbund, og Gullborg Nyberg. Sistnevnte har i 1954 fungert som nestformann etterat Rakel Seweriin tiltrådte som sosialminister.

Representasjon:

Kvinnenemndas representant i Landsnemnda for husmorgymnastikk: Borgny Aamodt med Agnes Nilsson som varamann.

Representanter i Norsk Folkehjelps husmorferiekomiteé: Guntvor Jensen og Lucie Andresen.

Arbeiderkvinnenes samarbeidskomité: Esther Samuelson og Gullborg Nyberg.

Representanter i Statens Likelønnskomité: P. Mentsen, Ragna Karlsen og Gullborg Nyberg.

Esther Samuelson er representant i Komitéen for revisjon av Arbeidervernloven.

Gullborg Nyberg er styremedlem i Organisasjonen Norsk Folkeferie og Andelslaget Norsk Folkeferie. Hun sitter som Landsorganisasjonens representant i Forbrukerrådet. Hun er varamann i styret for Dovrefjell Hotell A/S, i forretningsutvalget i Arbeidernes Opplysningsforbund, i Statens Ferieråd og Statens Feriefond.

Esther Samuelson representerte kvinnenemnda på Landsorganisasjonens representantskapsmøte 4. og 5. juni.

Saker behandlet av kvinnesekretæren i samråd med Kvinnenemnda, Landsorganisasjonens administrasjon og sekretariat:

Anna Kechtly-saken:

Tidlig på året ble det i fellesskap med DNA's kvinnesekretariat og de faglige og politiske arbeiderkvinnebevegelser i de nordiske land (bortsett fra de fagorganiserte kvinner i Finland) sendt en fornyet henvendelse til myndighetene i Ungarn om at Anna Kethly måtte få høve til å få sin sak prøvd for en offentlig domstol.

På høsten 1954 kom det ad omveier melding om at Anna Kechtly er «benådet», og at hun er sluppet ut av fengslet.

Felles nordisk abortlovgivning:

Sammen med de politiske og fagorganiserte kvinner i de øvrige nordiske land ble det i januar måned rettet en henvendelse til de respektive lands justisministre om å medvirke til å få i stand en felles nordisk lovgivning på nevnte område.

Henvendelsen ble behandlet på Det nordiske råds møte i Oslo i august måned, men ble der utsatt til senere behandling i Rådet.

Kvinnenemndas arbeid og status:

På årsmøtet i februar ble det nedsatt et utvalg bestående av 3 medlemmer (senere oppnevnt av arbeidsutvalget): Dagmar Johansen, Karen Marie Sohlie og Hilda Andersson, som fikk i oppdrag å gjennomgå Kvinnenemndas retningslinjer og arbeidsprogram og komme med forslag om endringer i dette, for der ved å styrke nemndas arbeid. Forslag fra komitéen foreligger ikke ved årsskiftet, men en regner med at det vil komme i løpet av januar måned 1955.

Samskatten:

Kvinnenemnda har etter anmodning fra Landsorganisasjonens sekretariat behandlet og gitt uttalelse vedrørende Samskattkomitéens innstilling. Uttalelsen lyder:

«Landsorganisasjonens kvinnenemnd har behandlet innstilling fra Utvalget til utredning av spørsmålet om særskilt likning og andre spørsmål i forbindelse med skatteleggingen av ektefeller, oppnevnt ved kongelig resolusjon av 9. juli 1948.

Landsorganisasjonens kvinnenemnd vil uttale at det hadde vært ønskelig om utvalget kunne ha funnet fram til retningslinjer for gjennomføring av særskilt likning av ektefeller, og må beklage at så ikke er skjedd.

Til de enkelte punkter i innstillingen har Kvinnenemnda disse merknader å gjøre:

- 1) Nemnda er enig i at hustrufradraget forhøyes for ektepar med ufor-
sørgede barn, men kan ikke være enig i at dette skal skje på be-
kostning av at hustrufradraget bortfaller for hustruer i ekteskap
uten barn. — Dette er et gode som kvinner i denne kategori nyter i
dag, og det vil derfor virke direkte urettferdig å ta fra dem dette
fradraget.
- 2) Nemnda kan ikke slutte seg til dissensen fra Bøyum og Stranger om
at hustrufradraget skal gis til hustruer som arbeider i mannens eller
felles bedrift.»

Kvinnenemnda har videre fått seg forelagt endringer i Adop-
sjonsloven, og har gitt sin uttalelse om disse.

Studie- og opplysningsarbeidet:

Landsorganisasjonens kvinnelige sekretær deltok i en kon-
feranse i København 9. og 10. januar for å drøfte opplegget til
den nordiske studieuke. Hun har deltatt og forelest ved følgende
helgekurs:

Bergens Bekledningsarbeiderforening 20.—21. mars — 45
deltakere.

Kvinnenemnda: Fredrikstad, 27.—28. mars — 18 deltakere.

Kvinnenemnda: Sarpsborg, 12.—13. juni — 20 deltakere.

Ukeskurs og reiser:

Faglig-politisk kvinnekurs på Sørmarka 23.—29. mai — 34
deltakere.

Den nordiske studieuke i Danmark 20.—26. juni — 27 deltakere.

Faglig kvinnekurs i Hardanger 3.—10. juli — 27 deltakere.

Videre foretok hun en foredragsreise i forbindelse med DNA's
kvinnesekretariats agitasjonskampanje. Turen gikk til Inn-
Trøndelag i tida 13.—21. november. Videre har hun deltatt i 2
rundebordskonferanser — 1 om forbrukerspørsmål og 1 om
kvinnens deltakelse på det beredskapsmessige område, og ende-
lig i en samtale i Kringkastingen i serien «Vi gifter oss og setter
bo». Hun har holdt 41 foredrag og 19 forelesninger på forskjel-
lige kurs.

Engelskkurset som ble satt i gang høsten 1953 fortsetter, og
har nå 8 deltakere.

En har i årets løp arbeidet med å få sendt en kvinnelegasjon
til USA finansiert med MSA-midler, men det har ikke lyktes
å få dette til på grunn av de store reiseutgifter som forutsettes
dekket av eventuelle deltakeres respektive forbund.

Avtalen om ferie bøker og feriemerker.

I 1948 ble det sluttet en avtale mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon angående tariffavtalenes feriebestemmelser, ferie bøker og feriemerker. Denne avtalen er prolongert hvert år senere.

Ferieloven er nå under revisjon, og det er meningen at det skal foreligge forslag som kan behandles av Stortinget i vårsesjonen 1955.

Avtalen av 15. april 1948 ble derfor i møte 12. mai 1954 forlenget til 15. mai 1955.

Forlik i saken Jens Tangen.

H.r.advokat Rolf A. Foss hadde på vegne av Jens Tangen foreslått for h.r.advokat Gustav Sjaastad forlik i sak Jens Tangen — Landsorganisasjonen og Bygningsindustriarbeiderforbundet. Sjaastad hadde utarbeidet et forslag til forlik, som ble behandlet i sekretariatsmøte 5. april 1954:

«Avtale mellom Jens Tangen og

1. Arbeidernes faglige Landsorganisasjon
2. Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

- a) Jens Tangen aksepterer begrunnelse og konklusjon i Oslo Byretts dom av 9. juni 1953 mellom ham på den ene side og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund på den annen side. Ved denne dom ble Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund frifunnet for ethvert krav som Jens Tangen gjorde gjeldende.
- b) Jens Tangen erklærer at han aksepterer de vilkår for opptakelse av bl. a. Jens Tangen som medlem av fagforening tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon som sekretariatet i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon stillet i vedtak av 25. oktober 1949. Dette vedtak var sålydende:
  - «1. De som ble ekskludert av fagkongressen i 1946 bør på søknad kunne bli opptatt som *nytt* medlem i fagforening og fagforbund tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon på de vilkår som fagforbundet gjør vedtak om. Vilkåret for opptaking er for øvrig at vedkommende har eller får arbeid i et yrke som gir ham rett til opptaking i vedkommende fagforening og fagforbund.
  2. Ingen av de som ved dette vedtak gis høve til å bli medlem av fagbevegelsen kan inneha tillitsverv eller lønnet stilling i fagbevegelsen før tidligst etter førstkommende ordinære kongress i Landsorganisasjonen.
  3. Tvist om vilkårene for opptakingen kan innbringes for Landsorganisasjonens ankenemnd.»

- c) Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund betaler Jens Tangen kr. 7000.00 sjutusen kroner — som tilsvarer det beløp som de selv regner med å ville få som direkte utlegg om saken blir fremmet for Lagmannsretten.
- d) Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund frafaller krav på saksomkostninger i anledning anken til Eidsivating Lagmannsrett.
- e) Dette forlik er avhengig av at sekretariatet i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og hovedstyret i Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund aksepterer det. Svar om det avgis innen førstkommande onsdag kl. 12.»

Sekretariatet godtok det foreslåtte forlik, med en tilføyelse til punkt b) 2. avsnitt: «Jens Tangen kan ikke inneha tillitsverv i organisasjonen før etter kongressen i 1957.»

Det Faste Utvalg mellom NAF og AFL.

Det faste Utvalg har i dette året bestått av: Fra Norsk Arbeidsgiverforening: Direktør Erlandsen, direktør Østberg, h.r.advokat Meinich-Olsen, direktør Ansgar Eriksen, direktør Thrap-Meyer og tømmermester Vister, og fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon: Nordahl, Mentsen, Josef Larsson, Olaf Askeland, Karsten Torkildsen og John Wivegh.

I dette året har det vært holdt 1 møte, den 2. desember, hvor en behandlet: Hva har vårens samlede storoppgjør lært oss når det gjelder forhandlingsopplegg, fellesforhandlinger og mulige retningslinjer for en generell forhandlingsplan, f. eks. noe i retning av den danske?

I denne sammenheng ble diskutert hvorvidt det er hensiktsmessig å konsentrere endel av tariffutløpene, de såkalte «vår-tariffer» til mars, april, mai, og så endel tariffutløp til høsten — september, oktober — for derved å unngå tariffutløp og tariffforhandlinger i sommermånedene. Det ble ikke fattet noe vedtak, men utvalget er enig om å drøfte sakene videre.

Komitéer, utvalg og styrever.

Landsorganisasjonen har vært representert i følgende offentlige komitéer, utvalg og styrever.

Avgiftskomiteéen av 1953 (Finansdepartementet):

Kjell Holler.

Arbeidsdirektoratet:

Elias Volan, Alf Andersen med P. Mentsen og Chr. Henriksen som varamenn.

Arbeidstilsynsrådet:

Hans Hegg med Peder Birkeland som varamann.

Arbeidstvistlovkomitéen:

Konrad Nordahl og Gustav Sjaastad (avløst av Alf Nordhus 6. juli 1954) med P. Mentsen som varamann.

Aspirantnemnda (Utenriksdepartementet):

Ingvald Haugen med Idar Norstrand som varamann.

Bedriftslegerådet:

Jens Berg med Frank Hansen som varamann.

Bedømmelseskommitéen til konkurranse vedrørende arbeidervern-tiltak (Statens Arbeidstilsyn):

Egil Ahlsen.

Den norske nasjonalkomité for rasjonell organisasjon:

Egil Ahlsen med Harald Andersen som varamann.

Direktoratet for fiendtlig eiendom:

Emil Torkildsen.

Entreprenørutvalget:

Thorleif Andresen, Owe Amundsen og Gustav Berntsen.

Folketrygdkommitéen:

Hans Hegg.

Forbrukerrådet:

Gullborg Nyberg med Paul Engstad som varamann.

Hovedkommitéen for varedeklarasjoner og kvalitetsmerking (Forbrukerrådet):

Paul Engstad med Jon Rikvold som varamann.

Heimevernets Landsråd:

Jens Berg med Knut Møller som varamann.

Holtermann-Knudsen, Chr. og Conrad Mohrs Stipend:

Konrad Nordahl med P. Mentsen som varamann.

Håndverk- og industriskolenes fellesutvalg:

Kåre Hansen, Oslo.

Komité for å avgi innstilling om administrative avgjørelser:

Gustav Sjaastad.

Komité for revisjon av Arbeidervernloven:

Alf Andersen og Alf Nordhus med H. L. Børsum som varammann.

Komité for revisjon av Ferieloven:

Gustav Sjaastad (fra 6. juli Arne Kr. Meedby).

Komité for revisjon av Losloven.

Paul Engstad med Alf Nordhus som varamann.

Komité for revisjon av Lov av 25. juli 1913 om h ndverksn ring:

Bjarne Dahlberg og Oscar Skogly.

Komité for sysselsetting i losse- og lastearbeidet:

P. Mentsen og Olaf Askeland.

Landsklagenemnda for engangsskatten:

Alfred Nilsen, Karl Furuskjegg og Idar Norstrand.

Landsrådet for produksjonsutvalgene:

Alf Andersen, Anton Andresen og Egil Ahlsen med Paul Engstad og Anker Nordtvedt som varamenn.

L rlinger det for håndverk, industri, kontor og handel:

H ndverksgruppen: Emil Torkildsen med Johan Øien, Oslo, som varamann.

Industrigruppen: Leif Skau med Elof Strand, Greåker, som varamann.

Handelsgruppen: Karl Hansen, Larvik, med Sofie Nilsen, Trondheim, som varamann.

Kontorgruppen: Sverre Bolstad med Alfred Nilsen som varamann.

Norges Eksportråd:

Kjell Holler med Arne Kr. Meedby som varamann.

Karsten Torkildsen med Walther Kristiansen som varamann.

Kaare Pehrson med Erling Frogner som varamann.

Norsk-Britisk kulturkommisjon:

Underkomit  for utveksling av arbeidere: Hans Hegg.

Norsk standard for næringsgruppering:

Kjell Holler.

Oppl ringsfondet for praktisk arbeid:

Ragnvald Nygård og Arne Forseth.

Penge- og Bankkomitéen av 1950:

Kjell Holler.

Rådgivende komité for internasjonale sosialpolitiske saker:

Konrad Nordahl og P. Mentsen med Ingvald Haugen og Arne Kr. Meedby som varamenn.

Rådgivende utvalg for engangsskatt på formuesstigning:

Emil Torkildsen med Alfred Ljøner som varamenn.

Rikslønnsutvalget:

Elias Volan med P. Mentsen som varamann.

Sentralrådet for drifts- og produksjonsutvalg ved statens virksomheter:

Egil Halvorsen, Evald Bekkevad, Leif Skau.

Varamenn: Chr. Henriksen, Aage Tømmereek, Johan Henriksen.

Statens Bergverkskomité (Industridepartementet):

P. Mentsen og Ole Beck.

Statens Eksportkredittkommisjon:

Kjell Holler.

Statens Ferieråd:

Jens Berg med Gullborg Nyberg som varamann.

Statens likelønnskomité (Kommunal- og Arbeidsdepartementet):

P. Mentsen, Gullborg Nyberg og Ragna Karlsen.

*Statens Produktivitetsinstitutt:**Medlemmer av rådet:*

Konrad Nordahl, Alf Andersen, Josef Larsson, Egil Ahlsen, Per Borgersen, Fritz W. Hannestad og Alfred Nilsen.

Varamenn: Th. Andresen, Olav Bruvik, Karsten Torkildsen, Kaare Pehrson, Walther Kristiansen, Nils O. Eikevik og Johan Moksnes.

Arbeidsutvalget:

Alf Andersen, Egil Ahlsen og Josef Larsson.

Varamenn: Th. Andresen, Per Borgersen og Alfred Nilsen.

Fagutvalg for håndverk:

Th. Andresen med Fritz W. Hannestad som varamann.

Fagutvalg for industri:

Karsten Torkildsen og Olav Bruvik. Varamenn: Kaare Pehr-
sen og Erling Frogner.

Statens Teknologiske Institutt:

Hans Hegg med Egil Ahlsen som varamann.

*Styret for Kongsberg Våpenfabrikk og Raufoss Ammunisjons-
fabrikk:*

Varamann: Hans Hegg.

Styret for A/S Finnmark og Nord-Troms Fiskeindustri:

Erling Jensen.

Styret for A/S Sydvaranger:

P. Mentsen.

Styret i Utbyggingsfondet for Nord-Norge:

Konrad Nordahl med P. Mentsen som varamann.

Styret for Marinens Hovedverft:

Hans Hegg med Frank Hansen som varamann.

Styret for Norsk Arbeiderpresse A/S:

Konrad Nordahl med P. Mentsen som varamann.

Styret for pensjonstrygden for statens arbeidere:

Albert Karlsen med Gustav Nymark som varamann.

Styret for Statens Feriefond:

Jens Berg med Gullborg Nyberg som varamann.

Styret for Statens Jernverk, Mo i Rana:

Josef Larsson.

Teknisk Forskningskomité:

Anders Mørk.

Tiltaksrådet:

P. Mentsen med Alf Andersen som varamann.

Tiedemann J. L.s Tobaksfabriks stipendiefond:

Konrad Nordahl.

*Utvalg for endringer i Lov om ulykkestrygd for industri-
arbeidere:*

Arne Kr. Meedby.

Utvalg til drøfting av spørsmålet om bedriftene i håndverk og industri har et samlet økonomisk tap på lærlingene (Kirke- og Undervisningsdepartementet):

Thorleif Andresen og Leif Skau. Varamenn: Paul Engstad og Arne Rønning.

Utvalget for offentlig lønnsstatistikk:

Kjell Holler med Aslaug Jullum som varamann.

Utvalget for de tekniske skoler:

Egil Ahlsen og Nils O. Eikevik.

Yrkesopplæringsrådet for håndverk og industri:

Leif Skau med Paul Engstad som varamann.

Bransjerådene.

Bergverkene:

Ole Beck, varamann Chr. Henriksen.

Edv. Laxå, Sulitjelma, varamann Einar Schei, Løkken.

Elektroteknisk industri:

Rolf Olsen, varamann Bj. Klafstad.

Kåre Hansen, varamann Kåre Beckström, Porsgrunn.

Konfeksjonsindustrien:

Witalis Andersen, varamann Gunnar Nilsen.

Julie Gimre, Sandnes, varamann Konrad Hjørnevik, Bergen.

Motorindustrien:

Håkon Thesen, varamann Leif Skau.

William Kjøstelsen, Fredrikstad, varamann Ole A. Westad, Molde.

Papir-, cellulose- og tremasseindustrien:

Edv. Stenklev, varamann Kaare Pehrson.

Viktor Moberg, Halden, varamann William Henriksen, Skien.

Sagbruk og høvlerier:

Emil Reiersen, varamann John Wivegh.

Brede Kristiansen, Skotterud, varamann Sigurd Engen, Brumunddal.

Klaus Kjelsrud, varamann Alfred Ljøner.

Sildolje- og sildemelindustrien:

Wilhelm Mannsverk, Karmøy, varamann Alf Arnesen, Fosnavåg.

Karsten Torkildsen, varamann Sverre Enger.

Skipsbyggingsindustrien:

Josef Larsson, varamann Arthur Arnesen.

Hans Mostad, Fredrikstad, varamann Arthur Andersen, Bergen.

Skotøy- og lærindustrien:

Anton Andresen, varamann William Olsen, Fredrikstad.

Axel Erichsen, varamann Thorleif Gundersen.

Støperiindustrien:

Jahrman Hagen, varamann Per Andersen.

Bjarne Nilsen, Drammen, varamann Karl Svendsen, Oslo.

Teglverksindustrien:

Odin Rönbeck, varamann Eugen Johannessen.

Gottfred Gustavsen, Ø. Aker, varamann Trygve Pettersen, Fredrikstad.

Tekstilindustrien:

Olav Bruvik, varamann Gulbrand Brauer.

Hjalmar Romslo, Ytre Arne, varamann Th. Hetsch, Halden.

Witalis Andersen, varamann Agnes Solheim.

Riksyrikesutvalgene.

Bakere:

J. B. Magnussen, Oslo, varamann Wulf Segall, Oslo.

Olav Jacobsen, Tromsø, varamann Kristian Hodne, Stavanger.

Bil og Karosserier:

Rolf H. Olsen, varamann Lorang Zetlitz.

Einar Åmodt, varamann Odd Hansen, Mjøndalen.

Sigurd Landeskog, Bergen, varamann R. P. Rasmussen, Oslo.

Bokbindere:

Øistein Marthinsen, Oslo, varamann Johan Bøe, Oslo.

Sverre Andersen, Bergen, varamann Otto Abrahamsen, Bergen.

Boktrykkere:

Emil Torkildsen, Oslo, varamann Thorleif Aschim, Gjøvik.

Robert Berg, Bergen, varamann Paul Fredriksen, Oslo.

Buntnakere:

Axel Ronthén, Oslo, varamann Bjørn Isaksen, V. Aker.
 Jørgen Stenseth, Bergen, varamann Trygve Myhrvold, Drammen.

Bøssemakere:

Anton Ulleberg, Sandsvær, varamann Knut Birkeland, Kongsberg.
 Rolf Andersen, Oslo, varamann Kjell Jonassen, Asker.

Bygg- og møbeltapetserere og salmakere:

Oscar Aas, Oslo, varamann Ove Engen, Oslo.
 Frithjof Andersson, Oslo, varamann Kristian Skau, Bergen.
 Ørnulf Eriksen, Oslo, varamann Ludvig Tuggerud, Oslo.

Drakt- og kjolesyersker:

Olaug Besserud, Oslo, varamann Ruth Formo, Oslo.
 Walborg Porten, Bergen, varamann Astrid Takvam, Bergen.

Feiere:

Roald Thyrum, Oslo, varamann Einar Omdahl, Stavanger.
 Ragnar Treseng, Oslo, varamann Ragnar Lundgren, Sandvika.

Fotografer:

Bjørnulf Nygren, Oslo, varamann Odd Østmo, Oslo.
 Kjell Vik, Oslo, varamann Bjørn Felle, Oslo.

Frisører:

Sigurd Danielsen, Oslo, varamann Arne Sørensen, Kristiansand S.
 Jørgen Frønes, Porsgrunn, varamann Gunnar B. Hverven, Oslo.

Garderobefargere og kjemiske renserier:

Anker Nordtvedt, Oslo, varamann Gunnar Gulbrandsen, Oslo.
 Peder Gulliksen, Trondheim, varamann Alf Larsen, Stavanger.

Gullsmeder:

Hugo Lindahl, Oslo, varamann Erik Johnsson, Oslo.
 T. S. Ridar, Oslo, varamann Gunnar Nordhagen, Oslo.

Høvlerier og sagbruk:

John Wivegh, Oslo, varamann Emil Reiersen, Oslo.
 Erling Christensen, Trondheim, varamann Johannes Johannesen, Fredrikstad.

Jernindustrien:

Ivar Lønseth, Drammen, varamann Sverre Teigen, Drammen.
Bjarne Andersen, Kolbotn.

Kirurgiske instrumenter, ortopediske mekanikere og bandagister:

Thorleif Finsrud, Oslo, varamann Ivar Sørensen, Oslo.

Kobber- og Blikkenslagere:

Thorbjørn Kristoffersen, Oslo, varamann Erling Knutsen,
Oppsal.
Rudolf Rode, Oslo, varamann Rolf Pedersen, Drammen.

Kurvmakere:

Godtvald Olsen, Oslo, varamann Elias Rodvang, Oslo.
Edvin Hagen, Oslo, varamann Olaf Finstad, Oslo.

Litografer:

Eivind Nilsen, Oslo, varamann William Andresen, Oslo.
Olaf Mikkelsen, Bergen, varamann Ole Tjensvold, Stavanger.

Malere:

Lage Haugnes, Trondheim, varamann Oscar Skogly, Lille-
hammer.
Hjalmar Fiskvik, Oslo, varamann Harald Skoglund, Oslo.

Matematiske, optiske og nautiske instrumenter:

Gustav Reistad, Oslo, varamann Gunnar Andersen, Oslo.
Elmer K. Fåberg, Oslo, varamann Harry E. Andresen, Oslo.

Modister:

Gunnar Nilsen, Oslo, varamann Else Svemyr, Oslo.

Murere:

Thorleif Andresen, Oslo, varamann Lorang Kristiansen, Oslo.
Arne Langeland, Bergen, varamann Einar Brix, Sandefjord.

Paraplymakere:

Ivar Johansson, Oslo, varamann Ruth Næss, Oslo.
Marie Jørgensen, Oslo, varamann Otto Ihlen, Oslo.

Pølsemakere og slaktere:

Karl Bråthen, Oslo, varamann Henning Dahl, Oslo.
Heine Lütcherath, Oslo, varamann Alf Gondrosen, Oslo.
Eivind Olstad, Hamar, varamann Rolf Opsahl, Grorud.

Radiomontører:

Ragnar Kragstad, Oslo, varamann Kjell Abrahamsen, Oslo.
Erling Johansen, Oslo, varamann Egil Kyrre Berg, Bekkestua.
Arne Wiulsrød, Oslo, varamann Jørgen Strømstad, Oslo.

Reprodusører:

Karsten Vogler, Oslo, varamann Kåre Johansen, Bergen.
Reidar Olsen, Trondheim, varamann Arne Larsen, Stavanger.

Rørleggere og isolatører:

Arne Rønning, Oslo, varamann Otto Karstensen, Oslo.
Georg Olsen, Stavanger, varamann Kåre Berthelsen, Kristiansand S.
Kåre Blystad, Oslo, varamann Håkon Assjer, Oslo.

Salmakere:

Victor Larsen, Drammen, varamann Frithjof Gundersen, Drammen.
August Jørgensen, Horten, varamann Torvald Antonsen, Horten.

Skreddere:

Gunnar Nilsen, Oslo, varamann Arne Dokken, Oslo.
Nils Sundseth, Trondheim, varamann Egil Syljeseth, Kristiansand S.

Smeder:

Tormod Hegdal, Trondheim, varamann Ferdinand Ferdinandsen, Stavanger.
Alfred Aas, Oslo, varamann Håkon Kristoffersen, Fredrikstad.

Snekkere:

Kristian Nilsen, Oslo, varamann Birger Gaustad, Oslo.
Paul Kjellerup, Oslo, varamann Rolf Thoresen, Oslo.
Harry Berg, Oslo, varamann Rolf Johnsen, Strømmen.

Stein-, jord- og sementarbeidere:

Eugen Johannessen, Oslo, varamann Andreas Søvik, Oslo.
Terje Rislå, Kristiansand S., varamann Bjarne Berg, Trondheim.

Steinhoggere:

Waldemar Blom, Grorud, varamann Hans Hansen, Drammen.
Einar Olausen Minge, Greåker, varamann Evald Eklund, Fredrikstad.

Tannteknikere:

Aage Knag, Oslo, varamann Arne Pedersen, Oslo.
Ole Bakke, Bergen, varamann Kjeld Warberg, Bergen.

Tekstilindustrien:

Hjalmar Nilsen, Sandnes, varamann Gunnar Haugland, Ytre Arna.

Gulbrand Brauer, Oslo, varamann Martin Kristiansen, Oslo.
Arthur Hebsøe, Strinda, varamann Harry Rød, Bergen.
Bernhard Kalland, Garnes, varamann Ellen Kristoffersen, Oppegård.

Tømrere:

John Øien, Oslo, varamann Eilert Lorentzen, Oslo.
B. Grimstad, Bergen, varamann M. Helgevold, Stavanger.

Urmakere:

Kjell Dyrud, Bekkestua, varamann Arne Johnsen, Oslo.
Knut Johannesen, Bergen, varamann Rudolf Næss, Bergen.

Utdrag av beretningene for samorganisasjonene.*Akershus faglige Samorganisasjon.*

Ved årets begynnelse var tilsluttet 296 foreninger med et samlet medlemstall av 18 400 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 301 foreninger og det samlede medlemstall var 19 200.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende:

Hvalstad Skog- og Landarb.for. — Fornebu Flymekanikerforening. — Nannestad Bygningsarb.for. — Zobra Plastickarb.for. — Vestby Elektrikerforening.

Disse har et samlet medlemstall av ca. 550 medlemmer. I året er ingen forening uttrådt.

Av styremøter har i årets løp vært holt 9, distriktsmøter 1.

Agitasjonen har stort sett vært drevet som de foregående år.

Opplysningsarbeidet: Sammen med de øvrige arbeiderorganisasjoner i fylket har det vært arrangert 16 lørdags- og søndagskurser. Videre er der arrangert TWI-kurser med 70 deltakere.

Samorg. formann har hatt ca. 40 reisedage og nestformannen, Ivar Sørensen har hatt ca. 20 reisedage.

Alminnelige merknader: Formannen, nestformannen og forretningsutvalgets medlemmer har deltatt i en rekke faglige og politiske møter og konferanser.

Aust-Agder faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 151 foreninger med et samlet medlemstall av 7764 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 146 foreninger, og det samlede medlemstall var 7489.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende:

Landsforening for Forsvarspersonell av NTL — avd. Tromøy — Norsk Tjenestemannslag. Lillesand Skotøyarbeiderforening — Norsk Skotøyarbeiderforbund.

Disse har et samlet medlemstall av 38. I året er uttrådt følgende foreninger:

Nelaug anleggsarbeiderforening. Dynjanfossens anleggsarbeiderforening — Norsk Arbeidsmannsforbund — Arbeidet opphørt. Bøylefoss anleggsarbeiderforening — Norsk Arbeidsmannsforbund — Arbeidet opphørt. Evis Platearbeiderforening — Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. Medlemmene (4) overført til Songe Sagbruksarbeiderforening. Grimstad elektrikerfor., medlemmene overført til Arendal Elektromontørers Forening. Risør elektrikerfor. — gruppe direkte tilsluttet forbundet. Tvedestrand rute- og lastebilsjåførforening — medlemmene overført til Aust-Agder Rutebilsjåførforening.

Av styremøter har i årets løp vært avholdt 9, representantskapsmøter 1, medlemsmøter 37, agitasjonsmøter 17.

Forhandlinger og konflikter:

Mekling for bilrutene i Tvedestrand og Risør.

Nye tariffer:

Egra Helseheim — Norsk Kommuneforbund.
Norsk Kunstvevgarn, Eide — Norsk Tekstilarbeiderforbund.
Risør og Opland Automobilselskap — Norsk Transportarb.forbund.
Fevikruta — » —»

Reviderte tariffer:

Tvedestrand Dampskibsselskap — » —»
Tvedestrand Bilruiter A/S — » —»
Lillesand—Flaksvatnbanen (sjåføyrene) — Norsk Jernbaneforbund.
Rønnes konfeksjonsfabrikk — Arendal Dampvaskeri og Kjemisk Renseri.

Forhandlinger om tariffvister:

Møte Flosta (Arendal og Omegn Vegarbeiderforening) i anledning tvist om akkord.

Opplysningsarbeidet:

Kurs Lillesand med emne «Praktisk Organisasjonsarbeid».
Regnskapskurs i Arendal.

Antall reisedager:

58.

Bergen og Fylkenes faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 467 foreninger med et samlet medlemstall av ca. 57 000 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 471 foreninger og det samlede medlemstall var ca. 57 500.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende:

Arbeidsmannsforbundet.

Bjoldal Vegarbeiderforening. — Borgund Vegarbeiderforening. — Lærdal Anleggsarbeiderforening. — Vik og Omegn Arbeidsmannsforbund. — Vossestrand Veiarbeiderforening. — Øen Vegarbeiderlag.

Bekledningsarbeiderforbundet.

Selje Bekledningsarbeiderforening. Reorganisert.

Bygningsindustriarbeiderforbundet.

Kvam Bygningsarbeiderlag.

Elektriker og Kraftstasjonsforbundet.

Avd. 134 av NEKF Florø Elektrikerforening. — L/L Gulen Kraftlag, Sogn. Organisering av linjeform.

Handels- og Kontorfunksjonærers forbund.

Salhus Handels- og Kontorfunksjonærers forening.

Jern- og Metallarbeiderforbundet.

Flatøy klubb av NJMF. — Leirvik klubb av NJMF. — Sogndal klubb av NJMF.

Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Bjølfvossen (Chr. Dahl pr. Mosterhamn), arbeiderne tilsluttet Moster Arbeiderforening. — Bergen Dampvaskeri, reorganisert. — Kjemisk Fabrikk «Fønix», reorganisert

Kjøttindustriarbeiderforbundet.

Odda Kjøttindustriarbeiderforening.

Kommuneforbundet.

Bremnes komm. forening. — Stryn komm. forening, (gruppe).

Norsk Jernbaneforbund.

NSB Elektrifiseringsarbeidernes forening avd. 243.

NNN's forbund.

Sogndal Meieri — Meieri og kontor.

Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer.

Avd. 81 av Norsk Forb. for Arbeidsledere og Tekn. funksjonærer. — Sogn og Fjordane Vegoppsynsmenns forening.

Stenindustriarbeiderforbundet.

Nygård Stenarbeiderforening.

Transportarbeiderforbundet.

Eidfjord Transportarbeiderforening.

Treindustriarbeiderforbundet.

Seim Snekkerforening.

Urmakersvennenes forbund.

Urmakersvennenes forening.

Disse har et samlet medlemstall av ca. 500. I året er uttrådt følgende foreninger:

Eitheim—Flesje Vegarbeiderforening. — Holmane Havnearbeider-

forening. Arbeidets opphør. — Tysnes Arbeidsmannsforening. — Florø Bekledningsarbeiderforening. — Konfeksjonsarbeidernes forening, Stend, tilsluttet Bekledningsarbeidernes forening, Bergen. — Skreddersvennenes fagforening, Ytre Arna. — Eidfjord Bygg- og Sementarbeiderforening, Eidfjord. — Alvik Bygningsarbeiderforening, Alvik. Overført Kvam Bygn.arb.forening. — Kysnes klubb av NJMF. — Smedenes fagforening, gått inn i Jernskibsbyggernes fagforening. — Stryn klubb av NJMF. — Kvam komm. Forening, gått inn i Bergensforeningen. — Gruppe 253 Naustdal Næringsmiddelarbeidergruppe. — Misje Hermetikkararbeiderforening. — Nordhordland Sjøførlag, overført til Bergens Transportarbeiderforening. — Røldal gruppe av Norsk Transportarbeiderforbund. — Florø Møbelsnekkerlag. Bedriften nedlagt. — Jondal gruppe av møbelsnekkere. — Vik Trearbeiderlag, nedlagt grunnet bedriftens opphør.

Av styremøter har i årets løp vært avholdt 10, representantskapsmøter 1, medlemsmøter 7 og en rekke agitasjonsmøter.

Forretningsutvalget har i året hatt 10 møter, 1 kombinert fellesmøte med fagforeningsstyrene og representantskapets representanter i Bergen, 3 felles fagforeningsmøter, 1 fellesmøte av fagforeningenes representanter i opplysningsvirksomheten, 1 ordinært representantskapsmøte samt fellesmøte for fagforeningenes representanter i svenneprøvenemndene, i alt 17 møter, og fellesmøte med fagforeningenes representanter i yrkesutvalgene.

Grunnet brannkatastrofen, er det ikke mulig å gi oversikt over motatte og avsendte skriv, rundskriv og telegrammer, idet brevjournalen brente. Heller ikke kan tas med det arbeid som er utført av forskjellig art for det tidsrom som ligger foran brann dagen 19. mai, idet rapporter og noen protokoller er brent.

Tariffarbeidet.

Nye tariffavtaler er opprettet ved:

Stryn komm. Elektr.verk, 20. januar. Opprettelse av overenskomst. — Giertsen & Co. A/S, notbøteri, Ågotnes. Opprettelse av overenskomst. — Spurkeland Møbelfabrikk A/S, Seim. Overenskomst. — Hotell Terminus. Overf. av arbeidsleder til NATFF. — Firda Billag. Overf. av arbeidsleder til NATFF.

Revisjon av tariffavtaler:

Bergens Trygdekasse's nybygg. Regulering av lønn etter flytting, for renholdsbetjeningen. — Giertsen & Co. A/S, Ågotnes. Vedr. forbedring av særavtalen, godkjent av forbundet. — Vaksdal Mølle. Revisjon av avtale vedr. rengjøringsbetj. — Kobbevågen Fabrikker, Bøvågen. Vedr. igangsettelse av ny produksjon. — Stein, Jord og Sementarbeidernes forening. Tariffavtale for rengjøringsbetjeningen — C. A. Gundersen A/S, Dampskibs.sk. Revisjon tariffavtale vaktmesteren. — Giertsen & Co. A/S, Ågotnes. Tilleggsprotokoll i anledning lønnsrevisjon. — Bergens Ynglingeforening. Revisjon av tariffavtalen for vaktmesteren. — Bergens Kreditbank A/S. Revisjon av tariffavtalen for vaktmesteren. — Bergens Børs. Revisjon av tariffavtalen for vaktmesteren. — Bergens

Håndverk og Industriforenings Aldershjem. Revisjon av tariffavtalen for vaktmesteren. — Florø Arbeidsmannsforening. Revisjon av overenskomst for kirketjeneren i Florø. — A/S Sævareid Handelslag. Lands-

overenskomsten for bakerfaget. — Soknerådet for Kinn og Florø komm. Revisjon av lønn for kirketjeneren. — Hardanger Sundhordlandske D/S, Bergenske Dampskibsselskap, Nordenfjeldske Dampskibsselsk., Stavangerske Dampskibsselskap, Sandnes Dampskibsselskap. Norsk Arbeidsgiverforening. Revisjon av overenskomst: rengjøringskvinner, vaktmesteren, mannlige vaskere. — Hardanger Sunnhordlandske D/S, Bergenske Dampskibsselskaps tekn. avdeling. Særordning for helligdagsbetaling for rengj. og vakter ombord i skip. — Evebøfoss Trikotasjefabrikk. Trikotasjetariffen.

Forhandling om tariffvister. o. l.:

Birkelunds Trikotasjefabrikk, Salhus. Oppsigelsestvist. — Vegkontoret for Sogn og Fjordane vedr. veganlegget Aspenes—Dyrstad. Tvist vedr. utbet. av timelønnet arbeid. — Lindås Kommune, Arbeidsmannsforb. Tvist vedr. slusevokteren i Spjøtøy, overenskomsten. — Framfjord Talmill, 11. januar. Akkordevtvist, sanitære forhold. — Nordisk Hattefabrikk, Bergen. Tvist vedr. arbeidstidens inndeling. — Laksevåg Verk. Laksevåg. Tvist vedr. oppsigelse av delvis arbeidsføre. (Korresp. med AFL). — Paul Kåresen, Bergen. Tvist vedr. utbet. av lønn for en lærling under sykefravær. LO's juridiske kontor meddeler at lærlingen skal ha full lønn under sykdom. — Manger kjemiske Fabrikker, Manger. Tvist om skiftavtale. — Bergens Skofabrikk, Bergen. Tvist vedr. forståelse av forhandl. forslaget ved tariffforhandlingene, herunder de individuelle tillegg. — A/S Sildefiskernes fabrikk. Tvist ved akkordordning. — Framfjord Talmill, Framfjord. Vedr. produksjonspremieordningen og støvplagen. — Th. Kleivdal Lærfabrikk, Bergen. Lønns- og tvist i forbindelse med den nye tariffavtale. — Rustfritt Staal A/S, Bergen. Oppsigelsestvist. — Stoltz Røthing & Co. A/S. Tvist om lønn for dumptorkjører. — A/S Stord, Stord. Vedr. oppsigelse av arbeidere. — Flesland flyplass, Flesland. Vedr. oppsigelse av arbeidere. — Flo Kurvmøbelfabrikk, Bergen. Vedr. lønn for 1. mai. — Johs. E. Johannesens Porteføljefabrikk. Vedr. oppsigelse av tillitsmannen. — Hardanger—Haugastøl Billag. Tvist vedr. frikort til utvidet kjøring. — Hordaland Vegvesen. Tvist om regelmessig utbet. av lønn og tvist om formannslønn under sykdom grunnet skade på arb.plassen. — Arna Forbruksforening, Ytre Arna. Oppsigelsestvist (butikkfunksjonærer). — L. W. Tornøe's bokbinderi. Oppsigelsestvist. — Førde Samyrkelag. Vedr. helligdagsgodtgjørelse. — A/S Faannesens Drev og Stryfabrikk, Erdal. Lønns- og tvist. — Finnås Arbeidsmannsforening og Finnås Elektrisitetsforsyning. Tvist om marsjpenge.

Opplysningsvirksomheten i samarbeid med Arbeidernes Opplysningsforbunds vestlandskontor og forbundene:

Flerdages kurs:

Rapport over forelesninger à 2 timer ved Arb.kveldskole. 10 delt. 5 kvelder à 2 timer. A. Kristiansen: Organisasjonskunnskap.

10 delt. 5 kvelder à 2 timer. A. Kristiansen: Norsk Sosialpolitikk.

4 kvelders kurs i samarbeid med Norsk Folkehjelp. *Emne:*

1. Maser vi oss helseløse. 1. kveld ved Prof. Rud.
2. Om overømfintlighet, allergi, 2. kveld ved Prof. Rokstad.
3. Er høyt blodtrykk en sykdom, 3. kveld ved reservelege S. Umerfelt.
4. Helse og sikkerhet i hjem og på arbeidsplass, 4. kveld ved dr. Schnittler.

Lørdags- og søndagskurs på Sjøtteland om faglig/politiske spørsmål, 9 og 10. oktober.

FN Sambandets 2 dages kurs på Lindås fylkesrealskole, 27. og 28. november ved herr Schoder, herr Bjarne Gran og herr Einar Sandvik om: De økonomiske underutviklede land.

Norsk Produktivitetsinstitutt, møte i Norsk Arbeidsgiverforening. Foredrag om «personalforhold».

Skandinavisk konferanse for påleggerske i typograffaget. 2 dages møte. B. Berntsen: «Likelønnskravet».

NKL, AOF, Bergen Samvirkelag og Samorganisasjonen. 2 dages kurs. Alfred Wold: «Kooperasjonens idégrunnlag og arbeiderbevegelsens». Knut Fjæstad: «Kooperasjonens idéer i praksis». B. Berntsen: «Rundbordkonferanse».

Bergens Bekleddingsarb. forening, Studieutvalget. Møte om produksjonsutvalg. Innleder: A. Kristiansen.

Faglig kvinnekurs på Hardanger Folkehøgskole. 4.—10. juli. Gullborg Nyberg: Praktisk org.arbeid. Thorleif Andresen: Korte trekk fra fagorganisasjonens historie og oppbygging. Magister Sol Seim: Psykologi på arbeidsplassen og i arbeidslivet. Berge Ellingsen: Opplysningsarbeidet. Gullborg Nyberg: Kvinner i samfunnslivet.

2 dages kurs på Leirvik, 26 delt. A. Kristiansen og B. Berntsen: «Fagforeningskunnskap».

Kurs i Førde, arrangert av Norsk Folkehjelp og Samorganisasjonen. 1. Arbeidervernloven og Arbeidstilsynets oppg. 2. Yrkeshygieniske problemer. 3. praktisk helsearbeide på arbeidsplassen. 4. Orientering om Norsk Folkehjelp's oppgaver.

Administrative Forskningsfond, studiekurs på Solstrand. Sekretær Alf Andersen og Ansgar Kristiansen: Fagorganisasjonens organisasjonsform.

Oversikt over studiearbeidet:

Bergen:

Start.	Organisasjonens navn.	Delt.	Emne.	Form.:
Jan.	N. Folkehjelp Bg. lag ..	15	Spebarnstell	St.r.
»	—>—	15	—>—	»
»	—>—	15	—>—	»
»	—>—	17	—>—	»
20/1	—>—	16	—>—	»
3/2	Sentrum Kv.lag	8	Organisasjonskunnskap	»
5/2	Arb. Opplysningskomité	18	På talerstolen	Kv.sk.
8/2	—>—	10	Engelsk	»
9/2	—>—	10	Engelsk	»
9/2	—>—	10	Lampeskjermkurs	»
12/2	—>—	10	Lampeskjermkurs	»
13/2	—>—	10	Lampeskjermkurs	»
17/2	N. Folkehjelp Bg.lag ...	18	Spebarnstell	St.r.
22/2	Arb. Opplysningskomité	22	Gitarkurs	Kv.sk.
23/2	—>—	23	Gitarkurs	»
23/2	—>—	13	På talerstolen	»
26/2	—>—	21	Gitarkurs	»
26/2	—>—	19	Engelsk	»

Start.	Organisasjonens navn.	Delt.	Emne.	Form.:
27/2	Arb. Opplysningskomité	19	Engelsk	Kv.sk.
27/2	—>—	19	Gitarkurs	>
11/3	—>—	21	Mandolinkurs	>
21/9	Bergen lag av N. Folkehj.	11	Spebarnstell	St.r.
21/9	—>—	28	Førstehjelp	>
29/9	—>—	13	Spebarnstell	>
5/10	—>—	21	Førstehjelp	>
16/10	Bg. og Hordal. D/lag av AUF	18	Studiearbeidet	H.kurs
22/10	Arstad Kvinnelag	9	Vi kjøper mat	B.R.
1/11	Bergen AUL	7	Samtalelag	Sam.
5/11	Sentrum Kvinnelag	20	Vi kjøper mat	B.R.
8/11	Bg.lag av Norsk Folkehj.	20	Spebarnstell	St.r.
10/11	—>—	13	Spebarnstell	>
4/12	Distriktsstudienemnda ..	70	Kooperasjonen	H.kurs

Fagforeninger.

16/1	Avd. 13. NTTF	13	Organisasjonskunnskap	FB
18/1	NJ & MF Studieråd Bg.	7	Samfunnslære	>
18/1	—>—	9	Lønns og arb.vkr.	>
18/1	—>—	5	N. Brevskr.	>
18/1	—>—	14	Fagforeningskunnskap	>
22/1	Bekledningsarb.forb. ...	8	Organisasjonskunnskap	>
22/1	—>—	6	Arbeidsstudier	>
22/1	—>—	5	På talerstolen	>
16/2	Elektromontørenes For. ...	7	Fagforeningskunnskap	St.r.
5/3	Bekledningsarb. for. ...	54	Org. spørsmål	H.kurs
25/7	Skotøyarb. For.	5	Fagf.kunnskap	St.r.
30/9	Jern og Mets Studieutv.	6	Komm. kunnskap	FB
30/9	Avd. 13. N. Telegr. og tlf.	10	På talerstolen	>
2/10	Bergen Handel og Kontor	36	Tillitsm.kurs	H.kurs
11/10	Jern og Mets studieråd ..	5	Grunnkurs i norsk	FB
18/10	Bergen Losse og Laste ..	20	Fagforeningskunnskap	St.r.
20/10	Renovasjonsarb. for.	12	Arbeidstvistlov.	>
2/11	Lok. pers. Bergen	7	Fagforeningskunnskap	FB
10/11	Bergen Vaktmesterfor. ...	6	Samtalelag	Sam.
12/11	Mursvennes fagfor. ...	5	Fagforeningskunnskap	St.r.
13/11	Bergen Bekle.arb.for. ...	19	Faglige spørsmål	H.kurs
20/11	Bergen distr.org. NJF ...	30	Faglige spørsmål	>
24/11	Bergen Beklarb. for. ...	7	Organisasjonskunnskap	FB

Møter i fagforeningene i Bergen.

Kretsmøte. Bergen Samvirkelag, Sandviken, 9. mars, ca. 100 delt. B. Berntsen: Hva er kooperasjonen?

Kretsmøte. Nordnes—Kalfaret, 10. mars, ca. 80 delt. B. Berntsen: Hva er kooperasjonen?

Kretsmøte. Nygård—Gyldenpris, 11. mars, ca. 35 delt. B. Berntsen: Hva er kooperasjonen?

Kjemisk Arbeiderforening. Gruppemøte for arbeiderne ved A/S Anders Kjøde, Breiviken. A. Kristiansen: Innledet om akkorder og akkord-systemer.

Felles fagforeningsstyremøte, 2. mars. Herr Lampe Olsen: Lærlinge-
loven for håndverk. B. Berntsen: Prøvenemnda og dens sammensetning.
Fellesmøte av forretningsutvalget og Bergensrepresentantene, 30.
mars. Vedr. 1. mai-feiringen.

Felles fagforeningsstyremøte, 18. mai. Alf Andersen: Redegjørelse for
det generelle forslag til tariffavtale.

Møte med fagforeningenes representanter i yrkesutvalgene, 28. de-
sember. Herr Lampe Olsen: Orientering om arbeidet i yrkesutvalgene.

Hordaland fylke.

Start.	Organisasjonens navn.	Delt.	Emne.	Form.:
11/1	Eidfjord Arbeiderlag ..	5	Praktisk lagsarbeid	FB
20/1	Vangen Arbeiderlag	9	Psykologi	St.r.
24/2	Vangen Arbeiderlag	9	Marcus Thrane	»
24/3	Vaksdal AUL	5	Tillitsmannen	St.
12/6	Norsk Folkehjelp	20	Studielederkurs	H.kurs
23/10	Laksevåg Ar.kv.lag	15	Samtalelag	Sam.
3/11	Nesttun Arb.kv.lag	5	Vi kjøper mat	BR
15/11	Voss Arb.kvinnelag	15	—	»
16/11	Vangen Arbeiderlag	7	Arb.kl. i norsk historie	St.r.

Fagforeninger.

8/1	Voss Lok. Pers.for.	6	Organisasjonskunnskap	FB
14/1	Fana fagl. Utvalg	20	Engelsk	Kv.sk.
23/1	Dale Tekstilarb.for.	5	Spinning	FB
23/1	Dale Tekstilarb.for.	10	Rasjonalisering	»
28/1	Fana fagl. Utvalg	18	Engelsk	Kv.sk.
29/1	Arna Møbelarbeiderlag	7	På talerstolen	FB
30/1	Sunde Jern & Met.for. ..	5	Fagforeningskunnskap	»
11/2	Stord Jern & Met.for. ...	5	—	»
16/2	Voss Tekstilarbeiderfor...	14	Organisasjonskunnskap	»
27/2	Dale Tekstilarb.for.	30	Organisasjonsspørsmål	H.kurs
8/3	Dale Tekstilarb.for.	5	Amatørteater	FB
10/3	Murarbeidernes for.	5	Fagforeningskunnskap	St.r.
4/10	Voss Tekstilarb.for.	9	Spinning	FB
7/10	Dale Tekstilarb.for.	9	Arbeidsstudier	»
9/10	Laksevåg komm. tj.m.for.	5	Grunnkurs i norsk	»
9/10	Hop Tekstilarbeiderfor. ..	8	Trikotasje	»
14/10	Dale Tekstilarb.for.	6	Psykologi	»
14/10	Stord Jern- & Met.	6	Utmålingslære	»
15/10	Dale Tekstilarb.for.	25	Studiearbeidet	H.kurs
20/10	Dale Tekstilarb.for.	7	Engelsk	FB
25/10	Dale Tekstilarb.for.	10	Organisasjonskunnskap	St.r.
13/11	Stord faglige Utvalg	26	Faglige spørsmål	H.kurs
15/11	Odda Kjem. Arb.for.	5	Fagforeningskunnskap	St.r.
17/11	Elektropers. Dale i Br. ..	7	Psykologi	FB
17/11	Elektropers. Dale i Br. ..	5	Grunnkurs i norsk	»
3/12	Stord komm. forening ..	9	På talerstolen	»
6/12	Voss faglige Utvalg	12	Fagforeningskunnskap	»
16/12	Valen sjukehuspers.for...	11	På talerstolen	»

Møter i fagforeninger i Hordaland.

Bergen og Omegn Arb.m.forening, ca. 100 delt. Ang. krav om fjerning av skytebas.

Trengereid Tekstilarbeiderforening, årsmøte 23. januar. A. Kristiansen: redegjør om aktuelle spørsmål i den økonom. politikk.

Arbeiderne ved Chr. Dahl Kalkstenbrudd, Mosterhamn. Organisering.

Arb. ved Kongshavn Limfabrikk A/S, Alvøen. Konf. ved driftsstans.

Os faglige utvalg og Os Arbeiderparti, 20. mars, ca. 140 delt. B. Berntsen: lønnstakerne og husmødrenes oppgaver i den økonom. utvikling i dag.

Fana faglige utvalg Felles fagforeningsstyremøte, 40 delt. BB. og AK: De fagl. og økonom. problemer.

Os faglige utvalg, 10 delt. I anledn. organisering av arbeid. lederne og tekn. funksj. i tilslutning til Arbeidslederforb.

Arb. ved Flesland Flyplass. Utbetaling av sykelønn.

Arbeiderskene ved Magnus & Co. Vedr. org.forholdet.

Veganlegget Bøvågen. Ang. uregelmessig utbet. av lønn.

Stord faglige utvalg og Samorganisasjonen- festmøte med film og bevertning og gratis utlodning fra NKL's varer, 200 delt. B. Berntsen. Kooperasjonens idé og lønnstakerne.

Dale Handelsforening (kooperativt møte med film og bevertning). 300 delt. B. Berntsen: Kooperasjonens idé og lønnstakerne.

Arb. ved Bjørkum Talc mølle, Porsmyr, 2. juli. Redegjørelse om tariffavtalen.

Stord Fabrikkarbeiderforening, 2.august. Ang. oppsigelse av arbeidere ved A/S Stord Sildoljefabrikk.

Styret i Stord Fabrikkarb.for., 24. august. Ang. oppsigelse av arbeidere ved A/S Stord Sildoljefabrikk.

Flesland Flyplass, 17. og 19. september. Møte med styret og tillitsmannsutvalget ang. oppsigelse av tillitsmann.

Arbeiderne ved Spurkeland Møbelfabrikk, Seim, 29. september. Organisering.

Sæbø Korkskjærerlag, Sæbøvågen. Møte med arbeiderne ang. oppsigelse av formann.

Arbeiderne ved Bruvik Snekkeri- og Trelastutsalg, Indre Arna. Organisasjonsmøte med film.

Os faglige utvalg. Krav om overføring av medlemmer.

Flesland Flyplass, 20. desember. Redegjørelse om skiftordning.

Veiarbeidernes fellesstyre i Hordaland. Reorganisert.

Studiearbeidet.

<i>Sogn og Fjordane.</i>	<i>Delt.</i>	<i>Emne.</i>	<i>Form.:</i>
11/1 Ø. Årdal AUL	7	Våre Pol. partier	FB
15/2 Eivindvik Arb.lag	8	Samfunnslære	»
28/9 Høyanger Arbeiderkv.lag	12	Vi kjøper mat	BR
9/10 Svelgen AUL	6	Amatørteater	FB
26/10 Vadheim Arb.p. kv.gr. . .	8	Vi kjøper mat	BR
19/11 Førde Arbeiderkv.gr. . . .	4	Vi kjøper mat	»
19/11 Opplysn. kom. Ø. Årdal	10	Samfunnslære	FB
4/12 Øvre Årdal AUL	10	Ungdom og Fagbev.	

Fagforeninger.

Start.	Organisasjonens navn.	Delt.	Emne.	Form.
27/1	Årdal Jern & Met.For.	6	Engelsk	FB
2/2	Årdal Handel og Kontor	8	Butikkarbeide	»
6/2	Høyanger Kjem. Arb.for.	5	Fagforeningskunnskap	St.r.
8/2	Årdal Handel og Kontor	8	Butikkarbeide	FB
8/3	Svelgen Jern og Met.for.	7	Fagforeningskunnskap	»
18/9	Vestafj. krins av TMLF	16	Tillitsm.kurs	H.kurs
25/9	Hand. og Kont. avd. S&F	32	Tillitsm.kurs	»
27/11	Svelgen Jern og Met.for.	5	Rasjonalisering	FB
23/12	Årdal Kjem. Arb.for. ..	6	Arbeidsstudier	»
23/12	Årdal Kjem. Arb.for. ..	5	Arbeidsstudier	»

Møter i fagforeninger i Sogn og Fjordane.

Vegarbeiderne i Sørbøvåg. Organisering til ny foren. Øen Vegarbeiderlag.

Møte, Stryn komm. Elektr.verk. Ang. opprettelse av overenskomst, linjearbeidere.

Florø, innkalt av elektrikerne og slakterne. Ang. drøftelse for organisering av disse grupper.

Framfjord Talcmill. Gjennomføring av ansiennitetsordning og akkordgrunnlag for folkene i møllen.

Fagforeningsstyrene i Florø. Ang. opprettelse av Samvirkelag i Florø.

Arbeiderne ved Sogndal Meieri. Ang. avtalen for kontordame, lønnsfastsettelse for sjåføren.

Faglig utvalg, Øvre Årdal, 7. mai. Bernh. Berntsen: «Orientering om faglige spørsmål».

Møte med Øvre og Nedre Årdal faglige utvalg, 8. mai. Bernh. Berntsen: «Den nye Arbeidervernlov».

Medlemmer, 9. mai Bernh. Berntsen: «Kooperativt møte».

Årdalstangen, 10. mai. Bernh. Berntsen: «Kooperativt møte».

Anleggsarbeiderne i Lærdal, 28. juni og 8. og 9 juli. Organisasjonsmøte.

Anleggsarbeiderne i Lærdal, 29. oktober. Organisering av arbeiderne.

Arbeiderne ved Selje Skjortefabr., 18. november. Reorganis. av for.

Stryn Trearbeiderlag, 23. november. Organisasjonsmøte.

Stryn Klubb av NJMF. Organisasjonsmøte.

Innvik Tekstilarbeiderforening. Organisasjonsmøte.

Utvik Klubb av NJMF. Organisasjonsmøte.

Evebøfoss Trikotasjearb.foren. Redegjørelse for ny tariffavtale.

Arbeiderne, Førde Samyrkelag. Organisasjonsmøte.

Oversikt over TWI-kursene i Bergen og fylkene 1954.

Bergen:

Samarbeidsforhold	3 kurs	30 deltakere
Arbeidsinstruksjon	2 »	20 »
Forenkling av arbeidsmetoder	2 »	21 »
Praktisk produksjonsutv.arb.	3 »	28 »
Oppfriskningskurs	5 »	36 »
Møte- og diskusjonsledelse	3 »	23 »
Bedriftsregnskap	2 »	16 »

Tilsammen 20 kurs - 147 deltakere.

Hordaland:

Kurs er holdt på følgende steder:

Laksevåg, Voss, Dale i Bruvik og Florvåg.

Samarbeidsforhold	6 kurs	68 deltakere
Arbeidsinstruksjon	6 »	51 »
Forenkling av arbeidsmetoder	4 »	35 »
Praktisk produksjonsutv.arb.	2 »	20 »
Oppfriskningskurs	3 »	27 »
Møte- og diskusjonsledelse	2 »	15 »
Bedriftsregnskap	2 »	14 »

Tilsammen 25 kurs   230 deltakere.

Sogn og Fjordane:

Kurs er holdt på følgende steder:

Svelgen, Høyanger, Ardalstangen og Øvre Ardal.

Samarbeidsforhold	4 kurs	33 deltakere
Arbeidsinstruksjon	3 »	22 »
Forenkling av arbeidsmetoder	2 »	13 »
Praktisk produksjonsutv.arb.	2 »	15 »
Oppfriskningskurs	3 »	27 »
Møte- og diskusjonsledelse	3 »	20 »
Bedriftsregnskap	2 »	12 »

Tilsammen 19 kurs   142 deltakere.

Det må sies å ha vært stor interesse for kursene, noe som også framgår av framsmøte som har vært gjennomsnittlig 98 prosent for samtlige kurs.

Kursene har stort sett vært holdt i arbeidstiden, og de fleste deltakere har fått dekket sin tapte arbeidsfortjeneste utenom Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Grunnet brannulykken kan bare meddeles at tillitsmennene siste halvår har hatt 98 reisedager. Følgende steder har vært besøkt, enkelte steder flere ganger:

Alvik, Os, Agotnes, Nesttun, Stord, Stend, Horsøy, Dale i Bruvik, Bøvågen, Tynsnes, Sævareid, Trengereid, Mosterhamn, Ytre Arna, Tokagelet, Porsmyr, Sæbøvåg, Flesland, Seim, I. Arna, Norheimsund, Øystese, Ulvik, Ardal, Florø, Lærdal, Førde, Selje, Måløy, Nordfjordeid, Stryn, Innvik, Utvik, Sandane, Sørbøvåg, Framfjord. Sogndal, Svelgen.

Alminnelige merknader:

Arbeidskraftsituasjonen viser økt beskjeftigelse i Bergen, Hordaland og Sogn og Fjordane, og er det høyeste antall beskjeftigede hittil. Den periodevis ledighet har, som vanlig, særlig omfattet ufaglærte, transportarbeidere og for Hordalands vedkommende, også innen hermetikkindustrien, men arbeidsledigheten har vært betydelig lavere enn foregående år.

Stigningen i antall organiserte medlemmer er særlig innen anleggsvirksomheten.

Buskerud faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 339 foreninger med et samlet medlemstall av 33 104 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 340 foreninger, og det samlede medlemstall var ca. 33 150.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende:

Norsk Jern og Metall: A/S Tubeteknikk gruppe, tilsluttet den stedlige avd. — Norsk Skog og Land: Garthus Skog- og Landarb.forening, Amot Skog- og Landarb.forening. — Norsk Hotell og Restaurant: Betjeningen ved Melkebaren, Drammen, som gruppe til forbundets stedlige avd. — Norsk Forbund for Arb.ledere og Tekniske Funksjonærer, Mjøndalen Gummivarefabrikk. Gruppe i tilslutning til forbundets stedlige avd.

Disse har et samlet medlemstall av 46. I året er uttrådt følgende foreninger: Norsk Bekledningsarbeiderforbund. Filtvedt Bekledningsarb.-forening. Nedlagt på grunn av bedriftens opphør.

Av styremøter har i årets løp vært holdt 1, 11 møter i forretningsutvalget, medlemsmøter 3.

Agitasjonsmøter:

Rengjøringskvinnene, Drammen, 2 møter. Frisørene, Drammen, 2 møter. — Betjeningen Katolske Sykehus, Hønefoss, 1 møte. — Røyken, Hurum, Ø. Eiker, N. Eiker, Modum, Kongsberg og Lier, 1 møte.

Konflikter:

Ved årsskiftet er det fortsatt gående to konflikter i Samorganisasjonens virkeområde. Den 20. august brøt det ut konflikt ved Bjarne Hansens Trikotasjefabrikk, Vestfold. Konflikten hadde til å begynne med sin rot i lønnsvist i forbindelse med fornyelse av overenskomsten. Imidlertid oppsto der et streikebryterforhold, idet to flyktninger (lithauere) hadde fortsatt å arbeide så lenge lønnsvist pågikk. Videre to norske kvinnelige arbeidere. Krav ble stilt om at disse måtte fjernes fra bedriften, men bedriften motsatte seg dette, og på dette grunnlag fortsetter konflikten.

Ved A/S Råstoff, Lierskogen, brøt det ut konflikt i november måned i forbindelse med oppsigelse av en arbeider. Arbeidernes krav er at oppsigelsen tilbakekalles og arbeideren gjeninntas i sitt arbeid. Da arbeidernes krav hittil ikke er imøtekommet, fortsetter konflikten.

Forhandlinger:

Drammen Vaktkompani, overenskomst. Buskerud Fylke, vaktmestere, alderstillegg. Flesberg Sag- og Høvleri, lønn for bevegelige helldager. Arne Kværnberg, feriegodtgjørelse. Kittilsen og Søn, tilgodehavende lønn. Risto Fabrikker, feriegodtgjørelse. Stenseth, feriegodtgjørelse. Jan Tandberg, hogstoppgjør. Ove Hagen, oppsigelse. A/S LO-WI-CO, kostgodtgjørelse. Mathis Berger, Svelvik, tilgodehavende lønn.

Opplysningsarbeide:

I samarbeid med Distriktsstudienemnda er avviklet tre kurs, Sørmarka 22 deltakere. Leangkollen 25 deltakere, Rå gård pr. Hønefoss 13 deltakere. For øvrig har Samorganisasjonen avviklet 58 kurs i forbindelse med TWI-virksomheten i året.

Reisedager:

Samorganisasjonens tillitsmenn har i årets løp hatt 56 reisedager.

Finnmark faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 118 foreninger med et samlet medlemstall av 5587 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 124 foreninger, og det samlede medlemstall var 5719.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende:

Kjøllefjord Hamnearbeiderforening, NAF. — Vestfinnmark Tjenestemannslag, NTL. — Vadsø kjemiske Arbeiderforening, NKIF. — Båtsfjord Næringsmiddelarbeiderforening, NNN. — Varanger Kraftlag Arb. og Tjenestemannsforening, NKF. — Lebesby komm. Tjenestemannsforening, NKF. — Måsøy komm. Tjenestemannsforening, NKF. — Nordkyn Murerforening, NMF. — Havøysund Fiskearbeiderforening, NTF. — Sandneskrysset Vegarbeiderforening, NAF.

Disse har et samlet medlemstall av 195. I året er uttrådt følgende foreninger:

Gjesvær Fiskearbeiderforening, NTF. — Hasvik Bygningsarbeiderforening, NBIF. — Vadsø Elektrikerlag, NEKF. — Alta Hotell- og Restaurantarbeiderforening, NHRAF. — Alta Hotell- og Restaurantarb.-forening er fra i år direkte tilsluttet forbundet. Grunnen til at de øvrige foreninger er utgått, vites ikke.

Av styremøter har i årets løp vært holdt 14, representantskapsmøter 1, distriktsmøter 1, medlemsmøter 9. Agitasjon pr. rundskriv og kontakt med tillitsmenn.

Nye tariffer:

Det er opprettet 15 nye tariffer.

Reviderte tariffer:

Samorganisasjonen har ikke deltatt i tariffrevisjonen 1954.

Forhandling om tariffvtister:

Samorganisasjonen har deltatt i 6 forhandlingsmøter angående tariffvtister.

Opplysningsarbeidet:

Samorganisasjonen har tatt initiativet til et kurs om arbeide i produksjonsutvalg på Kirkenes. På øvrige steder i fylket vil liknende kurs bli holdt i løpet av året 1955. Til tross for henvendelser om aktivisering av det lokale opplysningsarbeidet, foreligger ingen resultater. Samorganisasjonen har kontakt med NAF om arrangering av helgekurs for vegarbeidere.

Antall reisedager:

71 dager.

Alminnelige merknader:

Aktiviteten i de fleste fagforeninger er lav. Samorganisasjonens kontakt med foreningene og enkelte forbund er dårlig.

Hedmark faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 460 foreninger med et samlet medlemstall av 23 877 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 473 foreninger og det samlede medlemstall var 24 657.

Det er i år stiftet og tilmeldt samorganisasjonen 20 nye foreninger.

Hovelsåsen funksjonærforening, Norsk Fengseltj.mannsforb. — Elverum Bekledningsarbeiderforening, Norsk Bekledningsarb.forbund, — Vegoppsynsmennenes forening i Hedmark, Norsk Forb. for Arbl. Tekn., — Roverud Bygingsarbeiderforening, Norsk Bygningsindustriarb.forb., — Engerdal kommunale forening, Norsk Kommuneforb., — Skarnes Meieriarbeidergruppe, Norsk Nærings- og Nydelsesm.arb.forbund — Kongsvinger Næringsmiddelarbeidergruppe, Norsk Nærings- og Nydelsesm.arb.forbund, — Alvdal og Folldal Vegarbeiderforening, Norsk Arbeidsmannsforbund, — Einunda Anleggsarbeiderforening, Norsk Arbeidsmannsforbund, — Brøttum Arbeidsmannsforening, Norsk Arbeidsmannsforbund, — Kongsvinger Politilag, Norsk Politiforbund, — Hof avd. 107 av NE & KF, Norsk Elektr. og Kraftst.forb., — Brumunddal Mur- og Murerarbeiderforening, Norsk Murerforbund, — Magnor Tekstilarbeiderforening, Norsk Tekstilarbeiderforbund, — Tynset Kjøttindustriarbeiderforening, Norsk Kjøttindustriarb.forbund, — Eidskog Landspostbudlag, Norsk Postforbund, (Postm. fellesforbund), — Hamardistriktets Lensmannsbetjentlag, Lensmannsbetj. Landslag, — Kongsvingerdistr. Lensmannsbetjentlag, Lensmannsbetj. Landslag, — Østerdal-distriktet Lensmannsbetjentlag, Lensmannsbetj. Landslag, — Stor-Elvdal Transportarbeiderforening, Norsk Transportarb.forbund.

Disse har et samlet medlemstall av 291. I året er uttrådt følgende foreninger: Granli Høvleriarbeiderforening, Norsk Bygningsindustriarb.forbund, — Ringsaker Transportarbeiderforening, Norsk Transportarbeiderforbund. — Eidskog Lastebileierforening, Norsk Transportarbeiderforbund. — Skarnes klubb av NJ & MF, Norsk Jern- og Metallarb.forbund. — Ilseng klubb av NJ & MF, Norsk Jern- og Metallarb.forbund. — Kirkenær klubb av NJ & MF, Norsk Jern- og Metallarb.forbund. — Flisa Næringsmiddelarbeidergruppe, Norsk Nærings- og Nydelsesm.arb.forbund.

Av styremøter har i årets løp vært holdt 9, representantskapsmøter 1, distriktsmøter 2, og 9 agitasjonsmøter. Det har vært vist fram film ved 34 arrangement og møter for omlag 1500 deltakere.

Nye tariffer:

Det er i året opprettet 18 nye overenskomster.

Reviderte tariffer:

10 overenskomster er revidert.

Forhandlinger om tariffvister:

Det har vært ført forhandlinger om 16 tvister vedr. oppsigelser, lønnsoppgjør og feriegodtgjøring.

Opplysningsarbeidet:

Det er arrangert 7 opplysningsmøter med god deltakelse. 1 faglig-politisk kurs for kvinner med 19 delt., Arb. kveldskole i Hamar 2 kurs med 20 deltakere, 20 TWI-kurs med 186 deltakere, 12 studiekurs med omlag 200 delt. og 46 studiesirkler med 477 deltakere.

Antall reisedager:

Sekretærene har tilsammen hatt 82 reisedager.

Møre og Romsdal faglige Samorganisasjon.

Vi har på nåværende tidspunkt ikke oversikt over antall foreninger og medlemstall da vi ikke har mottatt melding fra kontoret i Kristiansund N. over nye foreninger i året 1954. Det samme gjør seg gjeldende med omsyn til medlemstallet i de enkelte foreninger i Romsdal og Sunnmøre. Vi har ennå ikke trass i purringer mottatt rapporter fra 60 foreninger. Dette med rapporttjeneste er det umulig å få foreningene til å etterkomme.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Stranda Treindustriarbeiderforening. Denne forening har i flere år vært holdt sammen av 3 medlemmer. Det lyktes i januar måned, sammen med Axelsen fra Norsk Treindustriarbeiderforbund å få samlet møbelarbeiderne i Stranda til et møte. Ved agitasjon på arbeidsplassene fikk en organisert 23 nye, og fikk da samtidig reorganisert foreningen. — Sykehusets Personalforening. Betjeningen ved sykehuset sto tidligere tilmeldt Alesund Kommunale Tjenestemannsforening. Men var dårlige kontingentbetalere, og mange uorganiserte. Vi fikk da skilt ut de som hadde sitt medlemskap i orden og fikk dannet Sykehusets Personalforening med 40 medlemmer. — Harøysund Bryggearbeiderforening i tilslutning til Norsk Transportarbeiderforbund 20 medlemmer. — Homla Anleggsarbeiderforening i tilslutning til Norsk Arbeidsmannsforbund, 22 medlemmer. — Ørsta/Volda Meieriarbeiderlag i tilslutning til NNN, 10 medlemmer. — Ørsta Handel og Kontorfunksjonærers Forening, 10 medlemmer. — Vestnes gruppe av konfeksjonsarbeidere i tilslutning til Tomra Konfeksjonsarbeiderforening, 10 medlemmer. — Videre er under reiser i distriktet organisert: Kommunesjåfører i Sykkylven Kommune (2), i Vatne Kommune (1), i Stordal Kommune (1). Elektriske montører (3) i Stranda Kommune, i Vigra Kommune (1) i tilslutning til Sunnmøre Kommunale Tjenestemannsforening. — Kaiekspeditører i Sykkylven (2), i direkte tilslutning til Handel og Kontorfunksjonærenes Forbund.

Av styremøter har i årets løp vært holdt 13, representantskapsmøter 1, medlemsmøter 20, agitasjonsmøter 12. Videre er det i forbindelse med agitasjonsarbeidet utsendt agitasjonsskrifter og foretatt personlige besøk på arbeidsplasser og privat.

Forhandlinger og konflikter:

Kirkesletts Konfeksjonsfabrikk, Vestnes. Konflikten ble ordnet i desember og arbeidet skulle ta til igjen fra 1. januar 1955.

Nye tariffer:

Stavseng & Lied, Stordal. Møbeloverenskomsten. — Hellands Lenestolfabrikk, Stordal. Møbeloverenskomsten gjort gjeldende.

Reviderte tariffer:

Klippfisktilvirkerne, Ellingsøy. Klippfisktilvirkerne, Sula. Gikk til megling hvor det ble overtatt av forbundet. Videre er opprettet nye overenskomster med: Kafe Neptun, Alesund. Olaf Lerøy, Harøysund. Borgund Kommune, ingenørvesenet. Spjelkavik Samyrkelag, gikk inn i Kooperativ Tarifforening. Avholdshjemmets Kafe revisjon, ikke ferdig. Godtemplarkafeen, revisjon, ikke ferdig. Vigra Fjølslag, ny avtale, ikke ferdig. Austnes Trevarefabrikk A/S, ikke ferdig. Bertelsen & Mjelva, Fiskeeksportører, gikk inn i Arbeidsgiverforeningen.

Twister:

Lande's Rutebiler, Alesund, oppsigelse av en sjåfør. Romsdal Meieri, Åndalsnes, oppsigelse av en arbeider. Tafjord Kraftselskap, Alesund, oppsigelse av en arbeider. Samtlige disse måtte vi kapitulere for i samråd med vedkommende forbund, da der var oppsigelsesgrunn på dagen. Adonis Konfeksjonsfabrikk, Alesund, feriepenge, ordnet. Olaf Lerøy, Harøysund, oppsigelse av 2 mann, ordnet. Åndalsnes Bygningkommune, lønn under sykdom, ordnet. Ulvestads Konfeksjonsfabrikk, Vatne, lønn for helgedager, ordnet. Sigurd Larsen, Ritz Konditori, Alesund, oppsigelse. Vedkommende arbeider inngikk en skriftlig avtale med bedriften, sådan at han satte organisasjonen utenfor. Hareid Kommune om overtidbetaling, ikke ferdig.

Opplysningsarbeidet:

Dette arbeid har i året 1954 lagt meget beslag på samorganisasjonen, uten at en kan si at en har sett store frukter av det hittil.

Vi har i året som gikk sendt ut 5 sirkulærer til samtlige fagforeninger i Alesund og Sunnmøre. Hatt 2 møter sammen med sekr. Wold fra Arbeidernes Opplysningsforbund. 1 felles fagforeningsstyremøte, 1 fellesmøte av fagforeningsformenn og opplysningssekretærer fra de foreninger som har sådanne.

Videre har opplysningsarbeidets betydning vært tatt opp på alle møter både i byen og på distriktet hvor samorganisasjonens formann har vært til stede.

Vi har arrangert et kveldskurs i organisasjonspraksis i Alesund og et helgekurs i Sykkylven.

Antall reisedager:

Formannen har hatt 75 reisedager og har deltatt i 90 møter.

Alminnelige merknader:

Sysselsettingen i fylket vokser hvert år, men organisasjonsprosentens fremgang holder ikke tritt med denne. Dette kommer av at en i stor utstrekning på grunn av manglen på arbeidskraft får den tariffestede lønn. Og da vil en intet ofre.

En må i det året en er gått inn i, trass i dårlige erfaringer i året som gikk, ofre mer på opplysningsarbeidet både på den faglige og politiske front. Kanskje mest på den siste.

*Avdelingskontoret for Møre og Romsdal faglige Samorganisasjon
i Kristiansund N.*

Medlemskap: Ved årets begynnelse var tilsluttet 127 foreninger med ca. 6200 medlemmer.

Ved årets utgang var tilsluttet 129 foreninger. Nøyaktig medlemstall kan vi ikke oppgi, da en savner rapporter fra flere foreninger, men vi regner med ca. 6500 medlemmer.

Av nye foreninger: Avisbudenes Forening, som sorterer direkte under Samorganisasjonen. Veidholmens Fiskarbeiderforening, Norsk Transportarbeiderforbund.

I tillegg til ovenstående kan meldes om dannelselse av nye grupper, som sorterer direkte under de ulike forbund. Det gjelder Hotell og Restau-

rant. — Fiskarbeidere, Norsk Transportarbeiderforbund. — Vegarbeidere, Norsk Arbeidsmannsforbund. — Handel og Kontor m. fl.

Disse har et samlet antall på 159.

I året er uttrådt en forening, Ørnevik Treindustriarbeiderforening, Norsk Treindustriarbeiderforbund. Årsaken er at bedriften ble nedlagt.

Det er ingen foreninger som står utenfor Samorganisasjonen.

Virksomheten: Det er holdt 1 styremøte. Kontorets tilsynsutvalg har holdt 10 møter.

I forbindelse med forhandlinger og agitasjon har kontoret vært representert ved 60 medlemsmøter og agitasjonsmøter.

I årets løp har en vært representert i 70 forhandlingsmøter og konferanser, som er registrert, men hertil kommer selvsagt en masse konferanser som ikke er registrert.

På vegne av ulike forbund har kontoret selvstendig bistått ved opprettelse av endel nye overenskomster. Deltatt også i meklingsmøter på vegne av forbund.

Hovedsakelig har vi dog forhandlet på vegne av ulike forbund om revisjoner av overenskomster. Særlig innenfor fiskearbeidernes område har det vært betydningsfulle oppgjør, som med unntak av et tilfelle førte til forlik. I det ene tilfelle ble det streik i 2 måneder, hvorefter konflikten ble ordnet.

I motsetning til tidligere da det var to overenskomstforhold med gradering av timelønn, er det nå tariff bare for en timelønn. På grunn av at arbeiderne ikke fikk lønninger utbetalt regelmessig ved en bedrift, kom det til spontan streik, som ble ordnet ved Samorganisasjonens mellomkomst.

Opplysningsarbeidet: Det er holdt et opplysningskurs med sikte på produksjonsutvalgene m. v. En opplysningsorganisasjon har man søkt dannet, og dette vil være en kjensgjerning fra 1955.

Nordland faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 342 foreninger med et samlet medlemstall av 19 957 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 372 foreninger. En nettotilgang på 30 foreninger.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Jennestad Gruvearbeiderforening, NAF. — Djupfjord Arbeidsmannsforening, NAF. — Bodø Kjøttindustriarbeiderforening NKIF. — Fauske Murarbeiderforening, NMF. — Bodø og omegn Tolldistriktsforening, NTTF. — Andenes Handels og Kontorfunksjforening, NHKF. — Nordland Vegoppsynsmannsforening, NFATF. — Trollfjord Arbeidsmannsforening, NAF. — Kjer-ringøy Arbeidsmannsforening, NAF. — Bjerkvik Bilarbeiderforening, NJMF. — Vestre Hol Arbeiderforening, NTF. — Bolga Fiskearbeiderforening, NTF. — Reppvåganleggets Fagforening, NAF. — Svølvar Murerforening, NMF. — Svølvar Hotell og Restaurantarb.forening, NHRF. — Bogøy Næringsmiddelgruppe, NNN. — Helnessund Transport og Fiskarb.forening, NTF. — Sommerøy og Myre Bryggearb.forening, NTF. — Nesna og omegn Kommunale Forening, NKF. — Mosjøen Tekstilarbeiderforening, NTAf. — Sør-Helgeland Elektrikerforening, NEF. — Korgen Handels og Kontorfunksjforening, NHKF. — Leirfjord Vegarbeiderforening, NAF. — Brønnøysund Nærings-og Nydelsesmiddelarb.f., NNN. — Brønnøy og Sømna Vegarbeiderforening, NAF. — Flakstad Vegarbeiderforening, NAF. — NFATF avd. 87. Sulitjelma. — Meløy

Kommunale Forening, NKF. — Mosjøen Hotell og Restaurantarb.-forening, NHRF. — Sandnessjøen Hotell og Restaurantarb.forening, NHRF. — Værøy Fagforening, NTF.

Nedlagte foreninger: Narvik Rengjøringskvinner Forening, NAF. — Glomfjord Bygningsarbeiderforening, NBIAF, er slått sammen med Ørnes.

Møter, foredrag og reiser: Forretningsutvalget har holdt 10 møter og behandlet 106 saker. Tilsynsutvalget for avdelingskontoret i Mo i Rana har holdt 6 møter. 1 representantskapsmøte.

Sekretær Holm har deltatt i 34 møter i distriktet og holdt 27 foredrag, og har dessuten deltatt i 43 møter i foreninger, styremøter, utvalg o.l.

Sekretær Holm har hatt 78 reisedager.

Sekretær Nils Hillestad har hatt 51 reisedager og holdt flere foredrag, samt deltatt i forenings-, styre- og utvalgsmøter.

Forhandlinger:

Samorganisasjonen har vært forbundene behjelpelig med opprettelse eller fornyelse av overenskomster for etternevnte bedrifter:

A/S Sulitjelma Gruver. (Furulund Hotell), NHRAF, betjeningen. — J. M. Johansen A/S, Stamsund, NTF, Fiskemelfabrikk. — A. J. Vagle, Stamsund, NTF, Fiskemelfabrikk. — Sulitjelma Sykehus, NKF, betjeningen. — Hadsel Kommunale Kraftverk, NAF, linjearbeid. — Jul Nøtnes sønner, Skrova, NTF, klippfisktørkeri. — Lofoten Havelager, Gravdal, NTF, fiskearbeid. — Misjonshospiset, Bodø, NHRAF, betjeningen. — Opsahl Hospits, Bodø, NHRAF, betjeningen. — Bodø Konfeksjonsfabrikk, Bodø, NBAF, fabrikk. — A/S Møbelindustri, Sortland, NTAF, fabrikkarb. — Fisketilvirkere tilmeldt NAF, NTF, fiskearbeide. — Vesterålen D/S, Vaskeri, Stokmarknes, NKIF, vaskeriarbeide. — Bodø Vaskeri, Bodø, NKIF, Vaskeriarbeide. — A/S Klippfiskeeksport, Bodø, NTF, tørkeriet. — Salten D/S, Bodø, NBIAF, verksted. — Flystasjonen, Nord-Norge, Bodø, NTL, personale. — Vefsn Meieri, Mosjøen, NNN, personale. — Sør-Helgeland Meieri, Brønnøysund, NNN, personale. — Hermetikkfabrikken Nordøyan A/S, Brønnøysund, NNN, fabrikkarbeide. — Hermetikkfabrikken Ide, Sandnessjøen, NNN, fabrikkarbeide. — Grand Hotell, Sandnessjøen, NHRAF, betjeningen. — Cirkelen Restaurant, Mo i Rana, NHRAF, betjeningen. — Fram Kafe, Mo i Rana, NHRAF, betjeningen. — Mo Jernbanerestaurant, Mo i Rana, NHRAF, betjeningen. — Mo Gjestgiveri, Mo i Rana, NHRAF, betjeningen. — A/S Norsk Jernverk, Mo i Rana, fellesoverenskomsten.

Meklinger: P. A. Larsens Kafe og Gjestgiveri, Bogen, NHRAF, betjeningen. — A. Østensen, Kafe og Pensjonat, Bogen, NHRAF, betjeningen. — J. M. Johansen, Stamsund, NTF, guanofabrikk. — A. J. Vagle, Stamsund, NTF, guanofabrikk.

Twistesaker:

Vegvesenet i Nordland, NAF, sysselsetting. — Margits Minde, Drag, NHRAF, oppsigelse. — Bodø Vaskeri, Bodø, NKIF, oppsigelse. — Bertnes Ullvarefabrikk, Bodin, NTAF, inntakelse i arbeid. — Jul Nøtnes, Skrova, NTF, feriepenger. — Bodin Kraftverk, Bodin, NKF, oppsigelse. — Landbruksskolen, Bodin, NSLF, lønnsforhold. — Statens vegvesen, Bodø, NAF, inntak av arbeidere. — Opsahl Hospits, Bodø, NHRAF, lønnsforhold. — Saltfjell Turisthotell, Lønsdal, NHRAF, feriegodtgjørelse. — Bodø Kommune, Bodø, NKF, feriegodtgjørelse. — Fiskarlag-

skolen, Bodø, NTL, overtidsbetaling. — Jul Nøtnes, sønner, Skrova, NTF, etterbetaling. — Ing. Phil, Kjerringøy, NAF, ferie. — Telegrafverket, NTTF, lønsspørsmål. — Norrøna Hotell, Bodø, NHRAF, innkvartering og trekk for kost. — Salten Dampskipsselskap, Bodø, NTF, fortolkning av tariff. — A/S Felleslagret, Bodø, NTF, fortolkning av særavtale. — A/S Kaffestova, Bodø, NHRAF, 5 forskjellige tvistesaker. A/S Lofoten Conserv, Kabelvåg, NTF, fordeling av arbeid. — Vassdragsvesenet, anlegg, Beiarn, NAF, oppsigelse. — Brødrene Aarsæther, Båtsfjord, NTF, feriegodtgjørelse. — Bodø Konfeksjonsfabrikk, Bodø, NBAF, betaling for helligdager. — Bodin Kraftverk, Bodin, NKF, aldersgrense for funksjonærer. — Landbruksskolen, Bodin, NSLF, lønsspørsmål. — Glomfjord Salpeterfabrikk, Glomfjord, NKIF, oppsigelse. — Nordfisk A/S, Svolvær, NKIF, permittering av arbeidere. — Bondeheimen, Svolvær, NHRAF, 12 forskjellige tvistesaker. — Bertnes Ullvarefabrikk, Bodin, NTAF, beboelsesrom for arbeidere. — Bodø Flystasjon, Bodø, NTL, 5 forskjellige særbestemmelser. — Feitsildfiskernes Sildoljefabrikk, Halså, NKIF, 6 forskjellige tvistesaker. — Salten Bilruter A/S, Bodø, NTF, lønsspørsmål. — Ekspeditørene, Svolvær, NTF, 6 tvistespørsmål. — Norges Brandkasse, NTF, feriegodtgjørelse. — Vegvesenet, NAF, ansiennitet. — Saltfjell Turisthotell, Lønsdal, NHRAF, feriepengar. — Vassdragsvesenet, Mo, NAF, kraftlinjebygging og feil ved oppgjør. — Mo Bruk, NAF, akkordarbeid. — Vegvesenet, Bindal, NAF, oppsigelse. — Vegvesenet, Mosjøen, NAF, akkord, verksted. — Vegvesenet, Drevja, NAF, lønnsoppgjør. — Vegvesenet, Mo, NAF, praktisering av tariffen. — Bleikvassli Gruve, Korgen, NAF, inntak av oppsagt arbeider og akkordtvist. — Vefsn Meieri, Mosjøen, NNN, tariffvist. — Hermetikfabrikken Ide, Sandnessjøen, NNN, tariffvist. — Meyergården, Mo, NHRAF, ferieberegning og betjeningens kost. — Grand Hotell, Sandnessjøen, NHRAF, arbeidstiden. — Rana Hospits, Mo, NHRAF, feriepenger for 2 arbeidere. — Jernbanerestauranten, Mo, NHRAF, etterbetaling. — Mo Gjestgiveri, Mo, NHRAF, lønnsatsene. — Cirkelen restaurant, Mo, NHRAF, lønnsgruppering. — Skredder Breiland, Mo, NBAF, oppgjør og feriepenger. — Mo kommune, Mo, NKF.

Opplýsningsarbeidet:

I året 1954 har studiekonsulenten vært i full virksomhet og har avviklet 30 studielederkurs rundt om i fylket.

Studiekonsulenten har ellers vært behjelpelig med å tilrettelegge det videre arbeid på de steder han har vært, og det har gitt som resultat at det er kommet igang studieringer, brevkurser og annen studievirksomhet.

Det synes ikke som det er gått opp for fagforeningene at en i denne virksomhet har den beste anledning til å få den nødvendige hjelp til planleggingen av studiearbeidet, mens andre organisasjoner utnytter dette på en bedre måte.

Samorganisasjonen har også tatt opp arbeidet for å få startet en AOF-forening, og et «Arbeiderteater» for Bodø og omegn. Dette arbeid fortsetter.

Foruten det arbeid som her er nevnt, har enkelte fagforeninger holdt egne kurs, og til dels med god tilslutning.

Det samme gjelder for avdelingskontorets vedkommende, hvor det også ble holdt et vellykket TWI-kurs med 29 deltakere.

Arbeider- og Fiskarfagskolen, Sandtorg.

Noe endelig resultat foreligger ikke, men en må være forberedt på at spørsmålet om skolen på Sandtorg blir droppet, og det vil være meget beklagelig da våre organisasjoner mangler et sted hvor de forskjellige kurs kan avvikles.

Nordland faglige Samorganisasjon, Avdelingskontoret i Mo i Rana.

Tilsynsutvalg: Einar Holm, Gunnar Eid, Johan Solbakken. Varamann: Jon Tamnes. Utvalget har holdt 6 møter.

Nye foreninger: Mosjøen Tekstilarbeiderforening, Norsk Tekstilarbeiderforbund. — Korgen Handels- og Kontor, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers forbund. — Leirfjord Veiarbeiderforening, Norsk Arbeidsmandsforbund. — Brønnøy og Sømna Veiarbeiderforening, Norsk Arbeidsmandsforbund. — Nesna og Omegn Kommunale Forening, Norsk Kommuneforbund. — Brønnøysund Næringsmiddelarbeiderforening, Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund. — Mosjøen Næringsmiddelarbeiderforening, Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund. — Mosjøen Hotell- og Restaurantarbeiderforening, Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund. — Sandnessjøen Hotell- og Restaurantarbeiderforening.

Dertil er organisert arbeidstakere tilsluttet de enkelte foreninger.

Nye tariffavtaler og revisjon av tariffer: Vefsn Meieri, NNN. Hermetikkfabrikken Nordøyen A/S, Brønnøysund, NNN. Sør-Helgeland Meieri, Brønnøysund, NNN. Hermetikkfabrikken Ide, Sandnessjøen, NNN. Grand Hotell, Sandnessjøen, Hotell og Restaurant. Cirkelen Restaurant, Mo i Rana, Hotell- og Restaurant. Fram Kafé, Mo i Rana, Hotell- og Restaurant. Mo Jernbanerestaurant, Mo i Rana, Hotell- og Restaurant. Mo Gjestgiveri, Mo i Rana, Hotell- og Restaurant. A/S Norsk Jernverk, Mo i Rana, Fellesoverenskomsten.

Tvister: Vassdragsvesenet, kraftlinjebygging, Mo, Norsk Arbeidsmandsforbund. Vassdragsvesenet, feil ved oppgjør, Norsk Arbeidsmandsforbund. Mo Bruk, akkordarbeid, Mo, Norsk Arbeidsmandsforbund. Vegvesenet, Bindal, oppsigelse, Norsk Arbeidsmandsforbund. Vegvesenet, Mosjøen, akkord verksted, Norsk Arbeidsmandsforbund. Vegvesenet, Drevja, lønnsoppgjør, Norsk Arbeidsmandsforbund. Vegvesenet, Mo, praktisering av tariffen, Norsk Arbeidsmandsforbund. Bleikvassli Gruve, inntakelse — oppsagt arbeider, Norsk Arbeidsmandsforbund. Bleikvassli Gruve, akkordtvist. Norsk Arbeidsmandsforbund. Vefsn Meieri, tariffvist, Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund. Hermetikkfabrikken, NNN, Meyergården, Mo, ferieberegning, Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund. Meyergården, Mo, betjeningens kost, Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund. Grand Hotell, Sandnessjøen, betjeningens arbeidstid, Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund. Rana Hospits, Mo, feriepenger for 2 arbeidstakere, Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund. Jernbanerestauranten, Mo, etterbetaling for personalet, Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund. Mo Gjestgiveri, lønnsattsene, Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund. Cirkelen, Mo, lønnsgruppene, Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund. Skredder Breiland, Mo, oppgjør, feriepenger, Norsk Bekledningsarbeiderforbund. Mo Kommune, Norsk Kommuneforbund.

Ellers har det vært en rekke henvendelser til kontoret om saker som er ordnet uten forhandlinger.

Avdelingskontoret har arrangert det første husmorferietiltak i distriktet, nemlig et 14-dagers opphold for husmødre i Hattfjelldal.

Opplysningsarbeidet.

Samorganisasjonens avdeling organiserte et TWI-kurs i Mo, med 29 deltakere. Instruktør var Birger Breivik. Instruktøren gjorde et godt arbeid, og kurset var meget vellykket.

1. mai talte sekretæren i Harstad og Bórkenes.

«Folk og Forsvar».

I konferansen i Mosjøen deltok fra Samorganisasjonen: Bernhard Reines, Rudolf Johansen og Halvdan Blåfjell.

Konferansen i Mo: Arnold Sundquist, Idar Larsen og Nils Hillestad. Sekretæren har deltatt i en rekke foreningsmøter, styremøter og utvalgsmøter, og har hatt 51 reisedager.

Oppland faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 344 foreninger med et samlet medlemstall av 19 432 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 356 foreninger og det samlede medlemstall var ca. 19 800.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Biri Transportarbeiderforening, Hadeland Transportarbeiderforening, Kolbu Bekledningsarbeiderforening, Skreia Arbeidsmandsforening, Dokka Kjøttindustriarbeiderforening, Otta Kjøttindustriarbeiderforening, Landåsen Hotell- og Restaurantarbeiderforening, Østre Gausdal Hotell- og Restaurantarbeiderforening, Nordre Stranna Skog- og Landarbeiderforening, Randsfjord Glassarbeiderforening, Dokka Kaféarbeiderforening, Dokka Arbeidsmandsforening.

I tillegg til dette har Samorganisasjonen organisert en rekke arbeidere ved forskjellige bedrifter, jord- og skogbruk og bygningsfaget i tilslutning til tidligere bestående foreninger.

Disse har et samlet medlemstall av ca. 300. I året er uttrådt følgende foreninger: Dovre Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforening, Vestre Slidre Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforening, Brandbu Kaféarbeiderforening. Grunnen for uttredelsen er manglende interesse.

Ingen foreninger står utenfor Samorganisasjonen.

Av styremøter har i årets løp vært holdt 10, distriktsmøter 1, medlemsmøter 4 og 39 agitasjonsmøter med film og foredrag.

Forhandlinger og konflikter: Samorganisasjonen har deltatt i 69 forhandlingsmøter vedrørende opprettelse av nye tariffes og revidering av tidligere, samt tvistespsørsmål.

Nye tariffes: Opprettet 18. *Reviderte tariffes:* 87. *Forhandlinger om tariffesvister:* 25.

Opplysningsarbeidet: Det har i året 1954 vært noe større interesse for studiearbeidet idet antallet studieringer og helgekurs er økt til nesten det dobbelte sammenliknet med 1953. TWI-kursene har fortsatt hatt god oppslutning i 1954, og det er mange av deltakerne i TWI-kurs som senere har gått i gang med brevninger i forskjellige organisasjonsspørsmål.

Antall reisedager: Reisedager i 1954 er 143 som fordeler seg slik: Martin Haugen 130, Sigurd Evang 12 og Harry Pettersson 1.

Oslo faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 211 foreninger med et samlet medlemstall av ca. 125 000 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 212 foreninger, og det samlede medlemstall var ca. 125 000.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Oslo Urmakersvenders forening.

Av styremøter har i årets løp vært holdt 8, representantskapsmøter 6, og en rekke møter for fagorganiserte kvinner.

Reviderte tariffer: Avisbudene i Distribusjonsentralen. — Avisbudene i Aftenposten.

Opplysningsarbeidet: Utenom Opplysningskomitéens arbeid har Samorganisasjonen arrangert 71 TWI-kurs.

Rogaland faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 218 foreninger med et samlet medlemstall av 31 491 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 225 foreninger, og det samlede medlemstall var 32 859.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Norsk Bokbinder- og Kart.-arb.for., Haugesund, 12 medlemmer. N. Jern- og Met.arb.forb.: Rogaland Militære sivilarb.for., 145 medlemmer. Norsk Nærings- og Nydellesmiddelarb.forb.: Skudeshavn Næringsmiddelarb.for. 75 medlemmer. Norsk Støperiarb.forb.: Haugesund Støperiarb.forening, 16 medlemmer. Tilsammen 248 medlemmer.

Foreninger som er nedlagt i året: Indre Ryf. Veiarbeiderforening, Norsk Arbeidsmandsforbund. — Lysefallene forening, Norsk Arbeidsmandsforbund. — Sand Sagbrukarbeiderforening, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Av styremøter har i årets løp vært holdt 13, representantskapsmøter 1, distriktsmøter 18 og 197 agitasjonsmøter.

Nye tariffer: Opprettet 7. *Reviderte tariffer:* 2. *Forhandlinger om tariffvister:* 26. *Opplysningsarbeidet:* 17 kurs. *Antall reisedager:* 60.

Sørlandets faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 163 foreninger med et samlet medlemstall av 13 509 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 161 foreninger, og det samlede medlemstall var 14 060.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Steinsfoss Anleggsarb.forening, Norsk Arbeidsmannsforbund. Lyngdal Skog- og Landarb.forening, Norsk Skog- og Landarb.forbund. Disse har et samlet medlemstall av 103.

Dessuten er organisert arbeidere ved følgende bedrifter i tilslutning til allerede beståede foreninger: Vegarbeidere i Spangereid, Norsk Arbeidsmannsforbund. — Geheb Konditori, Kr. sand S., Sjømannshjemmet, Kr.sand S., og Matstova, Mandal, Norsk Hotell- og Rest.arb.forb. — Høllen Skipsverft, Norsk Jern- og Metallarb.forbund. — Kommunale tjenestemenn i V.-Agder, Norsk Kommuneforbund.

I året er uttrådt følgende avdelinger: Flekkefjord Bekledningsarb.-forening, nedlagt p.g.a. at bedriften er opphørt, Norsk Bekledningsarb.-forbund. — Farsund Jern- og Metallarb.forening. Foreningen gått inn i Lista klubb av Lyngdal Jern- og Metallarb.forening, Norsk Jern- og Metallarb.forb. — Flekkefjord Kjøttindustriarb.forening, Norsk Kjøttindustriarb.forbund.

Ingen foreninger står utenfor samorganisasjonen.

Av styremøter har i årets løp vært holdt 9. Representantskapsmøter 1. Fellesstyremøter 7.

Forhandlinger og konflikter:

Samorganisasjonen har vært de stedlige avdelinger og forbundene behjelpelig ved følgende forhandlinger.

Nye tariffier:

Bondeungdomslagets kaffistove, Kr.sand S., Avenyen Melkebar, Kr.sand S., og Geheb Konditori, Kr.sand S., Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforb. — Ottosen Mek. Verksted, Tveit, Norsk Jern- og Metallarb.forb. — Mandal og Halse Røde Kors, Norsk Kommuneforbund. — Fellestariff for Greipstad kommune, Laudal kommune, Sør-Audnedal kommune, Feda kommune, Bakke kommune, Nes kommune, Vigmostad kommune og Hfida kommune, Norsk Kommuneforbund. — Lyngdal Planteskole, Norsk Skog- og Landarb.forb. — Vennesla Folkeboksamling, Sørlandets fagl. Samorganisasjon.

Reviderte tariffier:

Rengj.arbeidet i Vennesla Samvirkelag, Moseidmoen Samvirkelag og Vikeland Samvirkelag, Norsk Arb.mannsforbund. — Bakeriet i Lyngdal Handelssamlag, Lyngdal Samvirkelag, Øie Koop. Handelslag, Kvi-nesdal-Fjotland Handelslag, Setesdal Handelslag og P. Knutsens Bakeri, Søgne, Norsk Baker- og Konditorforb. — Slakteriet i Evje Samvirkelag og Lyngdal Handelssamlag, Norsk Kjøttindustriarb.forb. — Setesdal Revisjonsdistrikt, Vest-Agder Elektr.verk, kontorpersonelet, Norsk Kommuneforbund. — Fellestariff Søgne kommune, Øyslebø kommune, Austad kommune, Spangreid kommune og Grindheim kommune, Norsk Kommuneforbund. — Mandal Telefonselskap, stasjonsholderne og montørene, Norsk Telegraf- og Telefonforb. — L/L Setesdal Automobilrutor, Peter Løvås transportforretn., Kr.sand S., Emil Tellefsen transportforretn., Kr.sand S. og S. Sørensen Viserguttkontor, Kr.sand S., Norsk Transportarb.forbund. — Vennesla komm. kinematograf, Sørlandet fagl. Samorganisasjon.

Forhandlinger om tariffvister m. v.:

Håverstadanlegget, A/S Betongbygg, Vest-Agder Vegkontor, Lista Flyplass og Husmorlagets Vaskeri, Evje, Norsk Arbeidsmannsforbund. — H. Pedersens Bakeri, Kr.sand S., Norsk Baker- og Konditorforb. — Vest-Agder Elektrisitetsverk, Norsk Elektr.- og Kraftst.forb. — Bondeungdomslagets Kaffistove, Kr.sand S., Norsk Hotell- og Rest.arb.forb. — Forsyningsgruppe DKS og Arsenalet for Sørlandets lager, Norsk Jern- og Metallarb.forb. — Lyngdal Handelssamlag, slakteriet, Norsk Kjøttindustriarb.forb. — Freyasdal Såpefabrikk, Norsk Kjemisk Industriarb.forb. — Sørlands Margarin A/L, Norsk Nærings- og Nyd.arb.forb. — Lyngdal Planteskole og Otteråens Brugseierforening, Norsk Skog- og Landarb.forb. — Stasjonsholderne ved Mandal Telefonselskap, Norsk Telegraf- og Telefonforb. — Kr.sands Lærerskole, vaktm., Norsk Tjenestemannslag. — Politiets passkontor, rengj.arbeidet, Norsk Tjenestemannslag. — Ruteexpressen, Kr.sand S., og S. Sørensen Transportforretning, Norsk Transportarb.forbund.

Opplysningsarbeidet:

Faglige ukeskurs ble holdt i Fevik 7.—11. juni for deltakere fra samorganisasjonene i Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder. Kursleder var Anders Mørk.

Faglige helgedagskurs.

Farsund den 13. og 14. mars til behandling av områdeplanlegginga og organisasjonspraksis. 18 deltakere.

Skjærgårdsheimen 10. og 11. april med 21 deltakere fra foreninger innen næringsmiddelbransjen i Kr.sand. Emner: Arbeidervernloven og aktuelle faglige spørsmål.

Lyngdal 6. og 7. november for nyorganiserte til behandling av alminnelig organisasjonsarbeid. 16 deltakere.

Flekkefjord 16. og 17. oktober. Emne: Praktisk organisasjonsarbeid. 18 deltakere.

Bygland i Setesdal 13. og 14. november, praktisk-teoretisk kurs for skogsarbeidere. Lørdagen var det framvisning og demonstrasjon av moderne skogsverktøy og søndagen forelesning om tariffen for skogsarbeid. 16 deltakere.

Kveldskurs, studieringer. Etter de foreliggende rapporter har det i fagforeningene i distriktet vært 2 kveldskurs og 13 studiesirkler i gang.

Annen opplysningsvirksomhet.

Tillitsmennene har deltatt som forelesere på følgende helgekurs arrangert av andre organisasjoner:

Bygningsindustriarb.forbundets kurs på Skjærgårdsheimen den 20. og 21. mars og på forbundets kurs på Fevik Bad den 18. og 19. september. Hotell- og Restaurantarb.forbundets kurs i Kristiansand 13. og 14. september. Kommuneforbundets kurs på Skjærgårdsheimen 29. og 30. mai. Kvinesdal Arbeiderungdomslags kurs den 11. februar.

Videre er holdt foredrag om den nye Lærlingeloven i en rekke fagforeninger som representerer de yrker som er kommet inn under lovens virkeområde.

Det er i Bakke og på Lista gitt orientering om Arbeidsledighetstrygden.

TWI-kursene.

Denne virksomhet har fortsatt i 1954 i samsvar med de tidligere opptrukne retningslinjer, og med Karstein Rasmussen som instruktør. Hans virkefelt er begge Agder-fylkene og det er i årets løp holdt kurs i begge fylkene.

I Vest-Agder har 12 grupper hatt undervisning i Samarbeidsforhold, Arbeidsinstruksjon, Arbeidsmetoder og Praktisk produksjonsutvalgsarbeid. Dessuten har de fleste av disse deltatt i «oppfriskningskurs» og kurs i bedriftsregnskap. Disse har vært fordelt med 1 i Flekkefjord, 1 i Mandal, 2 på Vennesla, 4 i Oddernes og 4 i Kristiansand.

Fra følgende bedrifter har det vært representanter på kursene: Kristiansands mek. Verksted, Høivolds mek. Verksted, Aluminiumsbåter A/S, Hærens våpentekniske korps, Lumber fabrikk, Fiskå Verk, Falconbridge Nikkelverk, Vigelands Brug, Norsk Wallboardfabrikk, Mandal Stål, Mandal Motor, Flekkefjord Ullvarefabrikk, Dalens Garveri, Aarenes Garveri, O. C. Axelsens fabrikk, Flekkefjord kommune, Hunsfoss fabrikk, Høie fabrikk, Marinekommando Sørlandet.

Antall reisedager: Det samlede antall reisedager for tillitsmennene har vært 150.

Telemark faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 239 foreninger med et samlet medlemstall av 22 700. Ved årets utgang var tilsluttet 239 foreninger, og det samlede medlemstall var som året før. Ingen nye foreninger er tilmeldt.

Av forretningsutvalgsmøter har i årets løp vært holdt 11, representantskapsmøter 1. Det er holdt endel møter ved anleggene.

Reviderte tariffer: Overenskomsten for Gjerpen og Solum Pleieheimer og tariffen for vaskekonene ved Gjerpen skole.

Forhandlinger om tariff tvister: Forståelsen av overenskomsten for vegarbeiderne har voldt oss meget bry og er fremdeles uklar på endel punkter. Det har vært befarung av Veiåa om fløtningen. Likeledes endel tvister ved forskjellige bedrifter.

Opplysningsarbeidet: TWI-instruksjon er avvirket med endel vansker. For øvrig er det igang en kveldsskole i Porsgrunn og en rekke studieforsirkler i Porsgrunn og Skien. Det har vært holdt 5 helgekurs med god deltakelse.

Antall reisedager: 102.

Alminnelige merknader: Kontoret blir mer et opplysningskontor om forståelsen av de forskjellige overenskomster og lover. Vi har inntrykk av at det er nødvendig med oftere besøk i de forskjellige foreninger for å gi orientering om de aktuelle spørsmål. Disse reiser blir som regel på lørdag og søndag, og det kunne være ønskelig at det var noen flere å bytte på.

Troms faglige Samorganisasjon.

Medlemskap: Ved årets begynnelse var tilsluttet 151 foreninger med et samlet medlemstall av 8136 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 156 foreninger, og det samlede medlemstall var om lag 8500.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Troms og omegns Arbeidsmannsforening, Norsk Arbeidsmannsforbund. — Bekleddningsarbeidernes Gruppe, Finnsnes, Norsk Bekleddningsarbeiderforbund. — Tranøy Bygningsarbeiderforening, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. — Tromsø Elektrikerforening, Norsk Elektriker og Kraftstasjonsforbund. — Finnsnes Kjemiske Arbeiderforening, Kjemisk Industriarbeiderforbund. — Tromsø Støperiarbeiderforening, Norsk Støperiarbeiderforbund. — Harstad Tolltjenestemannsforening, Norsk Tolltjenestemannsforbund. — Harstad Sjåfør- og Landtransportarbeiderforening, Norsk Transportarbeiderforbund. Disse har et samlet medlemstall av 177.

I året er uttrådt følgende foreninger: Finnsnes og Omegn Elektrikerforening, Norsk Elektriker og Kraftstasjonsforbund. — Lyngen Handels- og Kontorfunksjonærers Forening, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. — Gausvik Tekstilarbeiderforening, Norsk Tekstilarbeiderforbund. De 2 første fagforeninger er nedlagt av mangel på interesse. Sistnevnte forening er nedlagt på grunn av at Gausvik Ullvarefabrikk ikke blir gjenoppbygget på Gausvik.

Av styremøter har i årets løp vært holdt 10, representantskapsmøter 1, medlemsmøter 1 og 19 agitasjonsmøter. Dessuten 5 fellesmøter av fagforeningstyrene.

Forhandlinger og konflikter: Samorganisasjonen og de faglige utvalg har vært forbundene behjelpelig ved opprettelse av 19 og fornyelse av 9 overenskomster. Dessuten har en behandlet 31 tvistesaker.

Opplysningsarbeidet: Når det gjelder opplysningsarbeidet, har Samorganisasjonen medvirket ved Opplysningsforbundets 14 dagers kurs på Heimly Ungdomsskole, Finnsnes, og likeledes ved Norsk Kommuneforbunds ukekurs på samme sted. En rekke fagforeninger har hatt studierirkler og samtalelag. Opplysningsvirksomheten er i det forløpne år kommet et godt skritt videre fram i vårt fylke.

Året 1954 har vært et meget godt arbeidsår og vel det travleste år en har hatt i fagbevegelsen i vårt fylke. Tilslutningen på nye medlemmer til fagbevegelsen er helt tilfredsstillende.

Trøndelag faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 480 foreninger med et samlet medlemstall av 41 000 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 480 foreninger, og det samlede medlemstall var 41 000.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Meldal Treindustriarbeiderforening NTIF — Alen Bygningsarbeiderforening NBIF — Sør-Frøya Arbeidsmandsforening NAF — Hemne Meieriarbeidergruppe NNN — Rissa Sagarbeidergruppe NBIF — Vadsøysund Hermetikkarbeidergruppe NNN, Orkanger Hermetikkarbeidergruppe NNN — Holmen Skog- og Landarbeiderforening NSLF.

I året er uttrådt følgende foreninger: Bekken Hermetikkarbeiderforening NNN, Kvaløy Hermetikkarbeiderforening NNN — Ytre Nærøy Arbeidsmannsforening NAF — Orkdal Sykehusbetjenings forening NKF. — Hemne Lastebileierforening NTAF. — Inderøy Skog- og Landarbeiderforening NSLF, Skjelstadmark Skog- og Landarbeiderforening NSLF, Egge Skog- og Landarbeiderforening NSLF.

Forretningsutvalget har holdt 13 møter og behandlet 161 protokollsaker, dessuten 207 rapporter om forhandlinger, meklinger, tvistesaker m. m. Kontorene har tilsammen mottatt 2027 skriv, rundskriv og telegrammer, og har sendt 6725 skriv, rundskriv og telegrammer.

De lønnede tillitsmenn har tilsammen hatt 355 reisedager.

Det er holdt 3 felles fagforeningsstyremøter, hvorav 1 fellesmøte med Trondheim forente Arbeiderparti, 1 møte med tillitsmennene og medlemmer av produksjonsutvalgene i Trondheim og Strinda, 1 produktivitetskonferanse i Steinkjer, 3 møter i 1. mai-komiteén, 3 møter i komiteén for Fagenes Fest, 1 representantskapsmøte og 10 møter i de faglige utvalg og distriktssammenslutninger av Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Representantskapet holdt møte lørdag den 27. og søndag den 28. mars.

Forhandlinger: Galla Slipsfabrikk A/S, Trondheim og Selsbakk Treindustri A/S, akkordsatser. — Hovd Husmorskole, Ørlandet, overenskomst for gårdskaren. — Lundamo Teglverk, Lundamo. — Nystad Konfeksjon, Rognheim, midlertidige akkordsatser. — John Melhus, Stjørna, P. Toftaker, Oppdal, og Arnt Vognill, Oppdal, overenskomst for skogsdrift. — Røros Skogforvaltning, fastsetting av kjørepriser, Bolonga. — Uthaug Handelssamlag, lønn til lagerformann. — Trones Bruk A/S, Verdal, hogstpriser, Vassmyrberget. — A/S Meraker Bruk, A/S Folla og Hommelvik Bruk, fløting i Forra. — Leistad Sementfabrikk & Co., akkordpriser. — Verran Driftslag, akkordpriser — Forstmester Solberg, fastsetting av hogst og kjørepris, Bones. — Forstmester Solberg, hogst og kjørepris, Garli.

Nye overenskomster: Hommelvik Bruk A/S, arbeidslederne. — Nordre Verft, Trondheim, rengjøringskvinnene. — A/S Samfundshuset,

Steinkjer, vaktmesteren. — Nystad Konfeksjon, Rognheim og Løkkean Konfeksjonsfabrikk A/S, Syerskene. — Støren Andelsbruk. — J. H. Folstads sagbruk og kassefabrikk, Hovin. — Hovd Husmorskole, Ørlandet, sveiser og gårdskar. — Brekken kommune, rengjøringskvinnene. — Trønderheimen L/L, Trondheim, vaktmesteren. — Eggans Fiskematforretning, Orkanger. — Galguften Sagbruk og Kassefabrikk, Overhalla.

Revisjon av overenskomster: Gåre Dampsag og Høvleri, Haltdalen, Rønningen Sagbruk, Haltdalen og Steens Sagbruk, Haltdalen, sag- og skogsdriften. — Midttømme Trelastforretning A/S, Hovin, Hovin Dampsag, Hovin og Odd Grønseths sagbruk, Fagerhaug, sagbruksarbeiderne. — John Melhus, Nord-Stjørna. — Lundamo Teglverk A/S. — Kvernmo Kalkstensmølle, Frol. — Malvik kommune og Leksvik kommune, vegarbeiderne. — Hammerberg Sagbruk, Leksvik. — Ørland kommune, graver og kirketjener. — Haltdalen Elektrisitetsverk. — Heimdal Fabrikker, Heimdal. — Skjetlein Jordbruksskole. — Verdal kommune, vegarbeiderne. — Tungen Gård A/S, Strinda. — A/S Adresseavisen og Nidaros og Trøndelagen, avisbudene. — Singsås Dampsag og Høvleri, A/L Kotsøysaga, Singsås og Almås Skoglag, Singsås, sagbruksarbeiderne. — Lundamo Samvirkelags mølle, mølleren. — Trondheim komm. Elektrisitetsverk, anleggsarbeiderne. — Felleskjøpet i Trondheim, Presthus gård, Ranheim. — Olav Trygv. gt. 40, Trondheim, vaktmesteren. — Handelsstandens Hus, Trondheim, vaktmesteren og assistent. — Meråker kommune, Vegvokterne og vegarbeiderne. — Trondhjems Nattevakt Kompani A/S. — Støren kommune, graver og kirketjener. — Haagen Løvold, Namsos, fiskematarbeiderne. — Nord-Trøndelag fylke, Mære Landbruksskole. — Inntrøndelag Skogsselskap, Stiklestad Plante-skole. — Verran Driftslag, Verran, sagarbeiderne.

Twister: A. Mendelsohn & Sønner, Trondheim, omflytting av syerske. — Orkla Telefon A/S, lønnsforhold. — Distriktskommando Trøndelag, vaskeareal rengjøringskv. — Oppdal Tjæreindustri, feriepenge. — Byggmester Einar Eklo, Brekstad, utbetaling av innest. lønn. — Killingdal Grubeselskap, arbeids- og yrkesforhold. — Kjelstad Bruk, Selbu, inntaking av sagmester. — A/S Betongbygg, Ørlandet, akkordoppgjør og dyrtidstillegg. — Esp Vaskeri, Leinstrand, oppsigelse. — Knut Frøseths sagbruk, Støren, oppsigelse. — A/S Hommelvik Verft- & Støperi, oppsigelse. — Trondheims Fryseanlegg, frysemaskinister. — Kjelstad Sagbruk, Selbu, mannskapsordningen. — Bergenske D/S, rengjøringskvinnene. — A/S Meraker Bruk, traktorkjøring. — Nauma Skofabrikk, Overhalla, ansettelsesvilkår.

Meklinger: Hommelvik Bruk A/S, overenskomst for arbeidslederne. — Brukseier John Melhus, Stjørna, lønn under sykdom og for bev. heligdager.

Befaringer: A/S Totens Cellulosefabrikk, skogsdrift i Haltdalen. — A/S Trones Bruk, skogsdrift i Aarstad, Verdal. — Ognaldsbruket, skogsdrift i Kjesbumarka. — A/S Meraker Bruk, skogsdrift i Forbygda. Hegra. — Thomas Angells Stiftelser, skogsdrift i Selbu. — Spillumbruket A/S, skogsdrift i Fossli, Namdalseid. — Spillumbruket A/S, skogsdrift i Namdalseid. — Skogseier Kolås, Snåsa, skogsdrift i Snåsa. — Hegra Bruk, skogsdrift i Hegra, Hamiltonskogen. — Hommelvik Bruk A/S, skogsdrift i Stod. — Kirknesvåg Sagbruk og Høvleri, skogsdrift i Belbo, Imsdalen, Snåsa. — Arne Buvarp, Beitstad, skogsdrift i Beitstad. — Vinje Bruk, Mosvik, 3 skogsdrifter i Vinje. — Forstmester Solberg, 3 skogsdrifter i Støren. — Sandøla Skogforening, Grong Skogforening,

Nordli Skogforening, skogsdrift i Sandøla. — A/S Kirknesvåg Sag og Høvleri, skogsdrift i Horg Østre Bygdealm. — A/S Kirknesvåg Sag og Høvleri, skogsdrift i Handsemaskogen, Snåsa. — Strinda og Båbo Almeningslag, skogsdrift i Strandvik, Stod. — Inge Vada, Malm, skogsdrift i Malm. — Brukseier Anton Jensen, Mosvik, skogsdrift i Mosvik. — Hegra Bruk, skogsdrift i Hamiltonskogen, Hegra.

Agitasjon: Egil Aavik, trevarefabrikk, Steinkjer, NTIF. — H. Stene & Co., lærvarefabrikk, Trondheim, NSF. — Elevene ved Kjøle- og frysemaskinistiskolen, Trondheim, DNMF. — Uorganiserte arbeidere ved fiskgrossistene, Trondheim, NTAf. — Nystad Konfeksjon, Byåsen, Trondheim, NBF. — A/L Bjerkes Bruk, Støren, NSLF. — Statens Kornmagasin, Melhus. — Egil Aavik, trevarefabrikk, Steinkjer, NTIF. — Reguleringsanlegget i Salsbruket, NAF. — Galguften Sagbruk- og Kassefabrik, Overhalla, NSLF.

Forelesninger om skogstariffen. Finsås Småbrukskole: Skogbrukskurs. Trøndelag Skogteknikerforening: Konkurranseløp i klassifisering av skog. Steinkjer Skogskole: Forelesning skogsoverenski. Valen framhaldsskole, Ogdal: Forelesning skogsoverenski.

Alm. merknader. Den organisasjonsmessige virksomheten har vært livlig, innad som utad. Tariffarbeidet som medfører mye arbeid, tar sin tid. Flere møter er holdt i de faglige utvalg. Foruten at tillitsmennene har vært tilstede på tillitsmannskonferanser og årsmøter, er det holdt 3 møter med fagforeningsstyrene i Trondheim og Strinda.

Agitasjon blant de uorganiserte arbeidere har vært drevet, og 8 nye foreninger og grupper er dannet.

Opplysningsarbeidet blant produksjonsutvalgsmedlemmer og tillitsmenn på arbeidsplassene, har vi funnet nødvendig å holde ved like. En konferanse ble holdt i Steinkjer den 25. april og en i Trondheim den 28. november. Begge var vellykket og det var stor interesse blant de framkomte for å få produksjonsutvalgene så virksomme som mulig.

Samorganisasjonen har tilsluttet seg Arbeidernes Opplysningsforening for Trondheim og Strinda, og en kan si at nå har opplysningsarbeidet tatt fastere former, en oppgave som er meget nødvendig.

Vestfold faglige samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 203 foreninger med et samlet medlemstall av 25 590 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 202 foreninger, og det samlede medlemstall var 24 890.

Av nye foreninger er tilmeldt Svarstad Ysterigruppe av NNN.

I året er uttrådt følgende foreninger: Agnes Trearbeiderforening. (Gått inn i Agnes Fyrstikkarb.forening.) Ytre Sandsvær Arb.mannsforening. (Gått inn i Kongsberg Arb.mannsforening.)

Det har vært holdt 11 møter i foreningsutvalget, 1 styremøte, 5 møter for tillitsmenn om tariffoppgjøret 1954 og 1 fylkeskonferanse.

Nye tariffer: Stokke Telefonforening, Café Jarl, Tønsberg.

Reviderte tariffer: Sandefjords Blad, Vestfold, Sandefjord. — Aftenposten (Tønsberg og Sandefjord) Tønsberg Blad og Andebu Telefonforening.

Forhandlinger om tariffvister: Diverse lønns- og ferietvister som er løst.

Opplysningsarbeidet: 107 studietiltak med 1008 deltakere, av dette er 53 studietiltak i fagforeninger med 356 deltakere, og 4 kurs i Arbeids-

tvistloven og Hovedavtalen med 98 deltakere, arr. av Samorg. Utenom dette er det avvirket TWI-kurs for 64 grupper med 554 deltakere.

Antall reisedager: 110.

Alminnelige merknader: Det er tatt opp arbeid med å legge om fra sammøter til representantskap i de faglige utvalg.

Østfold faglige samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 305 foreninger med et samlet medlemstall av 38 000 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 307 foreninger og det samlede medlemstall var 38 600.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Sarpsborg Skinn og Lærarbeiderforening, tilsl. Norsk Skinn og Lærarb.forb. Fredrikstad Broarbeiderforening, tilsl. Norsk Arbeidsmannsforbund. Disse har et samlet medlemstall av 82. Den vesentlige nyorganisering er således foregått i tilslutning til bestående fagforeninger.

Det har vært holdt 2 distriktsstyremøter, 62 forretnings- og arbeidsutvalgsmøter, 23 felles fagforeningsstyremøter, 1 fellesmøte for faglige utvalg, 39 bedriftsmøter, orientering om TWI og kursopplegg, 118 andre møter og representasjon 21.

Forhandlinger og konflikter. Nye tariffer: 3. Reviderte tariffer: 12. Forhandlinger om tariffvister: 33.

Opplysningsarbeidet. 1 fylkeskurs for fagorganiserte kvinner. 2 kurs i «fagforeningskunnskap». 2 engelskkurs. 1 kurs om langtidsprogrammet. 1 kveldsskole. 65 TWI-kurs.

Antall reisedager: 239.

Statistisk oversikt.

Denne oversikten viser antall medlemmer tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon fordelt geografisk og på de ulike forbund for året 1953. Det er også tatt med en oversikt over forbundenes fagblader.

Tabell I

viser et sammendrag av Landsorganisasjonens medlemstall fra 31. desember 1923 og til 31. desember 1953.

Tabell II. Medlemsbevegelsen 1939—1953.

Medlemstallet gikk sterkt ned fra 1939 til krigens slutt. Etter krigen, fra mai 1945 og fram til utgangen av 1953 har medlemstallet steget med i alt 258 290 medlemmer eller 96,5 pct.

Sett i forhold til medlemstallet 1939 er den reelle økning 169 220 medlemmer eller 47,4 pct.

Tabell III

viser medlemstallets forandring innenfor de enkelte fylker både i absolutte og relative tall.

Tabell IV. Avdelings- og medlemsbevegelsen.

Tallene er utarbeidet etter forbundenes årsrapporter og viser antall avdelinger og medlemmer i de ulike forbund pr. 31. desember 1953.

Ved utgangen av 1952 sto 40 forbund med et antall av 515 593 medlemmer fordelt på 4 871 avdelinger tilsluttet Landsorganisasjonen.

Pr. 31. desember 1953 sto i alt 42 forbund tilsluttet Landsorganisasjonen, antall medlemmer var i alt 526 016 fordelt på 5 020 avdelinger. To forbund ble tilmeldt Landsorganisasjonen i 1953, nemlig Norsk Støperiarbeiderforbund fra 1. januar 1953 og Lensmannsbetjentenes Landslag fra 1. april 1953.

Stigningen i medlemstallet fra 1952 til 1953 utgjorde 10 423 eller 2,0 pct.

Tabell V

gir et bilde av organisasjonsforholdene ordnet geografisk.

For samtlige byer under ett er medlemstallet ved utgangen av 1953: 375 624 fordelt på 2121 avdelingen. Tilsvarende tall for 1952: 366 301 fordelt på 2033 avdelinger, dvs. en stigning på 9323 medlemmer eller 2,5 pct.

For *landdistriktene* viser tabellen 2874 avdelinger med tilsammen 135 127 medlemmer pr. desember 1953. I 1952 var tallene 2812 avdelinger med 134 235 medlemmer, dvs. en stigning i medlemstallet på 892 eller 0,7 pct.

Medlemmene på *Svalbard* er ført opp for seg og viser en nedgang på 71 medlemmer eller 10,7 pct.

Medlemmer i *utlandet* har økt fra 11 666 til 12 013 medlemmer i tidsrommet 1952—1953, en økning på 347 medlemmer eller 3,0 pct.

Direkte medlemmer viser oppgang med i alt 229 medlemmer eller 17,7 pct.

Tabell VI.

Tabellen viser en fylkesvis gruppering av de *fagforeninger som har kvinnelige medlemmer*, med en oversikt over antall medlemmer i alt og herav kvinnelige medlemmer fordelt på de ulike forbund.

Antall kvinnelige medlemmer ved utgangen av 1953 er 90 738 eller 17,3 pct. av Landsorganisasjonens samlede medlemstall.

Tabell VII.

Denne tabellen gir en oversikt over forbundenes fagblader, antall nummer, gjennomsnittlig antall sider og gjennomsnittlig opplag pr. nummer for året 1953.

Tillitsmenn og funksjonærer.

I året 1952 hadde Landsorganisasjonen og de 40 tilsluttede forbund 152 *valte* tillitsmenn med fast lønn og 73 *ansatte* tillitsmenn, hertil kommer 55 *valte* tillitsmenn som bare har en viss godtgjørelse for sitt arbeid og 326 funksjonærer. Tallet for funksjonærer inkluderer 1 revisjonssjef og 7 revisorer.

I året 1953 hadde Landsorganisasjonen og de 42 tilsluttede forbund 144 *valte* tillitsmenn med fast lønn og 83 *ansatte* tillitsmenn, hertil kommer 61 *valte* tillitsmenn som bare har en viss godtgjørelse for sitt arbeid og 325 funksjonærer. Tallet for funksjonærer inkluderer 1 revisjonssjef og 7 revisorer.

Tabell VIII. — Arbeidskonflikter 1954.

I tabell VIII er oppført alle konflikter i året som er meldt til Landsorganisasjonen. Tabellen omfatter også konflikter som pågikk fra forrige år og konflikter som ikke var avsluttet ved årets utgang.

Tabellen viser at det i løpet av året har vært 17 konflikter omfattende 817 arbeidere i alt, hvorav 793 var organisert. De tilsvarende tall for 1953 var henholdsvis 25 konflikter, 535 arbeidere og 508 organiserte.

Antall tapte arbeidsdager i 1954 var 15 441 mot 14 597 året før. Det største antall tapte arbeidsdager hadde Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund med 10 200 dager på konflikten med SAS Region Norge. Norsk Bekledningsarbeiderforbund hadde 2478 tapte arbeidsdager, hvorav 2130 kommer på konflikten med Bjarne Hansen's Trikotasjefabrikk i Berger i Vestfold. Norsk Kommuneforbunds konflikt med Mo kommune og Nord-Rana kommune løp opp i 1104 tapte arbeidsdager. De øvrige konflikter var av kort varighet eller omfatter et fåtall arbeidere.

1 konflikt var påbegynt i 1952 og 2 konflikter i 1953. Ved årets utgang var 3 av konfliktene ikke avsluttet.

Tabellen viser videre at Landsorganisasjonen av forbundenes konfliktstønad har refundert *kr. 18 585.75*. For 5 konflikter var refusjonen ikke hevet, herav pågikk 3 av konfliktene ved årets utgang.

Til nærmere belysning av konfliktenes årsak, karakter og resultat er satt opp 3 utdrag av tabellen, samt en tabell med tilbakegående tall.

Tabell IX

gir oversikt over antall tariffsaker behandlet i Sekretariatet i løpet av året 1954.

Tabell I, 1953

**Sammendrag av Landsorganisasjonens medlemstall
pr. 31. desember 1923—1953.**

	Antall avdelinger	Antall medlemmer	
31. desember 1923.....	1 281	85 599	
—»— 1924.....	1 191	92 767	
—»— 1925.....	1 237	95 931	
—»— 1926.....	1 187	93 134	
—»— 1927.....	1 314	94 154	
—»— 1928.....	1 470	106 182	
—»— 1929.....	1 721	127 017	
—»— 1930.....	1 861	139 591	
—»— 1931.....	1 929	144 595	
—»— 1932.....	2 008	153 374	
—»— 1933.....	2 054	157 524	
—»— 1934.....	2 211	172 513	
—»— 1935.....	¹⁾ 2 635	¹⁾ 224 340	
—»— 1936.....	¹⁾ 3 074	¹⁾ 276 992	
—»— 1937.....	¹⁾ 3 433	¹⁾ 323 156	
—»— 1938.....	¹⁾ 3 661	¹⁾ 344 795	
—»— 1939.....	¹⁾ 3 833	¹⁾ 356 796	
—»— 1940.....	3 556	306 341	
—»— 1941.....	3 330	293 774	
—»— 1942.....	3 557	299 694	²⁾ (289 000)
—»— 1943.....	3 441	291 115	²⁾ (280 543)
7. mai 1945.....	3 199	267 726	³⁾ (252 337)
31. desember 1945.....	⁴⁾ 3 704	⁴⁾ 339 920	
—»— 1946.....	3 998	⁴⁾ 407 029	
—»— 1947.....	4 265	442 445	
—»— 1948.....	4 346	456 297	
—»— 1949.....	4 443	473 629	
—»— 1950.....	4 605	488 442	
—»— 1951.....	4 747	503 397	
—»— 1952.....	4 871	515 593	
—»— 1953.....	5 020	526 016	

Stigning fra 31. desember 1923 til 31. desember 1953 514.5 pst.

¹⁾ Inkl. tall for Arbeidsløses foreninger ikke tilsluttet forbundene.

²⁾ Medl. i endel grupper som ble tvangstilsluttet L.O. under krigen er ikke regnet med i tallene som er angitt i parenteser.

³⁾ Sjømannsforbundets medlemmer utenfor Norge er ikke regnet med i dette tallet.

⁴⁾ Rettet tall.

Løpnr.	Forbund	Medlemstall	
		Pr. 31. des. 1939	Pr. 7. mai 1945
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	176	-
2	Norsk Forb. for Arbeidsledere og Tekn. Funksj. ¹⁾ .	-	-
3	Arbeidsmandsforbundet	26 860	17 404
4	Baker- og Konditorforbundet	2 797	2 683
5	Bekledningsarbeiderforbundet	8 682	5 076
6	Bokbinder- og Kartonnasjarbeiderforbundet	2 748	2 372
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet ²⁾	³⁾ 32 205	³⁾ 25 914
8	Centralforeningen for Boktrykkere	4 173	3 795
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	3 646	3 302
10	Fengselstjenestemannsforbundet ⁴⁾	-	-
11	Gullsmedarbeiderforbundet	701	669
12	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	19 536	17 919
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	6 916	1 878
14	Høvleriarbeiderforbundet ⁵⁾	6 229	4 228
15	Jern- og Metallarbeiderforbundet	32 605	30 572
16	Jernbaneforbundet	13 857	10 706
17	Kjemisk Industriarbeiderforbund	20 915	14 157
18	Kjøttindustriarbeiderforbundet	1 969	ca. 1 600
19	Kommuneforbundet	28 026	24 664
20	Kystloslaget ⁶⁾	-	42
21	Lensmannsbetjentenes Landslag ⁶⁾	-	-
22	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	974	831
23	Lokomotivmannsforbundet	1 701	1 784
24	Losforbundet ⁷⁾	-	-
25	Maskinistforbundet ⁸⁾	-	-
26	Murerforbundet	3 905	2 446
27	Musikerforbundet	906	867
28	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forbundet	13 846	ca. 8 000
29	Papirindustriarbeiderforbundet	15 000	13 933
30	Politiforbundet ⁹⁾	-	-
31	Postfolkenes Fellesforbund	¹⁰⁾ 2 363	¹⁰⁾ 1 920
32	Sjømannsforbundet	27 834	¹²⁾ ca. 16 000
33	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	1 673	1 617
34	Skog- og Landarbeiderforbundet	25 814	22 037
35	Skotøyarbeiderforbundet	4 298	2 868
36	Stenindustriarbeiderforbundet	1 706	865
37	Støperiarbeiderforbundet	¹³⁾ 2 934	¹³⁾ 2 817
38	Tekstilarbeiderforbundet	8 357	5 218
39	Telegraf- og Telefonforbundet	2 635	535
40	Tjenestemannslaget ¹⁴⁾	-	-
41	Tobakkarbeiderforbundet	1 587	ca. 700
42	Tolltjenestemannsforbundet ¹⁵⁾	-	-
43	Transportarbeiderforbundet	20 804	14 652
44	Treindustriarbeiderforbundet	4 101	3 655
	Arbeidsledige utenfor forbundene	4 317	-
	Tilsammen	356 796	267 726

¹⁾ Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer ble tilmeldt LO fra 1. juni 1951 som nyopprettet forbund. ²⁾ Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Høvleriarbeiderforbund ble slått sammen til et forbund fra 1. juli 1949 med navnet Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. ³⁾ Tall for Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. ⁴⁾ Norsk Fengselstjenestemannsforbundet tilsluttet LO fra 1. januar 1946. ⁵⁾ Norsk Kystloslag ble tilsluttet LO i 1940 og medlemskapet opphørte pr. 1. januar 1946. ⁶⁾ Lensmannsbetjentenes Landslag ble tilmeldt LO fra 1. april 1953. ⁷⁾ Norsk Losforbund tilsluttet LO fra 1. mars 1946. ⁸⁾ Det norske Maskinistforbund

1939—1953.

Medlemstall					Løpenr.
Pr. 31. des. 1949	Pr. 31. des. 1950	Pr. 31. des. 1951	Pr. 31. des. 1952	Pr. 31. des. 1953	
285	323	323	333	323	1
—	—	¹⁾ ca. 1 600	2 500	2 850	2
27 661	27 199	27 225	28 609	29 819	3
4 160	4 049	3 909	3 930	3 819	4
12 961	14 656	15 356	15 945	15 918	5
4 230	4 161	4 220	4 083	4 080	6
²⁾ 51 964	52 319	53 583	55 114	56 097	7
4 662	4 863	5 028	5 122	5 202	8
7 027	7 621	8 000	8 640	8 859	9
759	676	667	628	630	10
1 258	1 313	1 340	1 250	1 254	11
28 183	29 112	29 613	31 257	31 347	12
5 887	6 046	6 225	6 539	6 955	13
³⁾ —	—	—	—	—	14
53 210	53 849	54 765	56 135	56 383	15
20 777	21 237	21 452	22 138	22 750	16
29 440	30 276	31 756	31 402	31 350	17
2 329	2 525	2 640	2 777	2 812	18
44 769	45 919	46 666	48 194	49 252	19
—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	⁶⁾ 579	21
1 048	1 086	1 106	1 149	1 182	22
2 220	2 237	2 316	2 340	2 364	23
489	502	518	515	500	24
5 522	5 811	6 072	6 334	6 591	25
4 660	4 845	4 928	5 172	5 366	26
1 391	1 501	1 558	1 608	1 639	27
15 560	16 191	16 590	16 350	15 708	28
16 382	17 105	17 928	18 539	18 724	29
2 498	2 564	2 699	2 830	2 893	30
¹⁰⁾ 3 080	¹⁰⁾ 3 142	¹¹⁾ 5 288	¹¹⁾ 5 480	¹¹⁾ 5 371	31
34 371	37 694	39 258	40 363	40 454	32
2 492	2 450	2 258	2 060	1 918	33
24 605	24 186	24 535	24 640	24 473	34
4 877	5 210	4 740	4 506	4 675	35
1 224	1 290	1 298	1 235	1 196	36
—	—	—	—	¹²⁾ 4 130	37
10 561	12 089	12 677	11 879	11 365	38
6 360	6 651	6 778	7 000	7 718	39
3 398	3 807	4 140	5 060	5 643	40
1 416	1 344	1 287	1 296	1 275	41
1 008	1 054	1 070	1 153	1 173	42
23 330	23 774	24 233	24 384	24 508	43
7 575	7 765	7 752	7 104	6 871	44
—	—	—	—	—	—
473 629	488 442	503 397	515 593	526 016	—

tilsluttet LO fra 1. januar 1947. ²⁾ Norsk Politiforbund tilsluttet LO fra 1. oktober 1946. ¹⁰⁾ Tall for Norsk Postforbund. ¹¹⁾ Postfolkernes Fellesforbund omfatter Det norske Postmannslag og Norsk Postforbund. Postmannslaget ble tilsluttet LO fra 1. juli 1951. ¹²⁾ Norsk Sjømannsforbunds medlemmer er anslått å være 16 000 medlemmer, hvorav 611 medlemmer i Norge ved krigens slutt. ¹³⁾ Norsk Støperiarbeiderforbund, tidligere Norsk Formerforbund, som gikk ut av LO 18. mars 1948, ble tilmeldt LO igjen fra og med 1. januar 1953. ¹⁴⁾ Norsk Tjenestemannslag tilsluttet LO fra 1. januar 1947 under navnet: «Samleforbund for statstjenestemenn utenom de store etatene.» ¹⁵⁾ Norsk Tolltjenestemannsforbund tilsluttet LO fra 1. oktober 1945.

Tabell III, 1953.

Medlemstallets forandring 1952—1953,
geografisk satt opp.

Foreningenes hjemsted	Pr. 31. des. 1952		Pr. 31. des. 1953		Medlemstallets forandring	
	Avdelinger	Medlemmer	Avdelinger	Medlemmer	Absolutt + ell. ÷	Prosentvis + ell. ÷
Østfold fylke	313	37 525	318	38 591	+ 1 066	+ 2,3
Akershus fylke	312	17 982	314	18 381	+ 399	+ 2,2
Oslo by	212	125 363	222	126 678	+ 1 315	+ 1,0
Hedmark fylke	449	23 760	474	24 962	+ 1 202	+ 5,1
Oppland fylke	343	17 728	363	18 499	+ 771	+ 4,3
Buskerud fylke	350	33 103	351	33 080	÷ 23	÷ 0,1
Vestfold fylke	208	26 311	218	26 545	+ 234	+ 0,9
Telemark fylke	274	22 041	278	23 071	+ 1 030	+ 4,7
Aust-Agder fylke	152	6 927	158	7 160	+ 233	+ 3,4
Vest-Agder fylke	146	13 191	147	13 779	+ 588	+ 4,5
Rogaland fylke	226	31 653	239	32 454	+ 801	+ 2,5
Hordaland fylke	215	13 770	212	13 402	÷ 368	÷ 2,7
Bergen by	116	35 537	122	36 453	+ 916	+ 2,6
Sogn og Fjordane fylke	111	5 607	115	5 576	÷ 31	÷ 0,6
Møre og Romsdal fylke	321	17 179	330	17 458	+ 279	+ 1,6
Sør-Trøndelag fylke	246	29 720	252	30 524	+ 804	+ 2,7
Nord-Trøndelag fylke	231	9 789	240	10 312	+ 523	+ 5,3
Nordland fylke	352	20 046	373	20 231	+ 185	+ 0,9
Troms fylke	143	7 859	144	8 080	+ 221	+ 2,8
Finnmark fylke	125	5 445	125	5 515	+ 70	+ 1,3
Svalbard	2	666	2	595	÷ 71	÷ 10,7
Utlandet	14	11 666	14	12 013	+ 347	+ 3,0
Direkte medlemmer	—	1 294	—	1 523	+ 229	+ 17,7
Landsomfattende avdelinger	10	1 431	9	1 134	÷ 297	÷ 20,8
Tilsammen	4 871	515 593	5 020	526 016	+ 10 423	+ 2,0

Tabell IV, 1953

Avdelings- og

Løpe- nr.	Forbund	Antall avdelinger ¹⁾			
		Pr. 31. des. 1952	Tilsluttet i årets løp	Utgått eller nedlagt i årets løp	Pr. 31. des. 1953
1	Arbeiderpartiets Presseforbund .	26	—	1	25
2	Forb. for Arb. ledere og Tekn. F.	79	2	—	81
3	Arbeidsmandsforbundet	534	22	7	549
4	Baker- og Konditorforbundet ..	79	1	1	79
5	Bekleddningsarbeiderforbundet ..	126	11	13	124
6	Bokbinder- og Kartonnasjearb.f.	31	—	1	30
7	Bygningsindustriarbeiderforb. . .	455	18	10	463
8	Centralfor. for Boktrykkere . . .	56	2	2	56
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	143	²⁾ 6	—	149
10	Fengselstjenestemannsforb.	14	1	1	14
11	Gullsmedarbeiderforbundet	15	—	—	15
12	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	259	1	3	257
13	Hotell- og Restaurantarb.forb. . .	60	1	—	61
14	Jern- og Metallarbeiderforb.	246	4	6	244
15	Jernbaneforbundet	106	13	—	119
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	175	5	4	176
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet . .	54	3	—	57
18	Kommuneforbundet	364	11	1	374
19	Lensmannsbetj. Landslag ³⁾	—	³⁾ 21	—	21
20	Litografisk- og Kjemigrafisk Forb.	7	—	—	7
21	Lokomotivmannsforbundet	9	—	—	9
22	Losforbundet	⁴⁾ 4	—	—	⁴⁾ 4
23	Maskinistforbundet	21	—	—	21
24	Murerforbundet	74	1	—	75
25	Musikerforbundet	17	—	—	17
26	Nærings- og Nytelsesm.arb.forb.	197	20	7	210
27	Papirindustriarbeiderforbundet . .	101	—	—	101
28	Politiforbundet	56	—	—	56
29	Postfolkenes Fellesforbund:				
	Norsk Postforbund	48	—	—	48
	Det norske Postmannslag	20	—	—	20
30	Sjømannsforbundet	53	—	—	53
31	Skin- og Lærarbeiderforbundet	39	—	2	37
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	681	16	8	689
33	Skotøyarbeiderforbundet	39	2	1	40
34	Stenindustriarbeiderforbundet . .	43	—	—	43
35	Støperiarbeiderforbundet ⁷⁾	—	⁷⁾ 52	—	52
36	Tekstilarbeiderforbundet	97	3	6	94
37	Telegraf- og Telefonforbundet . .	69	²⁾ 4	—	73
38	Tjenestemannslaget	58	3	1	60
39	Tobakkarbeiderforbundet	4	—	—	4
40	Tolltjenestemannsforbundet	24	1	—	25
41	Transportarbeiderforbundet	225	²⁾ 5	—	230
42	Treindustriarbeiderforbundet . . .	163	5	10	158
	Tilsammen	4 871	234	85	5 020

medlemsbevegelsen 1953.

Antall medlemmer						Medlemst. forandring			Løpe- nr.
Pr. 31. des. 1952		Inntrådt i årets løp	Uttrådt i årets løp	Pr. 31. des. 1953		Absolutt + eller -	Prosentvis + eller -		
I alt	Herav kvinner			I alt	Herav kvinner				
333	21	13	23	323	22	÷ 10	÷ 3,0	1	
2 500	169	390	40	2 850	169	+ 350	+ 14,0	2	
28 609	1 985	4 775	3 565	29 819	1 787	+ 1 210	+ 4,2	3	
3 930	229	362	473	3 819	213	÷ 111	÷ 2,8	4	
15 945	13 633	2 608	2 635	15 918	13 615	÷ 27	÷ 0,2	5	
4 083	2 517	158	161	4 080	2 513	÷ 3	÷ 0,1	6	
55 114	212	14 040	13 057	56 097	236	+ 983	+ 1,8	7	
5 122	749	406	326	5 202	744	+ 80	+ 1,6	8	
8 640	215	1 465	1 246	8 859	139	+ 219	+ 2,5	9	
628	41	22	20	630	44	+ 2	+ 0,3	10	
1 250	193	104	100	1 254	190	+ 4	+ 0,3	11	
31 257	15 904	5 016	4 926	31 347	15 950	+ 90	+ 0,3	12	
6 539	4 655	2 ⁾ 416	—	6 955	5 030	+ 416	+ 6,4	13	
56 135	3 534	9 222	8 974	56 383	3 650	+ 248	+ 0,4	14	
22 138	ca. 1 110	1 091	479	22 750	ca. 1 110	+ 612	+ 2,8	15	
31 402	4 758	4 265	4 317	31 350	4 746	÷ 52	÷ 0,2	16	
2 777	242	375	340	2 812	220	+ 35	+ 1,3	17	
48 194	14 442	4 745	3 687	49 252	15 214	+ 1 058	+ 2,2	18	
—	—	3 ⁾ 579	—	579	54	+ 579	3 ⁾ —	19	
1 149	212	143	110	1 182	213	+ 33	+ 2,9	20	
2 340	0	62	38	2 364	0	+ 24	+ 1,0	21	
515	0	26	41	500	0	÷ 15	÷ 2,9	22	
6 334	0	257	—	6 591	0	+ 257	+ 4,1	23	
5 172	0	608	414	5 366	0	+ 194	+ 3,8	24	
1 608	107	31	—	1 639	111	+ 31	+ 1,9	25	
16 350	7 105	—	5 ⁾ 642	15 708	6 580	÷ 642	÷ 3,9	26	
18 539	1 318	1 608	1 423	18 724	1 306	+ 185	+ 1,0	27	
2 830	163	206	143	2 893	165	+ 63	+ 2,2	28	
—	—	—	—	—	—	—	—	29	
3 444	192	—	5 ⁾ 109	3 335	192	÷ 109	÷ 3,2	—	
2 036	486	—	—	2 036	491	—	—	—	
40 363	6 ⁾ —	2 ⁾ 91	—	40 454	6 ⁾ —	+ 91	+ 0,2	30	
2 060	713	—	5 ⁾ 142	1 918	681	÷ 142	÷ 6,9	31	
24 640	407	3 409	3 576	24 473	378	÷ 167	÷ 0,7	32	
4 506	1 957	2 ⁾ 169	—	4 675	2 103	+ 169	+ 3,8	33	
1 235	0	—	5 ⁾ 39	1 196	0	÷ 39	÷ 3,2	34	
—	—	7 ⁾ 4 130	—	4 130	0	+ 4 130	7 ⁾ —	35	
11 879	7 098	2 663	3 177	11 365	6 675	÷ 514	÷ 4,3	36	
7 000	1 771	2 ⁾ 718	—	7 718	1 991	+ 718	+ 10,3	37	
5 060	1 905	1 509	926	5 643	2 116	+ 583	+ 11,5	38	
1 296	841	—	5 ⁾ 21	1 275	812	÷ 21	÷ 1,6	39	
1 153	0	3 ⁾ 20	—	1 173	0	+ 20	+ 1,7	40	
24 384	817	2 ⁾ 124	—	24 508	861	+ 124	+ 0,5	41	
7 104	426	1 210	1 443	6 871	417	÷ 233	÷ 3,3	42	
515 593	90 127	67 036	56 613	526 016	90 738	+ 10 423	+ 2,0	—	

¹⁾ Heri også iberegnet grupper. ²⁾ Nettotilgang. ³⁾ Lensmannsbetjentenes Landslag ble tilmeldt LO fra 1. april 1953. ⁴⁾ 4 hovedavdelinger oppdelt i 12 underavdelinger. ⁵⁾ Nettoavgang. ⁶⁾ Forbundet spesifiserer ikke mannlige og kvinnelige medlemmer. ⁷⁾ Norsk Støperiarbeiderforbund, tidligere Norsk Formerforbund, som gikk ut av LO 18. mars 1948, ble tilmeldt LO igjen fra og med 1. januar 1953.

Tabell V, 1953

Medlemstallet geografisk

Løpenr.	Forbund	1. Østfold			
		Fylkets landdistrikt		Askim	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	1	11	1	69
3	Arbeidsmandsforbundet	6	261	1	27
4	Baker- og Konditorforbundet	1	14	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	2	22	1	60
6	Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet	1	18	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	22	1 393	2	268
8	Centralforeningen for Boktrykkere	1	37	—	—
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	7	149	2	112
10	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—
12	Handels og Kontorfunksjonærenes Forbund	4	63	2	199
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	900	1	97
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	2	153	1	1 799
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	1	15	—	—
18	Kommuneforbundet	7	320	1	136
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—	—	—
20	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	—	—	—	—
21	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—
22	Losforbundet	—	—	—	—
23	Maskinistforbundet	—	—	—	—
24	Murerforbundet	1	21	1	40
25	Musikerforbundet	—	—	—	—
26	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	2	36	—	—
27	Papirindustriarbeiderforbundet	5	1 431	1	50
28	Politiforbundet	—	—	—	—
29	Postfolkernes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Norsk Postforbund	1	24	—	—
	Det norske Postmannslag	—	—	—	—
30	Sjømannsforbundet	—	—	—	—
31	Skin- og Lærarbeiderforbundet	2	7	1	89
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	26	663	—	—
33	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—
34	Stenindustriarbeiderforbundet	16	379	—	—
35	Støperiarbeiderforbundet	1	4	—	—
36	Tekstilarbeiderforbundet	2	582	—	—
37	Telegraf- og Telefonforbundet	2	99	—	—
38	Tjenestemannslaget	—	—	—	—
39	Tobakarbeiderforbundet	—	—	—	—
40	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—
41	Transportarbeiderforbundet	3	86	1	10
42	Treindustriarbeiderforbundet	5	249	1	56
	Tilsammen	129	6 937	17	3 012

satt opp. — 1953.

fylke												Løpnr.
Fredrikstad		Halden		Moss		Sarpsborg		Fylkets byer		Fylket		
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
1	7	1	4	1	4	1	9	4	24	4	24	1
1	33	1	33	1	11	1	78	5	224	6	235	2
1	23	2	109	1	31	1	108	6	298	12	559	3
1	101	1	29	1	58	1	33	4	221	5	235	4
2	436	1	173	3	484	1	89	8	1 242	10	1 264	5
1	72	1	67	1	15	1	403	4	557	5	575	6
5	935	2	492	1	683	2	506	12	2 884	34	4 277	7
1	51	1	53	1	31	1	34	4	169	5	206	8
1	268	1	39	1	106	2	308	7	833	14	982	9
—	—	1	13	—	—	—	—	1	13	1	13	10
1	5	—	—	—	—	—	—	1	5	1	5	11
1	751	1	340	1	274	1	335	6	1 899	10	1 962	12
1	57	1	25	1	30	1	20	4	132	4	132	13
3	2 381	1	299	1	1 141	1	657	7	4 575	15	5 475	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
4	877	1	61	1	509	1	204	8	3 450	10	3 603	16
1	99	1	46	1	15	1	22	4	182	5	197	17
5	668	1	399	2	363	4	375	13	1 941	20	2 261	18
—	—	—	—	1	44	—	—	1	44	1	44	19
—	—	—	—	1	19	—	—	1	19	1	19	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
1	259	—	—	1	69	—	—	2	328	2	328	23
2	112	1	63	1	73	1	133	6	421	7	442	24
1	80	1	48	1	27	1	28	4	183	4	183	25
2	406	2	32	1	359	1	67	6	864	8	900	26
—	—	4	1 143	1	537	10	3 227	16	4 957	21	6 388	27
1	58	1	30	1	41	1	44	4	173	4	173	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	34	1	23	1	21	1	25	4	103	5	127	—
—	—	1	40	—	—	—	—	1	40	1	40	—
1	1 031	—	—	1	178	—	—	2	1 209	2	1 209	30
1	44	1	240	1	4	—	—	4	377	6	384	31
1	94	1	8	2	51	—	—	4	153	30	816	32
1	573	1	734	1	88	—	—	3	1 395	3	1 395	33
—	—	1	11	—	—	—	—	1	11	17	390	34
1	307	—	—	1	29	1	56	3	392	4	396	35
2	225	1	35	1	68	2	132	6	460	8	1 042	36
1	32	1	79	1	32	—	—	3	143	5	242	37
—	—	—	—	—	—	1	101	1	101	1	101	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
1)	47	1	74	—	—	—	—	2	121	2	121	40
2	410	2	170	2	242	3	327	10	1 159	13	1 245	41
2	94	1	42	2	105	1	55	7	352	12	601	42
51	10 570	39	4 954	39	5 742	43	7 376	189	31 654	318	38 591	

1) Omfatter medlemmer fra: Fredrikstad, Moss, Sarpsborg og Hvalerdistriktet.

Tabell V, 1953 (forts.).

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	2. Akershus							
		Fylkets landdistr.		Drøbak		Lillestrøm		Fylkets byer	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	2	44	-	-	-	-	-	-
3	Arbeidsmandsforbundet	22	1 199	-	-	-	-	-	-
4	Baker- og Konditorforbundet	-	-	-	-	1	46	1	46
5	Bekledningsarbeiderforbundet	9	352	1	124	1	217	2	341
6	Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforb. .	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet ...	39	3 051	1	135	5	698	6	833
8	Centralforeningen for Boktrykkere	-	-	-	-	1	24	1	24
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet ...	11	142	-	-	1	54	1	54
10	Fengselstjenestemannsforbundet	2	30	-	-	-	-	-	-
11	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Handels og Kontorfunksjonærenes Forb.	7	275	-	-	1	255	1	255
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.	1	14	-	-	-	-	-	-
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	18	2 371	1	80	1	163	2	243
15	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	10	829	1	24	-	-	1	24
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	1	9	-	-	1	17	1	17
18	Kommuneforbundet	25	1 685	1	29	2	176	3	205
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	47	-	-	-	-	-	-
20	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Losforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Maskinistforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Murerforbundet	3	130	-	-	1	39	1	39
25	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforb..	9	81	-	-	1	12	1	12
27	Papirindustriarbeiderforbundet	6	1 087	-	-	-	-	-	-
28	Politiforbundet	1	51	1	12	1	48	2	60
29	Postfolkenes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-
	Norsk Postforbund	2	37	-	-	1	8	1	8
	Det norske Postmannslag	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Sjømannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	1	3	1	4	-	-	1	4
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	78	3 182	-	-	-	-	-	-
33	Skotøyarbeiderforbundet	4	85	-	-	-	-	-	-
34	Stenindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
35	Støperiarbeiderforbundet	4	227	-	-	-	-	-	-
36	Tekstilarbeiderforbundet	3	80	-	-	1	25	1	25
37	Telegraf- og Telefonforbundet	2	105	-	-	2	162	2	162
38	Tjenestemannslaget	4	326	-	-	-	-	-	-
39	Tobakkarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
40	Tolltjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
41	Transportarbeiderforbundet	5	149	-	-	1	43	1	43
42	Treindustriarbeiderforbundet	13	312	1	17	1	66	2	83
	Tilsammen	283	15903	8	425	23	2053	31	2478

satt opp. — 1953.

fylke		4. Hedmark fylke														Løpnr.
Fylket		3. Oslo		Fylkets landdistr.		Elverum		Hamar		Kongsvinger		Fylkets byer		Fylket		
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
-	-	1	90	-	-	-	-	1	12	1	8	2	20	2	20	1
2	44	8	751	2	29	-	-	1	16	-	-	1	16	3	45	2
22	1 199	4	1 583	27	920	1	62	1	88	1	55	3	205	30	1 125	3
1	46	3	993	4	36	1	22	1	41	1	5	3	68	7	104	4
11	693	4	5 116	3	110	-	-	1	162	1	72	2	234	5	344	5
-	-	4	2 234	-	-	-	-	-	-	1	19	1	19	1	19	6
45	3 884	16	12 247	40	2 771	2	396	3	811	2	166	7	1373	47	4 144	7
1	24	1	2 754	-	-	1	19	1	51	1	29	3	99	3	99	8
12	196	4	2 286	16	348	1	37	1	56	1	44	3	137	19	485	9
2	30	1	307	1	14	-	-	-	-	-	-	-	-	1	14	10
-	-	2	594	-	-	-	-	1	12	-	-	1	12	1	12	11
8	530	11	11 507	20	633	1	125	1	467	1	68	3	660	23	1 293	12
1	14	5	3 209	1	13	-	-	1	110	2	94	3	204	4	217	13
20	2 614	17	14 572	8	364	1	134	1	594	1	33	3	761	11	1 125	14
-	-	15	7 555	-	-	-	-	13	1929	-	-	13	1929	13	1 929	15
11	853	4	2 993	4	151	-	-	-	-	-	-	-	-	4	151	16
2	26	2	953	3	32	1	22	1	71	1	23	3	116	6	148	17
28	1 890	42	19 047	19	740	1	130	3	406	1	94	5	630	24	1 370	18
1	47	-	-	1	15	-	-	1	13	1	20	2	33	3	48	19
-	-	2	736	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
-	-	1	651	-	-	-	-	1	224	-	-	1	224	1	224	21
-	-	2	285	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
-	-	1	1 066	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23
4	169	2	1 828	-	-	1	32	1	44	1	23	3	99	3	99	24
-	-	1	827	-	-	-	-	1	70	-	-	1	70	1	70	25
10	93	9	3 901	12	239	1	37	3	257	-	-	4	294	16	533	26
6	1 087	-	-	2	442	-	-	-	-	-	-	-	-	2	442	27
3	111	2	1 034	-	-	1	13	1	23	1	11	3	47	3	47	28
3	45	1	1 146	3	63	1	15	1	29	1	11	3	55	6	118	-
-	-	1	723	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	5 886	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
2	7	3	653	1	17	1	10	1	32	1	21	3	63	4	80	31
78	3 182	8	287	184	8 498	12	491	1	25	-	-	13	516	197	9 014	32
4	85	1	1 061	-	-	-	-	1	174	1	36	2	210	2	210	33
-	-	2	172	1	15	-	-	-	-	-	-	-	-	1	15	34
4	227	3	1 141	4	99	-	-	1	105	-	-	1	105	5	204	35
4	105	4	2 181	2	15	-	-	1	60	1	1	2	61	4	76	36
4	267	12	2 367	-	-	-	-	2	252	1	53	3	305	3	305	37
4	326	10	2 258	-	-	-	-	1	95	-	-	1	95	1	95	38
-	-	1	1 107	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39
-	-	2	446	-	-	-	-	-	-	1	70	1	70	1	70	40
6	192	2	6 899	6	89	1	59	1	153	1	52	3	264	9	353	41
15	395	7	1 232	5	256	1	32	1	10	1	17	3	59	8	315	42
314	18 381	222	126 678	369	15 909	29	1636	50	6392	26	1025	105	9053	474	24 962	-

1) Omfatter medl. fra fylkene: Oslo, Akershus, Oppland og Buskerud.

2) » » » « : Hedmark, Oppland samt Møre og Romsdal.

3) » » » « : Østfold, Akershus, Oppland og Hedmark.

4) Herav 1 avdeling oppdelt i 3 underavdelinger omfattende medlemmer fra Oslo, Bergen og Lødingen.

Tabell V, 1953 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	5. Oppland							
		Fylkets landdistr.		Gjøvik		Lillehammer		Fylkets byer	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	1	7	1	7	2	14
2	Forb. for Arbledere og Tekn. F. . .	4	75	1	34	1	21	2	55
3	Arbeidsmandsforbundet	32	1 613	1	25	1	61	2	86
4	Baker- og Konditorforbundet	—	—	1	32	1	43	2	75
5	Bekledningsarbeiderforbundet	12	288	1	254	1	94	2	348
6	Bokbinder- og Kartonnasjearb.forb. . .	—	—	1	13	1	2	2	15
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet . .	33	1 362	3	662	2	750	5	1 412
8	Centralforeningen for Boktrykkere . .	2	15	1	59	1	30	2	89
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	10	249	1	36	1	10	2	46
10	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	5	1	5
12	Handels og Kontorfunksj. Forbund . . .	20	459	1	263	1	210	2	473
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb. . . .	1	22	1	39	1	87	2	126
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	1 355	2	1 196	1	250	3	1 446
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	2	447	1	8	1	17	2	25
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	3	47	1	15	1	38	2	53
18	Kommuneforbundet	15	505	1	164	1	341	2	505
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	24	—	—	1	16	1	16
20	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund . .	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Losforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Maskinistforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Murerforbundet	4	41	1	56	1	42	2	98
25	Musikerforbundet	—	—	—	—	1	13	1	13
26	Nærings- og Nytelsesm.arbeiderforb. . .	22	234	1	48	1	74	2	122
27	Papirindustriarbeiderforbundet	4	565	—	—	1	261	1	261
28	Politiforbundet	—	—	1	21	1	21	2	42
29	Postfolkenes Fellesforbund:								
	Norsk Postforbund	3	144	1	13	1	15	2	28
	Det norske Postmannslag	—	—	—	—	1	47	1	47
30	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	—	—	1	6	—	—	1	6
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	102	3 476	1	24	—	—	1	24
33	Skotøyarbeiderforbundet	1	23	1	27	1	28	2	55
34	Stenindustriarbeiderforbundet	4	172	1	4	—	—	1	4
35	Støperiarbeiderforbundet	1	77	1	51	—	—	1	51
36	Tekstilarbeiderforbundet	2	92	1	52	1	218	2	270
37	Telegraf- og Telefonforbundet	1	132	—	—	1	145	1	145
38	Tjenestemannslaget	2	129	—	—	—	—	—	—
39	Tobakkarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
41	Transportarbeiderforbundet	7	329	3	101	1	82	4	183
42	Treindustriarbeiderforbundet	5	103	1	121	1	262	2	383
	Tilsammen	301	11978	32	3 331	30	3 190	62	6 521

satt opp. — 1953.

fylke		6. Buskerud fylke												Løpnr.
Fylket		Fylkets landdistr.		Drammen		Hønefoss		Kongsberg		Fylkets byer		Fylket		
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
2	14	—	—	1 ¹⁾	17	—	—	—	—	1	17	1	17	
6	130	3	48	1	59	1	36	1	44	3	139	6	187	2
34	1 699	27	976	2	77	—	—	5	322	7	399	34	1 375	3
2	75	1	15	1	111	1	35	1	19	3	165	4	180	4
14	636	2	70	3	431	1	197	1	72	5	700	7	770	5
2	15	1	30	2	284	1	45	—	—	3	329	4	359	6
38	2 774	21	714	9	1 222	1	674	2	158	12	2 054	33	2 768	7
4	104	—	—	1	159	1	19	1	4	3	182	3	182	8
12	295	7	292	1	110	1	25	—	—	2	135	9	427	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
1	5	—	—	1	16	—	—	—	—	1	16	1	16	11
22	932	13	348	1	725	1	245	1	156	3	1 126	16	1 474	12
3	148	2	27	1	120	1	82	—	—	2	202	4	229	13
11	2 801	11	450	1	2 071	1	266	1	797	3	3 134	14	3 584	14
—	—	1	1 ²⁾	14	4 449	—	—	—	—	14	4 449	15	4 450	15
4	472	9	1 804	3	1 012	2	20	1	10	6	1 042	15	2 846	16
5	100	—	—	1	86	1	22	—	—	2	108	2	108	17
17	1 010	14	688	10	897	1	271	1	235	12	1 403	26	2 091	18
2	40	1	33	—	—	—	—	—	—	—	—	1	33	19
—	—	—	—	1	28	—	—	—	—	1	28	1	28	20
—	—	—	—	1 ³⁾	445	—	—	—	—	1	445	1	445	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
6	139	2	33	2	167	1	66	1	14	4	247	6	280	24
1	13	—	—	1	31	—	—	—	—	1	31	1	31	25
24	356	6	38	1	204	1	70	—	—	2	274	8	312	26
5	826	22	4 158	8	970	—	—	—	—	8	970	30	5 128	27
2	42	—	—	1	50	1	16	1	13	3	79	3	79	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
5	172	—	—	1	71	1	23	1	14	3	108	3	108	—
1	47	—	—	1	51	—	—	—	—	1	51	1	51	—
—	—	—	—	1	296	—	—	—	—	1	296	1	296	30
1	6	1	30	1	76	—	—	—	—	1	76	2	106	31
103	3 500	59	1 798	1	24	1	3	1	46	3	73	62	1 871	32
3	78	3	108	1	198	—	—	—	—	1	198	4	306	33
5	176	2	28	—	—	—	—	—	—	—	—	2	28	34
2	128	3	34	1	336	—	—	—	—	1	336	4	370	35
4	362	3	391	2	416	—	—	1	46	3	462	6	853	36
2	277	—	—	1	215	—	—	—	—	1	215	1	215	37
2	129	1	41	1	79	—	—	1	49	2	128	3	169	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
—	—	—	—	1	20	—	—	—	—	1	20	1	20	40
11	512	4	49	2	572	1	116	1	24	4	712	8	761	41
7	486	5	209	1	153	1	72	1	93	3	318	8	527	42
363	18499	224	12 413	83	16 248	21	2 303	23	2 116	127	20 667	351	33 080	—

¹⁾ Omfatter medlemmer fra hele fylket. ²⁾ Omfatter medlemmer fra fylkene: Buskerud, Telemark og Aust-Agder. ³⁾ Omfatter medlemmer fra fylkene: Akershus, Buskerud, Vestfold og Telemark.

Tabell V, 1953 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpenr.	Forbund	7. Vestfold					
		Fylkets landdistr.		Holmestrand		Horten	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	1	8	—	—	1	95
3	Arbeidsmandsforbundet	3	46	2	103	1	45
4	Baker- og Konditorforbundet	—	—	1	4	1	14
5	Bekledningsarbeiderforbundet	1	16	—	—	1	50
6	Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforb.	1	66	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	8	221	1	25	1	287
8	Centralforeningen for Boktrykkere	—	—	—	—	1	17
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	—	—	—	—	2	155
10	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
12	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forb.	3	47	1	92	1	45
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	40
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	2	102	1	766	1	1 719
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	4	325	2	140	—	—
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	11
18	Kommuneforbundet	4	360	1	95	1	226
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—	—	—	—	—
20	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	—	—	—	—	—	—
21	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—
22	Losforbundet	—	—	—	—	—	—
23	Maskinistforbundet	—	—	—	—	1	102
24	Murerforbundet	1	8	1	22	1	39
25	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—
26	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forbundet.	1	25	1	58	2	57
27	Papirindustriarbeiderforbundet	4	616	—	—	—	—
28	Politiforbundet	—	—	—	—	1	30
29	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—
	Norsk Postforbund	—	—	—	—	1	25
	Det norske Postmannslag	—	—	1	37	—	—
30	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	1	55
31	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	1	12	—	—	1	2
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	23	589	—	—	—	—
33	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
34	Stenindustriarbeiderforbundet	2	111	—	—	—	—
35	Støperiarbeiderforbundet	1	56	1	7	1	28
36	Tekstilarbeiderforbundet	2	183	—	—	—	—
37	Telegraf- og Telefonforbundet	—	—	—	—	1	13
38	Tjenestemannslaget	—	—	1	33	—	—
39	Tobakkarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
40	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
41	Transportarbeiderforbundet	1	12	2	21	2	33
42	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
	Tilsammen	63	2 803	16	1 403	25	3 088

1) Omfatter hovedsakelig medlemmer fra: Larvik, Horten, Tønsberg og Sandefjord.

satt opp. — 1953.

fylke														Løpnr.
Larvik		Sandefjord		Stavern		Svelvik		Tønsberg		Fylkets byer		Fylket		
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	22	1	22	1	22	1
1	19	1	14	—	—	—	—	1	22	4	150	5	158	2
2	68	1	59	—	—	—	—	3	193	9	468	12	514	3
1	28	1	43	—	—	—	—	1	31	5	120	5	120	4
2	184	—	—	—	—	—	—	1	95	4	329	5	345	5
1	19	1	21	—	—	—	—	1	146	3	186	4	252	6
4	1 010	1	406	—	—	2	67	3	450	12	2 245	20	2 466	7
1	33	1	44	—	—	—	—	1	60	4	154	4	154	8
1	56	1	53	—	—	—	—	1	99	5	363	5	363	9
—	—	—	—	—	—	—	—	2	37	2	37	2	37	10
1	5	—	—	—	—	—	—	1	155	2	160	2	160	11
1	162	1	94	—	—	—	—	1	212	5	605	8	652	12
1	39	1	67	—	—	—	—	1	116	4	262	4	262	13
1	556	1	1 310	1	68	1	64	1	1 707	7	6 190	9	6 292	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
2	169	1	367	—	—	—	—	1	30	6	706	10	1 031	16
1	8	—	—	—	—	—	—	1	24	3	43	3	43	17
2	313	1	185	1	26	1	19	1	439	8	1 303	12	1 663	18
—	—	1	37	—	—	—	—	—	—	1	37	1	37	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
1	109	1	444	—	—	—	—	1	541	4	1 196	4	1 196	23
1	47	1	54	—	—	—	—	1	63	5	225	6	233	24
—	—	—	—	—	—	—	—	1	38	1	38	1	38	25
2	102	1	42	—	—	—	—	2	202	8	461	9	486	26
2	116	—	—	—	—	1	99	—	—	3	215	7	831	27
1	26	1	17	—	—	—	—	1	46	4	119	4	119	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
1	18	1	20	—	—	—	—	1	38	4	101	4	101	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	37	1	37	31
1	618	1	2 773	—	—	1	29	1	3 108	5	6 583	5	6 583	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	2	33
1	18	—	—	—	—	—	—	1	23	2	41	25	630	32
1	53	1	62	—	—	—	—	1	163	3	278	3	278	33
—	—	—	—	—	—	—	—	1	27	1	27	3	138	34
1	6	1	16	—	—	—	—	1	66	5	123	6	179	35
—	—	—	—	—	—	—	—	1	95	1	95	3	278	36
1	25	1	21	—	—	—	—	1	46	4	105	4	105	37
—	—	—	—	—	—	—	—	1	70	2	103	2	103	38
1	45	—	—	—	—	—	—	—	—	1	45	1	45	39
—	—	1) 1	35	—	—	—	—	—	—	1	35	1	35	40
2	114	2	92	—	—	—	—	2	207	10	467	11	479	41
1	10	—	—	1	10	1	22	1	24	4	66	4	66	42
39	3 976	25	6 276	3	104	7	300	40	8 595	155	23 742	218	26 545	

Tabell V, 1953 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpentr.	Forbund	8. Telemark					
		Fylkets landdistr.		Brevik		Kragerø	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	-	-	-	-	-	-
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	2	33	-	-	-	-
3	Arbeidsmandsforbundet	18	798	-	-	2	79
4	Baker- og Konditorforbundet	-	-	-	-	1	6
5	Bekleddningsarbeiderforbundet.....	2	25	-	-	1	45
6	Bokbinder- og Kartonnasjarbeiderforbundet	-	-	-	-	1	14
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	15	522	1	39	2	75
8	Centralforeningen for Boktrykkere	-	-	-	-	1	26
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	6	132	1	16	1	57
10	Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	-
11	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	1	46
12	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund .	5	72	-	-	1	32
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	-	-	-	-	1	7
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	1	47	1	274	1	172
15	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	5	3 482	1	415	1	5
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-
18	Kommuneforbundet	6	360	1	72	1	89
19	Lensmannsbetjentenes Landslag.....	1	33	-	-	-	-
20	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	-	-	-	-	-	-
21	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-
22	Losforbundet	-	-	-	-	-	-
23	Maskinistforbundet	-	-	-	-	-	-
24	Murerforbundet	-	-	-	-	1	19
25	Musikerforbundet.....	-	-	-	-	-	-
26	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forbundet....	2	86	-	-	-	-
27	Papirindustriarbeiderforbundet	8	936	-	-	-	-
28	Politiforbundet	-	-	-	-	1	10
29	Postfolkenes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-
	Norsk Postforbund	1	14	-	-	-	-
	Det norske Postmannslag	-	-	-	-	-	-
30	Sjømannsforbundet	-	-	-	-	1	47
31	Skinn- og Lærarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	-	-
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	48	1 326	-	-	-	-
33	Skotøyarbeiderforbundet	-	-	-	-	1	6
34	Stenindustriarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	-	-
35	Støperiarbeiderforbundet	1	199	-	-	1	2
36	Tekstilarbeiderforbundet	1	23	-	-	-	-
37	Telegraf- og Telefonforbundet	-	-	-	-	-	-
38	Tjenestemannslaget	-	-	-	-	-	-
39	Tobakkarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-
40	Tolltjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	-
41	Transportarbeiderforbundet	2	27	1	46	1	24
42	Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	1	26
	Tilsammen	124	8 115	6	862	22	787

satt opp. — 1953.

fylke														Løpnr.
Langesund		Notodden		Porsgrunn		Rjukan		Skien		Fylkets byer		Fylket		
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	2	71	2	83	1	136	1	24	6	13	1	13	13
—	—	1	83	1	139	1	222	2	108	7	314	8	347	2
—	—	1	6	1	16	1	17	1	38	5	83	5	83	4
—	—	1	27	1	8	1	2	2	85	6	167	8	192	5
—	—	—	—	1	3	—	—	1	19	3	36	3	36	6
—	—	2	261	3	303	1	34	2	332	11	1 044	26	1 566	7
—	—	1	8	1	24	1	6	1	70	5	134	5	134	8
—	—	1	20	2	91	—	—	1	52	6	236	12	368	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	2	50	2	50	11
1	16	2	76	2	274	1	112	1	359	8	869	13	941	12
—	—	1	49	1	62	1	26	1	110	5	254	5	254	13
1	279	1	23	1	507	1	10	1	390	7	1 655	8	1 702	14
—	—	—	—	—	—	1	84	—	—	1	84	1	84	15
—	—	3	1 318	2	828	1	1 219	—	—	8	3 785	13	7 267	16
—	—	—	—	1	7	1	8	1	65	3	80	3	80	17
1	18	2	170	1	218	1	159	4	474	11	1 200	17	1 560	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	33	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
1	38	—	—	—	—	—	—	—	—	1	38	1	38	22
—	—	—	—	1	149	1	34	1	39	3	222	3	222	23
—	—	1	17	1	56	1	16	1	74	5	182	5	182	24
—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	1	50	1	50	25
—	—	1	94	1	48	—	—	1	248	2	296	4	382	26
—	—	1	17	1	34	—	—	3	561	4	655	12	1 591	27
—	—	—	—	—	—	1	14	1	23	5	98	5	98	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
—	—	1	15	1	24	—	—	1	73	3	112	4	126	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	211	2	211	2	211	—
—	—	—	—	1	669	—	—	—	—	2	716	2	716	30
—	—	—	—	—	—	—	—	1	18	1	18	1	18	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	1 326	32
—	—	—	—	1	32	—	—	1	420	3	458	3	458	33
—	—	—	—	1	3	—	—	1	3	2	6	2	6	34
1	5	—	—	—	—	—	—	1	66	3	73	4	272	35
—	—	1	57	—	—	—	—	—	—	1	57	2	80	36
—	—	1	30	1	63	1	18	1	38	4	149	4	149	37
—	—	—	—	—	—	—	—	2	128	2	128	2	128	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
—	—	—	—	—	—	—	—	1 ¹⁾	39	1	39	1	39	40
1	25	1	137	4	193	1	24	2	320	11	769	13	796	41
—	—	—	—	1	10	—	—	1	8	3	44	3	44	42
6	381	25	2 479	34	3 844	18	2 141	43	4 462	154	14 956	278	23 071	—

1) Omfatter hovedsakelig medlemmer fra: Brevik, Langesund, Porsgrunn og Skien

Tabell V, 1953 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpenr.	Forbund	9. Aust-Agder			
		Fylkets landdistr.		Arendal	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	1	5
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	1	16	—	—
3	Arbeidsmandsforbundet	18	419	4	191
4	Baker- og Konditorforbundet	—	—	1	42
5	Bekledningsarbeiderforbundet	—	—	1	88
6	Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	6	109	3	504
8	Centralforeningen for Boktrykkere	—	—	1	38
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	1	19	2	102
10	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	1	3
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	1	18
12	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	3	35	1	79
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—	1	39
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	4	115	1	682
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	1	322	1	22
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
18	Kommuneforbundet	2	85	2	238
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—	1	18
20	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	—	—	—	—
21	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—
22	Losforbundet	—	—	—	—
23	Maskinistforbundet	—	—	1	206
24	Murerforbundet	—	—	1	44
25	Musikerforbundet	—	—	—	—
26	Nærings- og Nyttelsesmiddelarbeiderforbundet	—	—	1	46
27	Papirindustriarbeiderforbundet	6	318	—	—
28	Politiforbundet	—	—	1	42
29	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Norsk Postforbund	—	—	1	24
	Det norske Postmannslag	—	—	1	18
30	Sjømannsforbundet	—	—	1	902
31	Skin- og Lærarbeiderforbundet	—	—	—	—
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	31	638	—	—
33	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	1	6
34	Stenindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
35	Støperiarbeiderforbundet	—	—	1	59
36	Tekstilarbeiderforbundet	—	—	1	45
37	Telegraf- og Telefonforbundet	—	—	1	36
38	Tjenestemannslaget	—	—	1	30
39	Tobakkarbeiderforbundet	—	—	—	—
40	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	1	15
41	Transportarbeiderforbundet	2	51	3	135
42	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	1	114
	Tilsammen	75	2 127	39	3 791

satt opp — 1953.

fylke												Løpnr.
Grimstad		Lillesand		Risør		Tvedestrand		Fylkets byer		Fylket		
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	1	5	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	16	2
1	17	1	30	—	—	2	15	8	253	26	672	3
1	8	1	4	1	4	1	9	5	67	5	67	4
1	17	—	—	—	—	—	—	2	105	2	105	5
—	—	—	—	—	—	1	3	1	3	1	3	6
1	62	2	61	1	65	1	15	8	707	14	816	7
—	—	—	—	1	3	1	8	3	49	3	49	8
1	6	—	—	—	—	—	—	3	108	4	127	9
—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	1	3	10
—	—	—	—	—	—	—	—	1	18	1	18	11
1	20	1	12	1	29	1	4	5	144	8	179	12
—	—	—	—	—	—	—	—	1	39	1	39	13
1	32	1	35	1	152	—	—	4	901	8	1 016	14
—	—	1	8	—	—	—	—	1	8	1	8	15
—	—	—	—	—	—	—	—	1	22	2	344	16
—	—	—	—	1	4	—	—	1	4	1	4	17
1	21	1	17	1	42	1	15	6	333	8	418	18
—	—	—	—	—	—	—	—	1	18	1	18	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	1	206	1	206	23
1	9	—	—	—	—	—	—	2	53	2	53	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
1	107	—	—	1	8	—	—	3	161	3	161	26
—	—	—	—	1	214	—	—	1	214	7	532	27
—	—	—	—	—	—	—	—	1	42	1	42	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
1	9	—	—	—	—	—	—	2	33	2	33	30
—	—	—	—	—	—	—	—	1	18	1	18	31
—	—	—	—	1	32	—	—	2	934	2	934	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
1	19	—	—	—	—	—	—	1	19	32	657	34
—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	1	6	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
1	41	—	—	—	—	1	7	2	66	2	66	37
—	—	—	—	—	—	—	—	2	86	2	86	38
—	—	—	—	—	—	—	—	1	36	1	36	39
—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	1	30	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
—	—	—	—	—	—	—	—	1	15	1	15	42
1	12	1	12	—	—	1	16	6	175	8	226	43
—	—	—	—	1	38	—	—	2	152	2	152	44
14	380	9	179	11	591	10	92	83	5 033	158	7 160	

Tabell V, 1953 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpentr.	Forbund	10. Vest-	
		Fylkets landdistr.	
		Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	—	—
3	Arbeidsmandsforbundet	11	414
4	Baker- og Konditorforbundet	1	5
5	Bekledningsarbeiderforbundet	1	8
6	Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	3	308
8	Centralforeningen for Boktrykkere	—	—
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	1	22
10	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—
12	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	1	10
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	6	106
15	Jernbaneforbundet	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	2	247
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—
18	Kommuneforbundet	2	83
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	20
20	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	—	—
21	Lokomotivmannsforbundet	—	—
22	Losforbundet	—	—
23	Maskinistforbundet	—	—
24	Murerforbundet	—	—
25	Musikerforbundet	—	—
26	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	1	4
27	Papirindustriarbeiderforbundet	2	653
28	Politiforbundet	—	—
29	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—
	Norsk Postforbund	—	—
	Det norske Postmannslag	—	—
30	Sjømannsforbundet	—	—
31	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	1	26
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	1	9
33	Skotøyarbeiderforbundet	—	—
34	Stenindustriarbeiderforbundet	—	—
35	Støperiarbeiderforbundet	—	—
36	Tekstilarbeiderforbundet	3	355
37	Telegraf- og Telefonforbundet	—	—
38	Tjenestemannslaget	—	—
39	Tobakkarbeiderforbundet	—	—
40	Tolltjenestemannsforbundet	—	—
41	Transportarbeiderforbundet	2	55
42	Treindustriarbeiderforbundet	4	89
	Tilsammen	43	2 414

satt opp — 1953.

Agder fylke													
Farsund		Flekkefjord		Kristiansand		Mandal		Fylkets byer		Fylket		Løpnr.	
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.		
—	—	—	—	1	7	—	—	1	7	1	7	1	
—	—	—	—	1	43	—	—	1	43	1	43	2	
1	27	2	15	3	125	2	132	8	299	19	713	3	
1	9	1	15	1	69	1	7	4	100	5	105	4	
—	—	—	—	1	179	1	28	2	207	3	215	5	
—	—	—	—	1	12	1	5	2	17	2	17	6	
1	96	1	82	3	1 347	2	194	7	1 719	10	2 027	7	
1	6	1	11	1	93	1	7	4	117	4	117	8	
1	8	—	—	1	197	2	95	4	300	5	322	9	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	
—	—	1	25	1	338	1	28	3	391	4	401	12	
—	—	—	—	1	45	1	12	2	57	2	57	13	
1	7	1	81	1	792	1	317	4	1 197	10	1 303	14	
—	—	—	—	1 ¹⁾	12	1 198	—	—	12	1 198	12	1 198	15
—	—	—	—	4	1 205	—	—	4	1 205	6	1 452	16	
—	—	—	—	1	46	—	—	1	46	1	46	17	
1	47	1	40	7	622	1	72	10	781	12	864	18	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	19	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	
—	—	—	—	2 ²⁾	1	153	—	—	1	153	1	153	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	1	333	—	—	1	333	1	333	23	
—	—	—	—	1	94	—	—	1	94	1	94	24	
—	—	—	—	1	8	—	—	1	8	1	8	25	
—	—	—	—	1	120	—	—	1	120	2	124	26	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	653	27	
1	19	—	—	1	67	—	—	2	86	2	86	28	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	
—	—	1	23	1	60	—	—	2	83	2	83	30	
—	—	—	—	1	42	—	—	1	42	1	42	31	
1	370	—	—	1	779	—	—	2	1 149	2	1 149	32	
—	—	2	176	2	34	—	—	4	210	5	236	33	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	93	34	
—	—	—	—	1	13	—	—	1	13	1	13	35	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	
—	—	—	—	1	114	1	20	2	134	2	134	37	
—	—	1	5	1	105	1	121	3	231	6	586	38	
—	—	—	—	3	235	—	—	3	235	3	235	39	
—	—	—	—	1	153	—	—	1	153	1	153	40	
—	—	—	—	1	104	—	—	1	104	1	104	41	
—	—	—	—	1	25	—	—	1	25	1	25	42	
—	—	1	11	2	358	1	10	4	379	6	434	43	
—	—	1	59	1	59	1	11	3	129	7	218	44	
9	589	14	543	63	9 174	18	1 059	104	11 365	147	13 779		

1) Omfatter medlemmer fra fylkene: Aust- og Vest-Agder.

2) Omfatter medlemmer fra fylkene: Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder.

Tabell V, 1953 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	11. Rogaland			
		Fylkets landdistr.		Egersund	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	-	-	-	-
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	2	45	-	-
3	Arbeidsmandsforbundet	15	560	1	60
4	Baker- og Konditorforbundet	1	29	1	18
5	Bekledningsarbeiderforbundet	1	11	-	-
6	Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet	-	-	-	-
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	4	124	1	161
8	Centralforeningen for Boktrykkere	-	-	-	-
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	2	20	1	9
10	Fengselstjenestemannsforbundet	2	81	-	-
11	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-
12	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	5	119	1	28
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	-	-	-	-
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	6	896	1	26
15	Jernbaneforbundet	-	-	-	-
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	2	195	2	330
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	1	14	1	25
18	Kommuneforbundet	6	236	1	93
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	27	-	-
20	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	-	-	-	-
21	Lokomotivforbundet	-	-	-	-
22	Losforbundet	-	-	-	-
23	Maskinistforbundet	-	-	-	-
24	Murerforbundet	-	-	-	-
25	Musikerforbundet	-	-	-	-
26	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	7	80	-	-
27	Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-
28	Politiforbundet	-	-	-	-
29	Postfolkenes Fellesforbund:	-	-	-	-
	Norsk Postforbund	-	-	-	-
	Det norske Postmannslag	-	-	-	-
30	Sjømannsforbundet	-	-	1	26
31	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	-	-	-	-
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	-	-	-	-
33	Skotøyarbeiderforbundet	-	-	1	2
34	Stenindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-
35	Støperiarbeiderforbundet	2	110	-	-
36	Tekstilarbeiderforbundet	5	562	1	25
37	Telegraf- og Telefonforbundet	-	-	-	-
38	Tjenestemannslaget	-	-	-	-
39	Tobakkarbeiderforbundet	-	-	-	-
40	Tolltjenestemannsforbundet	-	-	-	-
41	Transportarbeiderforbundet	2	70	2	23
42	Treindustriarbeiderforbundet	3	208	1	55
	Tilsammen	67	3 387	16	881

satt opp — 1953.

fylke.														Løpnr.
Hauge- sund		Kopervik		Sandnes		Sauda		Stavanger		Fylkets byer		Fylket		
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
1	4	—	—	—	—	—	—	1	12	2	16	2	16	1
—	—	—	—	—	—	—	—	1	133	1	133	3	178	2
2	100	—	—	1	25	3	121	4	460	11	766	26	1 326	3
1	47	1	19	1	30	1	9	1	187	6	310	7	339	4
1	126	1	30	1	377	—	—	1	405	4	938	5	949	5
—	—	—	—	—	—	—	—	1	179	1	179	1	179	6
2	589	1	18	1	641	1	96	5	1 612	11	3 117	15	3 241	7
1	50	—	—	—	—	—	—	1	275	2	325	2	325	8
1	60	—	—	1	58	1	38	1	303	5	468	7	488	9
—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	1	6	3	87	10
—	—	—	—	—	—	—	—	1	25	1	25	1	25	11
1	189	—	—	1	46	1	43	1	992	5	1 298	10	1 417	12
1	35	—	—	1	10	—	—	1	234	3	279	3	279	13
1	805	—	—	1	621	1	15	4	2 250	8	3 717	14	4 613	14
1	43	—	—	—	—	—	—	14	875	15	918	15	918	15
2	89	1	16	1	21	1	954	7	921	14	2 331	16	2 526	16
1	55	—	—	1	42	1	6	1	156	5	284	6	298	17
5	508	1	17	1	104	1	43	6	1 142	15	1 907	21	2 143	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	27	19
—	—	—	—	—	—	—	—	1	209	1	209	1	209	20
—	—	—	—	—	—	—	—	1 ¹⁾	107	1	107	1	107	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
1	477	—	—	—	—	—	—	1	479	2	956	2	956	23
1	68	—	—	1	47	1	17	2	196	5	328	5	328	24
1	25	—	—	—	—	—	—	1	73	2	98	2	98	25
1	271	1	160	1	58	—	—	4	1 763	7	2 252	14	2 332	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
1	38	—	—	1	9	—	—	2	149	4	196	4	196	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
1	44	—	—	—	—	—	—	1	130	2	174	2	174	—
1	28	—	—	—	—	—	—	1	75	2	103	2	103	—
1	2 825	—	—	—	—	1	90	1	1 112	4	4 053	4	4 053	30
—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	1	30	1	30	31
—	—	—	—	—	—	—	—	1	17	1	17	1	17	32
—	—	—	—	1	53	—	—	1	14	3	69	3	69	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
—	—	—	—	1	159	—	—	1	86	2	245	4	355	35
—	—	1	13	1	361	—	—	—	—	3	399	8	961	36
1	76	—	—	—	—	—	—	3	345	4	421	4	421	37
1	30	—	—	—	—	—	—	1	190	2	220	2	220	38
—	—	—	—	—	—	—	—	1	19	1	19	1	19	39
1	31	—	—	—	—	—	—	1	53	2	84	2	84	40
2	601	1	14	2	100	—	—	2	965	9	1 703	11	1 773	41
1	19	—	—	1	55	—	—	1	238	4	367	7	575	42
35	7 233	8	287	20	2 817	13	1 432	80	16 417	172	29 067	239	32 454	—

1) Omfatter medlemmer fra fylkene : Rogaland og Vest-Agder.

Tabell V, 1953 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	12. Hordaland					
		Fylkets landdistr.		Odda		Voss	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	1	17	1	18	—	—
3	Arbeidsmandsforbundet	26	935	1	10	1	33
4	Baker- og Konditorforbundet	2	38	1	20	1	16
5	Bekledningsarbeiderforbundet	5	507	1	1	1	4
6	Bokbinder- og Kartonnasjearb.forbundet	—	—	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	12	682	1	151	2	219
8	Centralforeningen for Boktrykkere	—	—	1	6	—	—
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	4	111	1	137	1	20
10	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
12	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	9	173	1	138	1	90
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	23
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	13	698	1	23	1	166
15	Jernbaneforbundet	1	57	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	19	1 469	2	1 061	—	—
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	23
18	Kommuneforbundet	18	1 120	1	189	1	71
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—	—	—	—	—
20	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	—	—	—	—	—	—
21	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—
22	Losforbundet	—	—	—	—	—	—
23	Maskinistforbundet	—	—	—	—	—	—
24	Murerforbundet	—	—	1	16	1	22
25	Musikerforbundet	—	—	1	8	—	—
26	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forbundet	21	1 073	—	—	1	16
27	Papirindustriarbeiderforbundet	2	252	—	—	—	—
28	Politiforbundet	—	—	1	11	—	—
29	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—
	Norsk Postforbund	—	—	—	—	—	—
	Det norske Postmannslag	—	—	—	—	—	—
30	Sjømannsforbundet	1	65	1	70	—	—
31	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	3	142	—	—	—	—
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
33	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	7
34	Stenindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
35	Støperiarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
36	Tekstilarbeiderforbundet	11	2 523	—	—	1	93
37	Telegraf- og Telefonforbundet	—	—	—	—	—	—
38	Tjenestemannslaget	1	20	—	—	—	—
39	Tobakkarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
40	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
41	Transportarbeiderforbundet	5	86	1	44	1	18
42	Treindustriarbeiderforbundet	24	663	1	47	—	—
	Tilsammen	178	10 631	18	1 950	16	821

satt opp — 1953.

fylke				13. Bergen		14. Sogn og Fjordane fylke										Løpnr.
Fylkets byer		Fylket				Fylkets landdistr.		Florø		Fylkets byer		Fylket				
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
-	-	-	-	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1	18	2	35	1	76	2	83	-	-	-	-	-	-	2	83	2
2	43	28	978	6	607	23	949	1	25	1	25	24	974	3	974	3
2	36	4	74	1	585	1	21	-	-	-	-	-	-	1	21	4
2	5	7	512	2	2 200	2	21	-	-	-	-	-	-	2	21	5
-	-	-	-	1	295	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
3	370	15	1 052	7	3 065	9	312	1	46	1	46	10	358	7	358	7
1	6	1	6	1	464	1	11	-	-	-	-	1	11	8	11	8
2	157	6	268	1	453	4	175	-	-	-	-	4	175	9	175	9
-	-	-	-	1	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
-	-	-	-	2	338	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
2	228	11	401	3	2 775	7	237	1	43	1	43	8	280	12	280	12
1	23	1	23	3	639	2	32	-	-	-	-	2	32	13	32	13
2	189	15	887	11	4 055	8	442	1	45	1	45	9	487	14	487	14
-	-	1	57 ¹⁾	14	1 966	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
2	1 061	21	2 530	2	467	5	1 566	1	47	1	47	6	1 613	16	1 613	16
1	23	1	23	1	178	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17
2	260	20	1 380	21	4 749	9	290	1	32	1	32	10	322	18	322	18
-	-	-	-	1	55	1	25	-	-	-	-	1	25	19	25	19
-	-	-	-	1	111	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
-	-	-	-	2 ²⁾	230	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
-	-	-	-	3 ³⁾	177	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
-	-	-	-	1	1 128	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23
2	38	2	38	2	510	2	510	-	-	-	-	-	-	-	-	24
1	8	1	8	1	145	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25
1	16	22	1 089	6	1 091	6	214	2	105	2	105	8	319	26	319	26
-	-	2	252	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27
1	11	1	11	2	303	1	11	1	6	1	6	2	17	28	17	28
-	-	-	-	1	276	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29
-	-	-	-	1	246	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
1	70	2	135	1	3 201	1	38	-	-	-	-	1	38	30	38	30
-	-	3	142	2	164	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31
-	-	-	-	1	11	3	93	-	-	-	-	3	93	32	93	32
1	7	1	7	2	358	2	132	-	-	-	-	2	132	33	132	33
-	-	-	-	1	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34
-	-	-	-	1	309	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35
1	93	12	2 616	2	822	4	125	-	-	-	-	4	125	36	125	36
-	-	-	-	7	840	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37
-	-	1	20	2	227	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39
-	-	-	-	1	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40
2	62	7	148	2	2 871	6	311	1	19	1	19	7	330	41	330	41
1	47	25	710	3	282	8	120	-	-	-	-	8	120	42	120	42
34	2 771	212	13 402	122	36 453	105	5 208	10	368	10	368	115	5 576			

1) Omfatter medlemmer fra fylkene: Bergen, Hordaland samt Sogn og Fjordane. 2) Omfatter medlemmer fra fylkene: Hordaland, Sogn og Fjordane samt Buskerud. 3) Omfatter 7 underavdelinger med medlemmer fra: Bergen, Trondheim, Bodø, Brønnøysund, Hammerfest og Tromsø.

Tabell V, 1953 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpentr.	Forbund	15. Møre	
		Fylkets landdistr.	
		Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	2	22
3	Arbeidsmandsforbundet	39	1 854
4	Baker- og Konditorforbundet	2	13
5	Bekleddingsarbeiderforbundet	23	852
6	Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	24	985
8	Centralforeningen for Boktrykkere	—	—
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	8	161
10	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—
12	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	12	200
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	19	548
15	Jernbaneforbundet	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	16	547
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	3	33
18	Kommuneforbundet	5	245
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—
20	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	—	—
21	Lokomotivmannsforbundet	—	—
22	Losforbundet	—	—
23	Maskinistforbundet	—	—
24	Murerforbundet	1	40
25	Musikerforbundet	—	—
26	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	8	156
27	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—
28	Politiforbundet	—	—
29	Postfolkenes Fellesforbund:		
	Norsk Postforbund	—	—
	Det norske Postmannslag	—	—
30	Sjømannsforbundet	3	163
31	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	—	—
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	3	34
33	Skotøyarbeiderforbundet	2	56
34	Stenindustriarbeiderforbundet	1	23
35	Støperiarbeiderforbundet	1	24
36	Tekstilarbeiderforbundet	6	491
37	Telegraf- og Telefonforbundet	—	—
38	Tjenestemannslaget	4	165
39	Tobakkarbeiderforbundet	—	—
40	Tolltjenestemannsforbundet	—	—
41	Transportarbeiderforbundet	13	259
42	Treindustriarbeiderforbundet	25	791
	Tilsammen	220	7 662

satt opp — 1953.

og Romsdal fylke.										
Ålesund		Kristiansund		Molde		Fylkets byer		Fylket		Løpent.
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
1	5	1	5	1	5	3	15	3	15	1
1	26	1	22	—	—	2	48	4	70	2
3	120	2	22	3	50	8	192	47	2 046	3
1	70	1	41	1	26	3	137	5	150	4
2	124	1	280	1	495	4	899	27	1 751	5
1	4	—	—	—	—	1	4	1	4	6
1	305	3	565	1	273	5	1 143	29	2 128	7
1	37	1	49	1	23	3	109	3	109	8
1	44	1	96	2	56	4	196	12	357	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
1	262	1	293	1	78	3	633	15	833	12
1	38	1	74	1	65	3	177	3	177	13
1	271	1	222	1	183	3	676	22	1 224	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
3	116	1	47	—	—	4	163	20	710	16
1	16	1	27	1	11	3	54	6	87	17
4	395	2	367	2	216	8	978	13	1 223	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
1	435	1	107	—	—	2	542	2	542	23
1	41	2	67	1	28	4	136	5	176	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
4	254	2	96	1	31	7	381	15	537	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
1	39	1	26	1	10	3	75	3	75	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
1	64	1	58	1	23	3	145	3	145	
1	52	1	22	—	—	2	74	2	74	
1	789	1	330	1	42	3	1 161	6	1 324	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	—	—	1	2	1	2	4	36	32
1	9	—	—	—	—	1	9	3	65	33
—	—	—	—	1	6	1	6	2	29	34
1	49	1	16	1	10	3	75	4	99	35
—	—	1	49	1	24	2	73	8	564	36
2	103	1	104	1	23	4	230	4	230	37
1	10	2	39	1	28	4	77	8	242	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
1	13	1	11	—	—	2	24	2	24	40
2	467	4	729	2	92	8	1 288	21	1 547	41
1	19	1	16	1	39	3	74	28	865	42
42	4 177	38	3 780	30	1 839	110	9 796	330	17 458	

Tabell V, 1953 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	16. Sør-Trøndelag					
		Fylkets landdistr.		Røros		Trondheim	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	1	18
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	2	32	1	5	1	71
3	Arbeidsmandsforbundet	21	2 021	3	257	6	440
4	Baker- og Konditorforbundet	—	—	—	—	1	333
5	Bekledningsarbeiderforbundet	1	28	1	39	2	567
6	Bokbinder- og Kartonnasjearb.forbundet	—	—	—	—	1	84
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	15	586	1	65	8	1 983
8	Centralforeningen for Boktrykkere	1	15	1	9	1	242
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	4	442	1	16	—	—
10	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	1	24
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	26
12	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund .	15	469	1	88	2	1 653
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	1	15	1	40	3	602
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	7	180	1	41	2	2 160
15	Jernbaneforbundet	1	170	—	—	1 ¹⁾ 14	3 568
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	5	238	—	—	1	378
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	2	18	—	—	1	217
18	Kommuneforbundet	14	995	1	29	16	2 315
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	32	—	—	—	—
20	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	—	—	—	—	1	79
21	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	2 ²⁾ 1	403
22	Losforbundet	—	—	—	—	—	—
23	Maskinistforbundet	—	—	—	—	1	359
24	Murerforbundet	1	27	1	14	2	278
25	Musikerforbundet	—	—	—	—	1	157
26	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forbundet . . .	11	332	—	—	8	1 111
27	Papirindustriarbeiderforbundet	1	453	—	—	—	—
28	Politiforbundet	—	—	—	—	2	186
29	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—
	Norsk Postforbund	—	—	1	8	1	223
	Det norske Postmannslag	—	—	—	—	1	259
30	Sjømannsforbundet	1	57	—	—	1	1 518
31	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	1	14	—	—	1	23
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	24	875	1	87	1	42
33	Skotøyarbeiderforbundet	1	42	—	—	1	90
34	Stenindustriarbeiderforbundet	4	108	—	—	1	7
35	Støperiarbeiderforbundet	1	17	—	—	2	214
36	Tekstilarbeiderforbundet	1	8	1	75	1	104
37	Telegraf- og Telefonforbundet	—	—	—	—	2	615
38	Tjenestemannslaget	—	—	—	—	1	296
39	Tobakkarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
40	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—	1	58
41	Transportarbeiderforbundet	5	190	—	—	2	1 607
42	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	77
	Tilsammen	141	7 364	16	773	95	22 387

satt opp — 1953.

fylke				17. Nord-Trøndelag fylke												Løpnr.
Fylkets byer		Fylket		Fylkets landdistr.		Levanger		Namsos		Steinkjøer		Fylkets byer		Fylket		
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
1	18	1	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
2	76	4	108	2	19	—	—	1	3	1	3	2	6	4	25	2
9	697	30	2 718	15	1 169	—	—	1	7	2	58	3	65	18	1234	3
1	333	1	333	3	52	1	19	—	—	1	51	2	70	5	122	4
3	606	4	634	1	5	—	—	1	32	1	19	2	51	3	56	5
1	84	1	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
9	2 048	24	2 634	18	954	2	168	2	476	3	470	7	1114	25	2068	7
2	251	3	266	—	—	1	7	1	18	1	15	3	40	3	40	8
1	16	5	458	1	9	—	—	1	59	1	183	2	242	3	251	9
1	24	1	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
1	26	1	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
3	1 741	18	2 210	19	438	1	90	1	131	1	122	3	343	22	781	12
4	642	5	657	—	—	1	23	1	30	1	48	3	101	3	101	13
3	2 201	10	2 381	8	203	1	39	1	8	1	95	3	142	11	345	14
14	3 568	15	3 738	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
1	378	6	616	6	567	1	5	—	—	1	12	2	17	8	584	16
1	217	3	235	—	—	1	41	1	36	1	37	3	114	3	114	17
17	2 344	31	3 339	5	183	3	118	1	186	2	161	6	465	11	648	18
—	—	1	32	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	1	15	19
1	79	1	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
1	403	1	403	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
1	359	1	359	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
3	292	4	319	—	—	—	—	1	36	1	55	2	91	2	91	24
1	157	1	157	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
8	1 111	19	1 443	10	317	1	63	1	12	1	17	3	92	13	409	26
—	—	1	453	6	541	—	—	—	—	—	—	—	—	6	541	27
2	186	2	186	—	—	—	—	1	10	1	10	2	20	2	20	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
2	231	2	231	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	259	1	259	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1 518	2	1 575	—	—	—	—	1	35	—	—	1	35	1	35	30
1	23	2	37	2	22	—	—	—	—	—	—	—	—	2	22	31
2	129	26	1 004	60	1 779	—	—	1	17	1	32	2	49	62	1828	32
1	90	2	132	2	22	—	—	—	—	—	—	—	—	2	22	33
1	7	5	115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
2	214	3	231	—	—	—	—	—	—	1	6	1	6	1	6	35
2	179	3	187	5	189	1	21	1	47	1	7	3	75	8	264	36
2	615	2	615	—	—	—	—	1	34	—	—	1	34	1	34	37
1	296	1	296	1	121	1	30	—	—	1	64	2	94	3	215	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
1	58	1	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
2	1 607	7	1 797	6	168	1	8	1	41	3	127	5	176	11	344	41
1	77	1	77	4	47	1	48	—	—	1	2	2	50	6	97	42
111	23160	252	30524	175	6 820	17	680	20	1218	28	1594	65	3492	240	10312	—

1) Omfatter medlemmer fra fylkene: Sør- og Nord-Trøndelag.

2) Omfatter medlemmer fra fylkene: Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Nordland.

Tabell V, 1953 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpenr.	Forbund	18. Nordland			
		Fylkets landdistr.		Bødø	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	1	7
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	3	70	—	—
3	Arbeidsmandsforbundet	88	4 857	5	467
4	Baker- og Konditorforbundet	2	30	2	23
5	Bekledningsarbeiderforbundet	2	42	1	18
6	Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	17	786	1	384
8	Centralforeningen for Boktrykkere	1	8	1	32
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	6	202	1	54
10	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	1	4
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—
12	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	17	497	1	370
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—	1	53
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	11	411	1	132
15	Jernbaneforbundet	1	53	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	9	751	—	—
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	1	7
18	Kommuneforbundet	14	417	4	427
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	2	52	—	—
20	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	—	—	—	—
21	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—
22	Losforbundet	—	—	—	—
23	Maskinistforbundet	—	—	1	122
24	Murerforbundet	1	10	1	65
25	Musikerforbundet	—	—	—	—
26	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	5	287	1	136
27	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
28	Politiforbundet	—	—	1	21
29	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Norsk Postforbund	—	—	1	49
	Det norske Postmannslag	—	—	1	30
30	Sjømannsforbundet	—	—	1	128
31	Skin- og Lærarbeiderforbundet	—	—	—	—
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	7	183	1	9
33	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—
34	Stenindustriarbeiderforbundet	1	46	—	—
35	Støperiarbeiderforbundet	1	5	1	2
36	Tekstilarbeiderforbundet	2	48	—	—
37	Telegraf- og Telefonforbundet	3	180	2	84
38	Tjenestemannslaget	3	119	1	53
39	Tobakkarbeiderforbundet	—	—	—	—
40	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	1	4
41	Transportarbeiderforbundet	25	815	4	188
42	Treindustriarbeiderforbundet	3	38	1	17
	Tilsammen	224	9 907	39	2 886

satt opp — 1953.

fylke																
Brønnøy- sund		Mo		Mosjøen		Narvik		Sandnes- sjoen		Svolvær		Fylkets byer		Fylket		Løpenr.
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	2	11	2	11	1
—	—	—	42	—	—	1	18	—	—	—	—	3	80	6	150	2
1	16	3	371	2	146	4	75	1	16	—	—	16	1 091	104	5 948	3
—	—	1	13	1	16	1	19	—	—	1	17	6	88	8	118	4
—	—	—	—	—	—	1	38	—	—	—	—	2	56	4	98	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
1	32	1	507	1	163	2	279	1	60	1	56	8	1 481	25	2 267	7
—	—	1	12	1	7	1	20	—	—	1	14	5	85	6	93	8
1	14	1	105	—	—	—	—	1	11	1	36	5	220	11	422	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	4	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
1	76	2	159	1	68	1	207	1	24	1	105	8	1 009	25	1 506	12
—	—	1	48	—	—	1	110	—	—	—	—	3	211	3	211	13
—	—	1	339	1	36	1	23	1	36	1	47	6	613	17	1 024	14
—	—	—	—	—	—	13	659	—	—	—	—	13	659	14	712	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	41	1	41	10	792	16
—	—	1	12	1	11	1	19	—	—	—	—	4	49	4	49	17
1	42	1	101	1	149	1	520	1	59	1	76	10	1 374	24	1 791	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	52	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	2	151	—	—	—	—	2	151	2	151	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	1	66	1	29	1	48	—	—	—	—	1	122	1	122	23
—	—	—	—	—	—	1	11	—	—	—	—	4	208	5	218	24
—	—	1	8	1	11	—	—	1	27	1	35	1	11	1	11	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	217	10	504	26
—	—	—	—	1	36	1	38	—	—	1	12	4	107	4	107	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	1	31	1	10	—	—	—	—	3	90	3	90	29
1	25	—	—	—	—	—	—	—	—	1	39	3	94	3	94	30
1	65	—	—	—	—	1	443	1	96	1	46	5	778	5	778	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	9	8	192	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	46	35
—	—	—	—	1	15	—	—	—	—	—	—	1	2	2	7	36
—	—	—	—	1	42	1	22	—	—	—	—	1	15	3	63	37
—	—	—	—	—	—	1	25	—	—	1	42	5	190	8	370	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	78	5	197	39
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
—	—	—	—	—	—	1	34	—	—	—	—	2	38	2	38	41
—	—	2	62	1	27	3	722	—	—	3	103	13	1 102	38	1 917	42
—	—	—	—	1	13	1	10	—	—	—	—	3	40	6	78	43
7	270	18	1845	17	800	43	3505	8	329	17	689	149	10324	373	20231	

Tabell V, 1953 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Lørenr.	Forbund	19. Troms							
		Fylkets landdistr.		Harstad		Tromsø		Fylkets byer	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforb.	—	—	1	4	1	9	2	13
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F. .	2	24	1	19	1	13	2	32
3	Arbeidsmandsforbundet	27	1 155	1	5	3	152	4	157
4	Baker- og Konditorforbundet . . .	—	—	1	10	1	29	2	39
5	Bekledningsarbeiderforbundet . . .	—	—	—	—	1	10	1	10
6	Bokbinder- og Kart.arb.forb.	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforb. . .	12	663	1	227	2	522	3	749
8	Centralfor. for Boktrykkere	—	—	1	8	1	41	2	49
9	Elektriker- og Kraftst.forb.	—	—	1	30	—	—	1	30
10	Fengselstjenestemannsforb.	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Gullsmedarb.forbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handels- og Kontorfunksj. Forb. .	8	133	1	106	1	316	2	422
13	Hotell- og Restaurantarb.forb. . .	—	—	1	36	1	71	2	107
14	Jern- og Metallarb.forbundet . . .	9	315	1	390	1	148	2	538
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforb. . .	3	151	1	86	1	120	2	206
17	Kjøttindustriarb.forbundet	—	—	1	56	1	13	2	69
18	Kommuneforbundet	6	164	1	183	1	423	2	606
19	Lensmannsbetjentenes Landslag .	1	35	—	—	—	—	—	—
20	Litogr. og Kjemigr. Forbund	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Losforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Maskinistforbundet	—	—	—	—	1	108	1	108
24	Murerforbundet	—	—	1	29	1	33	2	62
25	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Nærings- og Nytelsesm.arb.forb. .	5	194	1	56	1	212	2	268
27	Papirindustriarb.forbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Politiforbundet	—	—	1	23	1	33	2	56
29	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—	—	—
	Norsk Postforbund	—	—	—	—	1	54	1	54
	Det norske Postmannslag	—	—	—	—	1	62	1	62
30	Sjømannsforbundet	—	—	1	66	1	405	2	471
31	Skinn- og Lærarb.forbundet	—	—	—	—	1	6	1	6
32	Skog- og Landarb.forbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Stenindustriarbeiderforbundet . . .	—	—	—	—	1	5	1	5
35	Støperiarbeiderforbundet	—	—	1	6	—	—	1	6
36	Tekstilarbeiderforbundet	2	99	1	15	—	—	1	15
37	Telegraf- og Telefonforbundet . .	—	—	1	73	2	114	3	187
38	Tjenestemannslaget	1	24	1	53	2	105	3	158
39	Tobakkarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Tolltjenestemannsforbundet	1	8	1	7	1	14	2	21
41	Transportarbeiderforbundet	9	199	2	159	3	220	5	379
42	Treindustriarbeiderforbundet . . .	—	—	—	—	1	31	1	31
	Tilsammen	86	3 164	24	1 647	34	3 269	58	4 916

satt opp — 1953.

fylke		20. Finnmark fylke														Løpnr.
Fylket		Fylkets landdistr.		Hammerfest		Kirkenes		Vadsø		Vardø		Fylkets byer		Fylket		
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
2	13															1
4	56	3	35	1	13					1	14	2	27	5	62	2
31	1 312	13	665			1	312	1				2	312	15	977	3
2	39			1	14	1	10			1	6	3	30	3	30	4
1	10															5
																6
15	1 412	11	392	1	171	1	200	1	56	1	65	4	492	15	884	7
2	49			1	16							1	16	1	16	8
1	30	1	22			1	7			1	6	2	13	3	35	9
																10
																11
10	555	8	161	1	78	1	82	1	45	1	42	4	247	12	408	12
2	107	1	11	1	22	1	20					2	42	3	53	13
11	853			1	30							1	30	1	30	14
																15
5	357	2	83									1	21	1	104	16
2	69															17
8	770	5	126	1	123	1	131	1	109	1	102	4	465	9	591	18
1	35									1	18	1	18	1	18	19
																20
																21
																22
1	108			1	25							1	25	1	25	23
2	62	2	24	1	31	1	27	1	10	1	13	4	81	6	105	24
																25
7	462			1	166			1	44	1	49	3	259	3	259	26
																27
2	56	1	23	1	27	1	13	1	10	1	14	4	64	5	87	28
																29
1	54			1	31							1	31	1	31	
1	62			1	29							1	29	1	29	
2	471			1	134	1	17					2	151	2	151	30
1	6															31
																32
																33
1	5	1	15											1	15	34
1	6															35
3	114															36
3	187	1	99	1	32			2	96			3	128	4	227	37
4	182	1	20					1	54			1	54	2	74	38
																39
3	29	1	2	1	4 ¹⁾	1	9					2	13	3	15	40
14	578	16	707	2	137	2	91	2	36	3	318	9	582	25	1289	41
1	31															42
144	8 080	67	2 385	19	1 083	13	919	12	460	14	668	58	3130	125	5515	

1) Omfatter medlemmer fra Vardø, Vadsø, Kirkenes m. fl.

Tabell V, 1953 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpentr.	Forbund	Svalbard	
		Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	—	—
3	Arbeidsmandsforbundet	2	595
4	Baker- og Konditorforbundet	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	—	—
6	Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	—	—
8	Centralforeningen for Boktrykkere	—	—
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	—	—
10	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—
12	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	—	—
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	—	—
15	Jernbaneforbundet	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	—	—
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—
18	Kommuneforbundet	—	—
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—
20	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	—	—
21	Lokomotivmannsforbundet	—	—
22	Losforbundet	—	—
23	Maskinistforbundet	—	—
24	Murerforbundet	—	—
25	Musikerforbundet	—	—
26	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	—	—
27	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—
28	Politiforbundet	—	—
29	Postfolkenes Fellesforbund:		
	Norsk Postforbund	—	—
	Det norske Postmannslag	—	—
30	Sjømannsforbundet	—	—
31	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	—	—
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	—	—
33	Skotøyarbeiderforbundet	—	—
34	Stenindustriarbeiderforbundet	—	—
35	Støperiarbeiderforbundet	—	—
36	Tekstilarbeiderforbundet	—	—
37	Telegraf- og Telefonforbundet	—	—
38	Tjenestemannslaget	—	—
39	Tobakkarbeiderforbundet	—	—
40	Tolltjenestemannsforbundet	—	—
41	Transportarbeiderforbundet	—	—
42	Treindustriarbeiderforbundet	—	—
	Tilsammen	2	595

satt opp — 1953.

Utlandet		Di- rekte medl.	Byene		Land- distriktene		Lands- omfattende avdelinger		I alt		Løpentr.	
Avd.	Medl.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	¹⁾ Avd.	Medl.		
—	—	26	25	297	—	—	—	—	—	25	323	1
—	—	51	46	2 188	35	611	—	—	—	81	2 850	2
—	—	236	116	8 177	431	20 811	—	—	—	549	29 819	3
—	—	—	61	3 566	18	253	—	—	—	79	3 819	4
—	—	7	57	13 554	67	2 357	—	—	—	124	15 918	5
—	—	8	27	3 958	3	114	—	—	—	30	4 080	6
—	—	19	154	40 143	309	15 935	—	—	—	463	56 097	7
—	—	—	50	5 116	6	86	—	—	—	56	5 202	8
—	—	—	71	60 6 293	89	2 495	—	—	—	149	8 859	9
—	—	²⁾ 93	9	412	5	125	—	—	—	14	630	10
—	—	5	15	1 249	—	—	—	—	—	15	1 254	11
—	—	310	81	26 668	176	4 369	—	—	—	257	31 347	12
—	—	115	52	6 706	9	134	—	—	—	61	6 955	13
—	—	—	97	46 880	147	9 503	—	—	—	244	56 383	14
—	—	—	112	22 334	4	281	3	135	—	119	22 750	15
—	—	39	70	17 984	106	13 327	—	—	—	176	31 350	16
—	—	43	42	2 590	14	168	³⁾ 1	11	—	57	2 812	17
—	—	122	198	40 528	176	8 602	—	—	—	374	49 252	18
—	—	—	8	221	13	358	—	—	—	⁴⁾ 21	⁵⁾ 579	19
—	—	—	7	1 182	—	—	—	—	—	7	1 182	20
—	—	—	9	2 364	—	—	—	—	—	9	2 364	21
—	—	—	⁶⁾ 4	500	—	—	—	—	—	⁶⁾ 4	500	22
—	—	—	21	6 591	—	—	—	—	—	21	6 591	23
—	—	—	59	5 032	16	334	—	—	—	75	5 366	24
—	—	—	17	1 639	—	—	—	—	—	17	1 639	25
—	—	15	82	12 297	128	3 396	—	—	—	210	15 708	26
—	—	—	33	7 272	68	11 452	—	—	—	101	18 724	27
—	—	4	53	2 804	3	85	—	—	—	56	2 893	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
—	—	275	38	2 778	10	282	—	—	—	48	3 335	—
—	—	—	20	2 036	—	—	—	—	—	20	2 036	—
12	11 920	—	35	28 211	6	323	—	—	—	53	40 454	30
—	—	—	13	24 1 632	13	273	—	—	—	37	1 918	31
—	—	—	40	1 330	649	23 143	—	—	—	689	24 473	32
—	—	—	25	4 207	15	468	—	—	—	40	4 675	33
—	—	15	11	284	32	897	—	—	—	43	1 196	34
—	—	—	32	3 278	20	852	—	—	—	⁶⁾ 52	⁷⁾ 4 130	35
—	—	—	40	5 599	54	5 766	—	—	—	94	11 365	36
—	—	—	63	6 507	9	615	1	596	—	73	7 718	37
2	93	16	37	4 200	18	965	3	369	—	60	5 643	38
—	—	—	4	1 275	—	—	—	—	—	4	1 275	39
—	—	23	22	1 117	2	10	1	23	—	25	1 173	40
—	—	17	111	20 839	119	3 652	—	—	—	230	24 508	41
—	—	—	54	3 786	104	3 085	—	—	—	158	6 871	42
14	12 013	1 523	2 121	375624	2 874	135127	9	1 134	5 020	526 016		

¹⁾ Heri også iberegnet grupper. ²⁾ Omfatter direkte og passive medlemmer. ³⁾ Omfatter medlemmer fra fylkene Rogaland og Hordaland. ⁴⁾ Lensmannsbetjentenes Landslag ble tilmeldt LO fra 1. april 1953. ⁵⁾ 4 hovedavdelinger som er oppdelt i 12 underavdelinger. ⁶⁾ Norsk Støperiarbeiderforbund, tidligere Norsk Formerforbund, som gikk ut av LO 18. mars 1948, ble tilmeldt LO igjen fra og med 1. januar 1953.

Tabell VI, 1953.

Fylkesvis fordeling av fagforeninger med kvinnelige

Forbund	1. Østfold fylke			2. Akershus fylke		
	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.
1. Arbeiderpartiets Presseforbund	1	7	1	—	—	—
2. Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	4	213	53	—	—	—
3. Arbeidsmandsforbundet	2	135	32	4	412	31
4. Baker- og Konditorforbundet	—	—	—	—	—	—
5. Bekledningsarbeiderforbundet	10	1 264	1 077	11	693	653
6. Bokbinder- og Kartonnasjearb.forb. . .	5	575	309	—	—	—
7. Bygningsindustriarbeiderforbundet . .	1	251	21	1	86	1
8. Centralforeningen for Boktrykkere . .	5	206	31	1	24	4
9. Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet .	2	143	14	—	—	—
10. Fængselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
11. Gullmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
12. Handels- og Kontorfunksj.'s Forbund .	9	1 940	1 125	8	530	340
13. Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	4	132	128	1	14	13
14. Jern- og Metallarbeiderforbundet	12	5 319	389	10	2 304	222
15. Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—
16. Kjemisk Industriarbeiderforbund	8	3 123	799	11	1 160	277
17. Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
18. Kommuneforbundet	16	2 034	687	26	1 661	716
19. Lensmannsbetjentenes Landslag	1	44	5	1	47	5
20. Litografisk og Kjemigrafisk Forbund . .	1	19	5	—	—	—
21. Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—
22. Losforbundet	—	—	—	—	—	—
23. Maskinistforbundet	—	—	—	—	—	—
24. Murerforbundet	—	—	—	—	—	—
25. Musikerforbundet	1	80	1	—	—	—
26. Nærings- og Nytelsesmid.arb.forbundet	7	889	319	5	55	27
27. Papirindustriarbeiderforbundet	12	4 492	433	3	748	125
28. Politiforbundet	3	143	8	2	99	10
29. Postfolkernes Fellesforbund:						
Norsk Postforbund	4	106	6	—	—	—
Det norske Postmannslag	1	40	5	—	—	—
30. Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—
31. Skinn- og Lærarbeiderforbundet	4	377	174	—	—	—
32. Skog- og Landarbeiderforbundet	6	205	24	14	553	55
33. Skotøyarbeiderforbundet	3	1 395	647	3	81	47
34. Stenindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
35. Støperiarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
36. Tekstilarbeiderforbundet	8	1 042	579	4	105	62
37. Telegraf- og Telefonforbundet	4	210	61	2	134	55
38. Tjenestemannslaget	1	101	39	3	295	113
39. Tobakkarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
40. Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
41. Transportarbeiderforbundet	1	139	1	—	—	—
42. Treindustriarbeiderforbundet	5	310	52	2	34	19
Tilsammen	141	24 934	7 025	112	9 035	2 775

medlemmer innenfor de ulike forbund — 1953.

3. Oslo			4. Hedmark fylke			5. Oppland fylke			6. Buskerud fylke			
Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	
1	90	12	—	—	—	—	—	—	1	17	1	1
5	482	37	—	—	—	2	55	8	1	36	1	2
2	753	723	1	259	14	1	168	5	4	438	30	3
3	993	43	—	—	—	—	—	—	1	111	13	4
4	5 116	4 233	5	344	317	14	636	574	7	770	698	5
4	2 234	1 420	1	19	14	1	13	7	4	359	171	6
2	354	114	1	52	1	1	23	12	1	50	1	7
1	2 754	444	1	19	1	3	96	5	2	178	22	8
1	227	92	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
1	307	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
2	594	119	1	12	2	—	—	—	1	16	2	11
10	11 434	5 840	23	1 293	539	21	908	369	15	1 449	637	12
5	3 209	1 831	3	181	161	3	148	117	5	265	236	13
12	11 878	1 074	2	728	41	5	2 550	858	6	3 272	182	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
4	2 993	1 341	4	151	46	4	472	56	8	2 370	451	16
2	953	137	2	88	4	3	74	5	1	86	2	17
32	15 368	5 729	22	1 351	533	14	929	341	19	1 561	630	18
—	—	—	3	48	7	2	40	2	1	33	2	19
2	736	92	—	—	—	—	—	—	1	28	4	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
1	827	72	1	70	4	1	13	1	—	—	—	25
9	3 901	1 465	12	498	127	17	300	69	6	305	76	26
—	—	—	2	442	41	3	425	38	20	3 886	388	27
1	1 030	73	3	47	6	2	42	4	2	66	3	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
1	1 146	87	2	50	3	2	73	3	2	94	4	—
1	723	257	—	—	—	1	47	12	1	51	18	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
2	614	380	2	53	24	—	—	—	2	106	16	31
1	98	8	16	1 708	113	7	241	17	7	165	15	32
1	1 061	425	2	210	108	3	78	37	4	306	166	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35
4	2 181	1 530	4	76	56	4	362	244	6	853	596	36
7	1 705	735	3	305	114	2	277	121	1	215	18	37
11	2 427	1 346	1	95	25	2	129	35	3	169	76	38
1	1 107	698	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
1	5 753	189	—	—	—	—	—	—	1	379	6	41
6	1 170	140	1	101	2	1	262	75	4	369	45	42
140	84 218	30 715	118	8 200	2 303	119	8 361	3 015	137	18 003	4 510	

Tabell VI, 1953 (forts.)

Fylkesvis fordeling av fagforeninger med kvinnelige

	Forbund	7. Vestfold fylke			8. Telemark fylke		
		Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.
1.	Arbeiderpartiets Presseforbund	1	22	2	1	13	1
2.	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	2	41	3	2	171	11
3.	Arbeidsmandsforbundet	1	24	24	4	472	17
4.	Baker- og Konditorforbundet	—	—	—	—	—	—
5.	Bekledningsarbeiderforbundet	5	345	324	7	190	184
6.	Bokbinder- og Kartonnasjearb.forb. . .	4	252	155	3	36	28
7.	Bygningsindustriarbeiderforbundet . .	1	180	3	2	200	8
8.	Centralforeningen for Boktrykkere . .	3	137	20	5	134	19
9.	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet .	—	—	—	1	57	8
10.	Fengselstjenestemannsforbundet	1	16	1	—	—	—
11.	Gullmedarbeiderforbundet	1	155	28	2	50	8
12.	Handels- og Kontorfunksj.'s Forbund .	8	652	368	12	929	501
13.	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	4	262	240	5	254	237
14.	Jern- og Metallarbeiderforbundet . . .	6	6 126	122	3	1 069	15
15.	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—
16.	Kjemisk Industriarbeiderforbund . . .	6	802	125	8	6 563	479
17.	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	—	1	65	6
18.	Kommuneforbundet	12	1 662	561	15	1 361	528
19.	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	37	6	1	33	1
20.	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund .	—	—	—	—	—	—
21.	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—
22.	Løstforbundet	—	—	—	—	—	—
23.	Maskinistforbundet	—	—	—	—	—	—
24.	Murerforbundet	—	—	—	—	—	—
25.	Musikerforbundet	1	38	3	—	—	—
26.	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forbundet	7	446	184	4	382	99
27.	Papirindustriarbeiderforbundet	3	427	76	6	1 257	49
28.	Politiforbundet	2	76	8	2	27	3
29.	Postfolkene Fellesforbund:						
	Norsk Postforbund	3	76	6	3	112	13
	Det norske Postmannslag	1	37	7	2	211	14
30.	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—
31.	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
32.	Skog- og Landarbeiderforbundet	3	52	8	2	58	20
33.	Skotøyarbeiderforbundet	3	278	165	3	458	237
34.	Stenindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
35.	Støperiarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
36.	Tekstilarbeiderforbundet	3	278	95	2	80	51
37.	Telegraf- og Telefonforbundet	2	38	11	4	149	58
38.	Tjenestemannslaget	2	103	37	2	128	39
39.	Tobakkarbeiderforbundet	1	45	25	—	—	—
40.	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
41.	Transportarbeiderforbundet	—	—	—	1	222	8
42.	Treindustriarbeiderforbundet	2	32	9	1	26	1
	Tilsammen	89	12 639	2 616	104	14 707	2 643

medlemmer innenfor de ulike forbund — 1953.

9. Aust-Agder fylke			10. Vest-Agder fylke			11. Rogaland fylke			12. Hordaland fylke			
Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	
—	—	—	—	—	—	1	12	1	—	—	—	1
—	—	—	1	43	1	1	133	35	—	—	—	2
3	124	22	1	12	12	4	380	87	1	83	1	3
—	—	—	—	—	—	1	187	9	—	—	—	4
2	105	94	3	215	195	5	949	851	5	507	343	5
—	—	—	2	17	13	1	179	119	—	—	—	6
—	—	—	2	503	38	1	641	17	—	—	—	7
2	46	5	1	93	6	2	325	30	1	6	1	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
1	18	12	—	—	—	1	25	4	—	—	—	11
7	168	91	4	401	173	9	1 384	811	11	401	260	12
1	39	22	2	57	56	3	279	222	1	23	23	13
4	786	55	2	1 109	21	7	3 764	230	1	166	12	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
1	22	13	1	34	23	10	2 256	625	3	999	35	16
—	—	—	—	—	—	1	156	7	—	—	—	17
8	418	134	10	675	306	14	1 341	548	16	1 019	324	18
1	18	2	1	20	2	1	27	2	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	1	209	54	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	1	8	1	2	98	2	—	—	—	25
3	161	84	2	124	11	11	2 323	1 468	18	904	585	26
1	52	6	1	524	55	—	—	—	2	252	51	27
1	42	1	1	67	3	2	149	4	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
—	—	—	1	60	3	1	130	9	—	—	—	30
1	18	5	1	42	12	2	103	15	—	—	—	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
—	—	—	3	202	36	1	30	22	—	—	—	33
1	19	3	—	—	—	1	17	1	—	—	—	34
—	—	—	1	13	7	2	67	20	—	—	—	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
2	86	67	6	586	311	8	961	547	11	2 606	1 224	37
1	36	12	3	235	19	4	421	58	—	—	—	38
1	30	7	1	153	19	2	220	41	1	20	5	39
—	—	—	1	104	75	1	19	14	—	—	—	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
—	—	—	—	—	—	3	1 285	87	—	—	—	42
1	114	4	—	—	—	1	238	26	1	47	8	42
42	2 302	639	52	5 297	1 398	104	18 308	5 966	72	7 033	2 872	

Tabell VI, 1953 (forts.)

Fylkesvis fordeling av fagforeninger med kvinnelige

	Forbund	13. Bergen			14. Sogn og Fjordane fylke		
		Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.
1.	Arbeiderpartiets Presseforbund	1	12	1	—	—	—
2.	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	1	76	2	1	72	9
3.	Arbeidsmandsforbundet	1	325	280	2	73	2
4.	Baker- og Konditorforbundet	1	585	112	—	—	—
5.	Bekledningsarbeiderforbundet	2	2 200	2 013	2	21	20
6.	Bokbinder- og Kartonnasjearb.forb. . .	1	295	214	—	—	—
7.	Bygningsindustriarbeiderforbundet . .	1	324	1	—	—	—
8.	Centralforeningen for Boktrykkere . .	1	464	83	—	—	—
9.	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet .	—	—	—	—	—	—
10.	Fengselstjenestemannsforbundet	1	18	1	—	—	—
11.	Gullsmedarbeiderforbundet	2	338	13	—	—	—
12.	Handels- og Kontorfunksj.'s Forbund .	2	2 731	1 665	8	280	109
13.	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	3	639	451	2	32	31
14.	Jern- og Metallarbeiderforbundet . . .	4	1 192	182	1	39	1
15.	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—
16.	Kjemisk Industriarbeiderforbund	2	467	144	4	1 469	40
17.	Kjøttindustriarbeiderforbundet	1	178	5	—	—	—
18.	Kommuneforbundet	12	3 258	1 426	9	277	120
19.	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	55	4	—	—	—
20.	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund . .	1	111	29	—	—	—
21.	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—
22.	Losforbundet	—	—	—	—	—	—
23.	Maskinistforbundet	—	—	—	—	—	—
24.	Murerforbundet	—	—	—	—	—	—
25.	Musikerforbundet	1	145	10	—	—	—
26.	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forbundet	5	972	370	8	319	215
27.	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
28.	Politiforbundet	2	303	11	—	—	—
29.	Postfolkenes Fellesforbund:						
	Norsk Postforbund	1	276	17	—	—	—
	Det norske Postmannslag	1	246	48	—	—	—
30.	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—
31.	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	2	164	16	—	—	—
32.	Skog- og Landarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
33.	Skotøyarbeiderforbundet	1	332	128	2	132	34
34.	Stenindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
35.	Støperiarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
36.	Tekstilarbeiderforbundet	2	822	565	3	117	66
37.	Telegraf- og Telefonforbundet	4	392	140	—	—	—
38.	Tjenestemannslaget	1	58	35	—	—	—
39.	Tobakkarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
40.	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
41.	Transportarbeiderforbundet	1	2 352	66	1	40	9
42.	Treindustriarbeiderforbundet	1	22	18	—	—	—
	Tilsammen	60	19 352	8 050	43	2 871	656

medlemmer innenfor de ulike forbund — 1953.

15. Møre og Romsdal fylke			16. Sør-Trøndelag fylke			17. Nord-Trøndelag fylke			18. Nordland fylke			
Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	
1	5	1	1	18	2	—	—	—	—	—	—	1
1	26	2	1	71	4	1	3	1	1	20	1	2
1	81	1	5	1 403	198	4	241	45	24	3 123	124	3
1	26	1	1	333	33	—	—	—	—	—	—	4
27	1 751	1 347	4	634	540	3	56	49	3	97	91	5
1	4	2	1	84	55	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	1	38	1	—	—	—	2	891	18	7
2	86	9	3	266	35	3	40	9	4	73	12	8
—	—	—	1	377	25	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	1	24	1	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	1	26	2	—	—	—	—	—	—	11
14	815	341	17	2 176	1 181	22	781	396	23	1 472	670	12
3	177	164	5	657	551	3	101	100	3	211	196	13
2	349	4	2	2 064	126	2	158	23	4	589	24	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
3	143	10	1	378	167	3	229	37	4	490	53	16
—	—	—	2	228	29	3	114	16	1	19	3	17
9	1 102	354	24	2 761	971	11	648	272	23	1 780	576	18
—	—	—	1	32	4	1	15	3	2	52	4	19
—	—	—	1	79	29	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	1	157	17	—	—	—	—	—	—	25
9	415	230	15	1 406	674	10	320	45	10	504	172	26
—	—	—	1	453	23	2	275	21	—	—	—	27
1	39	2	2	186	10	—	—	—	3	95	9	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
3	145	10	2	231	16	—	—	—	2	59	8	—
2	74	9	1	259	57	—	—	—	3	94	18	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	1	23	3	—	—	—	—	—	—	31
2	17	7	8	208	31	11	352	71	1	9	5	32
2	59	15	2	132	60	2	22	7	—	—	—	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35
7	551	308	2	179	117	8	264	146	3	63	38	36
4	230	36	2	615	190	1	34	9	6	208	21	37
4	126	18	1	296	91	3	215	61	3	108	30	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
8	1 109	235	2	1 266	48	—	—	—	8	916	65	41
1	50	2	1	77	2	2	65	14	—	—	—	42
108	7 380	3 108	114	17 137	5 293	95	3 933	1 325	133	10 873	2 138	

Tabell VI, 1953 (forts.)

Fylkesvis fordeling av fagforeninger med kvinnelige

Forbund	19. Troms fylke			20. Finnmark fylke		
	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.
1. Arbeiderpartiets Presseforbund.....	—	—	—	—	—	—
2. Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	—	—	—	1	12	1
3. Arbeidsmandsforbundet.....	5	157	11	2	629	10
4. Baker- og Konditorforbundet	—	—	—	1	10	2
5. Bekledningsarbeiderforbundet	1	10	10	—	—	—
6. Bokbinder- og Kartonnasjearb.forb. ..	—	—	—	—	—	—
7. Bygningsindustriarbeiderforbundet ...	—	—	—	—	—	—
8. Centralforeningen for Boktrykkere ...	1	41	4	1	16	4
9. Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet .	—	—	—	—	—	—
10. Fængselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
11. Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
12. Handels- og Kontorfunksj.'s Forbund .	10	555	237	11	387	175
13. Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	2	107	96	3	53	46
14. Jern- og Metallarbeiderforbundet	3	585	69	—	—	—
15. Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—
16. Kjemisk Industriarbeiderforbund	2	206	25	—	—	—
17. Kjøttindustriarbeiderforbundet	1	56	6	—	—	—
18. Kommuneforbundet	6	714	241	8	584	193
19. Lensmannsbetjentenes Landslag	1	35	5	—	—	—
20. Litografisk og Kjemigrafisk Forbund ..	—	—	—	—	—	—
21. Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—
22. Losforbundet	—	—	—	—	—	—
23. Maskinistforbundet	—	—	—	—	—	—
24. Murerforbundet	—	—	—	—	—	—
25. Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—
26. Nærings- og Nytelsesmid.arb.forbundet	7	462	223	3	259	134
27. Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
28. Politiforbundet	1	23	1	4	64	9
29. Postfolkenes Fellesforbund:						
Norsk Postforbund	1	54	1	1	31	1
Det norske Postmannslag	1	62	12	1	29	2
30. Sjomannsforbundet.....	—	—	—	—	—	—
31. Skinn- og Lærarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
32. Skog- og Landarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
33. Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
34. Stenindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
35. Støperiarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
36. Tekstilarbeiderforbundet	3	114	73	—	—	—
37. Telegraf- og Telefonforbundet.....	2	145	42	1	24	2
38. Tjenestemannslaget	3	146	39	1	54	19
39. Tobakkarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
40. Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
41. Transportarbeiderforbundet	1	6	1	7	623	146
42. Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
Tilsammen.....	51	3 478	1 096	45	2 775	744

medlemmer innenfor de ulike forbund — 1953.

Landsomfattende avdelinger og avde- linger på Svalbard og i utlandet			Direkte medlemmer		Tilsammen			
Ant. avd.	Medl. i alt	Herav kv.	Medl. i alt	Herav kv.	Antall avdelinger i alt	Medlemmer i alt	Herav kvinner	
—	—	—	—	—	9	196	22	1
—	—	—	—	—	25	1 454	169	2
2	595	67	236	51	74	10 123	1 787	3
—	—	—	—	—	9	2 245	213	4
—	—	—	7	2	120	15 910	13 615	5
—	—	—	8	6	28	4 075	2 513	6
—	—	—	—	—	17	3 593	236	7
—	—	—	—	—	42	5 004	744	8
—	—	—	—	—	5	804	139	9
—	—	—	93	12	4	458	44	10
—	—	—	—	—	12	1 234	190	11
—	—	—	310	122	244	30 996	15 950	12
—	—	—	115	109	61	6 955	5 030	13
—	—	—	—	—	88	44 047	3 650	14
—	—	—	—	—	119	22 750	1 110	15
—	—	—	—	—	87	24 327	4 746	16
—	—	—	—	—	18	2 017	220	17
—	—	—	122	24	306	40 626	15 214	18
—	—	—	—	—	19	536	54	19
—	—	—	—	—	7	1 182	213	20
—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	10	1 436	111	25
—	—	—	15	3	168	14 960	6 580	26
—	—	—	—	—	56	13 233	1 306	27
—	—	—	—	—	34	2 498	165	28
—	—	—	275	5	29	2 918	192	29
—	—	—	—	—	20	2 036	491	
—	—	—	—	—	17	1 582	681	30
—	—	—	13	10	80	3 702	378	31
—	—	—	—	—	34	4 624	2 103	32
—	—	—	—	—	—	—	—	33
—	—	—	—	—	—	—	—	34
—	—	—	—	—	—	—	—	35
—	—	—	—	—	90	11 326	6 675	36
1	596	289	—	—	54	5 969	1 991	37
3	138	36	16	5	49	5 027	2 116	38
—	—	—	—	—	4	1 275	812	39
—	—	—	—	—	—	—	—	40
—	—	—	—	—	35	14 090	861	41
—	—	—	—	—	30	2 917	417	42
6	1 329	392	1 210	349	1) 2 004	1) 306 125	1) 90 738	

¹⁾ Tallene for Norsk Jernbaneforbund er medregnet i sluttsummen og tallet for kvinnelige medlemmer er et anslått tall. Forbundet spesifiserer vanligvis ikke kvinnelige og mannlige medlemmer og en har derfor ikke kunnet foreta noen fordeling på de ulike fylker. ²⁾ Forbundet spesifiserer ikke mannlige og kvinnelige medlemmer.

Tabell VII, 1953.

Fagblader — 1953.
(Utkommer 1. januar — 31. desember.)

	Forbund	Fagbladenes navn	Antall nummer i 1953 ¹⁾	Gj.sn. opplag i 1953	Gj.sn. antall sider pr. nummer i 1953
1	Arbeidernes faglige Landsorganisasjon	Fri Fagbevegelse	12	27 417	32
2	Arbeiderpartiets Presseforbund	Hovedorganet	4	500	12
3	Forb. for Arbeidsl. og Tekn. Funksjonærer .	Arbeidsledelse og Teknikk	10	3 000	20
4	Arbeidsmandsforbundet	Arbeidsmanden	8 (4)	27 000	22
5	Baker og Konditorforbundet	Norsk Baker- og Konditorforbunds Fagbl.	12	4 500	16
6	Bekledningsarbeiderforbundet	Tekstil — Bekledning	²⁾ 7 (1)	17 500	²⁾ 22
7	Bokbinder- og Kartonnasjearb.forbundet . . .	Fagbladet	12	4 300	16
8	Bygningsindustriarbeiderforbundet	Bygningsarbeideren	9 (3)	56 000	32
9	Centralforeningen for Boktrykkere	Typografiske Meddelelser	27	5 700	10
10	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	Elektrikeren	9	9 753	32
11	Fengselstjenestemannsforbundet	Fengselsmannen	6 (6)	900	8
12	Gullsmedarbeiderforbundet	Gullsmedarbeideren	6	1 600	16
13	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forb. . .	Handels- og Kontorfunksjonæren	10	35 000	24
14	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	Hotell- og Restaurantfunksjonæren	12	6 720	16
15	Jern- og Metallarbeiderforbundet	Jern- og Metallarbeideren	10 (2)	56 590	35
16	Jernbaneforbundet	Jernbanemanden	23	26 000	8
17	Kjemisk Industriarbeiderforbund	Fabrikkarbeideren	10 (2)	30 000	32
18	Kjøttindustriarbeiderforbundet	Kjøttindustriarbeideren	12	3 050	16
19	Kommuneforbundet	Norsk Kommuneforbunds Fagblad	10 (2)	49 000	18
		Frisørenes Fagblad	6	2 100	20
20	Lensmannsbetjentenes Landslag	Lensmannsbetjentenes Blad	12	900	8

21	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	Norsk Litografia	6	1 400	16
22	Lokomotivmannsforbundet	Lokomotivmands Tidende.....	12	3 000	32
23	Losforbundet	Losen	12	700	16
24	Maskinistforbundet.....	Norsk Maskin-Tidende	12	6 900	40
25	Murerforbundet	Norsk Murerforbunds fagblad	11 (1)	5 600	16
26	Musikerforbundet	Norsk Musikerblad	11 (1)	1 875	12
27	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforb. ..	Næringsmiddelarbeideren	11 (1)	17 500	18
28	Papirindustriarbeiderforbundet	Papirarbeideren	8 (4)	18 600	16
29	Politiforbundet	Norsk Politiblad	22 (2)	3 800	32
30	Postfolkenes Fellesforbund:				
	Postforbundet	Postmannen	12	3 800	24
	Postmannslaget	Posthornet.....	12	2 600	24
31	Sjømannsforbundet	Norsk Sjømannsforbunds Medlemsblad	12	12 500	36
32	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	Lærarbeideren	4	2 500	20
33	Skog- og Landarbeiderforbundet.....	Skog- og Landarbeideren	10 (2)	25 980	18
34	Skotøyarbeiderforbundet	Skotøyarbeideren	10 (2)	5 400	16
35	Stenindustriarbeiderforbundet.....	— —	—	—	—
36	Støperiarbeiderforbundet	Støperiarbeideren	6	4 300	15
37	Tekstilarbeiderforbundet	Tekstil — Bekledning	²⁾ —	12 607	²⁾ —
38	Telegraf- og Telefonforbundet	T. T.	9 (3)	9 000	26
39	Tjenestemannslaget	Norsk Tjenestemannsblad	6	6 000	28
40	Tobakkarbeiderforbundet	Tobakkarbeideren	5	1 600	14
41	Tolltjenestemannsforbundet	Tolderen	12	1 500	16
42	Transportarbeiderforbundet	Transportarbeideren	10 (1)	25 000	30
43	Treindustriarbeiderforbundet	Treindustriarbeideren	9	7 700	45
		Tilsammen	449	547 392	—

¹⁾ Tallene i parentes angir herav antall dobbeltnummer. Norsk Tekstilarbeiderforbund.

²⁾ «Tekstil-Bekledning» er fagblad både for Norsk Bekledningsarbeiderforbund og for

Tabell VIII.

Oversikt over godkjente

Forbund Fag - industri - bedrift	Antall arbeidere berørt av kon- flikten		Konfliktens varighet		Antall tapte dager	
	I alt	Org.	Fra	Til	Løpende dager	Arbeids- dager ¹⁾
<i>Norsk Beklednings- arbeiderforbund.</i>						
1. H. Astrup & Co. A/S, Oslo	7	7	1/12-54	8/12-54	8	42
2. Linda Damekonfeksjon, Sparbu	6	5	22/3-54	8/5-54	48	66
3. Bjarne Hansen's Trikota- sjefabrikk, Berger i Vest- fold	29	22	21/8-54	Pågår	133	2 130
4. J. Kirkeslett, Romsdal ...	10	8	12/4-54	Pågår	264	240
Tilsammen	52	42				2 478
<i>Norsk Bygningsindustri- arbeiderforbund.</i>						
5. Svein Hønsi, Høyanger ..	11	11	13/9-54	25/9-54	13	121
6. Entreprenør Edun Bertel- sen, Skjervøy	17	12	21/6-54	12/8-54	53	552
Tilsammen	28	23				673
<i>Norsk Elektriker- og Kraft- stasjonsforbund.</i>						
7. Midt-Helgeland Kraftlag- A/L, Mosjøen	19	19	25/11-54	26/11-54	1	19

¹⁾ Oppgitt av forbundet på grunnlag av utbetalt stønad. ²⁾ Refusjon ikke hevet ved årets utgang.
³⁾ Stønad ikke utbetalt.

konflikter i 1954.

Refusjon utbetalt av L.O. ved årets utgang Kr.	Konfliktens årsak	Konfliktens karakter	Konfliktens resultat
2)	- Bedriften sa opp samtlige limere og pressere ved en avdeling og tok inn nye på dårligere betingelser.	Lockout	4 av de oppsagte ble tatt inn igjen som pressere.
2)	- Bedriften sa opp samtlige arbeidere og sendte arbeidet til hjemmesyersker og til lavere satser enn de tarifferte.	»	De oppsagte ble tatt inn igjen etter ansiennitet og på de tarifferte betingelser.
2)	- Bedriften forkastet meglingsmannens forslag til ny overenskomst.	Streik	Pågikk ved årets utgang.
2)	- Opprettelse av overenskomst. Bedriften nektet å betale for en uke som en arbeidsstans varte uten å gi arbeiderne 14 dagers varsel.	»	Pågikk ved årets utgang.
-			
115.50	Krav om opprettelse av overenskomst etterat bedriften hadde meldt seg ut av Norske Trevarefabrikkers Landsforbund.	Streik	Bedriften ordnet igjen sitt medlemskap i Norske Trevarefabrikkers Landsforbund og ble derved bundet av landsoverenskomsten.
352.50	Krav om opprettelse av overenskomst.	»	Konflikten hevet uten resultat idet arbeidsgiveren ikke har hatt arbeid som kommer inn under forbundets virkeområde.
468.00			
3)	- Revisjon av overenskomsten	Streik	Arbeiderne fikk sine krav gjennomført.

Tabell VIII (forts.).

Oversikt over godkjente

Forbund Fag - industri - bedrift	Antall arbeidere berørt av konflikten		Konfliktens varighet		Antall tapte dager	
	I alt	Org.	Fra	Til	Løpende dager	Arbeidsdager ¹⁾
<i>Norges Handels- og Kontorfunksjonæres Forbund.</i>						
8. Sørflatanger Samvirke- lag, Vik i Trøndelag	1	1	30/4-54	25/7-54	87	70
9. Adolf Andersens Eftf., Sandnessjøen	1	1	30/4-54	14/6-54	46	33
10. Brødr. Henriksen A/S, Harstad	4	3	27/2-54	25/5-54	88	204
Tilsammen	6	5				307
<i>Norsk Jern- og Metall- arbeiderforbund.</i>						
11. S.A.S. Region Norge ...	ca. 480	ca. 480	29/3-54	27/4-54	30	ca.10 200
<i>Norsk Kommuneforbund.</i>						
12. Askim Kommune	103	103	24/12-54	24/12-54	-	51
13. Mo Kommune og Nord- Rana Kommune	ca. 100	92	15/11-54	27/11-54	13	1 104
Tilsammen	203	195				1 155

¹⁾ Oppgitt av forbundet på grunnlag av utbetalt stønad. ²⁾ Stønad ikke utbetalt.

konflikter i 1954.

Refusjon utbetalt av L.O. ved årets utgang Kr.	Konfliktens årsak	Konfliktens karakter	Konfliktens resultat
91.50	Krav om opprettelse av overens- komst.	Streik	Samvirkelaget opptatt som medlem i D.K.T. med lønnsgruppe V.
51.00	Krav om opprettelse av overens- komst.	»	Tariffkravet trukket til- bake idet funksjo- næren fikk nytt ar- beide.
83.25	Krav om opprettelse av overens- komst.	»	Overenskomst under- tegnet ifølge krets- meglingsmannens møtebok 9. septem- ber 1954.
225,75			
13 347,00	Tvist om innføring av akkordarbeid i forbindelse med tariffrevisjonen	Streik	Akkordarbeid ble inn- ført.
*) -	Revisjon av overenskomsten. For- handlinger og megling uten resul- tat.	Streik	Kommunen innrøm- met visse krav.
888.00	Revisjon av overenskomsten. Resultat- løse forhandlinger og forkastet meglingsforslag.	»	Meglingsmannen fram- satte et nytt forslag som ble vedtatt.
888.00			

Tabell VIII (forts.).

Oversikt over godkjente

Forbund Fag - industri - bedrift	Antall arbeidere berørt av kon- flikten		Konfliktens varighet		Antall tapte dager	
	I alt	Org.	Fra	Til	Løpende dager	Arbeids- dager ¹⁾
Norsk Transport- arbeiderforbund.						
14. Fiskertørker Anton Kjørs- vik og fisketørker Arvid Kjørsvik, Kristiansund ..	²⁾ 20	²⁾ 20	26/10-54	21/12-54	26	³⁾ 240
15. Rutebileier Johan Wil- helmsen, Rena	1	1	2/10-53	31/12-54	—	—
Tilsammen	21	21				240
Norsk Treindustri- arbeiderforbund.						
16. Eikås Penalfabrikk, Førde	1	1	1/11-52	Pågår	365	304
17. Rokset Stol- og Møbel- fabrikk, Rokset	7	7	23/3-53	14/1-54	14	65
Tilsammen	8	8				369
I alt	817	793				15 441

¹⁾ Oppgitt av forbundet på grunnlag av utbetalt stønad. ²⁾ Sesongarbeid. ³⁾ Det tok så lang tid fra meglingen til streiken ble iverksatt, at arbeidsgiverne satte til en langt større arbeidsstyrke for å få fisken ferdig før det ble stans. Ved dette forserte arbeid regnet en med at de ble ferdige 2 uker tidligere enn de ellers ville blitt. Arbeiderne var da sagt opp av bedriften og fikk ledighetsbidrag. ⁴⁾ Stønad ikke utbetalt. ⁵⁾ Refusjon ikke hevet ved årets utgang. ⁶⁾ Utbetalt i alt fra ²²⁾1/3-53 til ¹⁴⁾1-54.

konflikter i 1954.

Refusjon utbetalt av L.O. ved årets utgang Kr.	Konfliktens årsak	Konfliktens karakter	Konfliktens resultat
4) -	Revisjon av overenskomsten.	Streik	Arbeidernes krav ble gjennomført.
-	Revisjon av overenskomsten.	Blokade	Sjåføren begynte i nytt arbeide 7/12 1953, men blokaden fortsatte. Rutebileieren har senere kjørt bilen selv. Konflikten hevet uten resultat ved utgangen av 1954.
-			
5) -	Krav om opprettelse av overenskomst.	Streik	Pågikk ved årets utgang.
6) 3 657.00	Revisjon av overenskomsten.	»	Arbeidernes krav stort sett gjennomført.
3 657.00			
18 585.75			

Name	Age	Sex	Occupation
<p>John Smith 25 Male Farmer</p>	<p>25</p>	<p>Male</p>	<p>Farmer</p>
<p>Mary Smith 22 Female Housewife</p>	<p>22</p>	<p>Female</p>	<p>Housewife</p>

Sammendragstabeller over godkjente konflikter i 1954.

Jfr. tabell VIII.

a) Konfliktenes årsak.

	Antall konflikter	Antall arbeidere		Antall tapte arbeidsdager
		I alt	Organiserte	
Krav om opprettelse av overenskomst	7	45	37	1 524
Revisjon av overenskomst.	8	759	744	13 809
Konflikter i andre fag.....	-	-	-	-
Avskjedigelser m. v.....	2	13	12	108
Tilsammen	17	817	793	15 441

b) Konfliktenes karakter.

Streik	14	803	780	15 333
Sympatistreik	-	-	-	-
Lockout	2	13	12	108
Blokade	1	1	1	-
Tilsammen	17	817	793	15 441

c) Konfliktenes resultat.

Arbeidernes fordringer i det vesentligste gjennomført ...	11	758	748	12 182
Hevet uten resultat	3	19	14	585
Pågikk ved årets utgang.....	3	40	31	2 674
Tilsammen	17	817	793	15 441

d) Tilbakegående tall.

År	Antall konflikter	Antall arbeidere		Antall tapte arbeidsdager
		I alt	Organiserte	
1950	7	65	53	4 624
1951	12	2 091	1 863	16 230
1952	17	4 122	4 035	86 657
1953	25	535	508	14 597
1954	17	817	793	15 441

Tabell IX. **Antall tariffsaker¹⁾ behandlet i sekretariatet i løpet av 1954,**

Løpnr.	Forbund	Godkjente søknader for å fremme krav om ny tariff-avtale		Ikke godkjente søknader for å fremme krav om ny tariff-avtale		Godkjente søknader for å si opp tariff-avtalen	
		Antall tariff	Antall org.	Antall tariff	Antall org.	Antall tariff	Antall org.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	3	293
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	84	581	—	—	19	537
3	Arbeidsmannsforbundet	9	155	—	—	76	23 924
4	Baker- og Konditorforbundet	1	1	—	—	108	3 041
5	Bekledningsarbeiderforbundet	5	42	—	—	2	57
6	Bokbinder- og Kart.arb.forbundet	—	—	—	—	1	3 105
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	39	1 152	—	—	1 870	52 810
8	Centralforeningen for Boktrykkere	—	—	—	—	152	4 100
9	Elektriker- og Kraftst.forbundet	12	48	—	—	94	2 751
10	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	4	1 200
12	Handels- og Kontorfunksj. Forbund	257	1 683	—	—	4	7 803
13	Hotell- og Rest.arbeiderforbundet	60	328	—	—	68	5 407
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	62	491	—	—	675	50 414
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	5	7 270
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	3	29	—	—	199	23 460
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	200	2 658
18	Kommuneforbundet	56	210	—	—	*) 306	44 957
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—	—	—	—	—
20	Litogr. og Kjemigr. Forbund	—	—	—	—	2	846
21	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	1	66
22	Losforbundet	—	—	—	—	2	192
23	Maskinistforbundet	—	—	—	—	13	4 983
24	Murerforbundet	—	—	—	—	1	36
25	Musikerforbundet	—	—	—	—	5	236
26	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	8	70	—	—	219	12 527
27	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	13	18 063
28	Politiforbundet	—	—	—	—	—	—
29	Postfolkenes Fellesforbund	—	—	—	—	—	—
30	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	80	41 038
31	Skin- og Lærarbeiderforbundet	—	—	—	—	38	1 906
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	4	140	—	—	97 ²⁾	13 963
33	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—	81	4 448
34	Stenindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	4	223
35	Støperiarbeiderforbundet	—	—	—	—	35	4 006
36	Tekstilarbeiderforbundet	4	45	—	—	58	11 368
37	Telegraf- og Telefonforbundet	1	10	—	—	26	2 549
38	Tjenestemannslaget	9	47	—	—	40	1 697
39	Tobakkarbeiderforbundet	—	—	—	—	2	1 231
40	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
41	Transportarbeiderforbundet	51	221	—	—	387	8 336
42	Treindustriarbeiderforbundet	15	59	—	—	359	6 334
43	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—
44	Samorganisasjonene	—	—	—	—	1	13
	Tilsammen	680	5 419	—	—	5 250	368 448

¹⁾ I tillegg til de registrerte tariffsaker i 1954 har Sekretariatet også hatt til behandling endel tariffkrav ²⁾ I disse tilfeller har forbundet ikke sendt inn blankett med søknad om å fremme krav om ny overenskomst, eventuelt si opp gjeldende overenskomst. Kfr. for øvrig Landsorganisasjonens vedtekter. ³⁾ Godkjent søknad om betinget

med en prosentvis fordeling på de ulike forbund.

Ikke godkj. søknader for å si opp tariff-avtalen		Godkjente søknader for å si opp plassene ^{a)}		Ikke godkj. søknader for å si opp plassene ^{a)}		Godkjente søknader for å sette i verk arbeidsstans		Ikke godkjente søknader for å sette i verk arbeidsstans		Antall tariff-saker i alt	Samlet antall tariff-saker for de ulike forbund i prosent av i alt tariff-saker i alt
Antall tariff	Antall org.	Antall tariff	Antall org.	Antall tariff	Antall org.	Antall tariff	Antall org.	Antall tariff	Antall org.		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0.05
-	-	1	4 500	-	-	2	39	-	-	105	1.76
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	86	1.44
-	-	-	-	-	-	^{a)} 1	-	-	-	109	1.82
-	-	-	-	-	-	1	1 000	-	-	8	0.13
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.02
-	-	-	-	-	-	1	16	-	-	1 910	31.95
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	152	2.54
-	-	-	-	-	-	1	16	-	-	107	1.79
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	757	-	-	4	0.07
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	263	4.40
-	-	-	-	-	-	1	409	-	-	128	2.14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	738	12.34
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	0.08
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	202	3.38
-	-	-	-	-	-	27	27 021	-	-	200	3.35
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	389	6.51
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.03
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.02
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.03
-	-	-	-	-	-	1	3 800	-	-	14	0.23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.02
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	0.08
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	227	3.80
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	0.22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	25 800	-	-	81	1.35
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38	0.64
-	-	-	-	-	-	1	10 000	-	-	102	1.71
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	81	1.35
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	0.07
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	0.59
-	-	-	-	-	-	3	1 208	-	-	62	1.04
-	-	1	^{a)}	-	-	-	-	-	-	30	0.50
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50	0.84
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.03
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	32	3	10 985	444	7.43
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	374	6.26
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.02
-	-	2	4 500	-	-	44	70 082	3	10 985	5 979	100.00

sympatistreik, oversikt over antall arbeidere og organiserte foreligger ikke. ^{a)} Hertil kommer 1 godkjent søknad om å si opp fellesbestemmelsene for Norges Byforbund og Norges Herredsforbund. ^{b)} For 3 tariffar har forbundet ikke oppgitt antall arbeidere og organiserte. ^{c)} Antall arbeidere og organiserte er ikke oppgitt.

